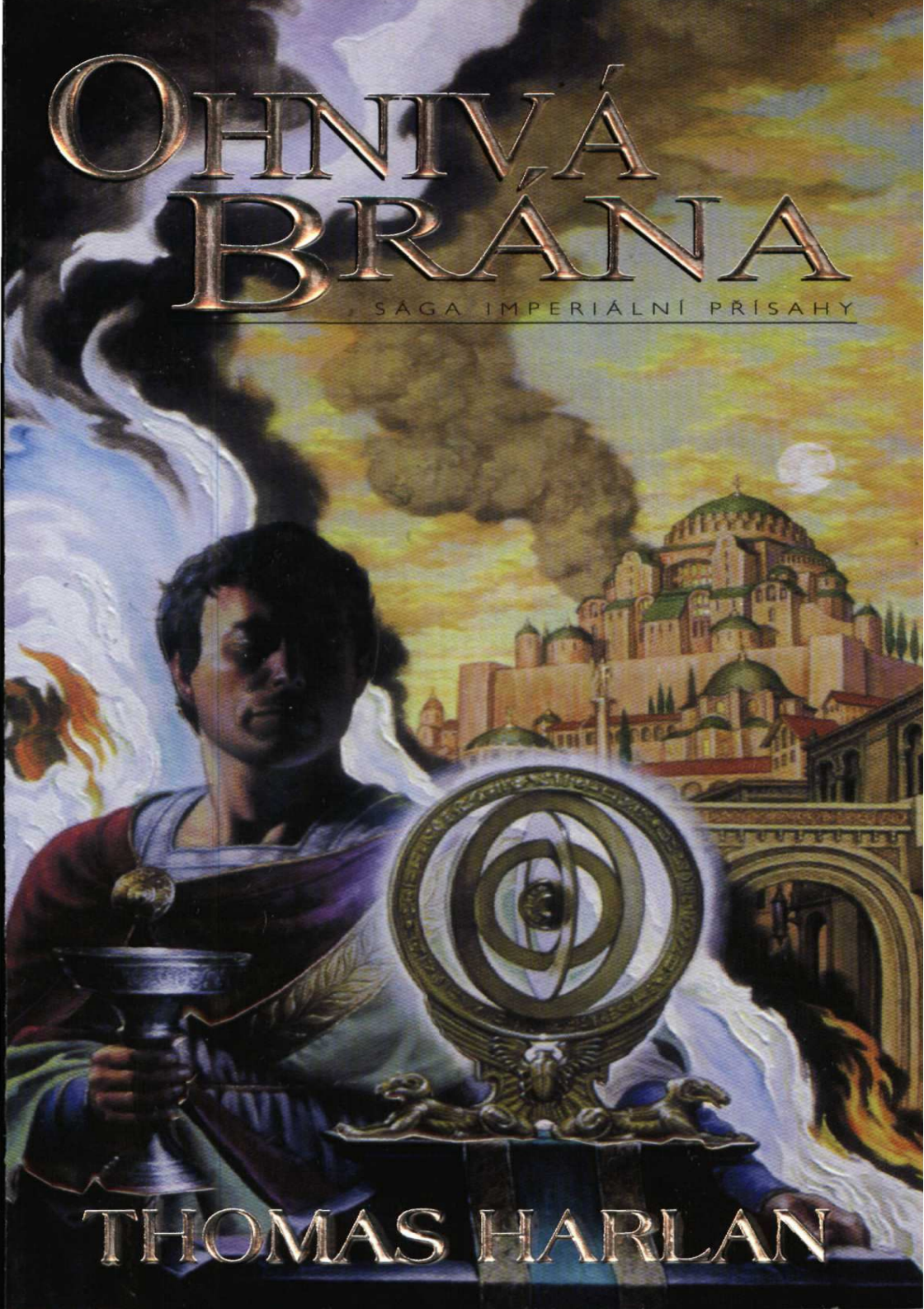
OHNIVÁ BRÁNA

SÁGA IMPERIÁLNÍ PŘÍSAHY

THOMAS HARLAN

Do utajené pevnosti přitáhl perský černokněžník se zbytky armády Krále Králů a novým, velmi podivným společníkem. Je připraven udělat cokoli, aby získal královský trůn.

Princ Maxian oživil Julia Caesara i Alexandra Velikého a s pomocí jejich síly a schopností dává vše v sázku, aby vymanil Řím z mocí kletby, která sice chrání impérium proti nepřátelům, avšak odsuzuje jej ke stagnaci.

V okamžiku, kdy se Zoe dozvídá o zničení Palmyry, je na Východě rozprášeno Dwyrinovo thaumaturgické vojsko. Zoe přísahá pomstu impériu, které vydalo její město nepříteli, a vydává se pozvednout Dekapolis proti Římu.

… a ve vzdálené Mekkce má muž, který přežil boje o Palmyru, vidění – dostává rozkaz a obrovskou moc bojovat proti silám temnoty.

Válka právě začíná. Namísto dvou aliancí jsou zde již tři, a tři Mocnosti se snaží získat nadvládu nad Zemí.

„Úžasný román, který se čte jedním dechem.“

– Booklist –

„Thomas Harlan je skvělým vypravěčem.“

– Locus –

The Gate of Fire

Copyright © 2000 by Thomas Harlan

All rights reserved, which includes
to reproduce this book or portions
any form whatsoever.

Translation © **Zdeněk Uherčík, 2004**

Copyright 2004 © for the Czech edition by **CLASSIC**

Cover Art © by **Stephen Hickman**

ISBN: 80-86707-13-X

Distribuce-tel.: (02) 83882490
e-mail: Classic-Books@volny.cz

Vytiskla Akcent Tiskárna Vimperk s. r. o.

Imperiální přísaha

– kniha třetí –

Thomas Harlan

Kniha první – IMPERIÁLNÍ PŘÍSAHA I.: Stín Araratu
Kniha druhá – IMPERIÁLNÍ PŘÍSAHA II.: Čaroděj Araratu
Kniha třetí – IMPERIÁLNÍ PŘÍSAHA III.: Ohnivá brána
* Kniha čtvrtá – IMPERIÁLNÍ PŘÍSAHA IV.: Smrtící prokletí

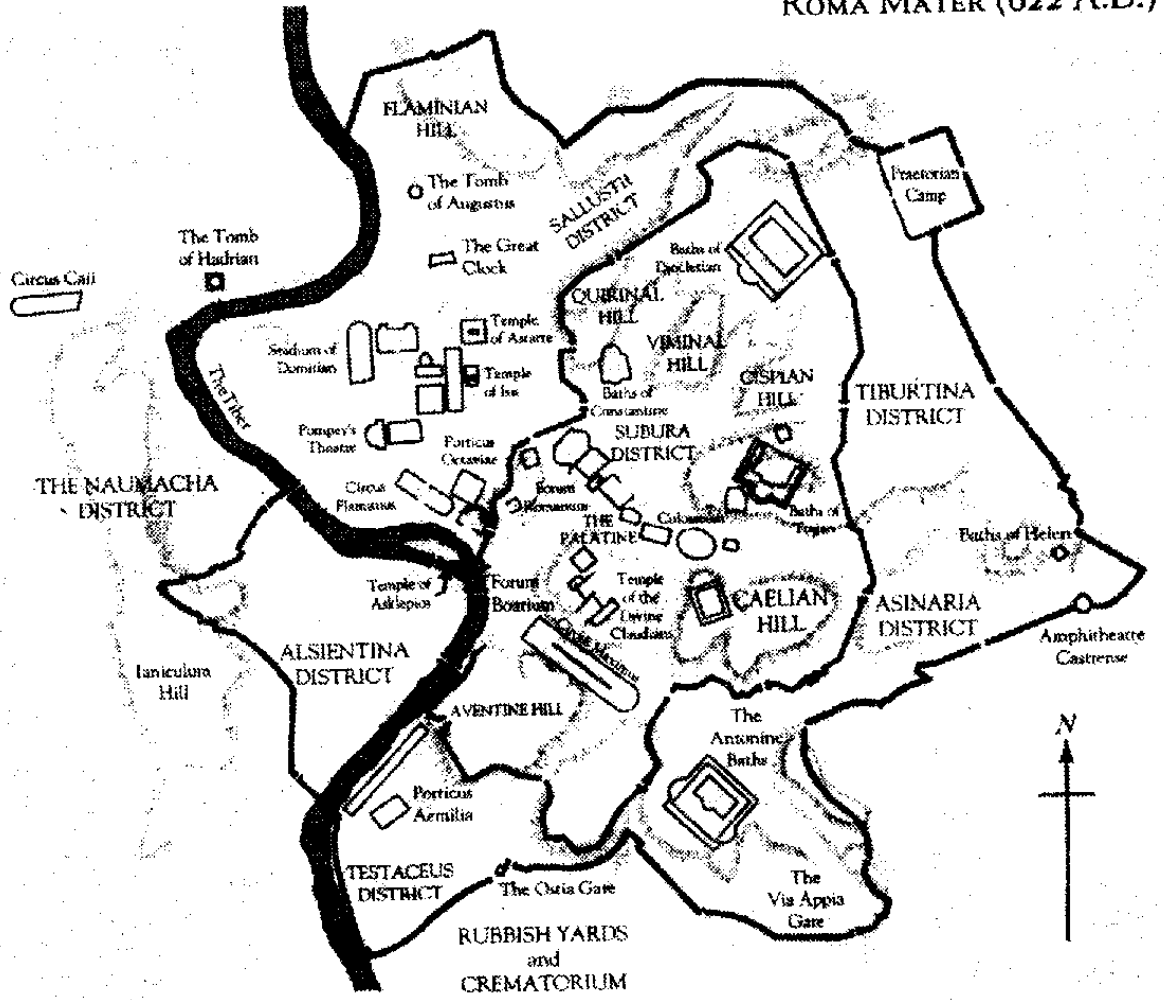
* *očekávejte*

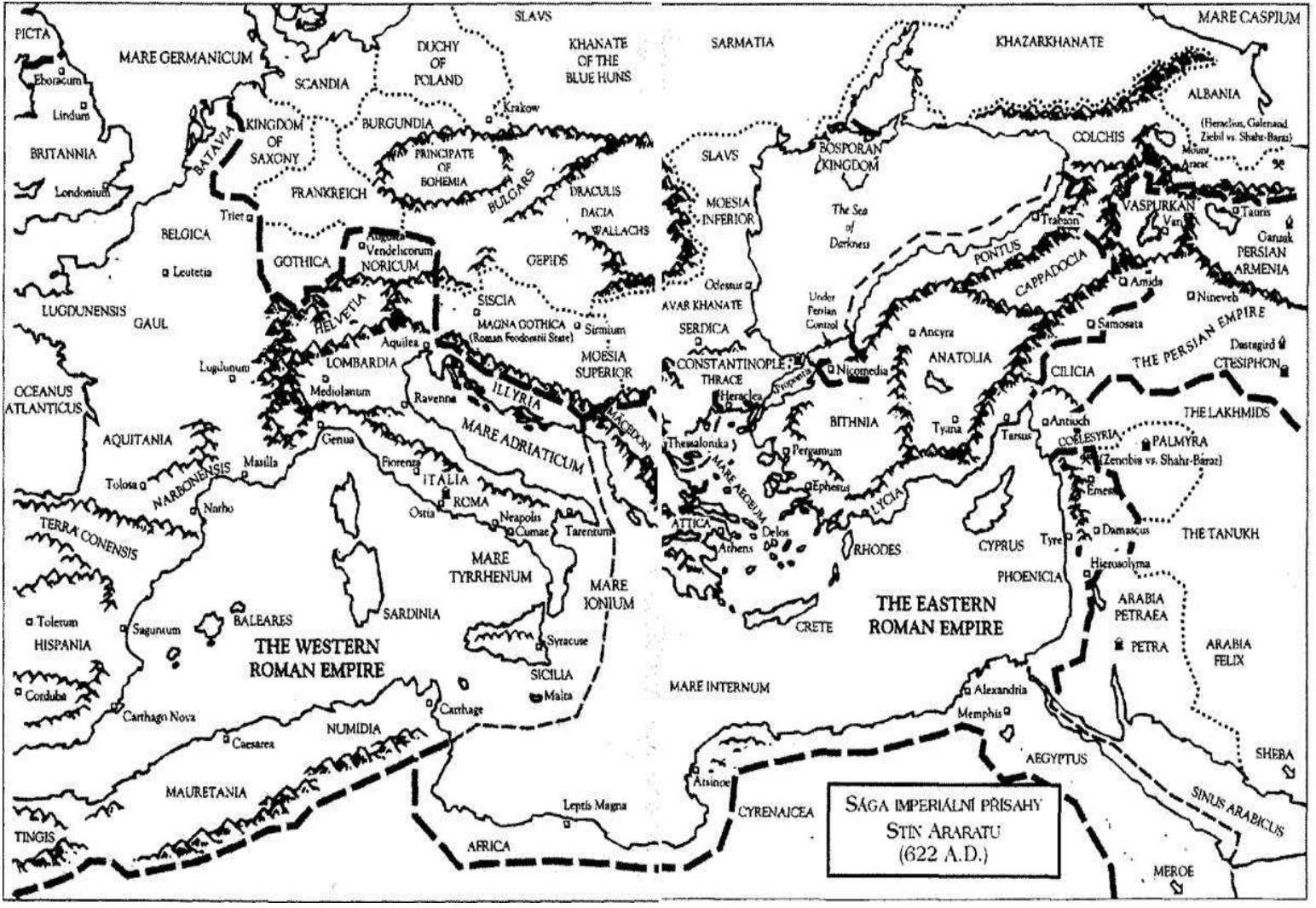
Suzanne,
bez jejíž lásky a podpory
by nic z tohoto nebylo možné.

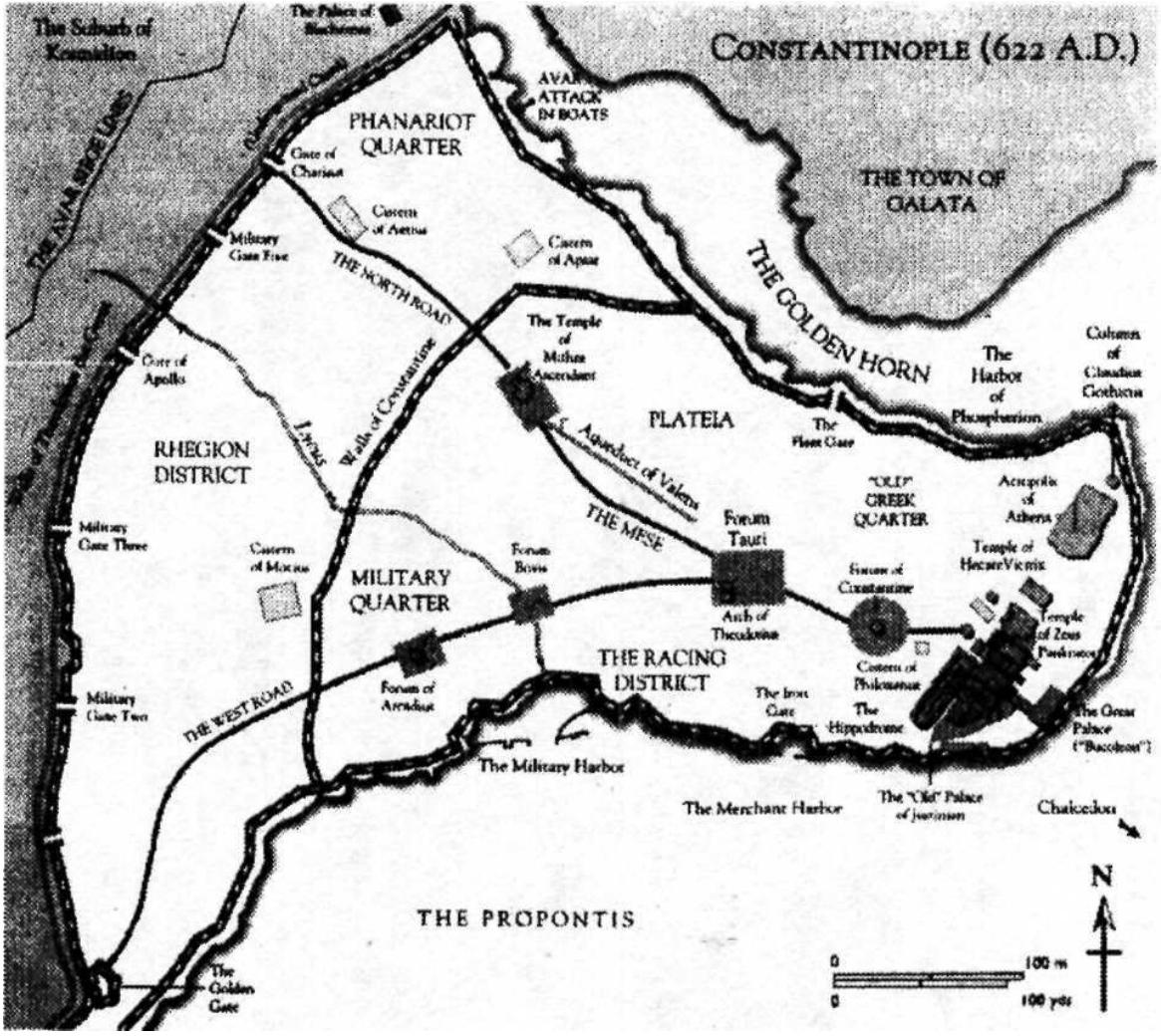
Římská míle je přibližně devět desetin
míle anglické, tj. 1448,4m.

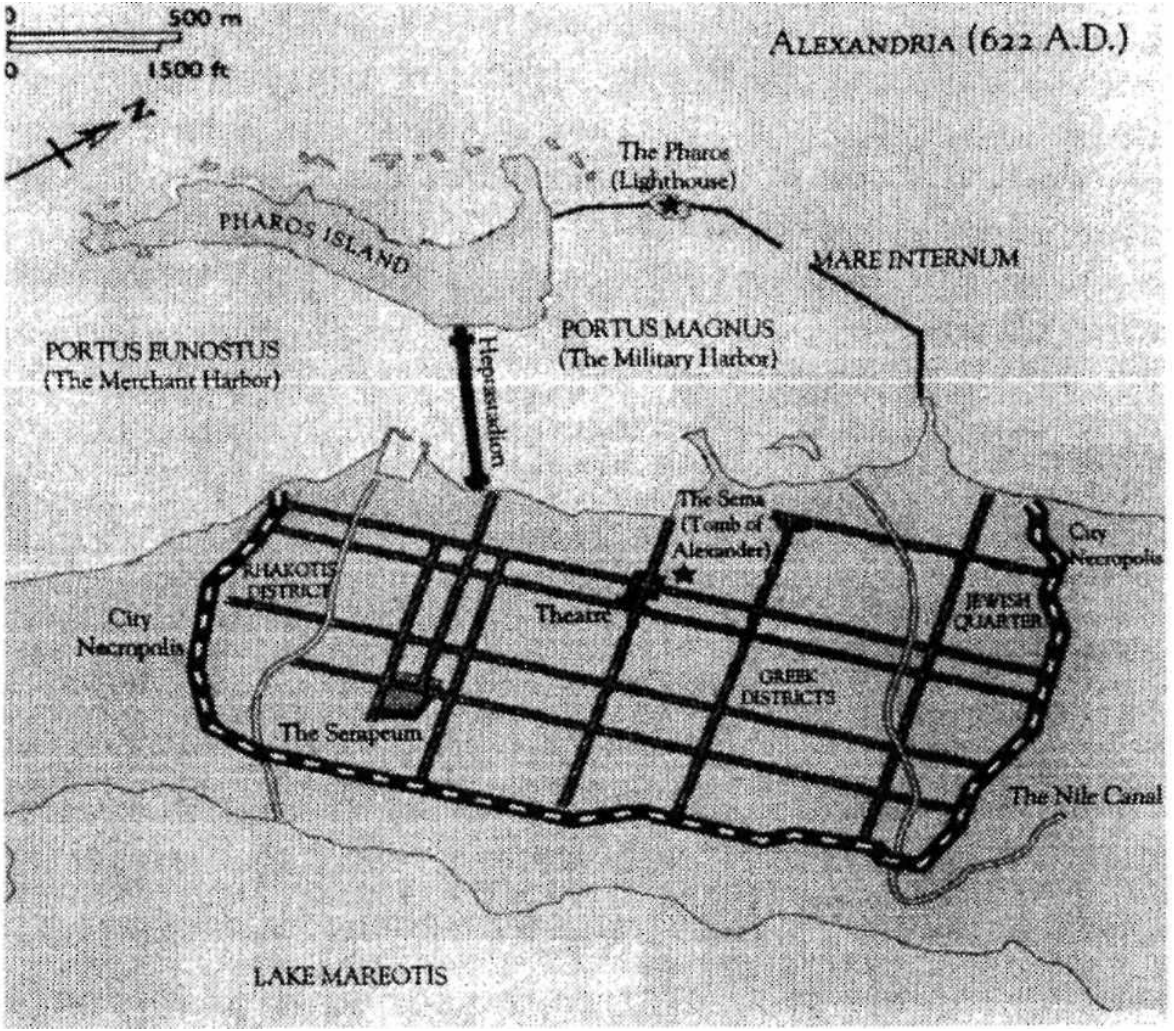
Liga je přibližně tři římské míle, tj. 4345,2m.

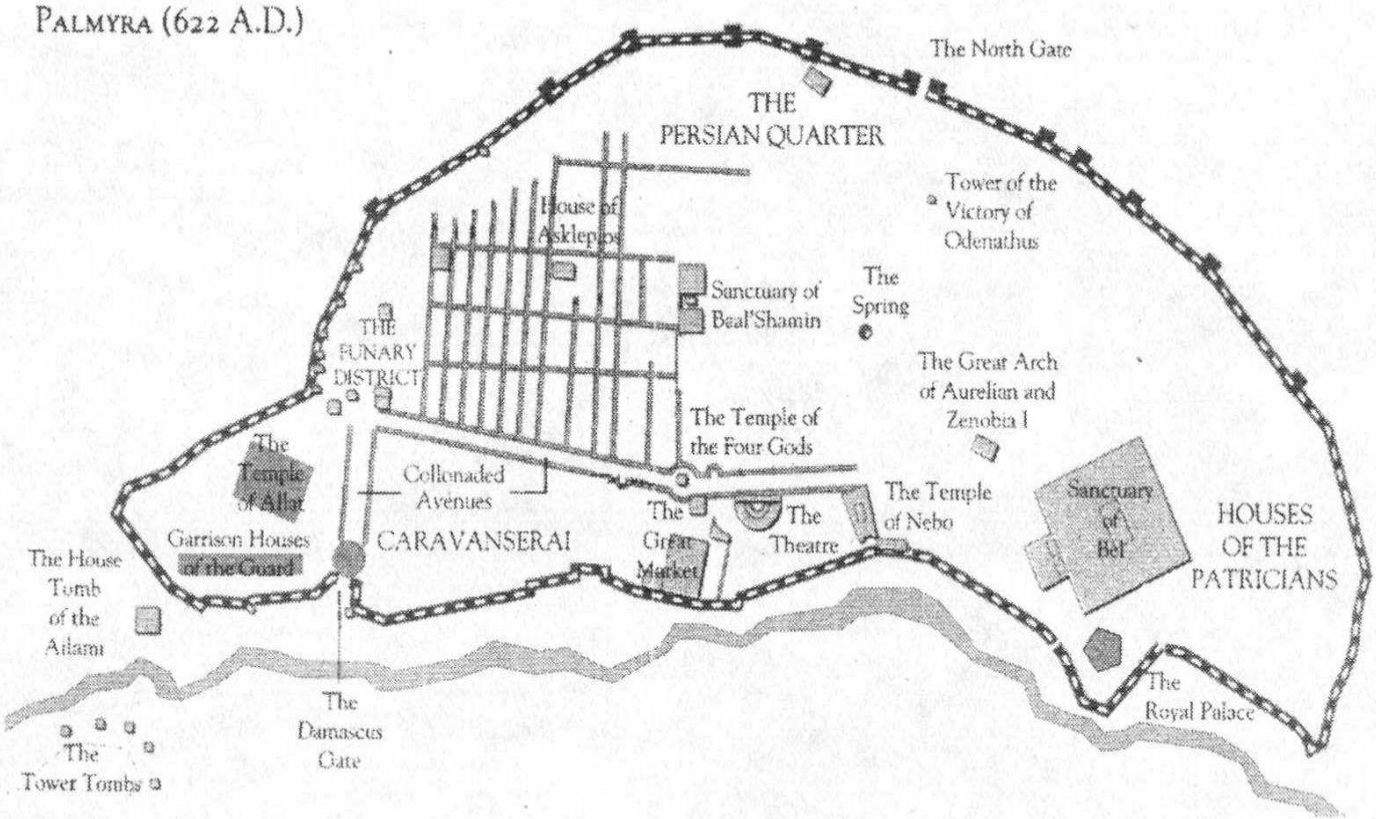
Roma Mater (622 A.D.)

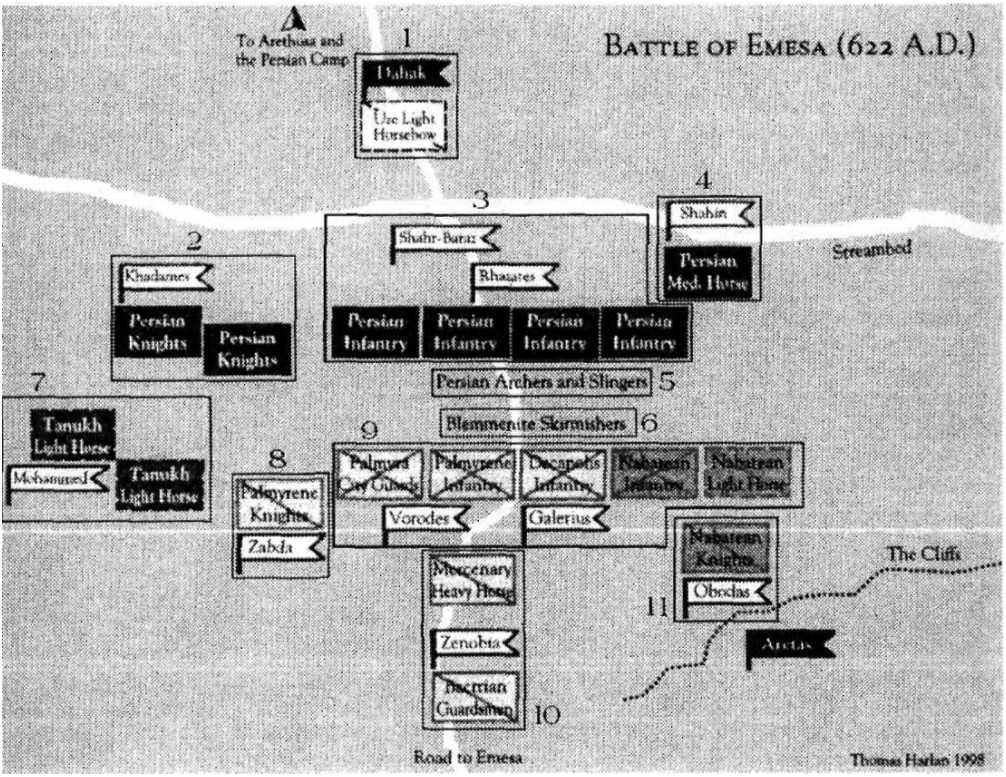

PICTA
MARE GERMANICUM
SLAVS
DUCHY OF POLAND
KHANATE OF THE BLUE HUNS
SCANDIA
Eboracum
Lindum
Krakow
BRITANNIA
BATAVIA
KINGDOM OF SAXONY
BURGUNDIA
PRINCIPATE OF BOHEMIA
BULGARS
Londonium
FRANKREICH
DRACULIS
DACIA
WALLACHS
Trier
BELGICA
Augusta Vendelicorum
NORICUM
GEPIDS
GOTHICA
Leutetia
SISCIA
LUGDUNENSIS
GAUL
HELVETIA
MAGNA GOTHICA (Roman Feodoretii State)
Sirmium
Aquilea
LOMBARDIA
MOESIA SUPERIOR
Lugdunum
OCEANUS ATLANTICUS
Mediolanum
Ravenna
ILLYRIA
MACEDON
AQUITANIA
Genua
MARE ADRIATICUM
Massilia
Fiorenza
NARBONENSIS
ITALIA
Tolosa
ROMA
Narbo
Ostia
Neapolis
Cumae
Tarentum
TERRA CONENSIS
MARE TYRRHENUM
MARE IONIUM
Tolerum
Saguntum
BALEARES
SARDINIA
HISPANIA
THE WESTERN ROMAN EMPIRE
Syracuse
SICILIA
Corduba
Malta
Carthago Nova
Carthago
NUMIDIA
Caesarea
MAURETANIA
Leptis Magna
TINGIS
AFRICA
SARMATIA
KHAZARKHANATE
MARE CASPIUM
ALBANIA
(Heraclius, Galenand Ziebil vs. Shahr-Baraz)
COLCHIS
SLAVS
BOSPORAN KINGDOM
Mount Ararat
VASPURKAN
Tauris
MOESIA INFERIOR
The Sea of Darkness
Trabzon
Varaz
Garsak
PERSIAN ARMENIA
PONTUS
CAPPADOCIA
Amida
Nineveh
Odessus
AVAR KHANATE
Under Persian Control
SERDICA
Ancyra
Samosata
THE PERSIAN EMPIRE
Dastagird
CONSTANTINOPLE
Nikomedia
ANATOLIA
CILICIA
CTESIPHON
THRACE
Propontis
Heraclea
BITHNIA
Tyana
Antioch
THE LAKHMIDS
Thessaloniki
Tarsus
COELESYRIA
PALMYRA
(Zenobia vs. Shahr-Baraz)
MARE AEGEUM
Pergamum
Ephesus
Emesa
LYCIA
ATTICA
Athens
Delos
RHODES
CYPRUS
Tyre
Damascus
THE TANUKH
Hierosolyma
PHOENICIA
ARABIA PETRAEA
THE EASTERN ROMAN EMPIRE
CRETE
PETRA
ARABIA FELIX
MARE INTERNUM
Alexandria
Memphis
AEGYPTUS
SHEBA
Atsinoe
CYRENAICEA
SINUS ARABICUS
Leptis Magna
SÁGA IMPERIÁLNÍ PŘÍSAHY
STÍN ARARATU
(622 A.D.)
MEROE

CONSTANTINOPLE (622 A.D.)
The Suburb of Kosmidion
The Palace of Blachernae
THE AVAR SIEGE LINES
AVAR ATTACK IN BOATS
PHANARIOT QUARTER
Gate of Charisius
Cistern of Aetius
Cistern of Aspar
Military Gate Five
THE NORTH ROAD
THE TOWN OF GALATA
THE GOLDEN HORN
The Temple of Mithras Ascendant
Gate of Apollo
Walls of Constantine
Lycus
PLATEIA
The Fleet Gate
The Harbor of Phosphurion
Column of Claudius Gothicus
RHEGION DISTRICT
Aqueduct of Valens
THE MESE
Forum Tauri
"OLD" GREEK QUARTER
Acropolis of Athena
Military Gate Three
Cistern of Modius
MILITARY QUARTER
Forum Bovis
Temple of Hecate Victrix
Forum of Constantine
Arch of Theodosius
Temple of Zeus Pankrates
THE RACING DISTRICT
Cistern of Philoxenus
Military Gate Two
THE WEST ROAD
Forum of Arcadius
The Iron Gate
The Hippodrome
The Great Palace ("Bucoleon")
The Military Harbor
The Merchant Harbor
The "Old" Palace of Justinian
Chalcedon
THE PROPONTIS
The Golden Gate
N
0
100 m
0
100 yds

ALEXANDRIA (622 A.D.)
500 m
1500 ft
The Pharos
(Lighthouse)
PHAROS ISLAND
MARE INTERNUM
PORTUS EUNOSTUS
(The Merchant Harbor)
PORTUS MAGNUS
(The Military Harbor)
Heptastadion
The Sema
(Tomb of
Alexander)
City
Necropolis
RHAKOTIS
DISTRICT
Theatre
JEWISH
QUARTER
City
Necropolis
GREEK
DISTRICTS
The Serapeum
The Nile Canal
LAKE MAREOTIS

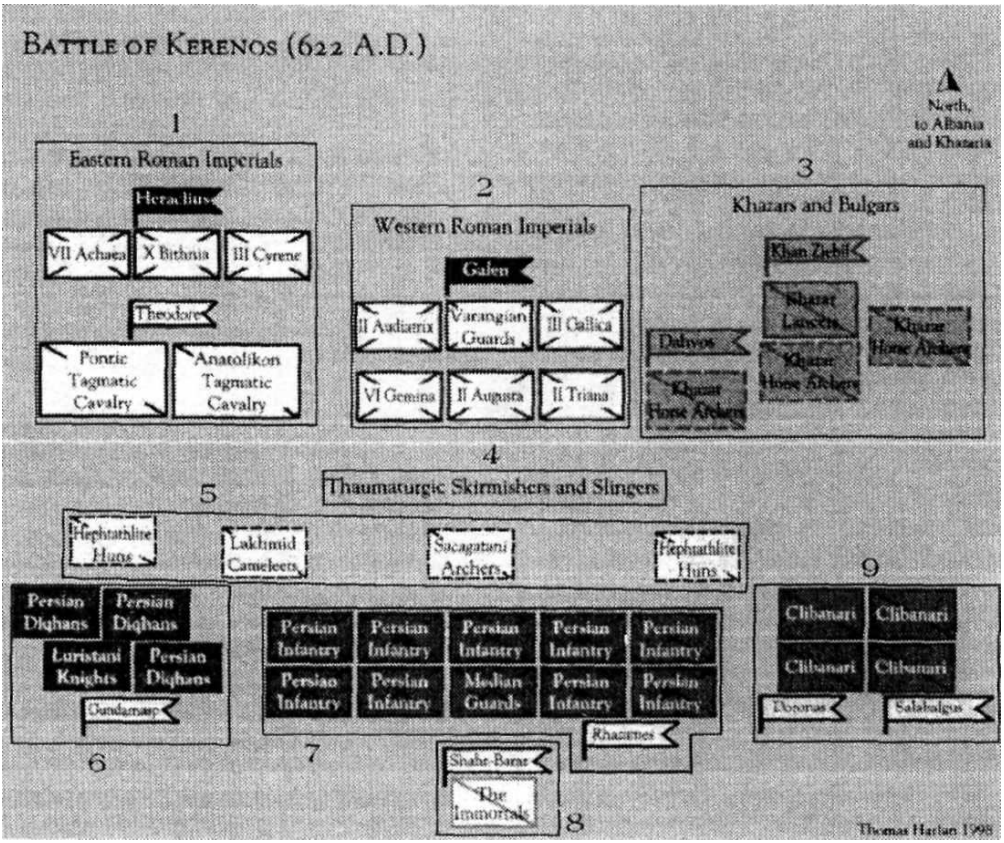

PALMYRA (622 A.D.)
The North Gate
THE PERSIAN QUARTER
Tower of the Victory of Odenathus
House of Asklepios
Sanctuary of Beal'Shamin
The Spring
THE FUNARY DISTRICT
The Great Arch of Aurelian and Zenobia I
The Temple of the Four Gods
The Temple of Allat
Colonaded Avenues
The Temple of Nebo
Sanctuary of Bel
HOUSES OF THE PATRICIANS
Garrison Houses of the Guard
CARAVANSERAI
The Great Market
The Theatre
The House Tomb of the Adlami
The Damascus Gate
The Royal Palace
The Tower Tombs

Battle of Emesa – Bitva u Emesy

1) Dahak s lehkými jízdními lukostřelci
2) těžká jízda
3) lehká pěchota
4) jízda
5) lukostřelci a prakovníci
6) pěchota
7) lehká jízda
8) těžká jízda
9) lehká pěchota a jízda
10) těžká jízda a Baktrijská garda
11) těžká jízda

Streambed – koryto řeky
The Cliffs – útesy
Road to Emesa – cesta do Emesy
To Arethusa and the Persian Camp – směr Arethusa, tábor Peršanů

Battle of Kerenos – Bitva u Kerenu

1) východořímské legie a jízda
2) západořímské legie
3) oddíly chazarské a bulharské jízdy a kopiníků
4) thaumaturgické oddíly
5) lehká jízda na koních a velbloudech, lukostřelci
6) těžká jízda
7) perská pěchota
8) Sar – Barazovi Nesmrtelní
9) těžká jízda

CHRÁM V DELFÁCH, ACHAEA: 710 *AB URBE CONDITA* (31 PŘED KRISTEM)

Paprsky žhavého slunce rozpalovaly úzké nádvoří mezi Věštírnou a sloupy Místa Čekání. Žena klopýtla na chrámových schodech; kamenné stupně byly sešlapány chodidly desítek tisíc lidí, a lehké střevíčky často ztrácely oporu. Gardisté jí jemně podepřeli paže. Přes strhanou tvář přelétl úsměv a poděkovala lehkým dotekem prstů na bronzem oplátovaná ramena vojáků. Ostré slunce, které vystřídalo zakouřené šero Věštírny, a zářivé barvy zdí chrámového komplexu ji bolestivě bodaly do očí. Zakryla si tvář temně rudým hedvábným závojem a zvolna kráčela k jižní straně nádvoří.

To se zde otevíralo do volného prostoru. Pohled na táhlý horský svah, spadající do třpytivých mořských vln, rámovalo elegantní sloupořadí. Hladina hluboko pod ní se leskla jako postříbřený kov. Vzduch jí připadal neskutečně průzračný. Opřela se o sloup a prsty pohladila temně okrový povrch. Pod jejím dotykem se barva odloupla a zanechala na prstech stopy pigmentu. Po úmorném zápolení se cítila sešlá a zestárlá; unavená, ne, vyčerpaná k smrti. Z očí podmalovaných antimonem se vyřinuly slzy; tady ji nemohli vidět gardisté ani sloužící, kteří opatrně vycházeli z Chrámu Čekání, aby se připojili ke své paní. Zamrkala a dlouhou úžinou, která ústila do Středního moře, se zadívala k západu.

Tam, až na hranici viditelnosti, se vznášely kotouče černého kouře, vydechované dřevem, dehtem a plachtovím.

Tak se naplňují naše sny, pomyslela si, *Apollo a Ra je povolali zpět na nebesa.*

Slzy zanechaly úzké stružky v umně nanesených líčidlech a pudrech, které decentně zdůrazňovaly její strohou krásu. Odtáhla se od sloupu a obrátila se k vyčkávajícímu veliteli gardistů.

„Rufusi, musíme…“ Zarazila se, když viděla, že se sloužící rozestupují. Davem žen procházela drobná postavička, vedená z každé strany rozesmátou dívkou. Srdce jí ustrnulo, když uviděla doširoka otevřené oči a krásnou, nevinnou tvářičku. Velitel gardistů

o krok ustoupil, jeho černé oči těkaly mezi davem. Zjizvenou rukou si pohrával s měděnou hruškou jílce krátkého meče. Královna poklekla a nechala spadnout závoj z tváře.

„Ach, chlapečku…“ Rozevřela náruč a její syn ji objal. Vstala a nechala ho kousek sklouznout, aby se mohl nohama zachytit kolem jejího pasu.

Jeden sen ještě na zemi je, pomyslela si, přísné rysy její tváře trochu povolily a do očí se jí vrátila jiskra. *Však já zvítězím!*

KONSTANTINOPOL, HLAVNÍ MĚSTO VÝCHODNÍ ŘÍŠE ŘÍMSKÉ, 1378 *AB URBE CONDITA* (623 N.L.)

„Udělejte cestu! Občané, udělejte cestu Legiím!“ Štíhlý hnědovlasý muž ustoupil do hlubokého dveřního výklenku, aby uhnul dlouhému útvaru ozbrojenců, který se s rachotem hnal ulicí. Římští vojáci měli přes otlučené a zprohýbané brnění přehozeny záplatované rudé pláště. Ocelové přilby, pevně přitažené pod bradou koženými řemínky, byly plné šrámů a stop po čepelích. Kroužky a šupiny brnění rezivěly a mnohé už ztratily původní tvar, chybějící kousky byly vypleteny proužky surové kůže. Mnozí vojáci neměli ani celá brnění; ruce a nohy jim chránily pláty kůže tvrzené ve vroucí vodě, které měli upnuté přes silné vlněné kalhoty a haleny. Jejich tváře vypadaly stejně jako jejich výstroj – opotřebované měsíci bojů na městských hradbách. Přesto na nich bylo znát odhodlání a čišel z nich stejný chlad a tvrdost jako ze zimního nebe nad jejich hlavami. Byli si jisti vítězstvím.

Muž se ramenem opřel o rám dveří a otřepal si lem tmavě zeleného pláště o kolena. Sprška ledových kapek mu smáčela těžké boty z černé kůže. Sníh, který přes noc napadl, začínal v teple města tát a na ulicích zůstávala odporná břečka. Muž měl přes rameno přehozený bandalír ze silné kůže, na kterém mu v pochvě na zádech visel dlouhý meč s prodlouženým jílcem. Občasný lesk kovu pod pláštěm prozrazoval, že nosí drátěnou košili.

Dvojstup vojáků uzavíral *ouragos* – zavírač, jak se říkalo ve Východní říši římské – a když míjel výklenek, očima přejel po muži. Viděl člověka s ostrými latinskými rysy, středního vzrůstu, širokého v ramenou a úzkého v pase. Zjevně ho zaujal mohutný knír navoskovaný do ostrých špiček, protože jak běžel kolem, nemohl z něho spustit oči. *Ouragovo* brnění se v chladném ranním vzduchu vlhce lesklo.

Nicholas potlačil nutkání se zašklebit. Chladný vojákův pohled ho sice naplnil vztekem, ale teď byla nejméně vhodná chvíle na pouliční rvačku.

To ten knír, pomyslel si samolibě. *Každý chlap závidí, co sám nemůže mít.*

# # #

Zima si s příchodem do hlavního města Východu dala na čas. Vlády se ujala teprve po podzimu, ve kterém se střídaly nápory chladného počasí a ledových větrů s mírnými a teplými dny. Každou noc padal sníh na střechy chrámů a domů, aby skryl špínu a marasmus přelidněného města, které s malými přestávkami už téměř osm let vzdorovalo obléhání. Nicholas vyrazil dlouhým krokem. Z puklin v mramorové dlažbě stoupala odporně páchnoucí pára – pod ulicí vedl kanál. Jeho nos to téměř nevnímal, neboť do města přibyl v létě, kdy byl zápach nekonečně horší. Ulice končila vysokou hromadou sutin, tvořenou především zbytky cihel a rozlámanými podlahovými dlaždicemi.

Vylezl po kluzké hromadě suti. Přitom se mu svezla kápě a odhalila úzkou hlavu s přiléhajícíma ušima. Mezi těžkými mraky problesklo slunce, takže si na chvíli musel zaclonit oči rukou v rukavici. Pátral po fialovém stínu, který v tuto chvíli přitahoval jeho pozornost víc, než kterákoli žena. Na druhé straně byla ulice vyčištěna až po velkou vnější zeď městských hradeb. Domy a obchody, které vyrostly ve stínu hradeb, byly strženy už před pěti lety, kdy do města poprvé přijel císař Heraklius. Prostor za hradbami byl plný vojáků, koní, povozů a dalších atributů války.

Nicholas opatrně slezl svah umělého kopce a nenápadně pokračoval dál, aby nepřitáhl pozornost kameníků a ženistů, kteří se

pod mohutnými hradbami rojili sem a tam. Na chvíli zvedl hlavu a sledoval vojáky na čtyřicet stop vysoké stavbě. Tvářili se nenuceně a nezdálo se, že by si něčeho zvlášť všímali. Tohle byla vnitřní zeď, ke které se nikdy žádný nepřítel nedostal. V pravidelných rozestupech ji lemovaly vysoké čtverhranné věže. Barbar zabočil doleva podél paty opevnění a po několika krocích došel k bráně, vysekané skrze rostlý kamenný masív. Pod jejím vysokým a úzkým obloukem, osazeným železem pobitými dvoukřídlými vraty, proudili další a další jezdci. Z vrcholu brány shlížela špínou pokrytá socha muže v archaické tóze a s vavřínovým věncem ve vlasech, paži pozdviženou v žehnajícím gestu.

Bledý sluneční svit byl vystřídán stínem a muž si přitáhl plášť úžeji ke krku. Mezi vysokou vnitřní hradbou a menším, i když stále impozantním vnějším opevněním, se táhla otevřená terasa zvaná *peribolos*. Byla široká sotva patnáct kroků, a zaplňovaly ji skupiny dělníků s páčidly a palicemi, ženisté v plátěných kloboucích s voskovými tabulkami v podpaží a řady vojáků v rudé a šedé, pochodující na jih, směrem k moři. Nad hemžením lidských těl se zdvíhaly druhé hradby, *protichisma*. To bylo místo nejprudších a nejčastějších bojů. Zeď byla vysoká sotva třicet stop, ale stejně jako vnitřní opevnění byla opatřena cimbuřím a věžemi.

Nicholas se rozhlédl a zamířil k otevřené dřevěné věži, přistavěné hned vedle hradeb. Jak stoupal po vnitřním prkenném schodišti, jeho oči neustále těkaly po okolí. Odhadoval množství mužů dole na ulici a pevnost mohutných žulových bloků, ze kterých stavitelé starého císaře Konstantina, za podpory frakcí Jezdců, vybudovali vnější opevnění největšího města světa. Město mu nastavovalo přátelskou tvář, alespoň teď, ale při tomto druhu práce se těžko zapomínalo na staré zvyky. Dělalo mu dobře, když viděl tu úžasnou sílu, ale mimoděk ho napadlo, co by si asi myslel, kdyby stál mimo hradby a z thráckých vrchů shlížel na objekt své touhy.

Viděl bych zatraceně velké město opásané zdmi, cimbuřími a věžemi, kterým není ve světě rovno. Přesně tohle bych viděl.

Na vrcholku zdi ostře profukoval severní vítr, hvízdal mu kolem uší a okraje pláště ho šlehaly přes ramena. Mezerou mezi těžkými šedivými mračny na chvíli pronikly pobledlé sluneční paprsky. Ale

tady nahoře byl alespoň čerstvý vzduch. Zhluboka se nadechl a natáhl pryskyřičnou, borovou vůni vzdálených ohňů smíšenou s ostrým odérem moře. Rozjasnila se mu tvář, protože to byla příjemná změna oproti stísněným a zapáchajícím městským ulicím. Často přicházely dny, kdy *urb* nenáviděl ze všeho nejvíc. Neustále se mu vracely vzpomínky na palubu z borových fošen, houpající se pod nohama, spršky slané vody na tváři a burácení příboje na kaledonském pobřeží. S trochou smutku se přinutil vyhnat ty představy z hlavy. Padesát kroků po jeho levici se zlověstně tyčily dvě osmihranné věže Druhé vojenské brány. Jejich povrch byl plný šrámů po zásazích střel katapultů a balist. Vydal se tím směrem.

Po jeho pravici se táhlo cimbuří připomínající čelist s vylámanými zuby. Mezery a střílny pokrývaly stříkance zaschlé krve, kámen byl poškrábán stovkami rukou, které se zde za poslední tři kruté roky snažily najít oporu. Římští vojáci postávali v závětří, pláště těsně přitažené k tělu. Někteří svírali v dlaních hrnky horkého, kouřícího vína. Každý z vojáků ho přejel pohledem, s některými se pozdravil pokývnutím hlavy. Na těle cítil uklidňující váhu těžké drátěné košile, kterou nosil pod pláštěm a plátěnou halenou. Košile byla podšitá silnou plstí a pod ní měl – aby učinil zadost marnivosti – hedvábnou tuniku. Jeho okované boty chrupaly po tenké ledové krustě, která přes noc na ochozech namrzla.

Nejbližší věž se už zlověstně zdvíhala nad jeho hlavou, vystupujíc dalších dvacet stop nad masu opevnění. Tyčila se, pevně rozkročená, nad branami vnějších a vnitřních hradeb. Vrchol věže tvořila široká plošina s ochrannou stěnou z klád, potaženou nevydělanými kůžemi. Plošina čněla nad částečně zamrzlými, temnými vodami kanálu, který se táhl podél paty opevnění. Kanál byl široký dvacet stop a plný trosek. Táhl se od jižního konce opevnění – od břehu Propontu – na sever a poslední míli pokračoval zděným tunelem pod Blachernským palácem, až vyústil do vod Zlatého rohu. Každé léto se jej vojáci a otroci obléhající armády snažili ucpat svazky větví, proutí a hromadami hlíny. Velký chán Avarů potřeboval prolomit městské opevnění, ale jeho hordy slovanských kopiníků a sekerníků se k němu nějak musely dostat. Římští obránci strávili zhruba stejný čas čištěním dna a hladiny

kanálu. Po obou březích byly rozeseté roztříštěné zbytky obléhacích věží a z tmavé hladiny trčely ohořelé trámy a zbytky štítů proti střelám z praků. Nicholas se zastavil těsně u věže a vyklonil se nejbližší mezerou v cimbuří.

Pláň za městem mírně klesala ke vzdáleným lesům, kde byla místy vidět venkovská thrácká obydlí. Bitevní pole bylo poseto zasněženými mohylami a hromadami trosek – výsledek tři roky trvající války. O půl míle dál se táhla avarská linie obležení – táhlý oblouk nepořádně postavených táborů a spěšně zbudovaných opevnění. Barbarští jezdci z dalekých stepí severně od Chersonu uchvátili balkánské provincie Východní říše už o generaci dříve, ale teprve teď zkoušeli svou sílu proti hlavnímu městu. Množství, které jejich chán shromáždil, vyhnalo některé bojeschopné muže z města – Nicholas věděl, že před hradbami je přinejmenším padesát tisíc barbarů a další nepochybně stále přicházejí. Lákavá vidina kořisti z vydrancování největšího města světa vábila všechny jako hnijící maso masařky.

Opevnění už odrazilo mnoho ohromných armád a vojáci bránící město byli bez obav. Nicholas cestou po hradbách přemítal o císařově odvaze, když byl schopen sestavit armádu a s ní opustit stále obležené město, aby se kdesi účastnil jiné války. Vypadalo to jako bláznovství – bláznovství a bezmezná důvěra v práci jeho předchůdců – věřit, že by město mělo odolat všemu, co proti němu Avarský chanát vrhne.

Zatím se nikdy nezmýlil, proběhlo mu hlavou. *Ale všechno je jednou poprvé…*

U paty věže postával světlovlasý centurion, paží jako kláda se opíral o vršek zdi, přílbu měl proužkem plátna přivázanou k opasku. U pasu mu visel meč, delší, mohutnější a těžší, než bylo zvykem u imperiálních vojsk. Díval se na zasněženou pláň a sledoval kouř, stoupající z ohňů, na kterých si nepřítel připravoval jídlo.

„Dnes je na boj zima," prohodil Nicholas, když došel k úzkým dveřím.

Centurion se otočil a vodově modrýma očima nevzrušeně prohlédl cizince od hlavy až k patě. Od rozpraskaných rtů se mu vznesl obláček páry.

„Jo, zima je," odpověděl, „ale brzo se bude bojovat. Třebas ne tady, ale támhle asi jo," ukázal podél opevnění k moři. „Támhle, u Zlatý brány. Barbaři tam vezou deset, možná dvanáct věží. Slyšíš, jak jim vržou kola? Měli by to mazat kolomazí a ne prasečím sádlem, to se z náprav rychle vydře."

„Slyším to. Já jsem Nicholas z Roskilde. Jinak je tu kolem klid?"

„Ale jo." Centurion nespouštěl z Nicholase oči. „Máš tu na opevnění nějakou práci?"

Nicholas se zadíval přes pláň a prsty pravé ruky si mnul bradu. „Politická záležitost," řekl. „Dlužím službu jednomu laskavému muži. Měl jsem dojem, že by támhleti tvoji přátelé mohli něco chystat."

Centurion povytáhl obočí a sykl. „Jestli jsi přišel kvůli boji, jdi ke Zlatý bráně. Tady je furt klid. Musíš svýmu kamarádovi dlužit hodně, když nastavuješ krk na hradbách."

Nicholas pokrčil rameny a nezáludně pohlédl na centuriona. „Třikrát denně dlabanec a k tomu víno nebo medovina, když je."

Přes vojákův obličej se kmitl stín podezření, ale hned zase zmizel.

„Aha, aha, takže ses octnul bez groše, co?"

Nicholas přikývl a snažil se tvářit provinile. „Byl jsem na lodi – a nějak se to semlelo – a octnul jsem se v docích tohohle města a obdivoval jejich velikost a rozlohu. Několik nocí jsem musel spát v uličkách Dostihové čtvrti."

„A někdo tě vzal k sobě?" Udiv v centurionově tváři působil téměř komicky. „Tohle město nejni zrovna pověstný laskavostí a pohostinností k cizincům. Zvlášť ne k těm, co sou na dně. To nejni zrovna dobrý živobytí."

Nicholas pokrčil rameny a levou ruku nechal trochu poklesnutou. „Našel mě majitel hostince a řekl mi, že jeho frakce mě bude živit, když půjdu za jednoho z nich na hradby. Tak jsem tady."

Centurion se zašklebil. Soupeřící frakce Hipodromu – Zelení a Modří – ztratily mnoho ze své politické moci, ale vůdcové jednotlivých skupin byli stále stejně mazaní. Sotva by byli schopni dosadit nebo svrhnout císaře, ale znali mnoho triků, jak své klienty uchránit před imperiálními odvody a šikovateli.

„Jo,“ prohlásil centurion, otočil se a chystal se vejít do věže, „najdi si něco za větrem.“

Nicholas se ušklíbl a znovu se zamyšleně podíval přes opevnění. Země byla tichá a klidná, posetá ostrovy špinavého sněhu. V dálce se černaly bezlisté stromy. Oblohou táhla souvislá vrstva těžkých, šedých mračen. Každou chvíli mohlo začít sněžit; cítil to ve vzduchu.

# # #

Nicholas se vyšvihl na cimbuří u zdi věže. Sedělo se tam docela pohodlně, i když ho severní vítr šlehal přes tváře, jako by to byly polibky samotné dcery boha Freyera. Zády se opřel o kameny a čekal, jak se události vyvinou. Přestože byl od přírody netrpělivý, jeho práce ho naučila mnoha věcem a dovednostem. Trpělivost byla jen jednou z nich. Stuhlými prsty uchopil okraj kápě, přetáhl si ji přes hlavu a natočil se tak, aby nebyl přímo proti větru.

Uvažoval, jestli si muži v táborech před opevněním, schouleni kolem kouřících ohňů ve stanech, dopřávají napůl zmrzlou medovinu. Uvažoval, jestli otroci, oblečení pouze v tunikách z hrubé vlny a přizdobení masivními kovanými železnými kruhy kolem krku, spěchají, aby bojovníkům přinesli další silný nápoj a pořádný kus horkého, jen lehce propečeného masa. Cukl prsty, když se dotkl jílce dlouhého meče, který si opřel vedle sebe. Jeho krk také kdysi nosil rezivějící železný kruh. To je něco, na co se nedá nikdy zapomenout.

Za těch časů také nosíval těžké poháry s medovinou ze skladu do hodovní síně a jeho bosá chodidla zanechávala ve sněhu krvavé stopy. I nebe bylo podobně šedé, neboť Pán bouří miloval Dánsko jako žádné jiné místo na světě. Od ledových krup, které se sypaly z mraků, mu na zádech naskákaly modřiny. Pro cizího chlapce, prodaného do otroctví daleko za hranice impéria, to byl krušný život. A nezvyklá barva očí mu osud nijak neulehčovala. Dánští jarlové byly tvrdými pány.

Ale co bez nich? Nicholas pozdvihl meč, stále zasunutý v pochvě, a široce se usmál. *Nebyl bych potkal* nibelungy, *ani nezískal tvou lásku.*

# # #

Slunce zmizelo za mrakem a nebe potemnělo. Na zemi dolehl těžký šedý stín a padající vločky tály na kamenech opevnění. Nicholas scházel dolů po dřevěných schodech vedle věže a jeho dech se měnil v bílé obláčky páry. Tři hodiny promrzal na opevnění a celou dobu sledoval vzdálenou čáru lesa. Byl klid a padající sníh postupně skryl avarské tábory za bílou zástěnou. S pokračujícím dnem byl hluk boje od velké Zlaté brány stále zřetelnější. Věž Druhé vojenské brány bránila ve výhledu na redutu, která ukončovala jižní část opevnění města, ale chladným vzduchem se zřetelně neslo řinčení kovu a vysoký svist metacích strojů střílejících z obléhacích věží. U paty schodiště viděl skupinu rytířů – ne, to jsou příslušníci některé *ala* jezdectva, opravil se – kteří se začínali formovat u brány.

Nicholas lehce seskočil z posledního schůdku dřevěné konstrukce vedle brány. Jezdci ve stříbřitém plátovém brnění se připravovali k výpadu na zasněženou pláň. Z boků koní stoupala pára a pod vysokým obloukem brány se odrážely hlasy jezdců a řinčení kovu. Rytíři kontrolovali řemení plochých sedel, dlouhé meče jim visely od pasu až ke kolenům. Mnozí za nimi měli připevněny dřevěné toulce, ze kterých trčely šípy opeřené šedými husími brky. Nicholas se podrbal na zátylku a vykročil k bráně. Skřípavý zvuk, který se rozlehl pod valenou klenbou ho přinutil zvednout hlavu. Dlouhé železné tyče držící křídla brány se zvolna zdvíhaly vzhůru. Rachocení obrovských skrytých kol bylo slyšet i přes masivní cihlové zdi. Každá tyč byla stopu široká a jako mužská paže tlustá. Nicholas počítal hlavy; pod branou bylo třicet až čtyřicet mužů, většinou vedoucí jezdci. Začal si prohlížet jejich tváře a porovnávat je s nepříliš podrobným popisem.

Štíhlý muž, napůl Slovan, napůl Řek. Příjemný a usměvavý obličej. Špión a zrádce města.

„Přepadovej oddíl," ozval se hlas za ním. Nicholas se otočil a snažil se tvářit nezúčastněně. Byl to ten světlovlasý centurion od věže. „Chystaj se ven zapálit jednu nebo dvě obléhací věže. Naučí barbary, že si maj dávat na křídla bacha."

„Chceš je snad naučit jak vítězit?" zeptal se Nicholas a hned litoval, že vůbec otvíral ústa. Centurion mu věnoval dlouhý zpytavý pohled a pak se začal prodírat mezi koňskými těly. Nicholas zlostně

skousl ret a rozhodl se, že půjde za ním. Ale zbývalo už jen málo času. Legionáři u brány se chystali otevřít těžká křídla. Jezdci vepředu se snažili zformovat do dvou řad. Koně do sebe ve stísněném prostoru naráželi a přitiskli Nicholase ke zdi. Hrany cihel se mu zaryly do zad. Zcela instinktivně zdvihl pravou ruku a uvolnil z jílce drátěný kroužek, který zajišťoval, aby meč nevyklouzl z pochvy. Za ním, z části ulice, kterou nyní používala jen armáda, se ozvala trubka a výkřiky.

Brána se otevírala. Nicholas zaklel a začal si razit cestu podél zdi. Pět mužů se rameny opíralo do těžkých fošen brány a panty skřípaly na protest. Když si Nicholas probojovával cestu mezi koni a lidskými těly, proniklo zvenčí bledé světlo následované chladným vzduchem. Koně začali ržát a plašit se a jezdcům nějakou dobu trvalo, než je uklidnili. Vojáci se usilovně opírali do křídel brány a před jezdci se stopu za stopou rozšiřovala zasněžená pláň.

Nicholas vyskočil, aby viděl přes skupinu jezdců. Legionáři se mu tlačili na záda, jak se snažili dostat k bráně. Otočil se a snažil se postupovat proti nim. Ozval se křik a jezdci vyrazili bránou. Nicholas zachytil kouskem oka odlesk slunečních paprsků. Snažil se dohlédnout ven skrze les koňských nohou. To, od čeho se venku odráželo slunce, byla čepel obnaženého meče.

Tiše zaklel, vyšvihl se na ramena nejbližšího vojáka a zapřel se botami o zeď.

„Spadni ze mě, parchante!“ zařval překvapený legionář.

Ty dvě stopy navíc stačily. Nicholas zaklel znovu, tentokrát nahlas. Muž, kterého honil, byl na druhé straně, zakrytý jezdci, kteří se tlačili do brány. Seskočil dolů a zarazil legionáře pozvednutou paží. Když gesto doprovodil zvuk taseného meče, voják usoudil, že nebude protestovat. Nicholas mrkl doprava a viděl, že brána je už úplně otevřená. Krátce pohlédl doleva a zkoušel odhadnout, kolik jezdců ještě čeká, než vyjedou ven. Před branou byla asi polovina oddílu. Napjal se a připravoval se proběhnout mezi cválajícími koňmi.

Vzduch náhle naplnil divoký, vysoký jekot. Nicholas se ihned skrčil, protože ve stejný okamžik uslyšel svištění stovek šípů. Muži řvali a těžké šípy se s trhavým zvukem zasekávaly do těl. Odkutálel

se ke zdi pod padajícího vojáka. Černě opeřený šíp ho probodl naskrz a z úst a zad se mu řinula jasně rudá krev. Nicholas ho popadl za paži a jako štít ho překulil přes sebe. Zařinčel kov, jak bolestí nepříčetný kůň nakopl prsní plát mrtvého vojáka. Tělo sebou trhlo a Nicholas se znechuceným úšklebkem odvrátil hlavu. Na tvář mu dopadla sprška krve. Vmáčkl se do rohu. Zvenčí přicházel kvílivý válečný pokřik.

Nicholas slyšel, jak je oddíl, zaskočený napůl venku z brány, masakrován deštěm šípů. Střely stále prolétaly bránou a zabodávaly se do umírajících koní a mužů uvnitř. Za branou panoval hrozný zmatek, jak se jedni snažili dostat ven a jiní zase utéct. Vzduchem se nesl býčí řev centurionů, kteří shromažďovali své muže a křičeli rozkazy. Bojovalo se také na vnější straně opevnění a pod vysokou klenbou brány se nesl jekot Avarů. Jeden ze vzpínajících se koní byl zasažen dvěma černými šípy a padl na tělo muže, za kterým se Nick částečně kryl. Vyhnul se sice přímému nárazu, ale i tak měl pocit, jako by ho přes záda plácla obří ruka.

Venku s vyděšeným ržáním pobíhali koně bez jezdců. Svištění šípů utichalo, až přestalo docela. Namísto něho se ozval dupot mnoha nohou. Nicholas se zapřel a se zatnutými zuby se vší silou opřel do mrtvého legionáře. Tělo se odkulilo, neživé oči stále udiveně vykulené. Zvedl se na nohy a pravačkou zvedl meč ze země plné zasychající krve. Bránou probíhaly tmavé postavy se sekerami a kopími v rukách. Nicholas se vrhl do změti lidských a koňských těl. Od čepele jeho meče odskočily jiskry, když vykryl první úder avarské sekery.

Urozený Avar byl rozložitý muž, oděný do těžkých plášťů z hranostajích a liščích kožešin. Mezi kožešinami probleskovalo šupinové brnění, které mu krylo i horní část paží a u krku bylo zakončeno masivním zlatým kruhem. Po stranách velkého plochého nosu seděla sveřepá šikmá a úzká očka, pod nimiž se klenuly výrazné lícní kosti. Sekyra znovu zasvištěla. Ruce, které ji vedly, byly porostlé chomáči chlupů, samý sval a leskly se potem. Nicholas uskočil stranou a přitom uklouzl po boku padlého koně. Ocelové ostří proťalo vzduch v místě, kde měl ještě před okamžikem paži. Pak se natočil a ramenem těžce vrazil do Avara. Drátěná košile zaskřípěla na ocelových šupinách brnění. Dlouhé, špinavé nehty se

mu zaťaly do tváře a zanechaly za sebou krvavé šrámy. Popadl Avara, zablokoval jeho volnou ruku mezi jejich těly a vrazil barbarovi prst do oka. Avar padl na záda a volnou rukou přitom tloukl Nicholase do obličeje. Ten padal zároveň s ním a při dopadu mu vší silou vrazil koleno do rozkroku. Avar bolestivě vyhekl a na okamžik nebyl schopen pohnout nohou. Nicholas švihl pravou rukou a zasáhl ho loktem do krku. Zlatý nákrčník se pod silou úderu prohnul, ale ochránil barbarův hrtan před proražením.

Branou se valili další a další Avarové. Za běhu stříleli z krátkých, ale tuhých luků se zvláštním zakončením, do zmateného davu legionářů na konci ulice. Těžké šípy prorážely kožené pláty a drátěné košile a muži padali. Za avarskými veterány se hnal dav Slovanů. Namaštěné zrzavé a světlé vlasy jim trčely do všech stran a štíty měli pomalované černými, rudými a modrými geometrickými vzory. Nad hlavami jim tančil les hrotů kopí. Když viděli, že brána zůstává otevřená, spustili divoký pokřik.

Avar se začal pod Nicholasem kroutit jako dunajský úhoř a odstrčil ho stranou. Nicholas sklouzl po zakrvácené zemi a zastavil se o tělo dalšího mrtvého Římana. Svůj meč neviděl, musel být někde pod těly umírajících koní. Avar vyskočil a v pravačce se mu zaleskla čepel nože. Nicholasovi přejel mráz po zádech, když zjistil, že je odříznutý od ostatních obránců. Odkulil se stranou, vyskočil na nohy a z levé paže odtrhl zbytky rukávu haleny. Avar na něho dotíral, lesklá čepel opisovala krátké, ostré oblouky. Když Nicholas zase kousek hmátl po těle padlého hnědáka, natáhl levou paži, ohnul dlaň v zápěstí vzhůru a palcem zatáhl za očko z drátu.

Ozvalo se ostré kovové *cvak* a šest palců dlouhá ocelová střela zasáhla Avarovo pravé oko a její hrot cinkl o vnitřek kónické přilby. Pravou polovinu bojovníkova obličeje zalila krev smíšená s úlomky kostí a mrtvé tělo se bezhlesně skácelo mezi ostatní.

Nicholas koutkem oka zahlédl rozmazaný stín a skočil kupředu. Nad hlavou mu hvízdl dlouhý šíp a jeho hrot skřípavě sjel po sloupu vnitřní brány.

Spěšně prolézal mezi těly a hledal svůj meč. Zahvízdaly další šípy; střelci si ho už našli. Za mrtvým koněm si lehl a rychlým plazením pokračoval v přesunu.

V ulici za ním panovala divoká vřava. Branou se dovnitř tlačili další Avaři a Slované a doráželi na Římany, kteří se snažili o obranu. Legionáři na hradbách vrhali na útočníky oštěpy a kameny, přihnali se i kameníci a ženisté, kteří předtím pracovali za hradbami, v rukách těžká kladiva a oštěpy. Dunivý hlas blonďatého centuriona svolávajícího své legionáře, chvílemi přehlušoval kovový třesk zbraní.

Nicholas vydechl úlevou, neboť právě zahlédl rytinami zdobený jílec *Brunhildy* vyčnívající z útrob světle hnědé kobyly. Dotek drážkovaného koženého vinutí jílce cítil jako dotek ruky dávného přítele. Čtyři stopy dlouhá, runami pokrytá čepel ze skandinávské oceli chvíli vzdorovala, ale pak s mlasknutím vyjela z břicha zvířete. Uhnul před dalším šípem, ale avarští lučištníci teď měli co dělat se střelci na hradbách a mezi cimbuřím. Nicholas rychle přeběhl přes nebezpečně otevřený prostor k patě dřevěné věže se schodištěm.

Bral dva až tři prkenné stupně najednou, až vrazil na druhou plošinu věže, patnáct stop nad vřavou boje. Dva avarští lučištníci už sem vylezli před ním a teď posílali šípy do římských oddílů. Nicholas přesunul ruku na *Brunhildině* dlouhém jílci, dvouručně jej uchopil a svůj vpád na plošinu ukončil razantním vodorovným seknutím, kterým proťal krk Avara stojícího vpravo. Mrtvé tělo se svalilo na druhého lučištníka a jasně rudá tepenná krev skrápěla bojovníky pod ním, napůl odťatá hlava visela v ošklivém úhlu. Druhý

Avar na okamžik zakolísal a to Nicholasovi stačilo, aby mu kopnutím roztříštil koleno. Muže řvoucího bolestí pak přehodil přes zábradlí.

Kolem bzučely šípy a zabodávaly se do konstrukce věže. Přikrčeně vyběhl na třetí plošinu. Věž se roztřásla dusotem nohou dalších Avarů ženoucích se nahoru. Nicholas se pevně zapřel na hrubých prknech třetí plošiny a *Brunhildu* držel ve střehu. Čtyři Avaři bez kožešinových plášťů a v dlouhých halenách z lesklých železných plátků se s rozevlátými černými vlasy a zježenými vousy hnali nahoru. Bylo štěstí, že aspoň na chvíli překáželi ve výhledu lučištníkům za nimi.

První Avar se vřítil nahoru a vířící sekerou se snažil zasáhnout Nicholasův žaludek. Říman ukročil stranou a dozadu, předstíral útok mečem seshora přes ruku. Avar pozvedl sekeru, aby ránu vykryl. V tu chvíli Nicholas změnil směr úderu a rozťal útočníkovi paži. Čepel *Brunhildy* se ponořila hluboko a rozťala svaly a šlachy. Avar zaklel, ustoupil, a přehodil si sekeru do zdravé ruky. Nicholas pokračoval ve výpadech a zároveň se jím kryl před ostatními. Sekerník kryl výpady toporem své zbraně, ale Nicholas jeho chabou obranu snadno prorazil. Bodl vzhůru a trojhranný hrot meče pronikl zespoda Avarovou čelistí. Ozval se mlaskavý zvuk a pak cinknutí, jak špička narazila dovnitřku helmy.

Další Avar bodl dlouhým kopím přes rameno mrtvého a zasáhl Nicholase do levé poloviny hrudníku. Rezavý, nekvalitně vykovaný hrot, sjel dolů a zachytil se v kroužcích drátěné košile. Nicholas se stočil doleva, kopí sjelo, přesto ucítil na hrudi chlad. Když vytrhával *Brunhildu* z mrtvého sekerníka, cítil, jak se něco trhá. Avar stáhl kopí zpět a vyběhl na plošinu.

Nicholas se přikrčil a kopí mu zasvištělo nad hlavou. Udělal rychlý přímý výpad, jako by sám držel kopí, a ne meč. Avar se pokusil uhnout, ale tlak těl za ním mu to nedovolil a dlouhý nordický meč prorazil tuhé kožené pláty pod jeho levým podpažím. Kolem čepele zabulala černomodrá krev. Nicholas pokračoval v pohybu a shodil umírajícího muže na schody mezi jeho spolubojovníky.

Několik prvních Avarů se za vzteklého řevu kutálelo ze schodů. Schodiště na několik okamžiků zaplnila zmítající se těla, takže Nicholas měl čas odhrnout si vlasy z čela, trochu se stáhnout a najít nohama pevnou oporu. Meč mu nyní připadal velice lehký a před očima mu tančily drobné světlé skvrny. Dokonce i okolní vzduch se mu zdál teplý, chvílemi až horký. Z plošiny pod ním po něm nějaký Avar mrštil krátkou sekerou. Připadalo mu, že visí ve vzduchu téměř bez pohybu, takže jen rozvážně ukročil stranou a opět nastavil *Brunhildu* do střehu. *Falx* prosvištěl kolem, koutkem oka zahlédl rotující jemné rytiny draků a jelenů.

Dva kopiníci se oddělili od ostatních a každý podél jednoho zábradlí se k němu opatrně přikrčeně blížili. Ocelové hroty kopí mířící na jeho hruď se leskly jako hadí jazyky. Nicholas zaútočil na

muže vlevo a ťal po jeho kopí. Bojovník uhnul a ohnal se po Nickově hlavě. Ve stejnou chvíli vyrazil i druhý muž a snažil se bodnout Nicka do stehna. Říman sledoval, jak se blíží, jako by byli poháněni pomalým hodinovým strojem. Jeho tepny naplnil chlad, svaly zmohutněly a myšlení se zrychlilo. Zaklonil se, aby se vyhnul seknutí kopím, a stočil se doprava mimo úder vedený na jeho nohu. *Brunhildou* srazil kopí dolů a hrot se zabodl do podlahy. Rychlým obratem na druhou stranu přeťal ratiště kopí a dlouhá čepel skončila v kopiníkově rameni, když proťala lehké brnění a koženou halenu. Muž otevřel ústa v udiveném heknutí.

Vzduchem se jako drobné jasné hvězdičky rozlétly kousky drátěné košile a rubínové kapky krve.

Meč, hnaný svalnatou paží, dokončil oblouk a proťal hrudník prvního kopiníka. Když mu krev pronikla do plic, muž zalapal po dechu a zachroptěl. Nicholas se mu opřel botou o hruď, aby mohl vytrhnout meč. Pod bojovníkem prasklo zábradlí, zlomek vteřiny visel nehybně ve vzduchu, a pak se zřítil na dlažbu. Nicholas se otočil k druhému Avarovi supícímu bolestí z rozseknutého ramene a opírajícího se o zbytek kopí.

Seshora se ozval dupot nohou. Nicholas rychle pohlédl vzhůru a zahlédl vlající rudé pláště, okované boty hřmotily po schodišti. Zezdola se ozval řev. Ohlédl se právě včas, aby uviděl mrak šípů mířících přímo na něj. Vztekle zařval a vrhl se zpět.

# # #

Na pozadí tmavé oblohy zvolna tančily jiskry z hořících trámů. Nicholas napůl seděl, zády se opíral o kamennou stěnu a byl tak vyčerpaný, že okolí vnímal jen jako rozmazanou skvrnu. Téměř nedokázal zvednout levou ruku, ale se zatnutými zuby se mu podařilo strhnout kožené pásky, které poutaly pružinový samostříl k paži. Padal sníh, ale v žáru hranice se měnil na vodu dřív, než mohl pokrýt dlažbu měkkým, vlhkým kobercem. Odlesky plamenů z hranice smolných loučí hořící v bráně, krátce ozařovaly legionáře, kteří se zjevovali a zase mizeli ve tmě. Kolem projel dvoukolák, loukotě kol se zvolna otáčely. Zezadu povozu trčela změť zkrvavených rukou a nohou a na dlažbu odkapávala krev. To

přiváželi další mrtvá těla, která nakrmí hranice hořící v ulici podél opevnění. Vzduch byl naplněn nasládlým pachem a prskáním tuku.

Se zuby zatnutými bolestí se Nicholas předklonil a stáhl si těžkou drátěnou košili. Na místech, kde pod údery avarských zbraní kovové kroužky prorazily silnou filcovou podšívku, byl plný modřin. Hedvábná spodní halena byla nacucaná krví a potem. Když od kůže odtrhával přilepenou výstroj, sykal bolestí. Začínalo mu být zima.

Levá strana hrudníku a většina trupu se změnila v jednu modrorudou podlitinu. Na tuctech míst, kde ocelové kroužky prosekly kůži, se už vytvořily strupy. Zatlačil na nejdelší ránu těsně pod levým ramenem. Mezi zubatými okraji vyteklo trochu čiré tekutiny.

„Uf, vypadáš parádně. Zase jeden vítězně splněný úkol, zdá se."

Nicholas vzhlédl; ve svém stavu nebyl schopen odpovědi. Nad ním stál hřmotný muž, purpurový plášť mu splýval z ramen. Pod naleštěným brněním měl jemnou drátěnou košili a v podpaží svíral přílbu. Byl hladce oholen, i když pořádný vous by jeho tvář, poďobanou od neštovic, jen vylepšil. Důstojník měl tak hladce vyholenou hlavu, že vypadal téměř plešatý.

Nicholas zamžoural do světla hranice. Měl nejasný dojem, že by toho člověka měl znát.

„Tribun Sergius… ave. Buď pozdraven a vítej." Těch pár slov Nicholase zcela vyčerpalo. „Utekl," zamumlal skoro neslyšně. „Slizkej parchant…"

Tribun přidřepl vedle Nicholase a palcem mu nadzdvihl oční víčko. Už jen to zabolelo tak, že se Nicholas odvrátil. Voják zabručel, odložil přilbu a přenesl váhu na obě nohy. Zavrtěl hlavou a zkoumal zranění, která Nicholas utržil. Tlustým prstem přejížděl po jeho zhmožděných žebrech.

„Vydal jsem se tě hledat hned, jak jsem se doslechl, že byl průlom odražen. Někdo se tu dneska pěkně zapotil, ale ty máš extra nos na jatka… Mluvil jsem s jedním velitelů na hradbách; prý ses tu objevil až skoro o poledni. Co si, u Háda, myslíš? Poslal jsem tě sem už na úsvitu!" Sergius na chvíli zastavil příval slov a přivřel oči. „Chápeš aspoň trochu, co ti říkám?"

Nicholas zamrkal a snažil se na toho člověka lépe zaostřit. Proč s ním vlastně mluví? Zrovna v tuhle chvíli mu pomyšlení na spánek přišlo jako ten nejúžasnější nápad, ale podvědomí ho zároveň varovalo, že opak je pravdou. Obraz muže se trochu vlnil, jako by stál uprostřed ohně. „Cože?“

Tribun si povzdechl a postavil se. Pokynul do tmy a zjevili se dva muži v tunikách otroků a v teplých kožešinových botách.

„Hoďte ho do nosítek a odneste ho na úřad. Tady mi není k ničemu. Dejte mu horké jídlo a víno a vemte k němu nějakého doktora, ať ho pořádně prohlédne. Podle očí bych řekl, že prohýřil několik nocí na Dionýsových slavnostech. Takže dejte pozor, ať vám neusne.“

Nicka se chopily pevné paže. Cítil se hrozně malátný, ale vyhlídka na víno a čerstvý chléb pokapaný olejem a potřený česnekem ho trochu vzpružila. Otroci mu pomohli do nosítek a uložili ho. Jeden přes něho přehodil přikrývku. Voněla hřebíčkem a nějakým parfémem. Když ležel na zádech, uvědomil si, že už zase normálně vidí. Nebe nad městem bylo černé jako smola, nebýt těžkých mraků, určitě by viděl měsíc a hvězdy. Sněhové vločky vířily ve zlatorudých odlescích plápolajících hranic. Když se otroci chopili nosítek a zdvihli je, zhoupl se ze strany na stranu. Srovnali krok a rozeběhli se potemnělou ulicí.

Sníh stále padal.

OBLOHA NAD LATIEM, ITÁLIE, ZÁPADNÍ ŘÍŠE ŘÍMSKÁ

Mladý muž, celý oděný v černé a tmavě šedé, namáhavě stoupal po bukových příčlích uchycených do železných, ručně kovaných konzol. Na konci žebříku odsunul kovový poklop a úzký tubus zalilo prudké sluneční světlo. Přimhouřil oči a jasná modř jeho očí potemněla. Zorničky i duhovky získaly barvu rtuti. Když už zase normálně viděl, vyškrábal se ven z úzkého průlezu a přehodil dlouhé

nohy do zapuštěné pozorovací paluby. Prudký vítr uchopil jeho dlouhé hnědé vlasy – kterými se už táhly pramínky šedi – a divoce je rozevlál. S heknutím sklouzl na pozorovací palubu. Po jejím obvodu byly připevněny dřevěné sedačky s pevnými, silnými provazy.

Vnější plášť Stroje kolem pozorovací paluby byl vymyšlen tak, že tlumil řev vzduchu, ženoucího se kolem monstra, a na palubu pronikalo jen tlumené basové hučení. Hluk pocházel především z ocelového srdce Stroje, než od šlehajícího větru. Muž si dlouhými prsty několikrát stiskl uši, přetáhl přes sebe jeden provaz a jeho konec zachytil do masivní bronzové přezky, zapuštěné do kovové kůže Stroje.

„To už snad nevěříš své síle, princi?“

Mladík se trpce usmál na dívku sedící proti němu a zavrtěl hlavou. „Ne, musím být připraven a schopen obnovovat kůži, kosti, tkáně a tělesné tekutiny. Pád z téhle výšky by mě zabil stejně bezpečně jako tebe nebo kohokoli jiného.“

Dívka se také pousmála, ale v její tváři a držení těla cítil znepokojivou opatrnost. Vrátil jí úsměv, ten nejvroucnější, nejširší a nejhřejivější jakého byl schopen. Na okamžik zmizel z jeho tváře obvyklý přísný chlad a na chvíli se zdálo, že je zase tím milým, mladým lékařem, se kterým se kdysi setkala, nikoli princem impéria, ne tou mocnou bytostí, kterou se stal. Přes hlubokou nedůvěru odpověděla stejně laskavým úsměvem. Tvář měla poněkud delší, takže neodpovídala ideálu dokonalého oválu, ale z rámu neposlušných, tmavě hnědých až černých vlasů, zářily nádherné tmavé oči a plné rty. Mladík pocítil bodnutí u srdce, když ji viděl, sedící bokem na lavičce, krásnou a elegantní v kožešinovém plášti a jemných kožených rukavicích. Představil si hladké, štíhlé nohy, ukryté v hedvábných perských kalhotách.

„Není ti zima, když tu celé hodiny vysedáváš?“

Mladá žena opět nasadila ostražitý výraz a zadívala se někam přes dlouhou peruť Stroje, který plul mezi vysokými sloupy mračen. Ostré sluneční paprsky se odrážely od křehkých ocelových kostí křídel. Jemná kovová tkanina, která je pokrývala, se chvěla a vlnila v jasném odpoledním slunci. Stroj naplňovaly všudypřítomné vibrace, které pronikaly kůží a do poslední kůstky rozechvívaly tělo. Dlouhý,

zužující se ocas líně povlával ve vzduchu a leskl se tisíci drobnými, jemně vykovanými kovovými šupinami. Mladá žena se trochu naklonila, aby vyrovnala náklon stroje, který oblétal obrovitou bílou oblačnou horu. Po slonovinově bílém povrchu pádil stín obrovitých křídel. Vzduch byl křišťálově čistý. Hluboko dole se mezi bouřkovými mraky míhaly blesky a řval divoký vítr.

„Vypadá to tu jako úplně jiný svět, tak blízko nebes.“ řekla žena s pohledem upřeným na prince. „Oblačné ostrovy plující vzdušným mořem a my mezi nimi putujeme na své lodi. Přemýšlel jsi někdy o tom, když ses díval ven, jaké to asi je, stát na okraji oblaku a dívat se tisíce stop dolů, na droboučkou a krásnou zemi pod sebou?“

Princ zavrtěl hlavou. Jeho břímě bylo příliš velké, nemohl trávit čas vyhlížením z kulatých, nazelenalých okének Stroje, přestože ta největší byla umístěna přímo v jeho hlavě.

„Ne,“ odpověděl s nádechem hořkosti v hlase. „Čeká mě mnoho příprav, spoustu věcí musím probrat s Gaiem a Alexandrem. Opět nadchází nebezpečná situace, Kristo! Stačí jen chvilka…“

Pozdvihla ruku a poprvé od chvíle, kdy se protáhl úzkým průlezem, se na něho zpříma zadívala. „Pane Maxiane, i já, stejně jako ty, cítím dotek smrti. A víc než ty, protože já se nemohu bránit. Neustále spřádáš plány a kuješ pikle s těmi dvěma mrtvými a ostatními svými služebníky. Ale se mnou to nemá nic společného; já jsem tvůj majetek, otrokyně, ta, která je po ruce, když jsi sám nebo potřebuješ něhu. Tady nahoře nalézám trochu místa sama pro sebe, trochu klidu a míru.“ Spustila paži, ale v očích jí nepřestával doutnat hněv.

Princ, vyvedený z rovnováhy, jen bezhlesně polkl. Opřel se o studené železo a rychle uvažoval. Znechuceně si uvědomoval, že neví, co by měl odpovědět nebo udělat.

Krista ho sledovala a vztekem se snažila zakrýt strach a hrůzu, která hrozila, že ji beze zbytku rozloží. Nenáviděla stísněný a rozpálený vnitřek stroje, kterým se pohybovali oživlí mrtví a služebníci, které princ posbíral na své dlouhé cestě na Východ. Uvnitř panoval podivný nasládlý, hustý a sladký puch. Kromě chvil, kdy byla sama nebo obklopena svými mladými Valachy, se Krista necítila v bezpečí. Ostatní – především ten homunkulus Khiron a

zmrtvýchvstalý chlípník Gaius Julius – ji stále sledovali hladovýma očima. Ale přesto… život a smrt všech uvnitř závisela na princově vůli a ona nad ním stále měla určitou moc. Jeho tvář odrážela souboj emocí, který v něm probíhal.

Krista odepnula provaz, který ji poutal v pase, a přešla k princovi. Usedla mu rozkročmo na klín, zády k němu, a zručně upnula provaz do přezek. Zavrtěl se a dlaněmi sevřel její útlý pas. Krista spojila dlaně na břiše a cítila napínající se svaly. „Můj pane," řekla a zvrátila hlavu na jeho hruď a krk, „víš, co teď uděláš?"

Maxian se zachvěl, cítila, že se v duchu vrací na pevnou půdu. Jak nalézal směr a důvěru, něco se v něm změnilo. „Ano." Dokonce i jeho hlas byl jiný, téměř královský. V duchu se schoulila, když si všimla ozvěny Alexandrova rozkazovačného barytonu. Uvědomovala si, že od chvíle, kdy opustili rozpadající se ruiny Dastagirdu a dávná tajemství kněží ohně, přebírá její pán stále více vlastnosti a způsob mluvy svých rádců.

„V tajnosti se vrátíme do Egyptského domu u Říma. Věřím, ne jsem si jist, že se silou, která dřímá v Alexovi a Gaiovi, se mi podaří zlomit kletbu. Bude to obtížné a ne méně nebezpečné, než dříve, ale věřím, že to dokáži."

Krista se zamračila a otočila se, aby jí viděl do tváře. „Svůj poslední pokus jsi málem zaplatil životem, můj pane. Je opravdu v Alexandrovi taková síla, že tentokrát zvítězíš?"

Maxian se na ni usmál, mezi bledými rty se mu zaleskly bílé zuby. Po dlouhém čase stráveném v zatuchlých hrobkách a katakombách zbytků perského města nebylo po jeho tmavém opálení ani stopy. Krista ho pohladila hřbetem ruky po sametově jemné tváři. *Je to o hodně lepší, než vousy, které tak šimrají v nose*, pomyslela si mimoděk.

„Lásko. Něco jsem se přiučil – vlastně ne, poznal jsem velice mnoho – od chvíle, kdy jsme se vydali na Východ. Předtím jsem skoro zemřel, když jsem se pokoušel vyhnat kletbu, ten rozklad, z těla toho mrtvého vojáka. To bylo nesmírně bláhové. Kletba není něco obyčejného, samostatného, není to člověk, kterého bych já nebo kdokoli jiný mohl přemoci v normálním souboji." Natočil se tak, aby na ni viděl; její tvář hořela nedočkavostí. „Když jsem soustředil svou

sílu na starého legionáře nebo ukradené dítě, snažil jsem se vyrvat rozklad způsobený kletbou, orgán po orgánu – z kostí, ze srdce, mozku. Nebylo to k ničemu! I když jsem z jednoho orgánu vysál poslední stopu nákazy, hned se vracela jako přival a zahlcovala tkáň a kosti. Nemohl jsem ji odstranit, protože je všude kolem nás, ve všem, v každé drobnosti. Je to jako bych zkoušel zastavit příliv vykopáním strouhy. Nemožné.“ Odmlčel se, aby popadl dech.

Krista jen stěží zadržovala smích, když viděla, že je vzrušený jako malé děcko, které u potoka chytilo zablácenou ropuchu a teď se s ní všude chlubí. „Ale pokud odhalíme podstatu, ohnisko a místo, ke kterému je ta věc připoutána, *je* možné ji úplně zničit. Někde ve starých imperiálních archivech musí být záznam o prvním činu, který nejspíše kletbu spustil. Najdeme ho. Spisy starých kněží obsahují mnoho tajemství; jedno z nich pomůže mým záměrům.“

Krista, udivená jistotou v jeho hlasu, povytáhla dlouhé výrazné obočí.

Maxian se na okamžik rozpačitě zarazil, ale hned zase pokračoval. „Ach, jistě, vidím, jak se na mě díváš.

Jen poslouchej, má lásko: Tohle víme – v dobách prvního císaře, Oktaviána, byla změněna slova i obsah legionářské přísahy věrnosti. Nový text, nesoucí drobnou jiskřičku síly, zavazoval každého legionáře ke službě státu; nesměl utéct z bitvy, nesměl dopustit porážku nebo jinou pohromu, či ztrátu cti. Zpočátku pouhá drobnost, maličkost. Oblázek vržený na neoseté pole.

Ale čas běží. Tisíce a desetitisíce legionářů skládají přísahu a bojují a umírají za obranu a zvětšení římského impéria. S každým z nich přibývá další oblázek a na poli se začíná zdvihat mohyla. Někteří z těch, kteří složili přísahu, jsou sami nositeli *síly*, která zase o něco víc rozdmýchá původní jiskru. Přísaha spolu s pravidly služby zavazuje také syny legionářů a přísaha přechází i na ně skrze tělo a krev otců. A generaci za generací se stává silnější a silnější.

Z oblázku vznikne hora, neporušitelný kamenný monolit.“

Maxian se opět odmlčel. Stroj se právě začal nořit do mraků, proto přes oba přehodil těžký černý plášť z látky, kterou pro něho utkala mrtvá Alais. Z mraků pršel ledový déšť a namrzal na povrchu Stroje. Poryvy vichru pak odtrhávaly kusy ledové krusty, která

mizela ve vzdušných vírech za Strojem. Temné mraky pohltily slunce a Stroj se řítil kouřovým tunelem mezi oblaky. Jak se probíjeli bouří, byly blesky četnější a burácení hromů sílilo a slévalo se v téměř neustávající rachot.

Kolem se prohnal blesk a jeho dráhu olemovalo několik jasných koulí kulových blesků. Stroj se řítil stále níž, bičován deštěm a zaléván sprškami bílého světla. Krista odvrátila oči od jasného záblesku na konci křídla. Cítila zachvění, které po následujícím výbuchu proběhlo Maxianovým tělem.

Náhle byl kolem jen průzračný vzduch a nad nimi visel těžký strop mraků. Stále pršelo, ale Stroj se v náklonu stočil doleva a v okamžiku už letěli mimo hustou clonu deště. Z náklonu při dalším obratu už uviděli šedé moře a terasová pole na svazích kuželovité hory. Rozlehlou zátoku lemovaly pláže a na hladině bylo možné spatřit pestrobarevné lodní plachty. Krista užasle sledovala jemný ornament cest a měst, který se hnal hluboko pod nimi. Nad horou, jejíž samotný vrchol tvořila mísovitá proláklina, se vznášely bílé, nadýchané obláčky.

„To je to," pokračoval Maxian trochu nejistým hlasem, „čemu říkáme kletba, to, o čem jsem si dříve myslel, že je morem nebo jinou nakažlivou chorobou. To je to, co za noci vraždí, zabíjí umělce a vynálezce. To je to, co vysává život z římských dětí a zanechává jejich tělíčka vychrtlá a neduživá. Ukrývá se v jejich krvi, je nezvaným hostem u každého stolu a v každém novomanželském loži."

Jeho tvář byla opět zkřivená hněvem a Krista cítila prsty zatínající se jí do žeber.

„Každý den to vraždí naši budoucnost – jakého pokroku mohla dosáhnout naše filosofie, nebýt číhající kostnaté ruky, která vždy zahubí naše nejlepší myslitele? Třeba to, co dokázali klenotníci, mohlo přinést užitek každému muži, děcku i ženě žijícím v impériu! Ale oni chtěli nevědomky pozměnit tkanivo řádu impéria – a to je zločin, který tento neviditelný soudce trestá smrtí."

„Pokud to opravdu proniká vším a do všeho," řekla Krista, snažíc se sebrat sílu tváří v tvář hrozbě, která se nad ní také vznášela, „jak

by bylo možné se toho zbavit? Musel bys svou vůli soustředit na každého, kdo žije v impériu. To jsou milióny lidí!“

„Ano, a přesně tohle jsem si také myslel. Ale poučil jsem se z děl dávných kněží ohně. Dokonce i starý Abdmachus matně tušil, co je třeba, když mi nabízel páku, kterou je možné pohnout světem.“

Krista kradmo pohlédla na prince, ale v jeho tváři se neodráželo nic, z čeho by vyčetla nějaké city k malému perskému čaroději, který se k němu připojil už na začátku jeho pátrání. Ten legrační chlapík teď patřil k těm, kteří v útrobách Stroje přežívali jen díky princově vůli. Jeho měkký smích a záliba ve švestkách a hruškách odumřely stejně jako jeho tělo, přestože se stále pohyboval a mluvil – alespoň, když byl dotázán. Na rozdíl od Gaia a Alexandra si svého nového „života“ neužíval, ale jen tiše posedával v tmavých koutech, odkud svítily jeho bezbarvé oči.

„Horu nelze zničit,“ pokračoval Maxian, aniž by se staral o smutek v její tváři, „alespoň ne kamínek po kamínku. Ale lze s ní pohnout. Věřím, že někde vespod je místo, bod, na kterém spočívá celá stavba přísahy. Jako… jako oblouk mostu, uzavřený klenákem, držícím celou stavbu pohromadě. To je to, co musíme nalézt a odhalit jeho podstatu. Jakmile to budu mít, dokážu to zničit a rozluštit tajemství přísahy. S Alexandrovou pomocí ovládám stokrát větší sílu než dříve; když nalezneme poslední část, bude hádanka konečně rozluštěna.“

„A co když je Gaiův předpoklad správný?“ zeptala se Krista opatrně, vědoma si toho, že se nacházejí v létajícím stroji, dva tisíce stop nad zemí. „Co v tom případě uděláš?“

Maxian se napjal a pevně jí sevřel ruce. Krista zvolna vydechla a snažila se nevnímat ostrou bolest v zápěstí. Princ se nehýbal a dívka pokračovala v dechovém cvičení, přestože bolest se stávala nesnesitelnou.

„Ne…“ Princ se pohnul a pustil jí ruce. „V těchto věcech nemá žádnou průpravu a vzdělání – jenom hádá a snaží se mě přimět, abych jednal tak, jak mu to vyhovuje. Pro to, co říká, nemá žádný důkaz, je to jenom *pocit*.“

Krista se pousmála, protože v jeho hlase rozpoznala náznak strachu. Zvažovala své možnosti, ale když si všimla jeho

zachmuřeného pohledu, rozhodla se odložit záležitost na pozdější dobu.

# # #

Když Stroj přelétal nad semknutými políčky Latia, byl svěží jarní den. Déšť zůstal za nimi a znepříjemňoval odpočinek obyvatelům a návštěvníkům Baiae a Neapole. Princ shodil plášť a odešel do vnitřní rozpálené a stísněné paluby, aby dal Stroji příkazy potřebné k přistání. Krista zůstala nahoře a opatrně si třela zápěstí, dokud zase neměla cit v rukách. Tvář jí opět obestřely chmury. Potřebovala si o tom všem s někým promluvit. A to brzy. Princ se chtěl pustit do nějakého velice pochybného podniku a velmi snadno mohl přijít o život a s ním i nespočet dalších.

„Ale já jsem na to sama," vyhrkla do větru. „Osamělá pohledná černovlasá otrokyně bez přátel, se kterými by si mohla promluvit."

V hrudi ucítila bodavou bolest, která se téměř vyrovnala té v zápěstích. Na povrch se draly vzpomínky na lepší časy, které s princem prožila. Silou vůle musela zabránit, aby získaly navrch. Uhladila si záhyby pláště, pečlivě zkontrolovala bronzový tubus, který měla řemínky připevněný k levému předloktí, a zkusila ostrost hrotu ocelové střely zasunuté uvnitř. Krev té tlusté krávy Alais setřela hned poté, co jí šíp vytáhla z očního důlku. Jemné chvění prozrazovalo stálou přítomnost síly, kterou do ní princ už před tak dlouhou dobou vložil. Spokojena s tím, že pružina nejeví známky únavy a palcový kroužek je jen trochu volnější, pokračovala v kontrole ostatní výbavy. Dlouhý tenký nůž držel bezpečně v pochvě a drátěná smyčka jen lehce svírala pas. Navyklá rutina jí pomohla srovnat myšlenky.

Stroj přešel v mírném náklonu do klesání a zamířil k hustě zarostlým kopcům, které se táhly podél mlžného říčního údolí. V pozdně odpoledním slunci se leskly vzdálené sloupy a kupole. Stromy se rychle přibližovaly. Stroj doširoka roztáhl křídla jako obrovské plachty, zpomalujíc svůj sestup. Krista se velmi opatrně postavila a stále přikrčená sledovala přes okraj pozorovací paluby dům a rozlehlou, mrtvou zahradu, která se rozkládala na svahu pod nimi.

„Ach, je to přesně takové, jak si to pamatuju! Nevkusná barabizna páchnoucí smrtí!“

Spodní palubou Stroje procházel ramenatý, ale štíhlý muž, hlavu mu zdobil věnec krátce střižených vlasů. Mířil ke spuštěné rampě. Po perském způsobu byl oblečen do měkkých plátěných kalhot, v pase obšitých jemně vydělanou kozinkou, a přiléhavé hedvábné haleně, přes kterou měl bohatě vyšívanou vestu z hověziny. Ale jeho nos byl naprosto nezaměnitelný a nemohl zapřít římského patricije. Neklidnýma šedýma očima těkal od střechy domu ke skupinám přerostlých keřů, kterými stará zahrada zarůstala. U pasu, na řemenu přehozeném přes rameno, mu visel krátký, klasický meč. Ruka se sukovitými klouby si nedbale pohrávala s jílcem.

„Znáš to tu dobře, Gaie, že by dům tvého dětství?“

Také druhý, mnohem menší muž sestupoval po železné rampě vysunuté z břicha Stroje. Zevnitř ohromného temného trupu se ozývalo bušení a nárazy, jak ostatní sloužící začínali vykládat dřevěné krabice, bedny s kořistí z Dastagirdu a spisy perských učenců. Na zahradě bylo docela chladno a Gaiův nos pošimrala vůně čerstvě zkypřené pudy, vyrvané pařáty Stroje.

„Nikoli, Alexandře. Vyrůstal jsem u moře, v domě své tety. Toto místo jsem nechal zbudovat z rozmarného vrtochu, v době, kdy jsem byl ještě mužem. Pojď dovnitř; je tam něco, co bys měl vidět.“

Starší z obou přešel zahradou a po širokém žulovém schodišti chtěl vyjít pod vysokou arkádu obíhající celý dům. Přestože byl obut pouze do lehkých vojenských bot, jakmile položil nohu na první stupeň, ozval se ostrý praskavý zvuk. Gaius se zarazil a zadíval se na kamennou desku pod svou *caligula*. Od chodidla se rozbíhala pavučina prasklin. Zamračil se a varovně zvedl ruku. Alexandr se také zastavil. Dlouhé zlatavé vlasy, stažené dvěma měděnými kroužky, se mu na zádech zavlnily. Stejně jako Gaius byl ve střehu, modrýma očima pozorně odhadoval stíny mezi sloupovím i za křovisky a stromy na svazích za domem. Zvolna se otočil a oči nad dobře tvarovaným nosem a lícními kostmi se mu zúžily do malých štěrbinek. Na rozdíl od Gaia měl na sobě jen sandály a krátkou bílou tuniku, která dávala vyniknout mocným stehnům a vypracovaným svalům rukou. Nezdálo se, že by mu chladný vítr střední Itálie nějak

vadil. Na rampě se ozval dusot dalších nohou a Alex se tím směrem obrátil. „Stát, mládenci. Je tu něco divného. Zatím nic nevykládejte.“

Sloužící – skupina černovlasých Valachů a Arménů – se zastavili a odložili svůj náklad. Tón mladě vypadajícího muže nepřipouštěl nic jiného než poslechnout. Alexandr zachytil Gaiův pohled, pokývl doprava a trochu se přikrčil. Stejně jako Říman i mladík měl zbraň – dlouhý jezdecký meč. Perská čepel s jemným svistem vyjela z pochvy a Alexandr nehlučně vyrazil k levému křídlu budovy. Gaius ho chvilku sledoval, aby mohl ocenit elegantní hru svalů pod jemnou pokožkou a mladíkův vlčí, lovecký zápal.

Pak ale potřásl hlavou, aby zahnal nepodstatné myšlenky, a s nastraženýma ušima zamířil doprava. Suchá tráva mu šustila pod nohama.

# # #

„Princi?“ Krista opatrně vstoupila do ztemnělého Stroje. Hluk utichl a zanechal po sobě jen podivnou ozvěnu, nesoucí se ze stísněných kójí podél boků trupu. Dokonce i jemné *klap-klap* jejích sandálů narůstalo do neskutečných rozměrů. Otevřela okrouhlé dveře vedoucí do zvláštní komory v samém srdci stroje. Dobře naolejované panty nekladly téměř žádný odpor a za dveřmi se objevila místnost s mírně zvýšenou podlahou, obložená železnými deskami. „Maxiane?“

Její slova ještě chvíli visela ve vzduchu, znásobená podivně dlouhou ozvěnou. Na tvář jí dopadalo namodralé, mihotavé světlo Stroje. Opatrně šla po obvodu místnosti a dávala velký pozor, aby se nepřiblížila ke kleci ze zlatého a stříbrného drátu, která věznila krystalickou sféru, spočívající v železném kalichu zdobeném runami. Cestou ji provázel vysoký, zpěvavý zvuk, který se vědomě snažila nevnímat. V protější stěně místnosti byly stejné kruhové dveře. Zdálo se jí, jako by odtamtud něco zaslechla.

I tyto dveře se bezhlučně otevřely jen lehkým dotykem. Zadní místnost byla temná, jen přerušované modré světlo Stroje před ni vrhalo její roztřesený stín. Krista potlačila strach a vešla. Levou rukou stáhla kápi na záda, aby si uvolnila pravačku.

Stroj ji ze svého vězení ze skla, drátů a mocných znamení sledoval smutnýma, obrovskýma očima. Jeho křehká motýlí křídla

tloukla o sklo a drobnými ručkami bezmocně škrabal po dokonale hladkých stěnách své kobky.

Krista vyčkávala mezi dveřmi a obezřetně naslouchala. Slyšela přerývaný dech a cítila ostrý pach, pach potu a strachu. „Můj pane?“ Sklonila se a napřaženou paží hledala před sebou. Nahmatala záhyb látky a chladnou pokožku. „Ach! Můžeš mluvit?“

Mihotavé světlo odhalilo princovo tělo zkroucené na podlaze. Na jeho čele a pažích se chvěly krůpěje potu. Krista tiše zaklela a opatrně ho objala. Byl studený a celý se chvěl. Štíhlými prsty lehce stiskla krk pod čelistí. Cítila puls bušící jako kovářské kladivo. Nadzvedla mu oční víčko; zřítelnice byla tmavá a rozšířená. „Co se děje?“

Princ se zachvěl a náhle ho polilo horko. „Dostaň… dostaň mě odsud,“ zasípěl. „Je to tu strašně silné.“

Krista krátce přikývla a opatrně prince položila. Přitom cítila, jak se jí ježí chloupky na zátylku. Rychle ho zabalila do přikrývky a vyběhla ven.

Když uslyšeli rychlý dupot jejích nohou, sloužící v nákladním prostoru a na rampě zvedli překvapeně hlavy. Smykem zastavila u vchodu a přikrčila se, aby viděla do zahrady. Na domě egyptské královny se za poslední rok silně podepsalo počasí a jako by se celý scvrkl. Sfinze u vchodu upadla hlava. Růžové keře a stromy, kterými zarůstala okrasná zahrada, byly suché a polámané.

„Rychle,“ vyštěkla na Valachy posedávající na rampě. „Dejte ty věci stranou a pak s nimi do domu. Ty a ty, pojďte se mnou – princ potřebuje pomoc.“

Aniž by se podívala, jestli ji někdo poslechl, lehce se rozeběhla zpět do útrob Stroje. Dva Valaši ji poslušně následovali. Protáhla se do místnosti, ve které zanechala prince. Ten napůl seděl a jeho tvář prozrazovala nesmírné vypětí. Dotkla se přikrývky a polekaně ucukla. Těžká vlněná látka se jí rozpadala pod prsty.

„Do domu… dostaň mě do domu…“ chrčel princ.

Krista poklekla a vsunula své rameno pod jeho. Silnější z Valachů chytil chlupatou paží Maxiana kolem pasu. Společně zabrali, zvedli tělo a bokem se protáhli úzkým vchodem na chodbu. Princovy údy mrtvě visely; museli táhnout celou jeho váhu. Otrokyni

začalo v hlavě pronikavě bzučet. „Nesmíme se zastavit," hlesla, „musíme se dostat do domu."

Valach popadl prince za nohy, hodil si ho do náruče a rozeběhl se. Krista nechala spadnout bezvládnou paži ze svého ramene a běžela vedle něho.

Kovová rampa zaduněla pod jejich nohama a vzápětí už běželi zahradou zarostlou suchou trávou. Valach postupně zpomaloval a bylo patrné, že břímě se pro něho stává těžším a těžším. Krista po jeho boku vyděšeně sledovala, jak se mu havraní čerň vlasů mění ve světlou šeď. Na schodišti už začal vrávorat. Kamenné desky praskaly dokonce i pod lehkými Kristinými sandály. Když dosáhli sloupořadí, bzučení v její hlavě přešlo v kvílivý jekot. Když Valach pustil tělo a bezvládně narazil do nejbližšího sloupu, Krista chňapla po princi.

Druhý mladík, běžící těsně za nimi, se vrhl mezi Kristu a umírajícího Valacha. Přestože mu chyběla síla jeho druha, zachytil prince a strhl jej od rozpadajícího se těla. Krista se zaklením skočila ze schodiště do chladného šera pod arkádou. Když proletěla dveřmi, měla na okamžik dojem, že se musí udusit. Bezpečně dopadla na nohy a prudce se otočila, až jí černé vlasy zavířily kolem hlavy. Příšerný zvuk v hlavě zmizel. Valach s princem v náručí vpadl dovnitř těsně za ní.

Krista vyhlédla do zahrady. Všechny stromy a keře obklopující dům byly mrtvé. Kam až z verandy dohlédla, měly všechny rostliny chmurně šedou barvu nebo získaly ponurou čerň hniloby. Egyptský dům stál v moři tichého rozkladu.

# # #

Gaius opatrně procházel podél rohu v zadní části budovy. Rozpadající se dlažba, které mu křupala pod nohama, kdysi tvořila velké, příjemné patio, které se od hodovních místností v zadní části otevíralo a bylo z něho vidět na svah porostlý okrasnými dřevinami. Skryté potrubí napájelo fontánky a stružky, které zavlažovaly citronovníky a pomerančovníky. Přerostlé stromy byly mrtvé, dušené divokým vínem s tmavými, lesklými listy. Po stružkách zbyly jen nebezpečné prohlubně zející v patiu, lávky přes ně se rozpadaly. Ze

země trčely ostré hrany keramických trubek číhající na neopatrné chodidlo.

Odněkud z podvědomí se začínaly vynořovat dávné vzpomínky. Starý Říman se zašklebil, odfrkl si a hned v zárodku je potlačil. Gaius strávil příliš mnoho času v milé společnosti nepřátel, než aby dával najevo své opravdové city a pocity. Jen jedné osobě dovolil poznat, co skrývá hluboko v srdci. Tenhle dům a mnoho dalšího byla jen část toho, co jí chtěl dát.

Když teď o tom zpětně přemýšlel, rád by věděl, jestli kletba, kterou je princ tak posedlý, nemá mnohem dřívější původ, než dosud předpokládali. Neobjasňovalo by to snad okolnosti jeho smrti? Vypadalo to tak bezvýznamně! Vchází na Forum Romanum, naproti mu přichází přítel, politický spojenec, s pozdviženou paží a křečovitým úsměvem na rtech. Náhle ucítí palčivou bolest v boku, pád a nad ním se objeví známé i neznámé tváře. Pak chladná temnota, z níž byl tak děsivě vytržen hrůzným probuzením v zatuchlé kobce plné kostí a špíny. Stařec potřásl hlavou a vyšel na verandu.

Ve stejný okamžik vstoupil pod arkádu z druhé strany i Alexandr. Pod střechou, která byla téměř neporušená a dosud byly patrné opravy provedené za jejich předchozího pobytu, se podlahové dlaždice pod tíhou kroků nerozpadaly a i zdivo vypadalo docela pevně. Gaius pozdvihl obočí. Alex se usmál a v tlumeném světle se zaleskly jeho pevné bílé zuby. Pokrčil rameny a zasunul meč do pochvy.

„Nic – mrtvo a pusto, samé ruiny. Viděls na své straně domu něco živého?“

Gaius zavrtěl hlavou a Alex pokývl přes rameno.

„Na téhle straně jsou hromady ptáků; všichni mrtví. Ani to nevypadá, že by shnili, jako by nějak vyschli a scvrkli se. Divná věc.“

Gaius stiskl rty a zvolna se otočil. Očima přejížděl po zbytcích znamení, která Peršan Abdmachus před rokem zanechal na podlaze, stěnách a sloupech. Pak také zasunul meč. „Takže kletba,“ pronesl zvolna s pohledem upřeným na seschlé stromy v zahradě. „Stále útočí na dům, ale znamení toho starého čaroděje jsou dost silná a

nepronikne jimi. Měli bychom jít zpět ke Stroji a pomoct jim s vyložením. Venku to nebude bezpečné.“

Alex se otočil, že projde sloupořadím, ale Gaius ho dotekem zadržel.

„Tudy,“ řekl Říman s ironickým úsměvem. „Venkem je to riskantní – a uvnitř je něco, co bys měl vidět.“

Alex úsměv opětoval, ale Gaius se neměl k tomu, aby sundal ruku z jeho ramene. Do Makedoncových očí se vkradla nejistota a opatrnost.

„Kdo je to?“

Alex zíral na mohutnou sochu, která stála v atriu domu. Gaiovi přelétl po tváři lehký úsměv, ale v tuto chvíli se mladíkem nezabýval. Pokoje a místnosti, kterými prošli, se zdály být dávno opuštěné, ale některé drobnosti, jako třeba proutěné křesílko, nebyly na místě, kde si je pamatoval. Někdo dům prohledal, nepochybně proto, aby zjistil, co zde princ dělal. Naštěstí znamení, namalovaná a vyrytá do podlah a na stěny, zůstala. Bez síly, která v nich ještě zbývala, by z celého domu zbyly sotva základy.

„To jsi ty, příteli,“ odpověděl konečně Gaius a otočil se ke svému společníkovi. Římanovi připadalo, že podoba je úžasná.

„Já?“ otočil se Alex s výrazem bezmezného údivu. „Tohle přece nejsem já!“

Gaius pokrčil rameny. „Ti, kteří žili po tobě, rádi přikrášlovali a zveličovali tvé rysy, úspěchy i tvoji výšku a tvoji pověst. Nebo tě naopak očerňovali. Žena, kterou jsem znával, nechala tu bronzovou sochu odlít na tvoji počest – považovala tě za boha. Tenhle dům patřil jí.“

Alex se ušklíbl, v šeru se jeho zuby zaleskly jako ocelová čepel. „Tohle moji lidé nesnášeli. To je zvyk národů z Východu, vzhlížet ke svým vůdcům jako k živoucímu božstvu. Ale Řekové to nedělají!“ Rozesmál se. „Ne moji Řekové…“

„No, ona byla Řekyně,“ pronesl zvolna Gaius. „Poslední svého rodu a přísahala při tobě a moci, kterou jsi představoval.“

Alex přikývl a zadíval se někam mimo. „Ženy ve mně často viděli zdroj síly – jak své, tak svých rodin. Podle toho, cos mi

vyprávěl o svém životě, jsi na tuhle lekci zapomněl. Díky spojení s ní jsi přišel o podporu občanů i Senátu.“

Gaius se ušklíbl a rozpřáhl ruce. „Kdo ví? Staré záznamy jsou zmatené a dokud jsem byl naživu, nic takového jsem si neuvědomoval. A ty o tom máš nejmíň co mluvit! Svoji snahu o vybudování nové civilizace jsi zaplatil smrtí jedem. *Moje* impérium stále trvá, zatímco tvoje se obrátilo v prach.“

Alex, který se rozhlížel po šeré místnosti, jen nepřítomně přikývl. Desky s barevnými vzory, které kdysi pokrývaly kamenné a cihlové zdi, se rozpadly a zbyly po nich jen hromady prachu. Ale stále to byla nádherná síň a dovedl si představit, že kdysi byla plná světla loučí a luceren a úžasných římských vynálezů. Přesto cítil, že je rozdíl mezi těmito cihlami, kameny a maltou, a paláci a městy, kterým vládl nebo je zničil. Dokonce i zdejší lidé mluvili stále stejnou řečí, přestože přešla staletí, která smazala celé národy. Bylo to podivné, ale nakonec na těch řečech o kletbě přece jen něco bude.

„Ano… tvé impérium trvá, ale tvoje jméno se připomíná nejvýš o svátcích a v učebnicích školáků. Vztyčují si významní mužové dneška tvé sochy u svých dveří?“ V Alexandrově hlase zazněla špetka škodolibosti.

„To víš, chlapče,“ prohlásil rozšafně Gaius a zaklesl si palce za opasek. „Moje sochy nebo sochy mého synovce, stojí na čestných místech u významných budov města. Nedaleko města pro mě vybudovali velikou hrobku z kolorovaného mramoru. V myslích lidí zůstávám stejně velký jako ty.“

Alex s Gaiem se měřili zarputilými pohledy a Alexandrovi to na okamžik připomnělo jednoho výbojného přítele z dětství, kterého už neviděl celou věčnost. V starcových očích a tváři bylo něco důvěrně známého. Nakonec se zasmál a vysekl poklonu.

„Omlouvám se. Jsem tvým hostem a zachoval jsem se nevhodně. Buď tak laskav, proveď mě domem a řekni mi o něm více.“

Gaius mírným skloněním hlavy omluvu přijal.

# # #

Maxian zabalený v přikrývce ležel tiše na podlaze. Krista seděla vedle jeho hlavy a opatrně mu ji nadzvedávala, aby pod ni mohla

vsunout složenou přikrývku. Co byl princ v domě, dýchal mnohem lépe a dokázal pohybovat končetinami. Rukávem mu otřela pot z čela.

„Děkuji," zasípěl princ stále ještě slabým hlasem.

„To nic, můj pane, bez tebe bychom byli všichni mrtví."

„Možná…" Maxian se jí zadíval do tváře plné strachu a napětí. Znovu si uvědomil, jak moc potřebuje její pomoc a podporu. Málem to už řekl nahlas, ale něco ho zadrželo. Od smrti Valašky Alais v Dastagirdu se od sebe neustále vzdalovali. Maxian dobře věděl, co se tam odehrálo; Gaius mu s gustem popsal boj, ke kterému došlo ve svatyni chrámu ohně. Nikdy to Kristě nepřipomněl, ani ona jemu.

„Jsou tu všichni?" zeptal se. Krista přikývla a vyhrnula si rukávy tuniky.

„Ano, ostatní stále přicházejí a odcházejí – vypadá to skoro, jako by tě hledali. Stroj je v pořádku. Nařídila jsem sluhům, aby ho odtlačili pod stromy a hlídali. Brzy bude teplé jídlo a kanalizace v domě taky funguje." Usmála se, poklekla vedle něho a vzala jeho levou ruku do dlaní.

Maxian jí sevřel ruku. „Co dělá Gaius a Alexandr?"

Krista zavrtěla hlavou a vrhla na něho beznadějný pohled. „Čenichají kolem a snaží se jeden druhému dokázat, kdo je lepší lovecký pes. O všechno ostatní jsem se postarala."

Maxian trochu zavrtěl hlavou, ale před očima se mu roztančily bílé mžitky. Nechal toho a zase zůstal ležet bez pohybu. „Najdi je a přiveď je sem," zašeptal, „na to jejich hašteření teď nemáme čas."

# # #

„Předpokládám, žes uvažoval, že ho ve spánku zaškrtíš."

Gaius se otočil, v šeru sotva rozeznával obrys Alexandrovy hlavy. Prasklou dlaždicí v rozbité podlaze vysoko nad jejich hlavami sem pronikal uzounký proužek světla a poskytoval jakés takés osvětlení, ve kterém se mladíkovy zlaté vlasy zdály úplně bílé. Jeho tvář se ztrácela ve stínu.

„Mnohokrát," odpověděl Gaius velice tiše, přestože byli daleko od kuchyně, kde se usídlili Valaši a Arméni, i od horních pokojů, kde

se uložil princ Maxian se svou konkubínou. Leželi na slamnících ve vlhkém sklepě páchnoucím zatuchlinou.

„Během cesty na Východ jsem často myslel na jed, problém je v tom, že by ho určitě ucítil nebo by se dokázal sám vyléčit. Občas mě napadlo, že rychlé bodnutí do zátylku by také mohlo stačit, ale ta malá čarodějnice ho stále hlídá. To všechno komplikuje…“

Alexandr se zasmál hlubokým melodickým smíchem, ze kterého Gaiovi naskákala na předloktí husí kůže. „V životě jsem ze všeho nejvíc nenáviděl, když mě někdo ovládal, řídil můj život, určoval můj osud. Takový byl můj otec, a teď tenhle tvůj princ. Měl jsem dojem, že už jsem tomu unikl, ale teď mi je, jako bych se vrátil domů.“

Gaius zavrčel, posadil se a podrbal se na tváři. „To není *můj* princ. Je to nezvaný přítel, který tě probudil ze spánku, aby ses zúčastnil nějaké hrůzostrašné slavnosti nebo bezhlavého podniku, který přitahuje pozornost édilů. Jsou to věci, které nesnesou světlo hořké pravdy.“

Alexandr se také posadil a natáhl si tuniku. Pružně vyskočil na nohy; stále byl mladík. Gaius ho po očku sledoval a do duše se mu vkrádala závist. *Je to hezký mladík*, uvažoval, *a teď už stále bude.*

„Hořkou pravdou je, že pro nás znamená život,“ prohlásil Alexandr, a přestože jeho hlas zněl trpce, na tváři mu pohrával úsměv. „Život je pro nás drahocenný – tedy alespoň pro mě určitě. Ty jsi už možná dost starý a nebude ti vadit, když to břímě znovu odložíš.“

„Pcha!“ Gaius také vstal, i když zrovna nevyskočil jako jeho mladší společník. Jako opora mu posloužil zbytek rozpadlého sloupku. Někam se mu ztratily sandály a při jejich hledání kopl palcem do vyčnívající cihly. Zašklebil se, ale bolest téměř ihned zmizela. Patrně vedlejší projev jeho současného stavu. „Nikdy jsem se nesnažil zbavit se tohohle života. Vře ve mně žluč, stejně jako tebe trýzní, že musím, musíme, sloužit někomu jinému. Ale to je daň, kterou za to platíme. Musíš mít na paměti…“ Gaius se zarazil, protože z úzkého schodiště vedoucího sem seshora zaslechl nějaký zvuk. Jako by někdo lehce našlapoval. Zvedl ruku a Alex se ke schodišti také podíval. Zvuk se už neopakoval.

„Měl bys mít na paměti," pokračoval Gaius, „že abychom své postavení upevnili, musíme věnovat veškeré úsilí zlepšení situace a postavení našeho pána. Vím, že je to tvrdé slovo, ale pravdivé! Když se povede lépe jemu, povede se lépe i nám. Nemám pravdu?"

Alexandr se kysele ušklíbl, ale přikývl. „Uvažuješ sice jako perský palácový sluha, ale přesto máš pravdu."

„Dobře," odpověděl Gaius rázně. „Budu to brát jako poklonu. V našem současném postavení jsme dost omezováni, musíme tedy přesvědčit prince, aby nám poskytl více volnosti v jednání, abychom mohli jít důrazněji za jeho cíli. I za těmi, o kterých ještě neví."

„Cože?" Alex pozdvihl ruku a udiveně se podíval na svého společníka. „Mluvíš jako athénský právník – spousta slov a žádný smysl."

Gaius trochu povytáhl obočí a samolibě našpulil rty. „Jsem – byl jsem – docela úspěšným právníkem. Řeknu to tedy po lopatě, chlapče! Dnes náš princ touží jen po jediné věci: zničit kletbu, která sužuje jeho národ. Vynaložíme veškeré úsilí, abychom mu pomohli zvítězit. Ale zítra, když tato hrozba pomine, zrodí se v jeho hlavě další myšlenky. Říkám tedy, že nám nejvíce prospěje, když budeme pracovat na dosažení jeho cílů – těch dnešních i těch zítřejších – už teď. Zatímco on bude váhat a bojovat se svým svědomím, my nesmíme ztrácet čas, budeme jednat."

Alex chvíli zíral na Gaie a pak mu začínalo docházet, oč jde. Mladík se usmál a ukázal přitom silné bílé zuby. „Takže nejen právník, ale také moudrý rádce."

Tentokrát oba zaslechli na schodech tichý zvuk kroků.

Současně se otočili a uviděli Kristu, která se právě objevila ve dveřích. „Moji páni," řekla, jako by si ani neuvědomovala zatuchlý pach panující ve sklepě, „princ si s vámi přeje mluvit."

Gaius se mírně uklonil a naznačil, že by Alexandr měl jít před ním.

Princ ležel na loži v jednom z horních pokojů. Dřevěný rám se již téměř rozpadl, ale ze slamníku zbývalo dost, aby na něm mohli sloužící vytvořit lože z přikrývek a houní, které přinesli ze Stroje. Na stolku u hlavy postele tiše hořela dvojice voskových svící. Gaius vešel dovnitř a hned za dveřmi odstoupil, aby se opřel o zeď, jak

bylo jeho zvykem. Alexandr raději usedl na zem k nohám lože a sledoval prince hlubokýma, modrýma očima. Krista usedla na stranou stojící židli a přehodila si nohu přes nohu. V klíně chovala malou černou kočku. Maxian byl stále bledý a vyčerpaný, ale do obličeje se mu už vrátilo něco barvy.

„Přátelé, čeká nás náročný a delikátní zápas. Vrátili jsem se do středu nepřátelského území silnější o Alexandra a tajemství perských magi. Ale ta strašlivá síla se teď soustřeďuje na mě a těžce mě sužuje.

Gaie, nemůžeme čekat do doby, než zesílím natolik, abych se mohl sám pohybovat a vyjít ven. Mnoho věcí je třeba vykonat. Ty a Alexandr budete ve městě mýma očima i ušima."

Když to starý Říman slyšel, lehce se předklonil, ale nespustil oči z Maxianova obličeje. Princ se sice uzdravoval, ale jen zvolna; tady se otevíraly možnosti, jako se zjara otevírají okvětní lístky lučního kvítí.

„Jak zabráníme tomu, aby nás nezničila kletba?" Z Alexandrova hlasu bylo jasné, že ho možný konec vůbec neláká. „Nezahubí nás, když opustíme tohle chráněné místo?"

Maxian vyčerpaně zavrtěl hlavou. „Náš nepřítel není ani chytrý, ani prohnaný. Je sice velmi silný, ale nedokáže předvídat. Pokud nebudete konat přímo a nenarušíte vlákna přediva impéria tak, jak by to udělal přímý zásah, nebudete představovat hrozbu. Ale mě to zná! Zná chuť mých myšlenek a mé vůle a už se mě snaží zničit. Když ty, Gaius a Krista nebudete dělat nic, co by měnilo běh věcí a vypadalo jako hrozba, jsem si jistý, že budete moci beze strachu jednat."

Alexandr pokrčil rameny a obrátil se na Gaia. Ten lehce pokývl a oslovil prince: „Co musíme udělat, můj pane?"

Maxian se letmo usmál. „Za prvé musíme vystopovat původní text Přísahy. To znamená, že ty nebo Alexandr budete muset strávit dlouhý čas v Imperiálních archivech a každé soukromé knihovně, do které se vám podaří proniknout."

Gaius se při těch slovech ušklíbl na Kristu a oči se mu zaleskly. Odpověděla mu ledově chladným pohledem a dál nezúčastněně hladila kočku. Maxianovi ta mezihra neunikla.

„Gaie… nesmíte otálet. Času je málo a je třeba jednat rychle."

„Jak to?“ zeptal se Alexandr, vstal a přetáhl si přes kolena bavlněnou suknici. „Pokud je tvůj odhad správný, můžeme si dát na čas, postupovat oklikami, a nepřítel si našeho počínání nevšimne.“

„Kletba není naším jediným nepřítelem,“ odpověděl Maxian o poznání méně unaveně. „Zvědové mého bratra po mně také začnou pátrat, pokud se dozvědí, že jsem se vrátil do Latia. Obávám se, že po našem nešťastném rozhovoru v Arménii si můj drahý bratr musí myslet, že jsem se zbláznil. Jak ho znám, je toho názoru, že císař nemůže brát své labilní příbuzné příliš vážně.“

Gaius se chystal otevřít ústa, ale Maxian ho pronikavým pohledem zarazil.

„Ne, starče. V tomhle případě *nebudeme* jednat tak, jak by se ti líbilo. Jsou různé způsoby jak dosáhnu cíle. Ten tvůj mezi ně nepatří. Jdi do města, vyptej se na poslední novinky, hledej text, obstarej zásoby…“

Krista vyprovodila oba muže z místnosti a zavřela za nimi světle zelené dveře.

MEKKA, ARABIA FELIX

„Strýčku Mohammede!“ Mladá žena překvapeně vyskočila z kamenného sedátka těsně za dveřmi a hluboce se poklonila. Havraní vlasy měla stažené šátkem a pod lehkým závojem ze surového hedvábí probleskovaly jasně zelené oči.

Mohammed úklonu opětoval a setřásl z ramen vrchní cestovní plášť poznamenaný prachem a špínou tisíc mil dlouhé cesty. „Buď pozdravena, Rasano, dcero sestry mé ženy.“

Na dvoře za Mohammedem hlučeli muži, koně a velbloudi, od bílých zdí domu se odrážel třeskot mečů a kopí, kamenná dlažba duněla údery těžkých bot. Stáhl burnus a odhalil větrem a sluncem zbrázděnou tvář, ztrhanou po dlouhých týdnech cesty pustinou.

Dívka užasle hleděla na novou jizvu, která začínala na levém oku a mizela v houští vousu.

Mohammed nachýlil hlavu ke straně a zvědavě se rozhlížel. „Buď tak laskavá, neteři, a přiveď ke mně moji ženu. Chtěl bych se s ní uvítat dřív, než vejdu do našeho domu.“

Dívčiny oči se rozšířily, jakoby překvapením nebo snad úlekem. „Strýčku… ty to nevíš? Myslela jsem, žes přijel…“

Mohammed ji zarazil pohybem ruky a otočil se k mužům za sebou. Byla to divoká, strach nahánějící sebranka z vnitřních oblastí pouště. Byli ozbrojeni dlouhými, zahnutými meči a jejich odporné tváře nevěstily nic dobrého. Většina z nich byla zjizvená a nesla známky těžkých bojů. Pod potrhanými a záplatovanými oděvy se lesklo kroužkové brnění. Mohammed pokynul dvěma mužům jestřábího vzhledu s modrými proužky severních kmenů vpletenými v jejich kefijích.

„Mlč! Džalale, Šádine, stáje a voda jsou z druhé strany. Vemte tam koně a dohlédněte, ať dostanou píci a napít. Já pošlu sloužící s jídlem a pitím pro muže.“

Bojovníci se uklonili a Mohammed se obrátil zpět k dívce. Zbledla a ruce se jí chvěly jako dvě holubice vyplašené v křoví. „Ach, strýčku! Myslela jsem, že to víš! Omlouvám se! Je mi to tak líto.“ Dívka se znovu uklonila, nechybělo mnoho a byla by mezi dveřmi poklekla.

Mohammed se zamračil a opřel si jednu nohu o druhou, aby si mohl zout boty. „Za co se omlouváš? Kde je Chadíja? Kde vůbec jsou všichni?“

Dívka se znovu hluboce uklonila, až se čelem dotkla země. „Ach, strýčku, jsou v malém domě na svahu. V domě z bílých kamenů! Odpusť mi mou hloupost, myslela jsem, že právě proto jsi přijel…“

Mohammed se zachmuřil ještě víc a tváří mu přelétl stín strachu. „V domě z bílých kamenů? Kdo zemřel?“ V tu chvíli mu hrozivá jistota stáhla hrdlo. Dívka stále klečela tváří na podlaze, ale Mohammed teď dobře slyšel slzy skrápějící zem. Protáhl se kolem ní a vběhl do zšeřelých pokojů, aniž si zul boty, jak vyžadoval zvyk i dobré chování.

# # #

Mohammed se zarazil, pravou ruku připravenou zabušit na rám dveří. Jeho tvář neprozrazovala žádné pohnutí, přestože v něm začínal vřít vztek. Z místnosti k němu doléhaly hlasy jen mírně tlumené dveřmi. Svěsil ruku, rozevřel pěst a protáhl si prsty.

„… patří mě! Jsou to karavany Bani Hašimů, naši velbloudi, naše zboží! Tak jakým právem mu patří? Není naší krve – jenom nádeník, který si dobře vedl! Za své postavení vděčí jeho…“

Mohammed se ušklíbl a uvažoval, jestli by neměl dveře vyrazit. Těsně za sebou ucítil Džalala. Rukou dal Tanukhovi znamení, aby odešel. Seveřan přikývl, ukryl nůž zpět pod halenou a tiše zmizel v tmavé, chladné chodbě. Mohammed ještě chvilku počkal, pak nasadil klidný výraz a zaklepal.

Dveře se rozletěly a ven vyhlédla rozčílená žena středního věku.

Mohammed se zdvořile usmál, sehnul hlavu v nízkých dveřích a vešel do místnosti. „Buď pozdravena, Tajo, sestro mé ženy. Buď pozdravena, Halo, sestro mé ženy.“

Žena, která otevřela dveře, se k Mohammedovi otočila zády a odkráčela k nízkému sedátku pod oknem. Druhá žena, Hala, povstala, vážně se poklonila a znovu usedla. Úzkým oknem ve stěně za nimi bylo vidět malou výseč vnitřní zahrady rozlehlého domu. Hala pohlédla se smutkem v očích na Mohammeda. Její starší sestra ji měla velice ráda a byly téměř stále spolu. Stejně jako Chadíja měla čisté rysy, inteligentní oči a jemné, téměř urozené způsoby. Mohammed se jí poklonil a usedl do křesílka v rohu nevelké místnosti.

Uvnitř bylo chladno, husté šero ředilo jen světlo procházející úzkým zahradním oknem. Mohammed se nenuceně usadil, přestože jeho srdce bylo plné obav. Vyčkával. Taja byla nejmladší žijící dcerou starého Chuvajlida a dokud žil, byla také jeho nejoblíbenější. Teď strnule seděla, upřeně se dívala z okna a její drobné prsty žmoulaly bohatý brokát sukně. Hala složila drobné ruce do klína, přejela pohledem Taju a zadívala se na Mohammeda. Usmál se, přestože si byl jist, že to nebude vypadat upřímně.

„Báli jsme se, bratře, že se ti něco přihodilo, když ses nevrátil s karavanou z Damašku.“

„Něco se opravdu přihodilo,“ zavrčel Mohammed, když vycítil pocit viny, skrytý za tichými slovy. „Na Severu došlo k velké válce mezi Persií a Římem. Perská armáda se pod vedením svého velkého generála Šar-Baraze pokusila dobýt Damašek. Zapletl jsem se do bojů a můj příjezd se tak silně opozdil.“

„Zapletl?“ opáčila Taja tiše, ale hlasem hořkým jako zelený čaj. „S kým? Jak se jmenovala? Řím ani Persie nejsou přáteli Kurajšů. Proč by se měl náš dům plést do jejich záležitostí?“

Mohammed se v křesílku pootočil a pohlédl zpříma na Taju. „Potkal jsem muže, jehož bych zval svým bratrem, kdyby ještě žil. Opravdový přítel, i když jsme se setkali v karavanseraji cizinecké čtvrti Rudého města. Jeho poslání ho vedlo na sever do Damašku a pak do Města hedvábí, do Palmyry. Následoval jsem ho, neboť potřeboval moji pomoc. Jak bych mohl odmítnout bratra, který mi přirostl k srdci?“

„Byl jsi pryč příliš dlouho,“ řekla Hala o něco hlasitěji.

Mohammed přikývl a podíval se jí do očí. Leskly se v nich slzy, neboť Hala svou sestru velice milovala. Taja sice také zadržovala pláč, ale za nic na světě by nedopustila, aby to tenhle chudý příbuzný poznal. „Já vím. U Palmyry se odehrála ohromná bitva a byli jsme několik měsíců v obležení. Útěk byl nemožný a jsem rád, že jsem vůbec vyvázl životem.“

Taja náhle vstala, přešla místnost a prudce otevřela dveře. Vyhlédla do chodby a beze slova je zase zabouchla. „Chadíja celou tu dobu ležela na lůžku a myslela jen na tebe,“ vyštěkla, když se vrátila k oknu. „Když pak přišla o zrak a horečka se usídlila i v jejích kostech, všechno, co chtěla, byly zprávy o tobě, ty tuláku! Co jsi byl za manžela, když jsi nikdy nebyl doma, a pokud někdy ano, tak jsi celý čas trávil zalezlý v jeskyni a dělil ses o kaši s žebráky a zloději?“

Hala se postavila a snažila se vzít sestru za paži.

Ta její ruku odstrčila a pokračovala stále stoupajícím hlasem: „Nechal jsi ji tu samotnou a ona zemřela! Věřila ti i tehdy, když už nevěřila nikomu jinému, a ty jsi ji opustil! Všechno, co potřebovala k životu, byla tvoje tvář, tvůj hlas. A ty jsi jí odepřel i tohle! Nakonec,

když si byla jistá, že jsi zahynul někde v pustině, ztratila sílu a zemřela.“

Mohammed se vztyčil, tvář měl děsivě klidnou. Taja sebou cukla a odtáhla se v očekávání políčku. Mohammed však odsunul křesílko, poklekl na kamennou podlahu a poklonil se sestrám, až se tváří dotkl sisalové rohože ležící uprostřed pokoje. „Je mi to líto. Kdybych to býval věděl, udělal bych všechno, abych byl zde.“

Hala k němu přikročila a začala mu uhlazovat záhyby pomačkané tuniky. Taja ho dál upřeně sledovala, rozšířené, černě nalíčené oči kontrastovaly s pobledlou tváří.

„Já vím,“ odpověděla Hala a z koutků očí jí vytékaly slzy, zanechávajíc dlouhé stružky v pudru na jejích tvářích. „Byla to zlá sudba.“

Mohammedovo levé oční víčko se pod jizvou zachvělo a znatelně pobledl. „Ne… ve světě je skutečné zlo, ale není to sudba. Neříkej, že tohle bylo zlo; viděl jsem mu do tváře, a neodešlo tímto směrem.“

„Zlo?“ zašeptala Taja nevěřícně. „Víš toho o zlu tolik, že ho vidíš, cítíš, můžeš se ho dotknout, prohlásit, že právě něco je zlem? Nevšímavost je zlem, lhostejnost je zlem!“

Mohammed jako by náhle vyrostl a naplňoval celou místnost. Jeho tvář potemněla. „Viděl jsem tvář opravdového zla, sestro mé ženy. Je temné a zastiňuje slunce, jeho hlas boří věže a světem smrtelníků kráčí v lidské podobě. Něco tak strašlivého, že i džinové se strachem krčí v poušti. Svět se třese pod jeho krokem. Nezavrhl jsem Chadíju. Já vím, neboť jsem na ně hleděl z hradeb Palmyry a viděl jsem svého přítele, jak umírá jeho rukou. Kdyby odešlo tímto směrem, nezbylo by zde nic.“

Když v jeho hlase uslyšela ozvěnu strachu a bojů, Hala vytřeštila oči.

„Nesmysly!“ Taja na něho málem plivla, ale ovládla se. „Je ti jedno, že má nejmilovanější sestra je mrtvá. Ale mně ani mé rodině to jedno není. Přišel jsi pozdě do tohoto domu, Al Kurajši, a teď, když je mrtvá, už zde nebudeš pánem. Nedbám toho, že jsi byl jejím manželem; vezmu si svůj podíl na dědictví po otci.“

Hala se otočila k sestře a z očí jí sršely blesky. „Takhle nejednáme! Mohammed a Chadíja byli manželé; je jejím dědicem. Náš klan je bohatý a daří se mu díky její moudrosti a schopnostem. Tohoto muže si zvolila, aby jí stál po boku, posílil nás, byl našima očima ve světě za pouští. Teď, když je mrtvá, on nás povede.“

Taja se pohrdavě ušklíbla a švihla sukní. „Hloupá pletichářko! Cos dělala celé ty roky, kromě toho, že jsi seděla u její podnožky, mile se usmívala a pletla? Můj manžel a já jsme v jejích službách dokázali totéž, co tenhle kluk. Zbohatli jsme díky našemu otci! To on pozdvihl tento dům a učinil jej silným. Nebýt jeho, stála by tu jen chatrč a kolem ní by se páslo pár vyzáblých koz!“

Hala dupla, až se kroužek s rolničkami na jejím kotníku rozcinkal. „Hloupá krávo! Otec postavil dům a díky jemu se nám začalo vést dobře; ale moudrost Chadíji nám přinesla bohatství! Nikdy nežila žena moudřejší než ona, přestože z jejího lůna nevzešel žijící syn, přestože se podruhé nevdala. Podívej se na něj. Jeho si zvolila. Ona, která nás vždy překonávala v prozíravosti a opatrnosti. Když žila, cenila sis jejích rad nade vše. A teď, když spočívá v domě z bílých kamenů, budeš ji nazývat lhářkou?“

Taja neodpověděla a s cinkáním zlatých náramků prudce vyběhla ven. Za okamžik se z druhého konce chodby ozvalo prásknutí dveří. Mohammed se za ní chvilku díval, pak se vrátil ke křesílku, usedl a sevřel hlavu do dlaní.

Hala odvrátila hlavu a vrátila se na své sedátko pod oknem. „Zůstaneš tentokrát?“ zeptala se tiše. „Řekni mi, co se stalo na severu?“

„Ne,“ odvětil Mohammed, zvedl hlavu a zadíval se na buganvílie a jasmíny na hradě. „Mé srdce v tomto domě trpí.“

# # #

Od šedých skalních stěn se odrážel cvrkot cvrčků. Boty z jemně vydělané kozinky ozdobené stříbrnými cvočky, klouzaly po kamenech. Muži, který pod neúprosnými slunečními paprsky slézal horský svah, mohlo být možná padesát let. Na sobě měl hnědobílý pouštní oděv a na hlavě turban. Z hustého, rozježeného plnovousu trčel skobovitý nos. Velkýma, skoro dočerna opálenýma rukama,

které nesly jizvy z mnoha bitev, se zachytával kamenů a zdolával nelehký výstup. Jeho tvář byla bledá a srdce plné strašlivých obav.

Vrchol se zdvíhal na jedné straně širokého a hlubokého údolí. Nebyly tu žádné stromy, jen roztroušená kosodřevina a trnité křoví. Na svazích leželo množství ohromných balvanů, do hloubky rozpukaných od žáru slunce a mrazivého chladu větrů. Nebe bylo jasně modré, jako by viselo ukotvené zlatým slunečním nýtem. Mírný vánek nestačil zmírnit jeho palčivý žár. Pod podrážkami skřípal štěrk a horký vzduch plnilo bzučení včel a vrzání cvrčků.

Muž se protáhl pod skalním výběžkem porostlým drobnými rostlinkami se špičatými listy a malými bílými kvítky. Ve sporém stínu kamenného převisu se krčil keř s tmavě rudou kůrou a trojúhelníkovitými, voskově lesklými listy. Muž se jím prodral a pokračoval vzhůru úzkým průchodem mezi balvany. Na otevřeném slunci panoval ještě větší žár. Teď už viděl vrchol, nachýlenou masu kamenů a skal. Vzduch byl nesmírně horký a těžký, jako by dýchal přes smuteční závoj.

Z vrcholku se svět pod ním rozkládal jako nekonečné moře pouští, hor a kopců. Údolí, naplněné lehkou namodralou mlhou z ohnišť města a vesnic, se zdálo být nesmírně vzdálené. Na nebi nebyl ani mráček a jeho barva přecházela od matné kostní šedi na obzoru až k neskutečně hluboké modři v nadhlavníku. Slunce uprostřed své dráhy plálo spalující bělí. Hora pod jeho nohama klidně odpočívala. Zde, na otevřeném místě, konečně ucítil vánek, který lehce rozevlál cípy jeho oděvu. Stál vzpřímeně, lehce se opíraje o hůl a zvolna obhlížel svět pod sebou.

V krajině se střídaly roviny s nízce zvlněnými pahorkatinami, rozryté bezpočtem vádí, která tu zanechaly zimní bouře. Ze solných a kamenitých plání se ostře zdvíhaly svahy nižších hor. Ve vyprahlé pustině nebylo ani známky po zelené vegetaci, kromě údolí a samotného města. Muž odvrátil pohled od nekonečných rozloh pouště. Údolí bylo dlouhé a úzké, sevřené z obou stran vrchy, za kterými se zdvíhaly ještě vyšší hory. V těchto místech bylo zelené, pečlivě obdělávané a důkladně střežené. V okolí studní a na zavlažované půdě podél potoků se rozkládala drobná políčka a sady. Zahleděl se údolím Mekky k jihovýchodu a až kdesi daleko na čáře

obzoru uviděl nejasnou zelenou skvrnu oázy Zam-Zam. Tam se nacházela hluboká studna obklopená jezírky a chrámy.

# # #

Muž se posadil a spustil nohy z masivního pískovcového převisu. Později ležel na zádech, oči zavřené, a nechával slunce, aby mu spalovalo kůži. Horký vítr mu šeptal do uší a pohrával si s rukávy jeho oděvu. Když den byl velice horký, rty měl rozpraskané a pokožku chladnou. Hůl ležela stranou. Přestože měl zavřené oči, vnímal jasně modré nebe nad sebou. Jeho mysl zaplňovaly dávné vzpomínky. *„Jednej.“*

Ležící muž trochu natočil hlavu, zatímco jeho duše stále bloudila daleko od těla a chvíli trvalo, než k němu zvuk pronikl. Zvuk hlasu doposud visel ve vzduchu a odrážel se od skalních stěn jako ozvěna obrovského zvonu.

Jednej!

Muž otevřel oči a odvrátil tvář od nemilosrdného slunce. Pohnul rty, ale nevyšel z nich žádný zvuk. Na okamžik se mu zdálo, že vidí sám sebe, zlomeného a zničeného muže pozdně středního věku, ležícího na sluncem rozpálených kamenech horského vrcholu. Pak si ale uvědomil doteky horkého větru na pažích a nohou i chuť prachu v ústech.

Jednej!

Muž poklekl na jedno koleno, zamžoural a rozhlédl se. V dohledu byly jen balvany a nekonečné nebe. Vrcholek hory byl pustý. Vítr ustal, rozhostilo se naprosté ticho.

„Kdo je tu?“ zašeptal muž sotva slyšitelně bolavými, rozpraskanými rty.

Já jsem zde. Jsem součástí všech věcí. Padni tváří k zemi, člověče, a poslouchej.

Muž se pokusil vstát, ale nohy ho zradily a on se zhroutil na zem. Vzepřel se na rukách a snažil se zvednout hlavu. Rozpraskaná skála se mu však rozdrolila pod prsty, ruka sklouzla a čelem se bolestivě udeřil o ostré kameny.

„Co jsi zač?“ zeptal se ještě slabším hlasem.

Poslouchej, člověče, ty, jehož Pán světa stvořil z chuchvalců krve, znáš jeho vůli?

„Kdo jsi?“ pokusil se muž vykřiknout, ale zubožence tělu se nedostávalo dechu.

Budeš poslušen Stvořitele všehomíru? Budeš Mu vzdávat úctu? Přistup k Němu a slyš Jeho vůli po celém světě.

Muž sténal a rukama mu probíhaly nezvladatelné záškuby.

Nahlédl jsi, že ve světě je zlo? Zlo, které pohrdá Pánem světa, zlo, které hanobí Jeho úchvatné dílo stvoření?

V mužově mysli se zrodila představa, tak jasná a svěží, jako v den, kdy onu scénu viděl na vlastní oči. Tělo se mu zkroutilo v prudké křeči.

Plání posetou pískem zavátými balvany táhl temný stín. Zástupy mužů útočily na opevněné město a hroty tisíců kopí se blyštěly v ranním slunci. Na samém vrcholu mocné věže z žulových kvádrů stál muž v třpytivé zbroji. Temný stín pozdvihl sevřenou pěst a vzduch se otřásl řevem neslyšitelných slov. Muž na věži vykřikl do nezměrného burácení svou vzpurnou odpověď. Vír kamení, prachu a kostí mrtvých se zdvihl, a hnal se plání před armádou. Jak se blížil, rostl, až čněl vysoko nad cimbuřími a muž na věži poznal děs. Cosi ohromného a nepopsatelného se zhmotnilo ze vzduchu. Pod jeho kroky se roztřásla zem. Muž křičel na své vojáky, aby zachránili holé životy a prchli z věže. Bylo však příliš pozdě. Ta věc zařvala a udeřila svou nesmírnou pěstí. Kamenné bloky vyšší než dospělý muž praskaly jako porcelánové střepy, věž se nachýlila a muž skočil. Vítr mu svištěl ve vlasech a pak následoval omračující náraz. Muž ležící na ulici naposledy otevřel oči, aby viděl, jak se celá věž zvolna sesouvá přímo na něj.

\# \# \#

Muž vzlykal, vzpomínka, která tak náhle vytryskla z jeho vědomí, probudila v celém těle nesnesitelnou bolest.

Jednej! Podvol se vůli svého Pána, bojuj proti tomu, jinak se celý tvůj rod stane hračkou skrytých sil. Jednej! Dobře víš, co musí být učiněno.

Muž se ještě jednou prudce roztřásl a pak zůstal ležet na velkém plochém balvanu, který tvořil samý vrchol hory. Po chvilce se znovu zvedl vítr, s chrastěním prolétl větvemi a listím trnitých keřů a zaútočil na ležící tělo sprškami písku a jemného štěrku.

PŘÍSTAV FOSFERION, KONSTANTINOPOL

„Vlevo," centurionův šepot se nesl nad řadou mužů. Nicholas se trochu vyklonil, aby v šeru dohlédl na začátek řady. Vpředu bylo vidět mdlé světlo zakryté lucerny a její mihotavý odlesk na hladině. Od Nickových úst stoupaly obláčky páry, těžký vlněný plášť si přitáhl úžeji k tělu; začínala mu být zima. Muž před ním se pohnul a pod nohama mu zaskřípala prkna lodní lávky. Nicholas se také posunul o kousek dopředu. Ve zbroji, podšité silným korkem, se cítil nepohodlně a neohrabaně. Byl zvyklý na hustou drátěnou košili, jejíž váha se mu vždy příjemně rozložila na prsou a ramenou. Díky té tlusté podšívce se cítil jako by nabobtnal a měl dojem, že se ani neohne.

Minul ho jiný centurion s Poseidonovým odznakem Imperiální flotily na rameni a tiše sešel po lávce. Jeho lucerna nakrátko ozářila vysoký bok třípalubní galéry – *dromonu*, jak jim říkali na Jihu – na kterou se všichni naloďovali. Nicholas se znovu zachvěl pod náporem větru, který s sebou přinášel chlad vod Propontu. Celý vojenský přístav, přikrčený pod hradbami města, šuměl tlumenými hlasy tisíců zvolna postupujících mužů.

Když přišel jeho čas, Nicholas spěšně přešel přes můstek, protože ve tmě nad vodou se necítil dobře. Jakmile však pod nohama ucítil mírně nakloněnou palubu mohutné galéry, byl zase ve své kůži. Po téměř čtyřech letech opět stál na palubě válečné lodi a všechen strach a pochybnosti z něho spadly. Poodešel stranou a rozhlédl se. Devadesát stop dlouhá loď se plnila legionáři. Stítnice z masivních prken, potažené nevydělanými kůžemi, chránily bojovou palubu a tři veslařské paluby pod ní. Při pohledu dolů viděl Nicholas bělma očí

stovek námořníků, usazených na lavičkách pod ním. Loď se lehce chvěla, jak další a další vojáci přecházeli po lávce na palubu.

Centurioni směrovali muže k zadní nástavbě, do dvou řad po obou stranách střeleckých věží, které trčely z bojové paluby. Nicholas si přehodil přes hlavu kápi pláště a pocit chladu z něho spadl stejně, jako padá listí ze stromů za skandinávského podzimu. Protáhl se podél štítnice a opřel se o vzpěru zábradlí. Pod ním se ozývaly klidné i hádavé hlasy námořníků, z otvoru na nižší palubu stoupal teplý vzduch ohřátý třemi stovkami těl. Nicholas pokračoval dál po úzké lávce.

Přístavní lávka byla vtažena zpět na molo a námořníci na lodi vytáhli silná vyvažovací lana, která svinuli do kotoučů. Veslařskými palubami se rozlehlo klepání a námořníci ztichli. Bylo slyšet jen vrzání, jak veslaři hledali správnou polohu na lavičkách a zkoušeli, jestli vesla v závěsech dobře drží. Nicholas se dostal k příčné lávce první střelecké věže. V tomto místě byla v souvislé ochraně boku lodi mezera.

Galéra se skřípěním vyplula. Zprvu se pohybovala jen zvolna, než ji dvě velké veslice vytáhly z doku na hladinu přístavu. Pobřeží se pomalu vzdalovalo, nejprve se změnilo v změť tlumených světel, pohybujících se zdánlivě těsně nad hladinou, ta po chvíli vystřídala spíše jen tušená temná hmota městských příbřežních hradeb. Na nejvyšších cimbuřích se míhala světla luceren. Z hradeb v pravidelných odstupech trčely mohutné věže ozářené smolnými loučemi a lucernami. Vrchol každé věže se halil do sirnatého přísvitu. Jako by v mlhách hořely nad chladnými vodami Zlatého rohu obrovské hranice. Nicholas se vyklonil, nechal si tváře ošlehávat chladivým větrem a zplna vdechoval pach moře.

Spokojeně se pro sebe usmál, šťastný, že je opět na moři, s nedočkavě rozechvělou palubou pod nohama, na lodi, která vyráží vstříc boji. Veslice uvolnily tažná lana a rychle se vzdálily od přídě galéry. Flétnista zahrál dva pronikavé tóny a veslaři vysunuli dlouhá jasanová vesla. Protáhlé listy se zasekly do hladiny a v dlouhém, pomalém záběru zčeřily vodu. Nicholas cítil, jak loď ožívá pod jeho nohama a lačně se zašklebil. Flétnista znovu zahrál, melodie

vyrovnala rytmus vesel a třistanohá bestie vyrazila tiše po temné hladině, jako obrovská kočka na lovu.

V hlubokém předjitřním šeru bylo z dromonu vidět tlumená světla stovky galér Imperiální flotily, zvolna nabírajících rychlost. Plachty, lehce naduté severním větrem, zplihly, když se lodi v ústí Rohu stočily mírně proti větru, aby vypluly na rozlehlou hladinu Propontu. Obzor lemoval světlejší pruh; neklamná známka toho, že brzy přijde svítání.

# # #

Jediná lucerna v malé špinavé místnosti nemohla zaplašit stíny. Nicholas vešel a pobaveně se ušklíbl. Přišlo mu směšné, že lidé, pro které pracoval, považují za nutné ukrývat své záležitosti na tak ponurých místech. Většina občanů impéria by si jich ani nevšimla, kdyby své obchody probírali přímo na Fóru. Nedokázali by docenit tu ironii. Alespoň Sergius určitě ne. Tribun patřil mezi nejschopnější a nejaktivnější. *Impérium je naší povinností. Naší povinností je impérium.* „Takže už je ti líp?“

Nicholas přikývl. Uzdravoval se rychle, i když mu zůstanou jizvy. Několik míst na zádech, kde se rány bičem hojily nejhůře, stále připomínaly bubliny právě vyfouknutého skla. Podpalubí dánské pirátské lodi nebylo nejlepším místem na uzdravení. Sergius se podrbal na špičce nosu a ukázal na několik listů pergamenu na vratkém stolku stojícím mezi nimi.

„Zdejší úřady už jsou přeplněné,“ pronesl tribun a zamračil se na seznam, který zběžně pročítal. „Byl jsi přeřazen z úklidu na práce na poli.“ Posunul hliněnou tabulku přes stůl. Nicholas ji vzal a otočil. Na vypáleném střepu byla černým inkoustem nakreslena dvojice ryb.

„Námořnictvo čeká za den nebo dva nějaká práce, budeš se tam hlásit.“

Sergius se odmlčel a zamrkal na Nicholase. „Umíš plavat, ne?“

Nicholas se ušklíbl a ukázal bělostné zuby. Poslat muže s takovým postavením v Legiích, jako měl Sergius, do služby na válečné galéře, se v impériu v podstatě rovnalo vězení. Proč by mu měl Nicholas říkat, že pro někoho, kdo si vydobyl místo u vesel Pána bouří, je vlahé a klidné Vnitřní moře něco jako větší bazén?

„To zvládnu. Takže tohle je trest?“

„Za co? Žes nechal utéct toho parchanta Otholarixe?“

Nicholas pokrčil rameny a stočil pohled stranou. Cestou na hradby opravdu nespěchal. Pach a špína velkého města ho sice mohla odpuzovat, ale uvnitř hradeb se dalo najít nejedno zajímavé povyražení. Přeci jen pocítil mírnou výčitku, když vzpomněl na *equity*, kteří u brány zahynuli.

Sergius zaťukal na desku stolu dřevěným stylem. „Od jiných velitelů tu máš docela dobrá hodnocení, chlapče. Ani já si na tebe nemůžu stěžovat, kromě té záležitosti u brány. Čiň se u námořníků, a zase tě dostaneme zpátky na břeh.“

Nicholas přikývl, ale nemohl předstírat, že by mu „práce na břehu“ byla milejší než kóje na válečné lodi. Než ho krevní msta a žárlivost vyhnaly od Dánského dvora, strávil deset let na *drakarech*. Jak moc se lišilo vraždění a unášení politických odpůrců od plenění kaledonského a hibernského pobřeží? Cítil něco jako nespokojenost.

# # #

Mlha se občas protrhla a pod tmavě šedou hladinou bylo vidět železný kloun lodi. Nicholas se opíral o zábradlí bojové plošiny a zíral do hustého šera před galérou. Mlha tlumila všechny zvuky a jemu připadalo, jako by šplouchání vesel přicházelo odněkud z dálky. Nakonec vyšlo slunce a mlha se začala pomalu rozpouštět. Imperiální flotila stála téměř na místě, jen zvolna se plížila šedivými, vlhkými cáry. Těžký zvuk okovaných bot donutil Skandinávce, aby se otočil.

Na plošinu se vyhoupl další voják a opřel se o zábradlí. Nicholas skryl nesouhlasný úšklebek a zdvořile mu pokývl. Muž byl rozložitý, středního vzrůstu, husté černé vlasy mu spadaly až na ramena. Na rozdíl od většiny mužů na lodi neměl přilbu. Jeho špinavě hnědé oči stínilo huňaté obočí a přestože měl velice světlou, téměř bledou pleť, zdál se být tmavý a působil nebezpečně. „Zdravím tě,“ řekl a očima jen tak mimochodem přejel Nicholasův oděv, krunýř, zbraně a ruce. „Já jsem Vladimir z Karpathu, a ty?“

Nicholas už neskrýval nesouhlas a bradou ukázal na těžké kroužkové brnění pod tmavě zelenou vlněnou tunikou. Kroužky

velikosti *solidu* byly ke kožené podšívce našité měděným drátem. Jeho nositel rozhodně nebyl námořníkem.

„V tomhle se chodíš koupat?“

Vladimir zavrtěl hlavou a mezi pečlivě zastřiženým knírem a bradkou se mu mihl zářivý úsměv. „Já osobně vodu nesnáším a vyhýbám se jí, jak to jen jde. Slyšel jsem, že je z ní zle a přináší nemoci.“

Nicholas vydal zvuk, který mohl být smíchem, a pokývl přes zábradlí. „Tady je jí pořádně. Jsi na tomhle malém výletě dobrovolně?“

„Ne, akorát se snažím nenechat se zabít,“ odpověděl Vladimir, lehce se ušklíbl a pohodlně se opřel. „A ty?“

„To nemůžu říct,“ zamumlal Nicholas a také se opřel o zábradlí. „Trochu jsem pomáhal při obraně města. Chceš se domů vrátit po svých, když se tahle bečka náhodou potopí?“

Vladimir sklonil zrak a poklepal na těžkou zbroj. Měl silné, sukovité prsty, pokroucené jako kořeny prodírající se skalní puklinou. Téměř omluvně se usmál. „No, jistě, asi by se v tom těžko plavalo, ale bez toho bych se cítil nahej.“

Nicholas přikývl a podrbal si svědící místo u kořene nosu. Bez své staré dobré drátěné košile se také cítil jako nahý v trní, ale korkový kabátec se pro tenhle druh práce určitě hodil lépe. Byl dobrý pro generace římských námořníků, bude dobrý i pro něho.

„Znám to – drž se uprostřed lodi. Jakmile se mlha zvedne, všichni si pořádně zabojujeme.“

Vladimir přikývl a při výhledu na slušnou kořist nervózně přešlápl. Připomněl Nicholasovi říjného jelena, který v hlubokém lese rozrývá hlínu v očekávám soka. Skandinávec trochu naklonil hlavu; na tom Seveřanovi bylo něco zvláštního. Nicholas se domníval, že by to mohl být Rus, možná Sarmat, přestože neměl žádné hunské rysy. Možná přitáhl odněkud z lesů za říší Velkého chána. Nejasné světlo a tmavý oděv budily dojem jakési přirozené kamenné houževnatosti, ale jeho tvář působila křehce a pomíjivě.

Nicholas se probral a zavrtěl hlavou; na takové hlouposti bude čas později. Náhle se mu paluba pod nohama zachvěla a dva ostré

tóny flétny daly veslařům pokyn ke zvednutí vesel nad olejovitě modročernou hladinu.

„Co se děje?“ přešel Vladimir do šepotu.

„Peršani,“ odpověděl Nicholas nahlas. „Slyšel jsem, že někteří z jejich vysokých kněží prohlásili, že by dnes, o svátku, mohli prorazit.“

Vladimir zkusmo povytáhl meč z pochvy. Nicholas zahlédl kostěný jílec potažený rudou kůží a tlumený lesk často používané oceli. Když lehce položil prsty na hrušku jílce, cítil jemné chvění své *Brunhildy*. Seshora, ze střelecké věže, se ozvalo jemné cinkání, jak námořníci opatrně připravovali velké skleněné nádoby. K němu se přidalo vrzání vrátku, tlumené vrstvami houní. Dromon proplouval mlhou, zvolna poháněn mohutným proudem Černého moře. Nicholas pohlédl vzhůru, slunce bylo vidět jako bledý oranžový kotouč; mlha začínala rychle řídnout. Zakrátko se zvedne úplně. „Už brzy,“ vydechl a přikrčil se za ochranné zábradlí. „Skrč se. Tohle obvykle začíná tím, že vzduchem létají nepříjemně ostré předměty. Taky se dostaneme k lizu, jen až to pořádně začne.“

„Aha,“ souhlasil Vladimir a dřepl si. „Připadá mi, žes tohle už dělal. Hned jsem měl dojem, že budeš námořník.“

Nicholas ho sledoval koutkem oka. Mlha už téměř zmizela. Sehnul se a začal si rozvazovat tkanice bot, přitom si tiše pobrukoval. Při téhle práci je lepší, když člověk cítí palubu bosýma nohama.

# # #

„Plnou rychlost!“

Výkřik se ozval z přední bojové věže dromonu. Nicholas se trochu vyklonil, nedbaje na perské šípy, které mu hvízdaly nad hlavou. Hladina moře i vrcholky vln se leskly v dopoledním slunci. Vál ostrý, chladný vítr. Vesla ostrými, krátkými záběry tepala vodu a s každým záběrem poskočila galéra kupředu. Námořníky na přední palubě zalévala vodní tříšť rozstřikovaná přídí. Nicholas přimhouřenýma očima sledoval přibližující se perskou loď. Devět stop dlouhý železný kloun na přídi římské lodi prorazil hladinu a rozstříkl gejzír třpytivé pěny. Dromon se zhoupl mezi dvěma dlouhými vlnami a kloun zase splynul s černomodrou hlubinou.

Perská loď, s plachtou vzdutou severním větrem, se snažila uhnout dromonu z cesty. Nicholas vztekle sykl a v duchu popoháněl loď vstříc její oběti. Flétnista nasadil nový trylek, vesla na pravé straně se zavlnila jako had a přešla do polovičního tempa. Vesla na levoboku zároveň tempo zdvojnásobila a dromon se začal prudce stáčet doprava, jako hladové kopí s ocelovým hrotem. Peršané podél zábradlí lapené obchodní lodi spustili řev. Déšť šípů zřídl, až ustal docela. Členové posádky v upatlaných vlněných kalhotách se začali vrhat přes palubu. Nicholas se znovu zašklebil a šťouchl Vladimira do nohy.

Seveřan se zvedl a pevně sevřel zábradlí, aby udržel rovnováhu.

„A je to tady!“ zařval Nicholas do burácení vln a lomozu vesel. Vojáci na perské lodi se o překot hnali od místa, na které mířil kloun. Obchodní loď sjela do prolákliny mezi dvěma vlnami. Kloun dromonu prorazil v záplavě vodní tříště mořskou hladinu a řítil se po svahu vlny přímo pod přední palubu.

Nicholas se instinktivně přikrčil v kolenou v reakci na náraz, který otřásl celou galérou. Prkna mu pod nohama nadskočila a Vladimir zaklel, když se udeřil hlavou o zábradlí. Železný kloun prorážel s děsivým skřípěním borovou obšívku perské lodi. V úpění umírající lodi se ztrácel řev Peršanů, kteří se v hrůze vrhali do moře. Jako rotující kopí vylétaly z tříštících se fošen paluby téměř yard dlouhé odštěpky. Dromon nakonec projel vrakem, jako břit sekery shnilým pařezem.

Nicholas vztekle zaklel a praštil sebou na zem. Nenadálá vlna vrhla dromon na nepřátelskou loď příliš rychle a vesla vpředu ještě nebyla úplně vtažena dovnitř. Třicet, možná více vesel na pravoboku se zachytilo o vrak a prohnulo se jako přepnuté luky. Vzápětí se z předních řad veslařských palub ozval šílený řev. Konce třicet stop dlouhých vesel zasvištěly řadami veslařských lavic a drtily kosti a rvaly maso. Podpalubím stříkala krev, lavice se změnily v kopy třísek. V jediném okamžiku zahynulo šedesát mužů. Dromon se zakymácel, jakoby otřesen hrůzou.

Nicholas se nejistě postavil a nevšímal si nářku mužů uvězněných v podpalubí. Perská loď uvízla na pravoboku dromonu, když se zbývající vesla zapletla do lanoví jejího stěžně. Nepřátelská

loď s odťatou přídí se začínala nebezpečně rychle plnit vodou. Perští vojáci, kteří přežili náraz, plavali kolem vraku, mnohé však jejich těžká zbroj stáhla pod temnou hladinu.

Nicholas si uvědomil, že Vladimir už také stojí. „Vem si na starost ty, co se dostanou na palubu!“ vyštěkl a s cvaknutím zasunul *Brunhildu* zpět do pochvy na zádech.

„Cože?“ vykřikl Vladimir, stále ještě dezorientovaný po ráně do hlavy. „A kde…“

Nicholas přeskočil zábradlí a svezl se po lodním boku. Dromon se začínal naklánět napravo, jak se zatápělo podpalubí perské lodi. V dálce, někde za sebou, jako krákání vran v nízkých dánských kopcích, slyšel křik námořníků. Stoupl si na nejbližší vyčnívající veslo v nejvyšší řadě. V tomto místě bylo skoro na stopu široké a k listu se zužovalo. Ve tváři se mu mihl ironický úšklebek – kdyby veslo minul, alespoň by se vyhnul boji.

Za sebou slyšel vyděšený Vladimirův křik.

Opatrně skákal z vesla na veslo směrem k přídi. Vesla byla pevně zaklíněna do trupu nepřátelské lodi a poskytovala mu dobrou oporu. Kéž by měl takovou vždycky. Dostal se až k poslednímu celému veslu a začal po něm postupovat bokem směrem k jeho konci. Paluba peské lodi, teď už téměř svisle skloněná, byla jen tucet stop od něho. Z pochvy na noze vytáhl zahnutý nůž a přikrčeně balancoval na dvou zlomených veslech. Čepel, vybroušená tak, že byla ostrá jako skleněný střep, se zařízla do změti lan a provazů. Provazy nasáklé mořskou vodou začaly povolovat. Hladina se houpala a zlámané konce vesel narážely do paluby.

Nicholas se pod korkovým brněním začínal potit. Z dromonu na něho někdo křičel, ale nevšímal si toho. Náhle přišla vlna a on se na okamžik octl až po ramena v chladné, tmavé vodě Propontu. Musel vynaložit všechnu sílu, aby se na veslech udržel. Něco ho ze strany tvrdě udeřilo. Když dostal z očí slanou vodu, hleděl přímo do rozbitého obličeje muže proplouvajícího kolem. Odstrčil mrtvolu stranou. Tohle veslo už bylo volné.

Namáhavě se zvedl a cítil, jak mu pod brněním crčí voda. Veslo se zachvělo; přeskočil na další, ke změti lan, vesel a části stěžně perské lodi. Veslo, které uvolnil, zatím zbývající námořníci vtáhli do

předního podpalubí. Chuchvalec lanoví byl kluzký od krve a nohy mu ujížděly po šedivých stuhách vyhřezlých střev. Poklekl na jedno koleno, přímo na žaludek mrtvoly zapletené v provazech, a začal rychle řezat. Ozval se mručivý zvuk, který jako by vycházel zpod hladiny. Nicholas zrychlil tempo. Cítil jak se dromon naklání stále víc a hladina stoupá vstříc otvorům pro vesla.

Konečně provaz povolil a s ním se uvolnilo i veslo. Odkopl ho a skulil se do vody, protože koutkem oka zahlédl nějaký pohyb. Ledová voda mu málem vyrazila dech. Přes trosky se k němu prodíral Peršan, horní část těla obnaženou, obličej plný krve. V ruce držel lehké kopí. Nicholas kopal do vody a snažil se dostat co nejdál od trosek cizí lodi. Peršan se vytáhl na plovoucí změť dřeva a lan a něco křičel. Nebylo ho vůbec slyšet. Nicholas stále couval, ale narazil na kusy zpřerážených vesel. Peršan bodl kopím.

Nicholas se prudce ponořil a ještě slyšel, jak se hladina nad ním s mlasknutím zavřela. Skrz vodu, zkalenou čemomodrým bahnem, jehož barva dala Černému moři jméno, zahlédl matný lesk hrotu kopí. Zkusil se ponořit a uniknout pod hladinou. Korkové brnění mělo ale příliš velký vztlak, takže se mu jen podařilo narazit do zbytků stěžně. Hladinou opět projel hrot kopí a tentokrát ho zasáhl do ramene. Brnění zachytilo bodnutí, ale síla nárazu ho potopila a otočila. Chňapl po stěžni, aby našel nějakou oporu, ale prsty mu sklouzly po ohlazeném dubovém kmenu.

# # #

Vladimir s rostoucí zvědavostí sledoval, co se děje pod ním, a rozčileně přešlapoval z nohy na nohu. Římská loď byla stále ještě spojena s perskou, přestože se podařilo uvolnit dost vesel a náklon už nebyl tak velký, aby hrozilo zatopení veslařských palub. Římští lučištníci na střeleckých věžích odstřelovali jednoho po druhém těch několik Peršanů, kteří zůstávali na potápějící se obchodní lodi. Ale Nicholas se stále nad šedivou hladinu, na níž se zmítaly hromady trosek, nevynořoval. A ten Peršan stále klečel na ostrůvku z kusů dřeva a propletených lan a divoce sekal kopím do vody.

Vlad se rozhlédl kolem sebe; paluba dromonu byla plná vojáků a námořníků. Na hladině za plného denního světla zuřila námořní

bitva. Stovky lodí sváděly osaměle urputné souboje. Mnoho perských obchodních lodí hořelo, po zásahu lepkavým zeleným ohněm, který římské lodi vystřelovaly ze samostřílů ve střeleckých věžích. Jiné se snažily uniknout směrem k Chalcedonu, ale lehké dvoupalubové římské galéry je stíhaly jako smečka hladových vlků. Nebe zakrýval lehký závoj kouře. Vypadalo to, že Nickova zápasu ve vodě si nikdo nevšiml. Vlad přejel prsty po masivních kroužcích svého brnění a znovu se rozhlédl. Zdálo se, že ani jeho si nikdo nevšímá.

Chvíli v duchu zvažoval pro a proti. Nakonec zavrtěl hlavou, až mu černé vlasy zavlály ve větru, a přeskočil zábradlí. Jezdecké boty mu ujely po horních veslech a měl co dělat, aby udržel rovnováhu. Chvilku se soustředil a pak začal klouzat, spíše padat, po veslu k hladině. Když byl téměř dole, bokem přeskočil na další veslo. Dopadl přesně a hned se odrazil k dalšímu skoku. Vesla zabrala dozadu, aby se dromon dostal od potápějící se obchodní lodi.

Vlad zavrávoral, předklonil se a zamával rukama, aby zase získal rovnováhu. Veslo se ponořilo a Vlad ztratil veškerou oporu. Se vzteklým zaklením spadl do vody. Jeho oděv okamžitě nasákl chladnou vodou a těžká zbroj ho stahovala pod hladinu. Prudce kopal nohama, aby dosáhl na veslo, které se právě začínalo zvedat z vody. Pevně obejmul silný jasanový dřík. Na okamžik se octl nad hladinou, ale veslo se vzápětí ponořilo a on s ním.

Pod vodou bylo šero a zima, ale Vlad se držel jako klíště. Veslo se vynořilo, zalapal po dechu a jednou rukou máchl do strany. Zachytil se sousedního vesla a pevně zatnul prsty, až se mu nehty zaryly do dřeva. Pustil se druhou rukou a zhoupl se. Náraz na druhé veslo mu vyrazil dech, ale nepustil se. Římská loď zvolna couvala od vraku. Na zakrvácené a obsahem střev postříkané přední palubě odsekávali námořníci rozbitá těla veslařů od vesel a vyhazovali je pryč. Uvolněná polámaná vesla vyklouzávala otvory ven na hladinu. Vlny rozvážně pohupovaly změtí těl a dřeva.

Jak veslo vklouzlo pod hladinu, povolil sevření a sklouzl k jeho konci. Pevně stiskl rty, aby se nenalokal, a pustil se úplně. Cítil, jak ho chladné prsty chytají za boty a zbroj a stahují dolů. Začal divoce kopat nohama a plácat rukama; shluk provazů, trámů a těl už byl

velice blízko. Rval se s chladnou vodou a tíhou zbroje a pomalu se propracovával kupředu. Peršan s kopím se otočil teprve tehdy, když se Vladovi podařilo zachytit se lan trčících z hromady trosek.

Peršan zařval a bodl po něm. Vlad se stočil, levou ruku zapletenou v provazech, a hrot projel hladinou kousek vedle něho. Prudce švihl volnou pravačkou a uchopil ratiště kopí. Peršan se mu snažil vší silou dubovou násadu vytrhnout. Vlad se krutě zašklebil a šlachy na ruce se mu napjaly. Ratiště se prohnulo a náhle se s ostrým prásknutím zlomilo. Peršan zavrávoral, šlápl do prázdna a pozpátku spadl do moře. Vystříkl gejzír vody a hladina se nad ním zavřela. Vlad se namáhavě vyšplhal na plovoucí změť trosek. Nebyla to příliš pevná opora, ale zdálo se, že ho udrží.

„Nicholasi!“ vykřikl, ale samotnému mu připadalo, jako by jen tiše chropěl. Moře se vzdouvalo zlámanými vesly, zpřeráženými stěžni, rozpadlými bednami a mrtvými těly. Na hladině se mastně leskly krvavé skvrny. Neobvyklá námaha ho téměř vyčerpala. Klekl na kolena a rukama začal rozhrabávat propletené lanoví. „Hej, Nicholasi!“

Plovoucí ostrůvek se naklonil na svahu táhlé vlny. Dromon couval, víření jeho bubnů se neslo nad hladinou. Bylo zřejmé, že perská flotila je poražena, stovky lodí se buď potápěly nebo padly do zajetí. Římské lodi, do jejichž rudých plachet se opíralo slunce, připomínaly válečné behemoty či obrovské smrtící stroje skrápěné krví. K obloze stoupal kouř a mlha. Slunce se měnilo v ohromný karmínový disk.

„Nicholasi!“

Ostrůvek se náhle ještě více naklonil a Vlad těžce žuchl mezi spletená lana, zbytky trámů a mrtvá těla námořníků. Těsně vedle něho se z vody vynořila pořezaná krvácející ruka a tápala po opoře. Vlad si lehl, aby na vratkém ostrůvku rozložil svou váhu, a po břiše se doplazil k okraji. Z vody se vynořila tvář připomínající týden starého utopence. Vlad popadl muže za rameno, za řemen držící brnění a táhl ho vzhůru.

Nicholas se s hekáním a prskáním drápal z vody a pevně přitom svíral Vladovu paži. Nakonec se mu to podařilo a pevně se zachytil ostrůvku, který se mohl začít každou chvíli rozpadat. Vlad se odkulil

kousek stranou a divoce se šklebil skrze dlouhé slepené vlasy, které se mu lepily na obličej. Nicholas vykašlal trochu vody a zakřenil se na Seveřana. „Vynikající tah… uh, uh… příteli. V tomhle brnění bych byl snadno doplaval k dromonu.“

Vlad ho se stále přívětivým úsměvem poklepal po zádech. „To nic, příteli. Vy námořníci určitě víte, jak vyzrát na moře a dostat nás zase domů.“

Slunce pomalu mířilo k západu, zanechávaje hustý kouř za sebou. Jeho chvějivý kotouč jako by tančil nad střechami vzdáleného města. Když se Nicholas otočil na záda, viděl, že plachty lodí flotily jsou už vzdálené více než míli. Vlny zvolna stoupaly a klesaly. Jak se vzduch v horních vrstvách ochlazoval, začal se z oblohy sypat jemný, bílý popel. Nedaleko se ozvalo divoké šplouchání, které ukončil krátký výkřik. Nicholas si zastínil oči před šikmými slunečními paprsky. Pod vodou se zavlnil ohromný, světle šedý trup a poháněn silnou ocasní ploutví mířil se svou obětí do hlubin.

Do vzduchu se s hlučným plácáním křídel zvedlo hejno bílých racků; břicha a peří na spodní části křídel měli zacákané od krve. Vyrušení ptáci se ale za okamžik uklidnili, usedli na hladinu a pokračovali v hostině, kterou jim dnešní den tak štědře nachystal.

„Skvělé, opravdu skvělé.“

„Nemáš za co,“ odpověděl Vlachmir ždímaje si vodu z vlasů.

VRCHOVINA TABARISTÁNU, SEVERNÍ PERSIE

Muž v oděvu, který pamatoval mnohem lepší časy, a odřeném, otlučeném brnění, pohlédl vzhůru úzkým průsmykem, který se hluboce zařezával do žulových skal. Vysoko nad sebou viděl tenký proužek podvečerní oblohy. Unaveně se nakláněl v sedle širokoplecího válečného oře, na pohled sogdijského plemene. Ze ztrhaných rysů tváře a shrbených ramen bylo možno vyčíst nezměrnou únavu; měl za sebou dlouhou cestu. Klapání podkov se odráželo od vysokých útesů svírajících cestu, nad sebou viděl jen klikatý proužek syté modři. Než dorazil na toto místo, jel téměř celý

den v hlubokém stínu. Pod cestou po jeho levici spadal strmým kaňonem zpěněný vodopád. Burácení vod se neslo mezi silnými, tmavě zelenými borovicemi a odráželo se od šedozelených skal.

Tucet černých mul za ním klopotně táhlo do svahu krytý vůz. Dále vzadu se plahočilo několik stovek mužů, vyčerpaných více než měsíčním putováním vyprahlou pouští, neschůdnými horami a lesy. Vůz zabíral celou šířku stezky, kterou zprava ohraničovaly vysoké, rozpukané útesy zrnité horniny, a drolící se okraj spadající prudce do hlubiny na straně druhé. Muž vpředu jemně pobídl koně a ten dál pomalým krokem stoupal klikatou stezkou. Jezdec přes obrovskou únavu bedlivě sledoval okolí a útesy nad sebou; vjížděli do krajiny s pochmurnou pověstí, v níž se až příliš často vyskytovala slova *krev* a *vražda*.

Slunce skryté za holými vrcholy a hřebeny hor klesalo k západu a kaňon se postupně nořil do hlubokého šera, dlouho před tím, než jeho kotouč zmizel za obzorem. Obloha nejprve zrůžověla a pak se utopila v tmavém nachu. Vrcholky hor odrážely zlatavé světlo ještě dlouho poté, co oblohu pokryla smolná čerň. Vedoucí jezdec dal zdviženou paží pokyn k zastavení.

Vůz zůstal se zaskřípěním stát a chladným vzduchem se neslo unavené funění mul. Temný stín na širokém sedadle vozu se pohnul a pak se postavil. Pláště a přehozy z černočerného hedvábí s jemným šustěním sklouzly a odhalily štíhlé paže a mohutnou hruď. Jezdec se v sedle otočil a nervózně si pohladil dlouhý knír.

„Pane? Máme pokračovat, nebo se utáboříme na cestě?“ Ve vzduchu zůstaly viset i další, nevyřčené otázky.

„Ne, věrný Chadame,“ zašeptal hlas ze tmy. „Zbývá jen málo. Za tímto zúžením se údolí otevírá, a tam, ve sladkých zahradách a mezi úrodnými poli, nalezneme odpočinek. Zakrátko budeme na konci naší dlouhé cesty.“

Když uslyšel ten jemný, sytý hlas, Chadames sebou trhl. Po celé týdny jejich strastiplné cesty, provázené téměř neustálým strachem, ho nic neděsilo tolik, jako vytrvalé a zřetelné zotavování se muže ve voze. Není tomu ještě tak dávno – tehdy pod mohutnými hradbami Města hedvábí, Palmyry, v syrské poušti – kdy bylo jeho tělo zmrzačené a zohavené. Hlas, který z něho vycházel, byl podobný

smrtelnému chroptění. Z hořících trosek na Pláni věží tehdy vytáhli prakticky mrtvé tělo. Chadames jménem svého pána Šar-Baraze velel armádě a úlevou a štěstím se mu zatočila hlava, neboť na okamžik myslel, že černokněžník již prošel branou smrti. Avšak poklekl a nadzdvihl zkrvavené oční víčko, aby zjistil, jestli se v odpudivých žlutých duhovkách ještě nechvěje jiskřička života. Byla tam.

Žluté oči se zahleděly do jeho a svislé zřítelnice se kroutily jako čára na hřbetě zmije. Od té chvíle propadl jejich vůli. Ten zvláštní okamžik pominul a do zuboženého těla se pomalu začal vracet, či plížit, život.

„Tak… tak brzy?“ vyrazil ze sebe udivený Chadames skřípavě. „To už jsme zde?“

Z temného stínu zazněl smích, jako když se dospělý shovívavě směje nedovtipnému děcku.

„Jistě, Chadame. Toto je Údolí Orlího hnízda. Pokračuj, jsme velmi blízko.“

Chadames tedy pobídl svého koně, který obešel zákrut a jeho podkovy náhle zaklapaly po udržované kamenné dlažbě. Perský šlechtic hvízdl údivem, když se před ním náhle zjevila opevněná brána, jejíž osmistěnné věže jako by vyrůstaly přímo z kořenů hory. Jejich velikost bylo těžké odhadnout. Světlo odražené od horských vrcholů odhalovalo cimbuřím zakončenou zeď. Tvořily ji ohromné žulové bloky a klenula se přes celé údolí. Na jejích koncích se tyčily věže vysoké přinejmenším sto stop. V patě hradeb se ze stavidel s rachotem hnal zpěněný vodní příval, o padesát stop níže dopadal na skalnaté dno, aby se později změnil v dravý proud, který sledovali již druhý den. Pod patou nejbližší věže se cesta ztrácela ve tmě.

Chadames nechal koně, ať si sám najde cestu. Vůz za ním zrychlil a kola se s ostrým skřípěním začala bořit do štěrku. Před ním narůstala temná hradba, ale Peršan důvěřoval slovům svého pána a jel stále vpřed. Náhle se vnořil do úzkého tunelu, jen nepatrně většího než byla šířka vozu. Poháněn ledovým větrem, který mu hvízdal do uší, nořil se do nitra chodby, která náhle zahnula vpravo a po několika krocích opět vlevo. Muly musely pokaždé téměř zastavit, protože otáčet vůz v zákrutech bylo možné jen palec po palci. Postup

se odehrával v naprosté tmě. Chadames sledoval rukou stěnu vlevo a jinak důvěřoval instinktu a opatrnému kroku svého koně.

Vítr náhle ustal a Chadames si uvědomil, že právě vyjeli ven z chodby. Ocitl se na široké cestě vedoucí dnem údolí. Obloha byla černá jako smola, nebeskou bání neprobleskovala jediná hvězda, ani měsíc ještě nevyšel. Ve vzduchu cítil vlhkost, nad hlavou mu táhla těžká mračna. Chadames lehce pobídl koně a pomalu s ním zajel ke skalnímu výběžku u okraje cesty. Tam se zastavil.

„Toto je údolí pod Orlím hnízdem," ozval se opět ten úlisný hlas, když se vůz vynořil z tunelu. „Vystoupáme spolu na horu, abychom zjistili, k jakým škodám za ta léta došlo. Nechť tvoji muži rozbijí tábor u břehu říčky. Mohou rozdělat ohně, neboť žádný z našich nepřátel nikdy nenalezne toto místo."

Chadames sledoval projíždějící černokněžníkův vůz, v němž už od bran pokořené a mrtvé Palmyry vezl dlouhou rakev ze zlata a olova, pečlivě uzavřenou a připevněnou mnoha řetězy a provazy. Znovu si vzpomněl na chladné žluté oči. Vídal je ve tmě před sebou i poté, co se temný stín odvrátil. Sáhl po cestovní lucerně zavěšené na řemenu u sedlové hrušky. Alespoň, že si mohou tentokrát svítit.

# # #

Když jel Chadames z tábora po cestě vinoucí se podél potoka, vyšel měsíc. Jeho světlo vykrajovalo ze tmy rozeklané vrcholky, které obklopovaly údolí, avšak za několik okamžiků se opět skryl za mraky. Za tu chvíli si stačil všimnout, že údolí je široké a úrodné, a mezi skalami rostou háje vysokých stromů. Zdálo se, že údolí obklopují nepřekročitelné skalní hradby a jediný přístup je možný pouze branou v hradbách v dolní části. Chadames na nich nechal postavit hlídky hned poté, co poslední muž vstoupil do údolí. Černokněžník sice prohlašoval, že na cestě skrz pohoří je nemohl nikdo sledovat, ale Chadames si tím tak jist nebyl. Kam se dostanou oni, dokáže se určitě dostat i někdo jiný.

Z dvaceti tisíc mužů, kteří před třemi měsíci útočili na hradby Palmyry, jen pět set šestnáct prošlo branou údolí. Vojáci byli dlouhou cestou k smrti vyčerpáni, proto se podivoval, proč vůbec došli až sem. Podle jeho mínění, někteří z nich následovali jeho, jako

svého velitele, jiné přitahoval temný princ a jeho strašlivá moc. Na ty si dával Chadames bedlivý pozor, protože pocházeli z nitra pouště a přidali se k nim teprve při jejich útěku ze Sýrie. Jiní, jako uzští žoldáci, kteří tvořili pánovu gardu už od bitvy u Emesy, si chtěli prostě přijít na slušné peníze. A ostatní? Uprchli za tmy nebo dezertovali v celých oddílech, když armáda míjela nějaké město. Někteří cestou zemřeli a byli pohřbeni v neoznačených hrobech. Chadames pozdvihl cestovní lucernu a mdlé žluté světlo dopadlo na cestu před ním. Pokračoval vzhůru údolím.

Během krátké doby, kterou měl na rozmístění hlídek, si Chadames všiml, že mohutné věže a hradby musí být už mnoho let opuštěné. V prasklinách mezi kamennými kvádry už vyrůstaly nízké stromy a na vnitřní straně opevnění byl vysoký nános listí a hlíny. Samotné čtyři obrovské brány z dubových trámů a železných plátů spojených ocelovými nýty byly dokořán otevřené a panty zarezlé. Bylo by třeba obrovského úsilí k jejich uvolnění a opětovnému uzavření.

I na cestě, vydlážděné podle římského zvyku, a s kamennými žlaby po obou stranách, bylo zřejmé, že už dávno není udržována. První mostek přes říčku byl téměř v troskách. Chadames musel sesednou a koně opatrně převézt. Jak se přes něj dostal kočár temného prince bylo záhadou, ale kolem toho stvoření byly podivné záhady. Když Chadames přejel druhý most, začala cesta strmě stoupat vzhůru po úbočí. Noční vzduch byl nehybný a dokonce mu připadal mírně zatuchlý. Bylo to velmi podivné, protože tunelem za branou vál velmi ostrý vítr. Cesta se zařezávala do dlouhého svahu, její vnější stranu lemovaly velké kamenné sloupy. V mihotavém světle lampy si Chadames všiml, že skrze kruhy, zasazené do kamene, kdysi procházely řetězy. Teď z nich zbývaly jen dlouhé rezavé pruhy.

Cesta pokračovala stoupavou zatáčkou do protisměru. Vnitřek oblouku byl vydlážděn a do kruhu poset přesně opracovanými kameny. Ti, kdo obývali toto údolí a zbudovali tak náročné stavby, museli být skvělými stavebníky a kameníky. Jak dál zvolna stoupal dalšími zákruty, začínal mu ke kůži pronikat chlad.

Byl teple oblečen, protože hory Iráku a Tabaristánu byly nemilosrdné a často bývaly sužovány krutými bouřemi. Nyní, jako by se z chladného vzduchu zhmotňovaly ledové prsty a zalézaly mu pod rukávy a svíraly se mu kolem krku. Také v něm začínal narůstat zlověstný, tíživý pocit, jako by se v temnotě před ním chystalo něco hrozivého.

Na konci strmého stoupání končila cesta úzkou plošinou. Její poslední úsek byl vytesán do přečnívajícího útesu, který podpíraly vysoké sloupy vystupující ze tmy pod ním. Hlavice sloupů jako obří prsty přečnívaly nad plošinu. Chadames zastavil koně a zadíval se do údolí. Hluboko dole viděl drobné jiskřičky ohňů tábora. Po zádech mu přeběhl mráz, když si uvědomil, že kdyby se odtud díval za jasného dne, patrně by omdlel závratí. Raději se odvrátil.

Ze tmy se vynořila brána vytesaná do úbočí hory, a její černá ústa, orámovaná skulpturami postav, se tyčila do výše padesáti stop a zabírala čtyřicet, možná více stop do šířky. Vchod uzavírala dvě masivní kamenná křídla s vytesanými znameními a symboly, jejich linie se jedna po druhé obtáčely kolem ústředního motivu Věčného ohně. Portál brány tvořila vytesaná lidská těla. Jejich zdvižené, k sobě se natahující paže, tvořily překlad brány. Jejich tváře byly příliš vysoko, z dosahu chabého světla malé lucerny. U paty brány ležela hromádka černého hedvábí.

Chadames zbledl a pocítil náhlou slabost. Připadalo mu, že ho Oheň, probuzený žlutým, chvějivým světlem lucerny, pozoruje. Zde, na tomto místě, přestože byl vytesán z kamene, to vypadalo, že vytryskne a zahoří ve výbuchu jasného světla. Pohnul pravou rukou, aby udělal znamení Pána světla, ale náhle se zarazil a s úsilím opět položil dlaň na hrušku sedla. Vzpomínky na pach páleného masa a skřeky umírajících mužů byly stále ještě velmi čerstvé.

Jestli opravdu tolik miluješ oheň, ozval se mu v hlavě strašlivý hlas, *budeš ho mít*.

Černokněžník neschvaloval, že jeho muži, následovníci, a dokonce i jeho generálové přijímají slova proroků Ahura-Mazdy, Toho, který vládne Světem světla. Chadames mu v tom nijak neodporoval, zvláště pak ne po masakru ve chrámu v Suře. Když člověk kráčí po boku temného muže, kráčí daleko od světla

Blahodárného. Peršan sklouzl z koně a v nohách ucítil ostrou bolest. Teď, když dosáhli cíle, začínalo se jeho tělo, už dlouhou dobu poháněné jen silou vůle, vzpouzet. Dožadovalo se spánku, jídla, odpočinku, a dokonce i lázně. Prozatím však potlačil bolest i všechny tělesné potřeby a obezřetně se blížil k tělu zhroucenému před monstrózní branou. Zpod oděvu, se kterým si pohrával vítr, trčely boty z jemně vydělané kůže.

Chadames poklekl a velmi opatrně muže otočil. Černokněžníkova hlava se zvrátila dozadu a špinavě žluté oči hleděly do prázdna. Kdysi hezká tvář byla propadlá a zdála se bez života, přestože mezi bílými zuby přerývaně syčel dech. Když na prstech ucítil vlhkost, Chadames odtáhl ruku. S překvapením si uvědomil, že to, na co se dívá, jsou slzy.

# # #

Když Chadames vjel zpět do tábora, Uzové v huňatých kožešinách, kterými místy probleskovalo brnění, stáli bez pohnutí. Jejich nízké, polokulové, plstěné stany obklopovaly velkou černokněžníkovu jurtu jako prašivky pařez. Každý večer během dlouhé cesty ze Sýrie postavili jurtu a své stany rozložili kolem jako ochranný val. Tagaj, jejich vůdce s vylomeným zubem, zvolna vykročil kupředu a natáhl se, aby od Chadama převzal bezvládné černokněžníkovo tělo. Jeho svalnaté zjizvené paže váhu téměř nepocítily. Zamračený Peršan sesedl a pokynul Tagajovi, aby odnesl tělo do stanu. Zvolna k němu přistoupil jiný Uz a ostatní po očku sledovali svého náčelníka.

„Běžte," zavrčel Chadames špatnou sogdijštinou, kterou používal, když potřeboval mluvit s těmito severskými barbary, „a každého muže v táboře jednoho po druhém přiveďte do pánova stanu. Když někdo odmítne, řekněte, že je to můj příkaz. Když odmítne znovu, řekněte, že je to pánův rozkaz. Když odmítne potřetí, setněte ho."

Peršanem zmítala podivná horečka. Bylo mu lehko a cítil mírnou závrať. Ale věděl, že musí překonat strach a splnit čestnou povinnost, k níž se svým slovem zavázal. Část jeho mysli, která si stále pamatovala slova starého kněze ohně v jeho rodné vsi, ho ponoukala,

aby černokněžníkovi, bezvládně ležícímu na polštářích ve stanu, prosekl hrdlo. Zahnal myšlenky vzpomínkou na oči jiného muže, kterého považoval za pravého pána a přítele, generála Šar-Baraze.

Zanechávám ti ho jako pomoc a podporu, Chadame, duněl Chadamovou hlavou hlas největšího generála jakého kdy poznal. *Je však velice svéhlavý, takže ho střež jako temperamentního koně! Kdyby ten užvaněný floutek Šáhin chtěl zpochybnit tvé velení, on tě podpoří. Pak uvidíš, jak se „Velký princ" umí krčit strachy! Svěřuji ti ho, jako tebe svěřuji jemu. Svěřuji ti tuto armádu. Splň svou povinnost vůči Králi Králů, drahý příteli.*

Chadamovi se do očí draly slzy, musel zamrkat, aby je potlačil. Podle toho, co věděl, byl Královský Kanec mrtev. Zahynul rukou římských nepřátel v bitvě u řeky Kerenos. I Král Králů byl po smrti a římští císařové jeho tělo rozsekali na kusy v troskách jeho velkého hlavního města Ctesiphonu na březích Eufratu. Chadames uvažoval, jestli se říši, od níž jej nyní odděloval prstenec hor, podařilo přežít. Královský trůn byl zbořen, šáhánšáh mrtev, armády rozprášeny a nebyl zde nikdo, kdo by vládl. Generál ve stanu ztěžka dosedl na polní sedátko. Hrozilo, že ho každou chvíli přemůže únava a on okamžitě usne.

Opět se zvedl a přešel k místu, kde Tagaj složil černokněžníkovo tělo. Zahleděl se do ztrhané, sinalé tváře. *Jistě, je to stejné jako tam nahoře,* pomyslel si. *Bylo to nad jeho síly. Jeho vůle nestačila na bránu a znamení ohně.*

Generál pohlédl na Tagaje, který seděl v protějším rohu stanu a na kolenou se mu leskla zakřivená čepel obnaženého meče. Chadames stiskl rty a pokývl k hromadě zavazadel a šatstva u stěny.

„Někde v těch věcech je pazourkový nůž, najdi ho."

Náčelník Uzů zamručel a pohnul se. Chadames nadzdvihl mozolnatým palcem černokněžníkovo oční víčko. Žlutá bulva se zachvěla a zvolna se odvrátila od světla, které dopadalo z lucerny zavěšené u stropu uprostřed stanu.

„Takže jsi stále naživu," povzdechl si a unaveně si promnul obličej. Knír i vous měl slepený potem a prachem dlouhé cesty. „Povinnost přikazuje, čest poslouchá." Staré rčení z dob jeho mládí.

Vstoupil Tagaj a velmi opatrně držel za rukojeť úzký nůž z lesklého, černého pazourku. Byla to velice stará zbraň, vyštípaná z jednoho kusu kamene, mírně zakřivená a s masivní střenkou. Rukojeť byla pevně omotána tenkými koženými řemínky slepenými potem a krví. Chadames nůž bez váhání uchopil, aby pověrčivému náčelníkovi ukázal, že nemá strach. Obrátil ho v dlani a potěžkal. Na svou velikost byl dost těžký a zoubkované ostří se podivně lesklo. Když Peršan vzhlédl, byly Uzovy oči plné strachu.

„Jdi a přiveď ostatní," zavrčel, pak srovnal hlavu muže na lůžku a mírně ji zaklonil. Otevřel mu ústa a do koutku vtlačil smotek hedvábí. Černokněžník se prudce nadechl. Dál dýchal neklidně a přerývaně. Tagaj se protáhl ven, aniž si toho Chadames všiml. Černokněžníkovy dlouhé černé vlasy odhrnul dozadu, takže jeho bledá tvář ostře vystupovala na tmavém pozadí. Za jiných okolností by mnozí černokněžníka považovali za krásného; měl výrazný nos, vysoké lícní kosti a ušlechtilý profil. Chadames teď ale myslel na něco jiného; v tuto chvíli, vysoko v pustých horách, záleželo na tom, jak se vypořádá se svou povinností a ctí.

Vchod stanu se otevřel, a vešlo několik mužů. Chadames povytáhl obočí, když viděl, že se jeho velitelé přišli podívat, co se děje. Už teď na nich byla patrná zlost – Uzové nikdy neprosluli zdvořilostí – a jejich ruce svíraly jílce mečů. Chadames se postavil a otočil pazourkový nůž tak, že čepel spočívala na jeho předloktí. „Tak třeba ty, Mizro. Pojď ke mně a vyhrň si rukáv."

Světlovlasý Chorásan, který na taženích po celé říši sloužil pod Chadamem a Šar-Barazem více než dvanáct let, vystoupil kupředu, ale stále se tvářil silně nedůvěřivě. Chadames ustoupil stranou a ukázal na naznak ležícího černokněžníka.

„Ano, je opět zle raněn, tak, jako po bitvě na Pláni věží. Musíme ho přivést k životu."

„Proč?" opáčil drsně Mizra. „Obětováním dalších našich mužů, jejich krve? Už teď nás vlastně všechny zabil."

Chadames se nenechal vyvést z klidu a přikývl. „Ano, žádá mnoho a smrt běží po jeho boku jako lovecký pes. Bojíš se ho?"

„Jistě," odvětil Mizra a vous se mu naježil, když pohlédl zpříma na svého velitele. „Bylo by nám lépe bez něho. Už po sobě zanechal

příliš mnoho trosek. Víme, že ty ho musíš následovat, protože jsi přísahal Kanci, že setrváš po jeho boku. Následujeme tě, ale copak pro čest uděláš úplně všechno?“

„A tvá čest má snad hranice?“ zeptal se Chadames chladně. Napřímil se a přejel pohledem své muže a Uzy, kteří se tlačili u vchodu. „Složili jsme těžké přísahy, když jsme vstupovali do služeb Krále Králů; chcete je teď porušit? Chcete pošpinit čest svých rodů?“

„Ne,“ opáčil Mizra, aniž by pohlédl do rozhořčených tváří svých druhů. „Ale kam nás to dostalo? Velký král Chrosoes je mrtev a s ním i jeho žena a děti. Nemá žádné dědice! Baraz je také mrtev. Ten zatracený Řím obrátil celý svět v trosky. Schováváme se v horách jako spodina a táhneme v temných stopách toho havrana. Vyřízni mu srdce z těla, spalme ho v ohni Pána světla a můžeme vyrazit – zpět do našich domovů!“

Chadames zavrtěl hlavou. Zvolna procházel podél vojáků a jeho pohled pomalu klouzal z tváře na tvář. Zlostná atmosféra se zvolna vytrácela až docela zmizela. Generál se vrátil k lůžku, poklekl a obrátil k nim černokněžníkovu tvář. Pohlédl na ně. „Vzpomínáte si ještě na své přísahy? Ty, které jste přísahali rodu Sásánovců, před Králem Králů, v bouřlivý den v Ctesiphonu, kdy jsme zvítězili, Dřevěný muž byl svržen a pravý král nastoupil na jeho místo? Byly to tvrdé přísahy, složené říši a Chrosovi, muži, který ji opět pozdvihl. Vzpomínáte si na ten den? Tys stál po mém boku, Mizro, stejně tak ty, Perozi a ty, Isfandiare. Já si pamatuji, co jsem toho dne přísahal, vy jste zapomněli?“

„Ne,“ odpověděl znovu Mizra, „ale říkám, k čemu to? Vše, co jsem přísahali chránit, je mrtvé, spálené, rozmetané do větru; nic z toho rodu nezůstalo. Zůstanou jen vzpomínky, které s časem vyblednou, a jejich místo zaujme krutý Řím.“

„Tak tomu nebude,“ prohlásil důrazně Chadames a vztyčil se. „Rod Sásánovců stále žije, ukrytý a v utajení, a opět povstane. Vy a já jej pozdvihneme a učiníme silným. Přistup.“

Mizra stál nepohnutě jako skála, svalnaté paže mírně od těla. Chadames se mu zadíval do očí. Ani jeden neuhnul pohledem a čas ve stanu plynul v naprostém tichu. Nakonec Mizra zavrtěl hlavou a postoupil kupředu. Chadames se k němu naklonil a něco mu pošeptal

do ucha. Mizra sebou překvapeně trhl, ale generál byl rychlejší a pevně ho uchopil za předloktí. Černý nůž zasvištěl vzduchem a vytryskla jasná krev.

Mizra vykřikl. Uzové se ve tmě před stanem divoce šklebili.

# # #

Chadames opět usedl na polní sedátko vedle úzkého lůžka. Minul další den a slunce se už ukrylo za prstencem hor. Do údolí se vkrádala tma a příšeřím se prodírala světla ohňů a luceren. Muži dnes opékali horské kozy, které se jim podařilo ulovit v horní části dlouhého, úzkého kaňonu, který přiváděl jeden z přítoků říčky. Chadames začínal mít obavy, že budou muset opustit své útočiště, aby si doplnili zásoby. Vedle něho leželo tiše a nehybně, černokněžníkovo tělo jak tomu bylo posledních jedenáct dní.

Peršan povzdechl a podrbal se na uchu, kam ho nedávno štípl komár. Muži se pomalu začínali zotavovat z útrap a nepotrvá dlouho a začnou být neklidní. Jeho pozornost náhle upoutalo klepání. Když se rozhlédl, všiml si, že jedna černokněžníkova noha sebou cuká a naráží do pelesti lůžka. Chadames se předklonil a snažil se na krční tepně nahmatat puls.

Černokněžník zvolna otevřel oči a zamžoural do světla luceren. Jeho prázdný pohled zvolna bloudil sem a tam. Když utkvěl na Chadamesovi, zablesklo v jeho očích poznání. Opět zamrkal, z tváře se mu ztratil nepřítomný výraz a vrátilo se mu i plné vědomí.

„Jak dlouho?“ zasípal a nespouštěl oči z Chadama.

„Téměř dva týdny,“ odpověděl generál, uchopil měděný kalíšek stojící vedle postele a přiložil ho k vysušeným černokněžníkovým rtům. Ten ochutnal hustou rudou tekutinu a užasle zvedl obočí, jako když havran rozpřáhne křídla nad zasněženým polem.

„Tohle bylo mé mléko?“ Černokněžníkův hlas byl velmi slabý, nebylo v něm ani stopy po dřívější síle a panovačnosti.

„Chováš se ke mně nad očekávání dobře, věrný Chadame.“

Chadames neuhnul před upřeným pohledem žlutých očí, ale z jeho tváře nebylo možné nic vyčíst. Udělal, co bylo třeba. „Pomohlo to už dříve, předpokládal jsem, že to pomůže i nyní. Jak se cítíš?“

Černokněžník se zasmál. Byl to sotva slyšitelný smích, ale lidský.

„Jako ten, kdo stojí před branou smrti… ale hůře než obvykle. Dlužím ti nesmírně mnoho, generále. Muselo to být pro tebe kruté, zabít ty muže."

Chadames zvolna zavrtěl hlavou. „Nikdo kvůli tobě nezemřel, pane. To je *tvůj* způsob, nikoli můj." Vykasal si rukáv zelené plátěné haleny s tenkými rudými proužky a obnažil své předloktí. Na zápěstí měl čerstvou bílou jizvu. Byla vyboulená a nerovná, ale zdála se být dobře zahojená. Natočil ruku tak, aby ji černokněžník dobře viděl. „Učinil jsem vše, abych tě zachránil a dostál tak přísahám, které jsem složil Králi Králů. V žádné z nich se nepraví, že musím podřezat své muže a nastavit jejich krvácející hrdla nebesům, abych udržel tvou sílu. Po lidské krvi rychle sílíš, takže jsme ti jí dali tolik, abychom tě udrželi naživu. A každý muž dal jen tolik, aby nezeslábl nebo nezemřel."

Když vycítil jedovatý podtón v generálově hlase, černokněžník lehce přivřel oči. S velikým úsilím pozdvihl ruku a dotkl se Chadamova předloktí. Dlouhým prstem přejel po jizvě a pak ruku opět skryl pod přikrývkou. Žluté oči se zavřely a černokněžník opět ležel dlouho bez hnutí. Těsně předtím, než se Chadames zvedl k odchodu, opět oči otevřel.

„Jak jsi to udělal?" zeptal se jen nepatrně živějším hlasem.

„Pazourkovým nožem, který jsi měl v zavazadlech. Připadalo mi to vhodné, vzhledem k tomu, co jsi udělal dříve."

„Kolik mužů tedy dalo svou krev?"

Chadames s nevolí pohlédl na černokněžníka, ale ten měl opět oči zavřené, jako by spal.

„Všichni ne. Někteří drželi hlídku nebo byli na průzkumu. Těch, co dali, bylo dohromady asi pět set."

„Pět set…" černokněžník dlouze vydechl. Prudce otevřel oči a popadl Chadama za předloktí. „Pak jsem tvým velkým dlužníkem, generále. Jsi v této věci mnohem moudřejší než já. Řeknu ti jedno," černokněžník se odmlčel, jako by hledal vhodná slova, pak pokračoval silnějším hlasem, „přijde den, a bude to brzy, kdy toto znamení, ta jizva od starodávného nože, bude mít pro toho, kdo ji

nosí, větší cenu než celé království. Nezapomenu na ty, kteří mi přišli na pomoc, když jsem téměř procházel branou smrti.“

Ke generálovu překvapení se černokněžník prudce posadil a přehodil nohy přes okraj lůžka. Zdálo se, že má náhle nadbytek sil, letargie a malátnost z něho spadly jako rozepnutý plášť. I generál se vztyčil, i když pomaleji, protože neviděl žádný důvod ke spěchu. Čaroděj se otočil a v očích se mu rozhoříval dřívější oheň. „Přiveď těch šestnáct, kteří nedali svoji krev; vrátíme se k bráně v hoře. Ale nikoho jiného; ty, těch šestnáct a já. To bude stačit.“ S těmi slovy vyšel černokněžník ze stanu, oděn pouze do slabé haleny a kalhot.

Chadames nebyl u brány v hoře od té noci, co u její paty nalezl zhrouceného černokněžníka. Nyní, když podruhé stoupal četnými zákruty cesty, opět cítil narůstající úzkostné svírání, přestože byl den a zataženou oblohou pronikalo dost světla. Na konci údolí, kde dávní stavitelé už museli cestu vysekávat přímo do skály, tyčila se hora z černého kamene. Obklopená nevýraznou šedí okolních hor přitahovala k sobě pohledy všech, kteří se ocitli na dohled, ale Chadamesovi přesto připadala beztvará a nevýrazná. Vrchol se ztrácel v mlze, která nad údolím neustále visela. Pod mraky kroužily drobné tečky, snad krkavci či vrány. Mezi úpatím a vrcholem bylo mnoho míst, která nesla stopy lidských rukou; z úbočí vystupovala cimbuří a předprsně, z výklenků hleděla úzká okna. Až vysoko nahoře, téměř v mracích se nejasně rýsovaly oblouky kleneb.

Pod branou, ve stínu vysokého portálu, se krčil černokněžník. Šestnáct mužů jedoucích za generálem zastavilo a čekali, až sesedne. Poté čtyřem mužům přikázal, aby koním svázali přední nohy a sám přistoupil na necelých dvanáct stop k čaroději. Černokněžník seděl těsně u vrat brány, paže natažené, a prsty se opíral o deštěm smáčený chladný kámen. Opět našel svá roucha, takže byl celý v černém, vyjma zlatého náramku a rudého šněrování bot. Chadames usedl a čekal. Muži za ním učinili totéž.

Po chvilce se černokněžník zdvihl a otočil se ke generálovi. „Jsou zde všichni? Dobře. Pane Chadame, teď vezmi toto.“

Černokněžník podal Chadamovi malou hliněnou misku s hrudkami černého prášku a vstoupil mezi shromážděné muže. „Když před nedávnem v táboře probíhal rituál na záchranu mého života,

povinnosti vám znemožnily účast. Ti muži, kteří o mě pečovali, díky kterým opět žiji, si vysloužili moji úctu a jsem jejich dlužníkem. Vám však plnění povinností znemožnilo podílet se na… na této požehnané události.“

Vojáci, prostí Lakhmidové, Arabové, Baktrijové i rodilí Peršané, opatrně pokukovali po černokněžníkovi. O událostech té noci neslyšeli nic nebo téměř nic, neboť Chadames ostatním mužům přísně nařídil, aby je chovali jako hluboké tajemství.

„Vezmi barvu, Chadame,“ pokračoval černokněžník, „a označ každého z mužů tímto znamením.“ Vytáhl si halenu a ukázal hruď, na která bylo namalováno něco, co ze všeho nejvíce připomínalo obrácený trojúhelník s tupými vrcholy.

Generál se na okamžik zarazil a chvilku si černokněžníka podezíravě měřil. Pak zavrtěl hlavou; pokud by chystal něco zlého, neměl by tenhle rituál vcelku žádný význam. Přistoupil k prvnímu muži a udělal mu na čele znamení. Arab začichal; barva byla hustá a nakysle páchla. Chadames udělal krok zpět, zkontroloval své dílo a pokračoval u dalšího. Ve chvíli, kdy skončil, seděl už čaroděj na zkřížených nohách uprostřed nepravidelného kruhu bojovníků.

„Generále,“ řekl přes rameno, „odveď prosím koně za první zákrut cesty; bude tu trochu hlučno a nebylo by dobré je příliš vyděsit.“

Chadames přikývl, aniž by chápal důvod, a šel rozvázat koním nohy a poté je svázal do řady. Když s tím byl hotov, jemně je poplácal po širokých nozdrách a mlaskl na svého oře, který stál v čele, a zvolna je odváděl dolů příkrou cestou. Za okamžik uslyšel, jak za ním černokněžník začíná zpívat. Ve chvíli, kdy dosáhl zákrutu a měl čtyři koně uvázané ke sloupům, které ohraničovaly dlážděnou plochu, vzduch se rozechvěl.

Otočil se a pohlédl k úbočí hory. Cítil jak se mu podlamují kolena. Padl na zem, neschopen odporu.

Zpěv mohutněl, jako by měl naplnit celý svět, odrážel se od vzdálených vrcholů a skalisek, které lemovaly údolí. Podél černého vrcholu se míhaly modravé blesky, oslnivě bílé výboje přeskakovaly ze skály na skálu a srážely se v jasně oranžových obloucích. Samotná brána žhnula v přízračně rudém světle, jehož zdroj před

Chadamovými užaslými zraky zakrývala plošina ukončující cestu. Vysoko nad jeho hlavou mračna prudce vířila kolem horského vrcholu, zdvihl se divoký vichr a šlehal Chadamovo tělo zkroucené uvnitř kamenného půlkruhu. Náhle setmělou oblohou duněl hrom a mezi pádícími mraky se honily žlutooranžové blesky.

Vzdušný vír se zvolna a majestátně roztáhl a odhalil horský vrchol; hrozivou věž z tesaných kvádrů ježící se nesčetnými cimbuřími. Klenby a oblouky se zdvíhaly k vrcholku pevnosti z rostlé skály, sloupů a podpěr. Obloha jako by procházela varem a měnila barvu do nazelenalé černi.

Chadames vykřikl, oslněn rudou září brány.

Svět se otřásl pod úderem hromu, jako by na něj dopadla pěst bohů. Koně vyděšeně ržáli a snažili se zpřetrhat provazy, ale v následujícím okamžiku je drtivý poryv větru, který se s burácením přihnal od hory, srazil k zemi. Chadames byl smýkán přes kameny a nosem tvrdě narazil do dlažby. Projela jím palčivá bolest a cítil, jak mu po tvářích crčí krev. V celém údolí ohýbal vichr stromy a vyléval vodu z potoků a jezírek. Mužům ze zbraní a konečků prstů sršely fialové jiskry. Muži v táboře poblíž dolní brány se vrhali na zem, přemoženi nezvladatelným děsem.

Ozvalo se strašlivé zapraštění, mnohem hlasitější než cokoli před tím. Koně, kteří se snažili dostat na nohy, byli opět sraženi k zemi, Chadames ležel v bezvědomí na osmihranných dlaždicích a z koutku úst mu vytékal pramének slin. Rudé světlo zakolísalo a s ostrým prásknutím zmizelo.

Dokonce i v táboře, vzdáleném snad více než míli, bylo zřetelně slyšet zvuk kamene drhnoucího o kámen. Muži s jizvou na pravém zápěstí sami od sebe klesali na kolena a klaněli se hoře, která se v celé své strašlivé důstojnosti konečně zjevila na konci údolí. Někteří nadšeně jásali; jejich srdce byla naplněna bezbřehou radostí, jiní v hrůze prolévali slzy, neboť cítili, jak je opouští poslední zbytky jejich staré víry.

# # #

Chadames se probudil s tváří přitisknutou k chladnému kameni. Byla mu veliká zima a někde poblíž slyšel odkapávat vodu. Když

zkusil pohnout hlavou, projela mu za očima řezavá bolest. Raději to vzdal. Zkusil polknout, ale ani to nepomohlo. Bolest se jen přesunula do krku. Když se mu konečně podařilo otevřít oči, zjistil, že leží na plošině z kamenných desek vetknutých do stěny ohromné síně. Zkusil počkat, až se mu přestanou dělat mžitky před očima. Když byl schopen zaostřit, uvědomil si, že třepetavé světlo pochází od smolných loučí na stěnách. Síní se rozléhalo nepřetržité chrastění, do kterého se mísil křik mužů. Zavřel oči a snažil se posbírat síly.

„Sem, moji věrní!“ Ten hlas naplněný ohromnou radostí mu byl povědomý.

Ozval se náraz a po něm skřípění kovu o kámen. Chadames otevřel oči; bolest už nebyla tak zlá. Ve stěně síně se otevřely dveře a skupina jeho mužů, svlečených do pasu a lesknoucí se potem, táhla dovnitř dlouhou rakev ze zlata a olova. Generál se přetočil na bok. Černokněžník vstoupil do místnosti, jeho pokožka zářila zdravím a dlouhé černé vlasy mu vlály jako havraní perutě.

„Na ten kamenný katafalk, přátelé. Ano, tam ho položte.“

Rakev postupovala palec za palcem, muži museli co chvíli sbírat síly. Nakonec ji dovlekli k rampě z několika trámů opřených o kamennou lavici přitisknutou k jedné ze stěn síně. Nad ní se zdvíhala kamenná klenba s trojúhelníkovými okny. Skrz ně Chadames viděl zataženou oblohu a slyšel nárazy větru s deštěm. Někde v dálce ještě doznívala bouře. Třiceti mužům se nakonec podařilo zdvihnout rakev a ta spočinula na katafalku.

Černokněžník neskrýval ohromnou radost a dlouho hladil matný kovový povrch pohřební schrány. „Již brzy, již brzy, drahý příteli. Opět pocítíš dotek života…“

Chadames se odvrátil, aby nemusel poslouchat ten vemlouvavý hlas. Během cesty od rozbořené Palmyry tu litanii slyšel mnohokrát. Nechtěl ji poslouchat znovu. Bolest, která se mu usídlila v hlavě a kterou cítil ve všech kloubech, mu dělala dostatečnou společnost. Snažil se usnout, ale spánek nepřicházel.

# # #

„Je ti lépe, věrný generále?“

Chadames se prudce probral; vůbec neslyšel černokněžníka přicházet. Otočil hlavu a pootevřel jedno oko. Žluté zorničky se mu zblízka zavrtávaly do tváře. Zalil ho chlad, a přestože měl přes sebe přehozenu tenkou pokrývku, zachvěl se.

„Nijak jsem neměl v úmyslu ti ublížit," řekl černokněžník mile. „Poslal jsem tě pryč, abys dohlédl na koně…

… ale takové věci se stávají."

„Ano, stávají," přisvědčil Chadames a rozkašlal se. „Kde to jsme?"

„Ach… o nic jsi nepřišel, věrný generále. Jsme v prostoře blízko vrcholku Orlího hnízda; na místě, kterému se kdysi říkalo *kahar kehediupan* – Síň života. Tvoji lidé se o tebe starali od chvíle, kdy jsme vešli do hory. Silně ses udeřil do hlavy."

„A co ty? Co ty jsi zde dělal?" procedil Chadames skrze zatnuté zuby.

Černokněžník se vztyčil, o krok poodstoupil a založil si ruce v bok. „Přiměl jsem horu, aby se probudila," odpověděl domýšlivě a jeho úzká tvář vyjadřovala nesmírné uspokojení. „V dávných časech se toto místo nazývalo Damawand a všichni věřili v nezdolnost jeho hradeb a cimbuří. Také uvěřili tomu, že spí, a bez jejich vůle se neprobudí. Jak pošetilá myšlenka." Zasmál se na Chadama a posadil se na okraj kamenné lavice. „Toto místo je plné tajemství, věrný generále, tajemství, která dychtí po tom, aby se mi mohla odhalit. Toto je místo síly, síly, která teď, když zde přebývám, vstoupí do mě. Damawand je teď můj, tvrz, která k sobě přivolá další síly."

Chadames zavřel oči. Hlavou mu zmateně vířily myšlenky, až jedna nakonec našla cestu k jeho rtům. „A co muži, kteří s tebou byli u brány? Co je s nimi?"

„Aaach…" vydechl černokněžník. „Jsi moudrý, urozený Chadame, mnohem moudřejší než já. Toto ponaučení si vezmu k srdci více než cokoli jiného. To, že člověk, byť obdařený bezpočtem schopností, zůstává stále jen člověkem. Stále má jen dvě ruce a dvě oči, může být v jednu chvíli pouze na jednom místě. Ach, toto je ponaučení, jež je bezesporu nejprospěšnější ze všech!"

Černokněžník se natáhl a lehce přejel dlaní Chadamesovi po tváři. Ten nakrátko pocítil chladivé mrazení a pak se mu celým tělem

rozlilo příjemné teplo. Zimnice, která ho dosud sužovala, zmizela, chlad místnosti se úplně ztratil a on měl dojem, jako by byl až po nos zachumlám do hebkých, hřejivých přikrývek. Chadames si mimoděk povzdechl a pohodlně se uvelebil.

„Kde jeden muž prohraje, dva muži uspějí, ale *pět set* už triumfuje. Nemusíš se obávat, věrný generále, ti muži, kteří se mnou stáli před branou a před symbolem ohně, jsou mi vzácní nade vše pomyšlení. Jsou teď mými Šestnácti – mýma rukama tam, kam nedosáhnu, mýma očima tam, kam nedohlédnu a mým hlasem tam, kde nemohu mluvit. Ach, velmi si jich cením. Bude o ně dobře postaráno. Stejně jako o tebe…“

# # #

Víření bubnů se dunivě odráželo od stěn ohromné síně. Chadames byl oděn do kompletního brnění, přes které měl přehozen kabátec v rodové tmavě zelené barvě. V podpaží svíral ocelovou přilbu vykládanou stříbrem a zlatem. Navoskovaný knír mu trčel do stran jako kančí tesáky. Dlouhé, šedohnědé vlasy mu v těžkých copech spadaly na ramena. Ve čtyřech řadách stála za ním polovina jeho mužů, všichni oblečeni v tom nejlepším, co měli. Samotná síň, ohromující klenba podpíraná kamennými sloupy a nosníky, se nacházela v srdci hory, přímo naproti bráně.

Horní část klenby se ztrácela ve stínu a kouři nespočetných loučí hořících v držácích vytesaných do kamene. Uprostřed se na několika stupních zdvíhala vyvýšená plošina. Na jejím vrcholu stál stolec z nezdobeného železa. Pohodlně usazen z něho shlížel černokněžník. Pět set mužů stálo ve dvou křídlech, každé po jedné straně trůnu. Jejich velitelé na schodech ke galerii, zástupy mužů seřazené z obou stran. Černokněžníkovi se nějak podařilo získat nádherné, vínově rudé roucho a sametovou kápi, která mu spočívala na ramenou a dávala vyniknout křivce jeho krku a tvaru hlavy. Pod tím se jeho obvyklá černá halena a dlouhé pantalóny leskly jako vrstvička vody na ledu. Také jeho oděv byl zcela bez poskvrnky. Během doby, kdy Chadames ležel v horečkách, přišlo do hory služebnictvo – podkoní, pradleny, děvečky a dokonce i světlonoši, aby zapálili tisíce luceren

a pochodní, které teď naplňovaly nekonečné skalní bludiště svým mihotavým světlem.

Bubny utichly, ale vzduch se ještě chvíli chvěl jejich dozvukem. Ozvalo se skřípění a mohutné dveře z dubu a železa, které uzavíraly hlavní vchod do síně, se doširoka otevřely tlačeny tucty otroků v černých tunikách. Mezi otevírajícími se křídly zvolna procházela skupina mužů. Do rytmu jejich kroků se začaly ozývat údery malého bubínku ukrytého v kterémsi z výklenků síně. Skupinka v těsném semknutí prošla volným prostorem. Zastavili se u paty plošiny a Chadames si je pečlivě prohlédl.

Jak černokněžník slíbil, byli to náčelníci okolních vesnic, klanů a kmenů. Hory Iráku ukrývaly mnoho úzkých údolí a nedostupných kotlin. Kmeny, které dobývaly nuzné živobytí na téměř holých náhorních planinách a horských svazích, obvykle příchozí z nížin nijak radostně nevítaly. Kromě toho byly velmi roztříštěné neustálými rozbroji a léta se táhnoucími spory. Těchto šest mužů, které několik kroků pozadu následoval jejich doprovod, aktéři si nervózně pohrávali s jílci mečů, bylo náčelníky šesti nejmocnějších horských klanů. Přestože byli podle svých měřítek skvostně oděni, nemohli se rovnat okázalosti královského dvora, natož pak nenápadné rafinovanosti černokněžníkově.

„Buďte vítáni, vzácní hosté. Buďte vítáni v mém domě.“

Z černokněžníkova hlasu sálala přívětivost a dobrá nálada. Mrštně se vztyčil a při každém kroku dával najevo nespoutanou sílu a vůli. Sešel dolů. Když se zastavil těsně před nimi, náčelníci zděšeně o krok couvli. Očima plnýma strachu a podezření těkali sem a tam.

„Jste zde hosty. Není důvod pro obavy či opatrnost.“

Černokněžník pokynul sloužící vyčkávající stranou v šeru. Přistoupila černovlasá dívka v prostém černém oděvu, šátku a závoji. V bělostných rukách držela stříbrný podnos s chlebem a dvěma zlatými poháry. Poklekla po jeho boku a pozdvihla podnos. Černokněžník vyňal z rukávu nůž a ukrojil chléb. „Toto je chléb mého domu; je tvůj.“

Nabídl kousek krajíce nejbližšímu náčelníkovi, urostlému muži s hustým černým vousem a rudozlatým turbanem. Náčelník chvíli

chléb pozoroval a pak jej váhavě přijal. Byl čerstvě upečený a dokonce i Chadames nahoře na stupni cítil nakyslý kvásek a sytou vůni čerstvé kůrky. Černokněžník odložil zbytek krajíce a pozdvihl zlatý pohár. „Toto je sůl mého domu; je tvá.“ Do nastavené náčelníkovy dlaně nasypal špetku hrubé soli. Ze stínu za trůnem vystoupila další dívka s jasně rusými vlasy a přinesla další číši. Černokněžník si odlil trochu vína z poháru. Sloužící se mu poklonila, vzala pohár z podnosu a rovněž s úklonou jej nabídla náčelníkovi. Učinila tak zdrženlivě, nepohlédla na něho a její tvář zůstávala skryta závojem.

„Toto je krev mého domu; je tvá. Napij se se mnou a věz, že jsme přátelé a mezi námi je mír.“

Černokněžník pozdvihl číši a napil se. Několik kapek, které mu stekly na bradu, setřel hřbetem ruky. Podmračený horský náčelník ho pozorně sledoval. Čaroděj pak vzal z podnosů chléb a sůl, vložil si sůl do úst a ukousl chléb. Když sousto sežvýkal a spolkl, obrátil se na shromážděné náčelníky. „Vítejte, přátelé, v domě Orlí hory. Budu poctěn, budeme-li spojenci.“

Náčelník se začal cítit volněji a jeho ostražitost trochu polevila. Ochutnal chléb se solí a upil trochu vína. Ostatní následovali jeho příkladu a učinili totéž. Když dokončili krátký obřad, usedli na zkřížených nohách na chladnou zem. Černokněžník také usedl a svou róbu rozprostřel za sebe. Vypadalo to, jako by jejich společnost byla pro něho tím nejpřirozenějším na světě.

„Dobře mluvíš,“ zabručel náčelník. „Ale požaduješ mnoho, když přijdeš ke skryté hoře a prohlašuješ ji svým domovem.“

„Žádám jen, co je mé,“ odpověděl nevzrušeně černokněžník. Náčelník udiveně povytáhl obočí. „Dlouho jsem byl pryč,“ pokračoval černokněžník, „ale nyní jsem opět zde. Před dávnými lety mi vaši prapředkové sloužili a zavázali se mocnými přísahami, že se shromáždí pod mým praporem, jakmile je povolám. Uplatňuji své právo a vyzývám vás, abyste také tak učinili.“

Náčelníci těkali očima po rozlehlé síni a po ozbrojencích stojících po stranách pódia. Ti, kteří pohlédli i vzhůru, viděli obrovský temný prapor široký dvacet a dlouhý dobrých sto stop, visící z neviditelného stropu. Lehce se vlnil a byl na něm znázorněn

kruh z dvanácti propletených karmínových hadů. Jeden z náčelníků ho zachmuřeně sledoval a zamyšleně se tahal za vousy. Chadames odhadoval, že z paměti loví nějakou pověst, která by se k onomu symbolu vztahovala.

„A kdo jsi ty, že zde, v síni, kterou zbudoval Faridoon, prohlašuješ, že patří tobě?“ pronesl výsměšně černovousý náčelník a začal vstávat.

Černokněžník pozdvihl ruku a jeho tvář potemněla hněvem. Bez zjevné námahy vstal. „To jméno zde nemá místo, Chawaj Ali. Bratři ohně nevytesali tuto síň v hoře, ani nevztyčili hradby. Ne. Přišli sem díky zradě. Byli to zloději.“ Černokněžníkův hlas zesílil, až duněl ozvěnou bouře hřmící venku. „To já jsem stvořil toto místo! Já jsem je vyrval hoře. Desetitisíce otroků je zbudovaly na můj rozkaz. Na můj rozkaz desetitisíce otroků vytesaly tuto síň a chodby. Mně patří toto místo. Mně patří hora Damawand.“ Ztišil hlas a nepohnutě se tyčil mezi náčelníky, kteří se zdáli být připraveni k útěku. „To jste na mě zapomněli tak brzy? Což je lidská paměť tak krátká? Kdysi bylo mé jméno známo po celém světě, a nikde neznělo zvučněji než v těchto horách…“

Vypadalo to, jako by během své řeči rostl. Nyní už byl více než o hlavu vyšší než muži stojící za ním. Bubny začaly tiše, téměř neslyšně tlouct a za trůnem a z výklenků síně vyšlehly plameny. Rudooranžové světlo odhalilo sochy dosud skryté ve stínu, které stály vedle sloupů nebo lemovaly postranní klenby síně. První z náčelníků už stál pevně rozkročený a vzteky brunátněl. „Řekni své jméno, cizinče! Volal jsi nás, ale nevíme, kdo nás svolal. Řekni, kdo jsi, a skončíme s těmi záhadami!“

Černokněžník se otočil tváří k náčelníkovi a opět se zdálo, jako by rostl. Tmavě vínovou kápi si přehodil přes hlavu a v šeru jeho oči opět začaly zářit tím podivným, žlutým světlem. Když promluvil, podlaha se roztřásla a plameny loučí se zachvěly pod náhlým náporem větru. „Což jsi mě nepoznal podle znamení a skutků? Pak ti tedy řeknu, kdo jsem, smrtelný člověče. Jsem Azi Tohak, ten jehož někteří zvou Dahakem. Já jsem pánem tohoto místa, této věže z kamene, a pánem všech zemí rozprostírajících se pod nebesy.“

Náčelník zesinal a zachvěl se. Ostatní překvapeně vydechli a snažili se odplížit pryč. Utéct však nemohli, protože Uzové jim na Chadamesův signál zastoupili cestu a vytvořili kolem nich neproniknutelnou ocelovou hradbu. Na zakřivených čepelích jejich mečů tančily odlesky karmínových plamenů, které s hukotem vyrážely zpoza trůnu. Černokněžník vystoupal ke svému železnému stolci. Usedl a opět obrátil pozornost k náčelníkům horských kmenů. Ti klečeli pod pódiem, někteří dokonce kňučeli strachy.

„Ano, teď mě poznáte nejenom z povídaček, které vám jako dětem vyprávěly vaše matky. Ano, já jsem pán démonů, čaroděj a černokněžník brázdící noční oblohu na perutích velkého *byakhee*. Vrátil jsem se do hnízda své moci, a vy se mi budete klanět a přísahat stejné přísahy, jaké mi složili vaši desetinásobní pradědové v době, kdy jsem poprvé vstoupil na tuto zem.“

Z náčelníků zůstal stát jen jediný, ten, kterého nazval Chawaj Alim. Jeho přísná tvář stále plála hněvem. On jediný nedával najevo strach. „Tohle není tvé místo!“ vyštěkl. „Tuto pevnost zbudoval Faridoon! Kněží ohně tě srazí do prachu, jak to učinili už dříve. Ty ani tvůj temný vládce tu nemáte co…“

Zarazil ho posupný smích vycházející zpod kápě. Dahak pozdvihl paži a z temnoty, kterou ještě prohlubovalo světlo ohňů, vystoupily postavy. Od hlavy až k patě je zakrývalo destičkové brnění a jejich přilby byly vykovány do podob strašlivých rohatých démonů. V rudém světle působily přízračně nehmotně. Každá z postav nesla přes rameno dlouhou tyč, na níž byly za vousy slepené krví přivázány hlavy mnoha starých mužů.

„Tady jsou vaši kněží ohně, jejichž ústa kvákala otřepané fráze mrtvého boha,“ zakrákal černokněžník a napřahoval ruku. „Vidíte, jak se mi klaní?“

Ozbrojenci poklekli a odťaté hlavy s vlhkým mlasknutím udeřily o podlahu. Když Chadames uviděl prázdné oční důlky po vydloubaných bulvách a krutě pořezané tváře, ztěžka polkl, ale nepohnul se z místa. Dahak se znovu vztyčil a sestoupil o jeden stupínek. Napřáhl paži a dlouhým prstem načrtl ve vzduchu znamení. „Kdo jsem?“ zaduněl síní jeho hlas.

Hlavy, ležící v pozvolna se rozšiřujících kalužích krve, se začaly chvět.

„Mluvte, ó kněží ohně, poznáváte mě?“

Ozvalo se bublání a přes rty jedné z hlav přeteklo něco krve s kousky tkání. Čelistní svaly se třaslavě napjaly a ústa se otevřela.

„Jsi náš pán, ó Vládče Temnoty.“ Byla to spíše parodie na lidský hlas, ale slova byla jasně srozumitelná. Dva z náčelníků omdleli a zhroutili se do náručí Uzů, kteří stáli hned za nimi. Ihned byli odtaženi pryč. Dahak se obrátil k náčelníkovi Chawajovi a široce se usmál. V šeru se zaleskly jeho bílé zuby. „Takhle se mi bude klanět všechno, i ty, statečný náčelníku.“

KDESI V EGEJSKÉM MOŘI

Člun sjížděl po táhlém svahu dlouhé vlny. Příď se sykotem čeřila temně modrou hladinu a oči, které na ní byly jasnými barvami namalovány, hleděly přes nekonečnou rozlohu moře. Vysoko na nebi kroužili rackové a kormoráni a jejich skřehotavý nářek se nesl k odpolednímu slunci. Na zádi se opírala do vesel vysoká žena se spletenými vlasy. Příď člunu se zařízla do další vlny a vzápětí se loďka přehoupla přes její vrchol. Žena, opálená po týdnech pobytu na moři, byla oblečena do přiléhavé rudé bavlněné haleny provlhlé od vodní tříště. Tenké copánky propletené modrými stužkami jí ve větru povlávaly kolem obličeje s výraznými lícními kostmi a plnými rty. Zpod přivřených víček sledovala hladinu před sebou. Zabrala jedním veslem proti směru a loďka se trochu stočila. „Támhle,“ vykřikla, „támhle jsou hradby Théry.“

Její společnice na přídi člunu se napůl otočila a přes rameno sledovala chmurné útesy vystupující kolmo nad mořskou hladinu. Husté havraní vlasy, stažené stříbrným kroužkem, jí spadaly na olivová ramena a jemné, dohněda opálené paže. Cestující byla oděna do jemné lněné tuniky, která mohla docela dobře pocházet z některého z obchodů v Alexandrii. Zápěstí a krk jí zdobily stříbrné náramky a zlaté náhrdelníky osázené safíry. Velkýma temnýma

očima se zadívala na veslařku. „Kde je pláž? Cožpak tu není žádný přístav? To se budeme muset vyškrábat po těch útesech?“ Žena u vesel se zvonivě rozesmála.

„Drahá princezno, slíbila jsem ti útočiště, a zde ho nalezneš. Ale měj trochu trpělivosti. Některá tajemství ostrova se ti pak zjeví sama.“

„Jak pravíš, ó Záhadná. Jen se podivuji tvé odvaze… loď, která nás sem zavezla, je již dávno pryč a s ní i můj bratr a mé děti. Může být, že na ostrově už také nikdo není! Chceš mě snad jen sama pro sebe?“

Veslařka na okamžik vypadla z rytmu a z pod přivřených víček pozorovala rozesmátou tvář své společnice. Vtáhla vesla do člunu a konce přišlápla chodidlem. I přes opálení, které získala dlouhou plavbou po perských a arabských mořích, jí na nose a tvářích prosvítaly pihy. Pak se zadívala někam přes temné útesy čnící nad modrou hladinou.

Když Širin viděla její ustaraný výraz, udiveně povytáhla jantarově černé obočí. „Thyatis? Nic jsem tím nemyslela, to byl jen žert. Vím, že to pro tebe také nebylo lehké, oddělit mě od mých dětí.“

Římanka ucítila na paži lehký dotyk; otočila se. Širin opatrně přešla pohupující se loďkou, vykasanou sukni v jedné ruce, a ukazovala přitom krásně tvarovaná lýtka a drobné, bosé nohy. Usedla na prostřední sedátko člunu, který si den předtím vypůjčili od kapitána *Pýchy Ialysu.* Horní část oděvu se jí svezla a odhalila hladké rameno a náhrdelníky, které spadaly do chladivého stínu mezi jejími ňadry. Thyatis se na okamžik zachmuřila, když uviděla její vážný výraz. „Ne, paní Širin, oddělila jsem tě od tvých dětí pro bezpečnost všech. Jakmile budou v Římě, vévodkyně se o ně postará. Nikdo nebude vědět, co jsou zač, a nikdo je s tebou nebude spojovat. *Všichni* vědí, že tvá rodina zahynula v troskách Ctesiphonu; kdo by se bál mrtvých? Koho napadne, že opičky, co budou běhat po domě, jsou urozené krve?“

Širin se opět rozesmála a shrnula si vlasy přes rameno. Vzala Thyatis za ruku a její jemně pěstěné prsty začaly bezděčně bloudit po tvrdých mozolech a rýhách. „Tak vážná! Dobře vím, že musíme být

nějaký čas od sebe. Snadný život princezny mě příliš nepřipravil na to, co přijde. Je pro mě ctí, že mě odvážíš na tohle tajné místo. Určitě to bez těch zlobivých spratků chvíli vydržím – když nic jiného, alespoň si odpočinu!“

Thyatis okamžik dusila svůj vlastní vnitřní spor, pak pustila Širininu ruku. Opět se chopila vesel. K ostrovu to byl ještě kus cesty. Širin se otočila a opět odešla na příď, kde se posadila na zkřížené nohy a paží se opřela o okrajník. Člun rychle sjel po příkré vlně. Jak se přibližovali ke skalnatému pobřeží, stávalo se moře divočejším.

Bez jakýchkoli pevných tvarů, se nad nimi tyčily pusté útesy Théry. Ostrov trčel nad hladinu jako vrchol hory, který při Potopě zůstal nad hladinou. Na drolících se kamenech a zkroucených pruzích a provázcích lávy nebylo ani stopy po zeleni. Člun se mezi vlnami propadal stále hlouběji a hluk příboje už znemožňoval rozhovor. Thyatis, tvář skrápěnou vodní tříští, se opřela do vesel a začala člun stáčet trochu stranou. Vlny o sebe narážely a voda před přídí se prudce dmula a pěnila. Širin vpředu naléhavě ukazovala ke straně. Mezi převalujícími se vlnami se tam na okamžik objevil ostrý skalnatý výběžek. Thyatis veslovala ze všech sil a cítila, jak se jí po mnoha týdnech svaly napínají až k prasknutí. Člun se stočil a s posledním zhoupnutím těsně minul kamenný zub.

Příkrý útes ze skelně lesklé tmavé lávy a břidlic, na který mířili, se před nimi náhle rozestoupil. Širin vykřikla údivem. Thyatis vtáhla vesla do člunu. Zkušenými pohyby jedno položila podélně na dno člunu a druhé zasunula do kormidelní havlinky na zádi. Za nimi se zdvihla vlna a unášela člun kupředu. Thyatis zvedla kormidelní veslo nad hladinu a vyčkávala.

Jak člun stoupal po úbočí vlny stále výš a výš, jako by si ostrov a horizont chtěly vyměnit místa, Širin se přitiskla ke dnu člunu a pevně svírala přední lavici. Thyatis stála přikrčená na zádi a obrys její hlavy se na okamžik ostře rýsoval proti jasně modrému nebi. Nohama se zapřela o příčné trámky, cítila, jak vlna pod nimi mohutní. V útesu před nimi se otevřela úzká průrva, ve které dunění příboje ještě zesilovalo. Vlna vrazila dovnitř, unášejíc člun s sebou. Thyatis jemnými pohyby kormidla udržovala loďku těsně pod hřebenem vlny.

Kolem prolétly vysoké rozeklané stěny lemované zpěněným příbojem, vzduch byl plný jemné vodní tříště. Širin nad sebou nejasně zahlédla klenbu z opracovaných kamenů, ozvalo se divoké burácení a člun se roztočil jako list v mlýnském náhonu.

Thyatis několikrát prudce zabrala kormidelním veslem a člun poskočil do strany. Prolétly kolem šedozelených kamenných zdí a ocitly se v temném tunelu. Pak člun náhle opět vyplul na světlo a za ním doznívalo pleskání příboje.

„Musíš vstát, aby tě bylo vidět," ozvala se Thyatis. Širin vzhlédla. Thyatis byla promočená od hlavy až po paty. Bavlněná halena a krátká plátěná sukně se na ní lepily a zdůrazňovaly její svalnatou postavu tak, že připomínala basreliéfy na zdech Města velkých králů. Širin potlačila překvapené hvízdnutí a otočila se dopředu. Stoupla si a jedním chodidlem se opřela o příď, druhým o přední lavici. Prsty si nervózně pročísla vlasy; nebyly tak zacuchané, jak se obávala. Zdvihla hlavu a rozhlédla se kolem.

Nacházely se ve skryté, téměř kruhové zátoce, jejíž vody zářily jako tekutý smaragd. Drobné vlny ostře odrážející sluneční paprsky sotva stačily zakrýt téměř bezednou hlubinu. Širin se šťastně zasmála, když spatřila, jak se pod kýlem člunu prohánějí velká hejna oranžových a žlutých rybek. Ještě hlouběji se nad zlatavým pískem dna vznášely tisíce dalších ryb. Voda byla průzračnější než nejčistší sklo. Ze dna vyrůstaly vysoké sloupy korálů a mohutné trsy vodních rostlin. Lagunu lemovaly skalnaté útesy tvořící kamenný prsten vysoký na sta stop. Na protější straně bylo vidět půlkruhovou písčitou pláž a v místě, kde se stín stýkal se světlem, z ní vystupovalo molo z bělostného mramoru.

Tam stály tři postavy v dlouhých bílých splývavých róbách. Jedna z krajních držela nad tou prostřední slunečník. Nehybně vyčkávaly. Za nimi molo pokračovalo k chrámu vytesanému přímo do skály, jeho průčelí bylo lemováno vznosnými sloupy. Dále vzhůru se šplhaly další chrámové stavby, jako by napůl vyrůstaly ze skály. Lesk bílého mramoru oslňoval oko, už tak ohromené nádherou soch a předsazených frontonů. Vysoko nahoře, blízko pod okrajem kamenného prstence, lemovaly příkré stěny vysuté klenuté galerie, ze

kterých hleděly drobné postavičky v pestrých rouchách a ozdobené květinami.

„Tak toto je Théra, přítelkyně.“

Širin ji sotva vnímala. Tady, uprostřed ostrova, se nacházelo ukryté město se stavbami barvy zkamenělé smetany a napohled nehmotnými štíhlými sloupy. Člun plul po čiré hladině, jako by se vznášel modravým vzdušným oceánem. Thyatis ráznými údery vesla vedla člun k molu. Jedna z postav, snědá a štíhlejší než ostatní, zachytila příď člunu smyčkou lana. Thyatis se ostatním dvěma hluboce poklonila a veslem stočila člun, až se záď zlehka dotkla kamenných kvádrů přístaviště.

„Buď pozdravena, Paní ostrova. Dvě ženy hledají útočiště mezi dcerami Artemidinými.“

Protáhlou tváří prostřední postavy přelétl krátký milý úsměv. Byla téměř tak vysoká a štíhlá jako Thyatis, ale její kdysi černé vlasy byly protkány stříbrnými prameny a rysy tváře prozrazovaly, že se s půvabem a grácií blíží velmi vysokému věku. Oblečena byla do prostého vlněného roucha a jejím jediným šperkem byl safír v přívěsku na krku. Žena se slunečníkem, stojící po jejím boku, byla středního věku, i když podle podoby mohla být její sestrou či dcerou. Pronikavýma očima si měřila ženy ve člunu.

„Šťastné shledání, neposlušná dcero,“ uvítala ji Matróna. „Vítáme vás na ostrově. Prosím, vystupte na břeh.“

Širin vykročila, kámen ji studil do bosých chodidel. Tmavá žena, která uvázala příď člunu, jí podala ruku a Širin jen stěží potlačila překvapení nad silou jejích štíhlých prstů. Tato žena byla velmi drobná, sotva čtyři a půl stopy vysoká, a její olivová pokožka měla nazlátlý odstín, jaký Širin dosud nikdy neviděla. Její oválná tvář jako by byla stále připravena se rozesmát, avšak byla klidná a vyrovnaná. Když se Širin setkala s pohledem jejích uhlově černých očí, pocítila náhlý zmatek. Ten ale vzápětí pominul. Elegantně se poklonila Paní ostrova.

„Buď pozdravena, ztracená dcero,“ pronesla stará žena s potlačovaným úsměvem na rtech.

„Pozdravení i tobě, Dcero Lučištníka,“ odpověděla Širin a s pečlivou výslovností pokračovala starou frází, kterou ji naučila

Thyatis: „Hledám úkryt před bouří. Hledám úkryt před zlobou lidí. Hledám úkryt před osudem a bohy. Jasná paní, slyš mé prosby a dopřej mi míru a odloučenost od světa. Prosím, uveď mě do svatyně a já si pro tě skryji vlasy a po všechny dny svého života tě budu následovat.“

Matróna pozdvihla sněhobílé obočí a střelila ostrým pohledem po Thyatis, která už také vystoupila a svlékala se z promočené haleny. Zrzka její pohled zachytila a zatímco ždímala mořskou vodu z oblečení, s výrazem naprosté nevinnosti jej opětovala. Matróna se znovu obrátila k Širin a teprve teď si všimla archaického střihu jejího oděvu a klasického účesu. „Ach tak… vidím, že má ztracená dcera přivedla novou žákyni, a také problematickou.“

Mladší žena se slunečníkem se krátce zahihňala. Matróna otočila oči v sloup a krátkým gestem ji zarazila. „Klid, Aurelie, budu jednat podle pravidel ostrova a Řádu.“

Matróna opět zaměřila ocelový pohled na Širin. „Ty, dívko, která přicházíš před bohyni jako *eféb*, odevzdáváš se Řádu Lovkyně?“

Širin poklekla a horečnatě lovila v paměti věty, které ji Thyatis učila. „Artemis bdí nad námi,“ recitovala k sandálům stařeny, „okřídlená strážkyně všeho ztraceného. Jsem Širin z Chazarie. Ztratila jsem se ve světě a hledám úkryt. Přijmi mě do svého stáda, ó *Potnia Theron*, a já ti splatím láskou, službou a poslušností.“

Matróna se znovu zadívala na Thyatis, která se už oblékla a svázala si cípy haleny pod ňadry. S povzdechem pozdvihla paži a dlouhým prstem udělala nad její hlavou znamení. Z výšin nad nimi, odkud na ně z oken a výklenků shlížely stovky tváří, se snášel sílící zpěv. Širin nerozuměla slovům, ale od Thyatis věděla, že je tou písní vítají a vyprošují pro ně požehnání bohyně.

„Vítej, sestro Širin,“ pronesla Matróna. „Na tomto požehnaném a tajném místě, na Ostrově Lovkyně, jsi našla své útočiště.“

Širin vstala a znovu se poklonila. Menší z žen ji vzala za ruku a Matróna je po sluncem zalitém molu odváděla do chladného stínu chrámu. Uvázaný člun se pohupoval na vlnách a tiše narážel do mola. Píseň se ve stovkách ozvěn velebně nesla nad prázdnou hladinou.

# # #

Slunce zapadalo a barvilo nebe do nachu přecházejícího do bledě růžové, zatímco hladina moře dostávala temně nazlátlý odstín. Řídké mraky na obzoru žhnuly jako zlaté ingoty v peci. Širin, sedící v okně pokoje, který byl jí a Thyatis přidělen, okouzleně vzdychla. Pohled na nádheru oblohy a moře z takové výšky naplňoval její srdce radostí. Hluboký okenní výklenek byl vytesán do rostlé skály a z okna byl výhled daleko k obzoru. Pokoj byl zařízen skromně. Thyatis seděla na sedátku, na kolenou složenou vlněnou přikrývku a na ní položený svůj meč. Na zem si odložila malou měděnou nádobku s olejem, v jedné ruce držela hadřík, v druhé brousek. Ve slunečních paprscích vypadala jako sedící zlatá socha. Jako tmavá silueta se v okně rýsovala postava Širin.

„Děje se něco?“ zeptala se Thyatis unaveně; boj s mořem znamenal těžkou zkoušku jejích fyzických sil. Ramena i paže měla ztuhlé a bolavé.

„Nikdy jsem nebyla na krásnějším místě, přítelkyně. Po všem tom putování konečně cítím, že tady se mohu pohybovat bezpečně, aniž bys byla stále po mém boku.“

Thyatis se usmála, ale pak si také vzdychla a zadívala se na čepel meče, která se v ubývajícím světle leskla jako rozlitá rtuť. Oknem bylo vidět hejno rybáků vracejících se do svého hnízdiště ve skalách nad chrámem. „Nenapadlo mě lepší místo, vlastně žádné jiné místo, kam bych tě měla vzít, když byl tvůj starý domov zničen.“

Širin přikývla a trochu se na parapetu natočila. Thyatis ani nevzhlédla, protože věděla, jak smutná asi bude její tvář. „Domov… ani nevím, jestli byl vůbec někdy Ctesiphon opravdu mým domovem. Je sice pravda, že jsem tam žila s manželem a dětmi, ale byl to opravdu domov? Už si na něj téměř nevzpomínám, i když jiné vzpomínky zůstávají jasné; jurty mých strýců, pach koní v dešti, otevřený pohled do nekonečné stepi. Místo všech těch paláců a zahrad si vybavuji jen tebe, má přítelkyně, jak stojíš zakrvácená v dešti nad tělem mého manžela. Jen to a plameny šlehající k nebi.“

Širin umlkla a dál se dívala z okna. Slunce konečně sklouzlo do modročerného oceánu a na okamžik rozhodilo po obzoru zelenavé jiskry, než se žhavý jantarový disk ponořil do vínově temných vod. Nebe potemnělo do nejhlubšího nachu, kterým se jako dlouhé prsty

táhly růžové pruhy vysokých oblaků; poslední stopa odcházejícího dne. Thyatis mlčela a pomalu přejížděla hadříkem po leskle naolejované čepeli. Širin tichým, melodickým hlasem pokračovala: „Bylo to jako… jako ve snu, nebo jako bych vypila odvar z omamných bylin; všude byly nádherné síně a elegantní lidé, spousta neuvěřitelných darů a princ tajemného národa, takový, který splní každé přání a vykouzlí cokoli pro tvé pobavení. Jasná tvář skrývající černé srdce. Byla jsem jako panenka; načesaná a pečlivě namalovaná, věc, kterou je třeba vystavovat na odiv. A pak jsi přišla ty, nepozvaná, spolu s tím holobrádkem od mého strýce. Tolik jsi riskovala!“

Thyatis se ušklíbla a zasunula indickou čepel do dlouhé pochvy. „To byl jeho plán,“ odpověděla na půl úst. „A byl dobrý – vyšel, a tak jsme tady.“

Širin se rozesmála a naklonila hlavu na stranu. Husté vlasy se jí zvolna svezly přes rameno. „A tak jsme tady… ty a já, ta nejpodivnější dvojice, jako v povídačce nějakého trubadúra. Vím, že se bojíš, že jsi mi prokázala medvědí službu tím, žes mě vytrhla z domova a vzala na cestu do neznámé cizí země. Ale zapomínáš, že já nejsem nějaká rozmazlená dvorní dáma.“

Thyatis vzhlédla, když si uvědomila ostrý podtón v jejím hlasu a udiveně povytáhla světle rezavé obočí nad důrazem a jistým pobavením, s jakým to řekla.

„Nedívej se tak na mě!“ Širin se zvedla, rázně přešla pokoj a zastavila se nad Římankou, ruce zaťaté v pěst opřené v bok. „Na koni jsem uměla jezdit dřív, než jsem se naučila chodit, luk jsem napnula dřív, než jsem uměla mluvit; tohle u nás umí každý, jak dobře víš! Po boku Chrosoově jsem se štítem a kopím vyjížděla do bitev proti Dřevěnému muži… domýšlivá Římanko!“

Širin štípla Thyatis bolestivě do ucha a s hihňáním uskočila, když na ni zrzka zavrčela. Thyatis se bleskurychle postavila a přitom odhodila meč v pochvě na hromadu oblečení a zavazadel, které si přinesly ze člunu. Zavrčela podruhé, ale tváří jí kmitl úsměv. Jako kočka vyrazila vpřed, bosá chodidla tiše sklouzla po vyleštěných břidlicových dlaždicích, a pokusila se chytit Širin za paži. Širin

prudce uhnula, až se jí černé vlasy rozevlály, a přeskočila sedátko vedle stolu.

Thyatis oběhla stolek zleva a copánky jí tančily kolem hlavy. „Ty přidrzlá princezničko! Jsi vypasená a pomalá jako jelen na konci léta!“

„Aáá!“ vykulila Širin oči a vyštěkla: „Ty sádelnatý římský prasátko!“

Přitočila se k Thyatis, pokrčila pravou nohu a vykopla. Thyatis se prohnula a pootočila. Kopnutí bez účinku sklouzlo. Švihla pravačkou a popadla Širinin kotník. Chazarka se odrazila, udělala přemet, při kterém se vykroutila ze sevření, dopadla na nohy a znovu se odrazila.

Thyatis bezděčně vykřikla radostí a v rychlé obrátce vykopla dozadu. Širin se přikrčila, otočila se na patě a kopnutím blokovala útok. Thyatis po prudkém nárazu upadla, stačila se ještě sbalit do kotoulu, ale nestihla se vyhnout stolku. Dřevěné nohy praskly a po pokoji se rozlétly třísky.

„Hele, cos provedla!“ vykřikla Thyatis a vyskočila na nohy. Bez přemýšlení odhodila zbytky stolku ke stěně.

Širin si urovnala vlasy, odfoukla z očí několik pramenů a ušklíbla se. „Nemehlo! Tomu by se vyhnulo každý tele. Mám bod!“

„Vážně?“ odfrkla Thyatis a oči jí zářily divokým vzrušením. Ukročila doprava a začala se v kruhu přibližovat, paže mírně napřažené před sebe. „Jaký bod?“

Širin si udržovala krátký odstup. Tóga jí jen překážela, takže trhnutím rozvázala šňůrku ukrku a nechala oděv sklouznout na zem. Thyatis udělala krátký výpad, ale Širin se skrčila za postel a stuhou si bleskově stáhla neposlušné vlasy dozadu. Pod tunikou měla krátkou plátěnou sukni a přiléhavou hedvábnou blůzu s krátkými rukávy. „Podle práva,“ odsekla a přeskočila roh postele, aby se vyhnula dalšímu výpadu. „Soud mi to přičte k dobru, nekulturní římská barbarko!“

„Vážně, dekadentní Peršanko?“ Thyatis se mohutným skokem přenesla přes postel. Širin zkusila uhnout, ale Thyatis ji srazila ramenem. Širin vyhekla a pokusila se odskočit z dosahu, ale Thyatis zahákla svou nohu za její, stiskla ji a podařilo se jí sevřít i jednu její

paži. Širin se s klením snažila vykroutit, ale Thyatis jí blokovala levou nohu a po chvíli úporného zápasu se jí podařilo znehybnit i Širininu druhou ruku.

Z Thyatina nosu odkapávaly kapky potu a jako protáhlé perly stékaly Širin po tváři a dál do důlku mezi klíčními kostmi.

„Jako Římané; hrubá síla a žádná elegance," zasyčela Širin.

„Jako Peršani," odpověděla Thyatis s úsměvem a opřela své čelo o její. „Svalují vinu za porážku na nepřítele." Oddychovala s větší námahou než obvykle.

„Spíše jako školáci," ozval se melodický hlas s nezvyklým přízvukem.

Thyatis vyvalila oči, prudce se vypjala a jednou rukou odstrčila Širin za sebe. Druhou rukou si kryla hlavu a ramena.

Útlá, zlatavá paže snadno pronikla vířící obranou a na jejím konci se sevřela pěst. Jakmile Thyatis zahlédla drobnou útlou ženu s pevně staženým uzlem černých vlasů, snažila se uskočit stranou, přičemž volnou rukou stále strkala Širin za sebe. Drobná pěst udeřila do vnitřní strany jejího pravého ňadra a Thyatis vyhekla. V hrudi jí explodovala bolest se silou zapáleného mlýnského prachu a do očí jí vyhrkly slzy. Zády tvrdě narazila do stěny vedle okna. Údivem zapomněla zavřít ústa.

Širin, která v tu chvíli už stála stranou, ihned zaútočila a kopnutím se pokusila zasáhnou hlavu neznámé ženy a téměř současně podnikla prudký výpad otevřenou dlaní na dolní okraj její prsní kosti. Cizinka se téměř nepohnula. Jen hlavou se jakoby mimochodem vyhnula kopnutí a černýma očima si pobaveně měřila vzteklou Širin. Odměřeným pohybem levačky odklonila její ruku, takže rána neškodně skončila ve vzduchu. Žena poté, jako by to bylo to nejpřirozenější na světě, vystřelila pravačkou proti Širin, která na ni, hnána dosud setrvačností svého úderu, těžce narazila.

Širin bolestivě hekla a s vyraženým dechem zůstala bez hnutí stát a jen lapala po vzduchu. Žena s elegancí labutě ukročila stranou, usmála se a poklonila se. Širin, které se nepodařilo nadechnut, se jí svezla k nohám. Thyatis se s vypětím všech sil odlepila od stěny a doplazila se k přítelkyni. Otočila ji a přiložila jí roztřesený prostředníček a prsteník ze strany k nosu. Pak jí prsty přejela po

tváři, přes krk a hruď, až na vnitřní stranu stehna. Chazarka se otřásla a podařilo se jí popadnout dech.

„Docela dobré," řekla žena mírně pobaveně. „Ale byly jste bídně připravené a… nesoustředěné."

Thyatis vzhlédla se směsí překvapení, potěšení a rozhořčení. „*Sifu,*" zasípěla. „Ty neklepáš?"

Drobná nazlátlá žena smutně zavrtěla hlavou. „Ne. Ne v tomto neklidném světě. Vítej doma."

Thyatis se zvedla, uchopila Širin kolem pasu a pomohla jí vstát. Pak se poklonila. „Děkuji ti, *Sifu*. Toto je má přítelkyně…"

„Širin z rodu Asenů," přerušila ji zlatavá žena, „nová žákyně Chrámu."

„Ano, chtěla jsem ti jí zítra představit," odpověděla Thyatis opatrně.

„Dnešek je na představení vhodnější," řekla žena s úsměvem a ukázala zdravé bílé zuby. „Zítřek je vhodný na zahájení výcviku."

Širin povytáhla obočí a úkosem pohlédla na Thyatis, která ženu se zájmem sledovala. „Výcvik? Vždyť tu nebude dost dlouho, aby…"

„Bude tu, dokud tu bude," přerušila ji žena klidně, ale tónem, který nepřipouštěl odpor. „A dokud tu bude, bude patřit mezi mé žáky. To je Cesta."

„Ne všichni žáci v Chrámu jsou tvými žáky, *Sifu!* Nemusí…"

„Počkat!" vložila se Širin razantně do rozhovoru. Thyatis se zarazila a překvapeně na ni pohlédla. Širin pohled chladně opětovala. „Já rozhodnu." Otočila se k drobné ženě a s rukama sepjatýma před sebou se jí poklonila. „*Sifu*, jsi ta, která je známa jako Mikele, Mistryně v umění otevřené ruky? Ta, která učila Thyatis, to neohrabané římské telátko, bojovat celým tělem?"

Mikele naklonila hlavu a její černé oči přejely Širin odshora dolů. „Ano, jsem učitelka Cesty."

Širin se jí zpříma zahleděla do očí a opětovala pomalý, zkoumavý pohled.

Mikele byla velmi štíhlá, subtilnější než Širin, která sama také mnoho nevážila. Byla jako ostří meče; vyvážená, tenká, s houževnatým ocelovým jádrem. Bohaté, smolně černé vlasy měla

stočené do uzlu, který držely stříbrné hřebínky a zlaté vlásenky. Na sobě měla jednoduchou bavlněnou halenu s vrubovaným okrouhlým límcem a dole rozšířené perské kalhoty. Měla příjemnou a klidnou tvář zdůrazněnou vysokými lícními kostmi a lehce zešikmenýma očima. Bylo zřejmé, že v mládí musela být mimořádně krásná. Ale krása zvolna podléhala věku, kromě té, která jí zářila z očí a nyní tu fyzickou zastiňovala. Koutky jejích úzkých rtů přesto lehce zdvíhal neustálý úsměv. Jejími hlavními rysy byla uměřenost a zdrženlivost, z žádných vnějších znaků se nedalo usuzovat na nenucenou rychlost, s jakou se pohybovala.

Širin se opět poklonila a prameny černých vlasů jí sklouzly do obličeje. „Jestli učitelka dovolí žákovi, aby se učil, žák je připraven."

Mikele povytáhla obočí a pohlédla na Thyatis. „Celkem dobře řečeno. Matróna si přeje, abyste jí dělaly společnost při večeři."

# # #

Mezerami mezi kruhovými sloupy pronikalo měsíční světlo, ale Thyatis stála ve stínu a opírala se o chladnou mramorovou zídku. Širin, s lehkým pleteným vlněným přehozem na ramenou, stála vedle. Nacházely se v malé kruhové svatyni vztyčené na nejvýše položeném místě ostrova. Odsud vedlo úzké schodiště s tisícem stupňů k chrámům a komnatám pod nimi. Zde nahoře byl noční vzduch chladný. Artemidin chrám byl otevřený do všech stran a poskytoval výhled na nekonečný pustý oceán. Za skalnatými břehy ostrova už nebylo nic jiného než obzor. Úplněk visel vysoko na nebi a zaléval všechno záplavou stříbrného světla.

Zvedl se chladný vítr a Širin se přisunula blíže k Thyatis. Římanka ji objala paží kolem pasu, přitáhla k sobě a dívka jí položila hlavu na hruď a úžeji se zahalila do přehozu. Odněkud z holého svahu k nim doléhalo pištění lovících netopýrů.

„Tohle byla první stavba na ostrově?" zeptala se Širin zasněně.

Thyatis zavrtěla hlavou a opřela si bradu o její temeno. „Ne," odpověděla zvolna. „První chrám teď leží na dně laguny. Když je slunce vysoko, můžeš někdy v hloubce vidět jeho střechu. Ale je už skoro celá schovaná pod pískem. Kdysi, když jsem se učila plavat, podařilo se mi potopit se tak hluboko, že jsem se jí dotkla. Všechno

ostatní; chrám Okřídlené lovkyně, společné ložnice, pekárny a dílny, bylo vybudováno později. Když Sestry přišly, vytesaly je do skály vlastníma rukama.“

Širin pevně sevřela Thyatinu ruku. Palcem přejela po svraštělé jizvě na horní straně jejího zápěstí. „To muselo trvat staletí,“ hlesla.

„Ano,“ souhlasila Thyatis, „ale Sestry jsou zde už velice dlouho.“

„To tu nejsou žádní muži, ani otroci?“

„Dokonce ani otroci,“ usmála se Thyatis do tmy. „Tak tomu bylo na dávné Themiscyře, tak je tomu i na Théře-dceři. Na světě je už takhle dost mužů. Není třeba, aby byli i tady.“

„A jak jsi se sem dostala ty? Utekla jsi od své rodiny?“

Thyatis ztuhla, ale napětí zase povolilo, i když dál svírala Širin o něco pevněji. „Ne… neutekla jsem. Můj *pater*, otec, měl pozemek jižně od Říma, na kterém hospodařil, ale přišly zlé časy a on se zadlužil. Já… my… já a moje sestry jsme pak byly prodány na trhu.“

Širin natočila hlavu a udiveně se zadívala na svou přítelkyni. Thyatina tvář vypadala ve světle měsíce jako vytesaná z kamene. Thyatis stiskla rty a lehce zavrtěla hlavou. Drobné rolničky, které měla vpletené do vlasů, tiše zacinkaly.

„Trhem se tehdy procházela jedna žena, myslím, že si jen krátila dlouhou chvíli. Ale když mě uviděla; holku s rozcuchanými zrzavými vlasy, samá ruka samá noha, zalíbila jsem se jí. Byla to vévodkyně, manželka místodržícího kdesi v impériu, a peníze pro ni nic neznamenaly. Odvedli mě do jejího domu, ale myslím, že tehdy jsem si jí vůbec nevšimla. Z toho dne na tržišti si pamatuji moc málo; jen hroznou žízeň a strašný hluk tisíců lidí.

Poslali mě do domu na okraji města, do chrámu, ve kterém mohly ženy najít útočiště. Kněžky mě nakrmily, vykoupaly a oblékly. Tam jsem zůstala jen krátce a pak pro mě přišly dvě ženy v maskách, odvedly mě a poslaly daleko od Říma.

Poslaly mě sem, do Školy, k Mikele.“

I ve tmě Širin jasně vycítila Thyatin hořký úsměv.

„Byla jsem zde pět let. Byly to pořádně tvrdé roky. Škola nic neodpouští a nepřipouští žádnou neposlušnost. Za tu dobu jsem tu vydrhla každou dlaždici a každý schod. Zato jsem se naučila; naučila

jsem se bojovat, dívat se, reagovat bez přemýšlení. Naučila jsem se Cestu otevřené ruky, umění meče a další věci, které se tu učí.“

„Mikele tě učila celou tu dobu?“

„Ne, ta učí jen Cestu otevřené ruky. Jiná učitelka, Atalanta, mě učila bojovat mečem, jiné mě učily číst a psát. Jsou tu tucty učitelů, ale Mikele si nelépe zapamatuješ.“

Vítr zesílil a do Širin se opět zakousla zima. Pocítila rozmrzelost, protože v mládí běhala bosa ve sněhu, aniž by si to příliš uvědomovala. Rozlehlé stepi na sever od Kaspického moře nikdy neprosluly vlídným podnebím. *Stala se ze mě změkčilá a rozmazlená princeznička*, pomyslela si, *ale to se změní.*

„Nechceš už jít dovnitř?“

Širin vzhlédla a s úsměvem přikývla.

Jen měsíc sledoval, jak dvě bledé postavy zalité jeho stříbrným světlem sestupují tisícovkou schodů.

MEKKA, ARABIA FELIX

„To snad není možné. Jak se něco takového může přihodit?“

Paní Hala klečela na prošívané bavlněné rohoži ve svém šicím pokoji. Byla to světlá vzdušná místnost, vysoký, bíle omítnutý strop spočíval na cedrových trámech. Dvě kamenné stěny byly vymalovány ve světlých odstínech, ve druhých dvou byla okna s dřevěnými okenicemi. Ty byly nyní otevřené a nabízely pohled do vrcholků korun pomerančovníků rostoucích dole v zahradě. Zelenými korunami stromů prosvítaly střechy domů na pozemcích rodu Bani Hašim a za nimi se rozprostíralo město. Taja nalila do malých bílých šálků hořký zelený čaj. Naproti ní, na měkkém perském koberci, pohodlně seděl Mohammed a díval se ven. Nad červenými střechami města se klenula modrá obloha.

„Mým jediným přáním bylo zemřít, ale ten hlas mi přikázal, abych žil,“ pronesl tiše. „Ten hlas přicházel odnikud a byl všude, jako hlas boží. Nedalo se mu uniknout.“

„Opravdu?“ Hala odsunula emailem zdobenou konvičku s čajem a do každého šálku odměřila lžičku zcukernatělého medu. Jantarové krystalky chvilku kroužily v tmavé tekutině. „Byl to bůh?“

Mohammed se odvrátil od okna a pohlédl na ni. Pozorně ho sledovala, protože od chvíle, kdy přišel k sobě, jí připadal duchem nepřítomný a vzdálený. Když ho na vrcholu hory nalezl pasáček, byl na prahu smrti, rty do krve rozpraskané žízní. Pasáček ho na vlastních zádech snesl dolů a dovlekl ho do jeho domu, do domu jeho ženy Chadíji. Uplynuly týdny, než byl bez pomoci schopen se postavit a ujít byť jen kousek. Tam, kde měl dříve jen několik šedivých vlasů a vousů, táhly se stříbřité prameny.

„Bůh? Kdo jiný, než bůh, by mohl mluvit z povětří a nebýt spatřen? Ten hlas hovořil o silách, které se ve světě probouzejí. Řekl, že jim musím čelit. Přikázal mi jednat.“

Mohammed opatrně vzal šálek a usrkl. Zelený čaj byl zprvu hořký, ale vzápětí se mu na jazyku rozlila jemná chuť rozehřátého medu. Odložil šálek a zadíval se své švagrové zpříma do očí. „Ten příkaz musím poslechnout. Seberu muže, kteří mě budou chtít následovat, a půjdu do světa, abych se postavil silám, které jsem viděl.“

Hala se zamračila a přes okraj jemného, medově zbarveného závoje, který nosila v přítomnosti svého švagra, po něm blýskla očima. Než se zotavil, strávila u jeho lůžka mnoho hodin a naslouchala jeho nesouvislému blábolení. Možná věděla lépe než on sám, co vlastně na hoře vyslechl. „Je to rozumné?“ otázala se, vzala opět do rukou své šití a uhladila si na kolenou kousek plátna. „Nejdřív je třeba vyřídit některé věci tady, doma. Je jisté, že boží promluvy není možné nedbat, ale jestli půjdeš, musíš nejdřív urovnat některé záležitosti.“

Mohammed se zachmuřil. Dům své ženy opustil hned první den a odešel do hor. Od té doby se neviděl s nikým kromě Haly a domácího služebnictva a byl tomu rád. Celá ta léta, co byl Chadíjiným manželem, se držel stranou politických pří a klanových svárů, které bujely mezi významnými rody Mekky. Ve městě žilo mnoho mocných rodin nebo měly v údolí své majetky, takže boj o moc a postavení byl na denním pořádku. Nesnášel tyto mocné a

bohaté, protože předtím, než se oženil s Chadíjou, byl jen chudým a opovrhovaným sirotkem. Odvrátil se; bylo mu těžko z pomyšlení, že se bude muset do toho bahna také namočit.

„Ještě jsi ani neviděl svoji dceru," pokračovala Hala a začala párat nedbale zašitou díru. „Měl bys alespoň Roxanu v jejím domě navštívit a povečeřet s ní, než odjedeš."

Mohammed s povzdechem zatnul pěsti. Tohle nesnášel. Požadavky rodiny a klanu na něm visely jako závaží na těle lovce perlorodek a stejně tak ho stahovaly ke dnu.

„Stýská se jí. Dokud jsi byl v bezvědomí, chodila sem každý den a sedávala se mnou u tvého lůžka. A tuhle halenu ti přinesla ona, sama ji ušila."

Mohammed znovu vzdychl a prsty přejel po lemu haleny. „Takže co všechno musím vyřídit, než mě pustíš?"

Když uslyšela tolik hořkosti v jeho hlase, Hala povytáhla obočí. Dlouho přemýšlela o tom, jestli vztahy mezi Chadíjou a jejím nezvladatelným manželem netrpí neustálým napětím. Odhadovala, že záležitosti rozvětveného rodu Bani Hašim a složitý systém vztahů, spojenectví a dohod, ve kterém si tolik libovala křehká Chadíja, obchodníka děsily. Nebyl to člověk, který by se snadno vyrovnával se svými vnitřními strachy a obavami. Také proto, že byl vychováván jako sirotek, nikdy nepřišel na chuť velké, rozvětvené rodině.

„Nikdo tě nikde nedrží," odpověděla, když provlékala nit uchem kostěné jehly. „Ale starší chtějí vyřešit otázku tvého postavení, teď, když nás Chadíja opustila. Někteří si myslí, že bys měl být náčelníkem Kurajšů i Bani Hašimů; jedno postavení ti náleží pokrevně, druhé díky sňatku. Určitě víš, že Taja i její manžel tě nebudou chtít uznat jako hlavu klanu. Namítají, že nemůžeš být náčelníkem, když nejsi z krvé Bani Hašimů."

„No a? Jestli starý al'Uzza zplodil nějaké syny, bude stejně celá záležitost sporná. Halo, tvá sestra *chtěla* vládnout svému domu, a také mu vládla. Já nechci.

Byl jsem spokojený jako její manžel, ale představa, že bych měl řešit záležitosti hejna sester, dcer, bratranců a sestřenic je mi

odporná. Jestli chtějí Taja a její manžel vládnout, ať si to dopřejí. Já už budu brzy pryč. Shromáždím své bojovníky a půjdu na sever.“

Hala s tichým povzdechem odložila jehlu. Zadívala se na Mohammeda a pousmála se, když pod jejím soustředěným pohledem trochu znejistěl. Léta vysedávání u Chadíjiných nohou přece jen nepromarnila. „Jde o víc než jen o záležitosti klanu. Vždy si měl mezi námi zvláštní postavení. Tvá příhoda na hoře z tebe pro některé lidi udělala něco jako světce a tvá dlouhá nepřítomnost, kdy jsi byl na cestách za obchodem, tě opředla záhadami. Teď jsi měl zjevení a musím říct, že během svého neklidného spánku jsi o něm často mluvil. Neměl jsi žádné pochyby, že se ti opravdu zjevil Bůh. Tvá slova slyšelo více uší než jen moje a Roxaniny. I sloužící, byť jsou nám loajální, si na trhu nedávali pozor na pusu.“

Mohammed se zatvářil vyděšeně. „Co to říkáš? To všichni vědí, co se stalo? Mají mě za blázna?“

„Ano, někteří ano. Jiní zase každý den buší na vrata našeho domu a chtějí tě vidět a mluvit s tebou. Říkají, že se tě dotkli bohové, a že jim tedy přineseš štěstí nebo vyléčíš jejich nemoci. Tohle věci mezi ostatními klany ve městě a námi ještě zhoršuje. Někteří si myslí, že usiluješ o to stát se nejvyšším knězem Ka’by.“

Mohammed se hořce rozesmál. „Ve Studni? To si myslí, že prahnu po tom neštěstí, které postihlo mého otce i mého děda? To bludiště chrámů a oltářů je politikařením a intrikami rozděleno ještě víc než tenhle dům! Kdyby byla má matka odešla z údolí hned po Abdově smrti, ubylo by mnoho problémů.“

„Kdyby byla odešla,“ navázala Hala tiše, „nebyl by ses setkal s Chadíjou a nemohl by sis ji vzít. Nebyl bys požehnán svými dcerami, ani bys neměl čas na cestování po světě. Pásl bys ovce někde mezi kamením.“

Mohammed se prudce vztyčil a přešel k oknu. Zadíval se do nádherné, rozlehlé zahrady a luxusně zařízeného patia. Rod Bani Hašimů byl silný a bohatý, dům byl plný služebnictva a členů rodiny. Jeho obchodní styky sahaly do Alexandrie ve vzdáleném Egyptě, do Sa’na na dalekém jihu a dokonce přes rozlehlý oceán do Sindu a Indie. Jeho zástupce a vyslanec viděl země, města a lidi jaké nikdo jiný v Mekce neměl možnost spatřit. Shlédl zázraky, které nikdo v

tomto vysušeném a prašném městě ani nedokázal pojmenovat. To všechno mu poskytla jeho žena, když se snažil utišit nepokoj ve svém srdci. „Máš pravdu," řekl nakonec, „čas a okolnosti mi věnovaly nejeden dar. Vždy nesla břímě namísto mě. Břemeno teď leží vedle cesty a je na mě, abych jej zdvihl."

„Řekl jsi to dobře," poznamenala suše Hala. „Ale opravdu to uděláš?"

Nijak neskrývaná ironie v jejím hlasu ho donutila, aby se otočil. Jeho postava se temně rýsovala proti světlu, které sem dopadalo oknem. Zatímco ležel v deliriu a zmítal se v horečkách, něco se mezi nimi muselo změnit. Dříve mu vedle pronikavého intelektu Chadíji připadala nevýrazná a šedivá, ale nyní si snad poprvé v životě uvědomoval, že vytvářela základ, pevné mateřské jádro celé rodiny. A přestože neměla ostrý jazyk a pohotový úsudek své sestry, nebyla nevzdělaná ani hloupá. Mohammed se s pocitem studu vrátil na své sedátko. „Hodně jsem ti ublížil, sestro mé ženy," řekl s lehkou úklonou. „Příliš dlouho jsem se vyhýbal mnoha povinnostem nebo jsem je nebral na vědomí. Ty nikoli. Co musím udělat, abych to napravil?"

Hala dlouze vzdychla a teď bylo na ní, aby se zadívala do zahrady. „Nevím, ve městě je neklid, ale dokud můžeš, měl bys navštívit svoji dceru. Bojím se, že to ostatní se vyřeší jen krví. Taja a někteří příslušníci cizích klanů jsou vzteky bez sebe; další zase vidí příležitost tam, kde dříve nebyla." Postavila se a bylo vidět, že je dlouhým sezením trochu ztuhlá. Už dávno to nebyla mladá dívenka. „Pojď se mnou, něco bych ti chtěla ukázat."

# # #

Na zdi byla rozstříknutá velká, nevýrazná hnědá skvrna. Mohammed se sehnul, rukou se opřel o omítku a palcem přejel po zaschlé krvi. Drolila se spolu s kousky omítky. Další skvrny uviděl na kamenné dlažbě uličky. Poodstoupil a přimhouřenýma očima přejel uličku od jednoho konce na druhý. „Kdy se to stalo?"

Hala, která byla nyní zahalena do hustšího, černého závoje, ukázala k hornímu konci ulice. Za ní stáli dva z jejích sloužících. Jeden nad ní držel velký slunečník, aby ji chránil před odpoledním

žárem a ostrým slunečním svitem. Kousek od nich nenuceně postávali dva Mohammedovi Tanukhové.

„Včera. Tvoji muži, Tihuri a Sayyqi, se s několika služkami vraceli z trhu. Tady je přepadli, když přicházeli z hlavní ulice. Ti muži na sobě měli pouštní oděv a měli zakryté tváře. Tihuriho zabili, ta krev na zdi je jeho, ale předtím jich stačil několik zranit. Služky s křikem utekly do domu. Sayyqi zabil dva útočníky. Zbytek pak uprchl, ale mrtvé vzali s sebou."

„Stalo se to už někdy?" Mohammed se zvolna otočil a přitom kontroloval střechy okolních budov. Tanukhové zachytili jeho pokyn a vzdálili se. „To už jsou spory mezi rodinami tak prudké, že se prolévá krev?"

„Ano," odpověděla Hala a obrátila se k domovu. „Nenávist, která za Chadíjina života jen dřímala, se teď probouzí naplno. Něco o tom už vím. Někteří tvrdí, že je to záležitost Hašimů, jiní prohlašují, že ty muže poslal rod Ben-Šaríd."

Mohammed natáhl krok, aby nezůstával za Halou. „Ben-Šarídové? Jaký spor by s námi mohli mít? Starý Menachem byl jedním z otcových nejlepších přátel. Dokonce mi jednou daroval knihu o teologii – jako upomínku na to, když jsem poprvé opouštěl město."

Hala se zasmála a pohybem ruky ho zarazila. „Tvůj otec je mrtev a Menachem také. Jeho syn Uri je teď náčelníkem Ben-Šarídů a usiluje o to, aby jeho rod byl stejně bohatý jako ten náš. Jeho nákupčí si už vjíždějí do vlasů s našimi ve všech přístavech od Aelana po Zanzibar. Ach, naše vztahy jsou korektní a zdvořilé, ale v poslední době ochladly. Moc dobře ví, že spojenectví mezi Hašimi a Kurajši se může co nevidět rozpadnout; potom možná přitvrdí."

Mohammed rozmrzele zavrtěl hlavou. V dětství si s Urim dokázali hrát dlouhé hodiny mezi sochami a oltáři rozsáhlého komplexu budov, který tvořil posvátný okrsek Svaté studně v Zam-Zam. Mohammedův otec byl kdysi velkým dobrodincem Alláhova chrámu, zatímco Menachem byl mudrc a učitel svého národa. Myslet na něho jako na nepřítele v něm vzbuzovalo velice nepříjemné pocity. Přesto tu myšlenku nezavrhl; už jednou zklamal svou rodinu a přátele a nechtěl to udělat znovu. „Takže město je rozděleno zhruba

do tří frakcí,“ poznamenal po chvíli. „Možná jen do dvou, pokud se ta záležitost Hašimů, Taji a jejích příbuzných, nějak vyřeší.“

Hala došla v doprovodu svých sloužících k zadní brance domu. Kolem vchodu lelkovalo několik Tanukhů, postávali nebo posedávali ve stínu korun stromů, které přečnívaly přes zahradní zeď. Všichni byli důkladně vyzbrojeni. Jeden měl dlouhý luk opřený o zeď na dosah ruky. Mohammed je přejel souhlasným pohledem; přes zdánlivou netečnost a malátnost byli pouštní bandité obezřetní a ve střehu. Když procházel brankou, Mohammed ucítil jak se mu ježí chloupky na zátylku. Nechal Halu se sloužícími projít a otočil se zpět. Dva nebo tři bloky odsud stál ve stínu dveřního výklenku nějaký muž.

„Pořád nás sledují, náčelníku,“ procedil Tanukh u vchodu.

Mohammed nepatrně přikývl a také vešel dovnitř. Jeho muži pokračovali v hlídce, jak to dělali už od jeho návratu z hory. Alespoň s nimi si nemusel dělat žádné starosti.

# # #

„Zde, můj pane. Toto je dům paní Roxany.“

Mohammed vtiskl muži do dlaně minci a pokývl, že může odejít. Sloužící se poklonil až jeho dlouhé roucho zašustilo o zem a odkvačil, lucernu na dlouhé žerdi nesl vysoko před sebou. Kupec zůstal chvíli stát a zamyšleně si rovnal límec haleny. Hala a její služebné kolem něho poletovaly snad víc než hodinu; načesávaly jeho dlouhé vlasy a vousy a zkoušely, jak mu vyšívaná halena a vesta sednou na široká ramena. Když se začaly dohadovat o tom, jestli by nebylo dobré obarvit mu bílé prameny ve vlasech a vousech, nevydržel to a musel je okřiknout. „Jsem, jaký jsem,“ zavrčel, načež se služky rozesmály, ale od svého záměru přece jenom ustoupily.

# # #

S ustaraným výrazem se rozhlédl po ulici. V této části města byly ulice široké a lucerny a louče hořely u každého domovního vchodu. Ale velice ho znervózňovalo nepřirozené ticho a pocit, že ho někdo stále pozoruje. „Veliteli?“

Mohammed pokývl svým dvěma průvodcům. Jedním z nich byl Sayyqi, který nedávno vyvázl z přepadení u trhu jen s dlouhými šrámem na stehně, druhým byl Da'ud, který se k nim připojil v pustinách jižně od trosek Palmyry. Mohammed si sice myslel, že se životem pouštního bandity začal přece jen trochu brzy, ale rozhodně vypadal slibně.

„Tak dobře," řekl si a vyšel několik schůdků, které vedly z úrovně ulice k hluboce zapuštěným dveřím domu jeho dcery. Ostře zaklepal na masivní dřevěné křídlo. Vypadalo to, že se Roxaně daří dobře; kování dveří bylo z mosazi, namísto lacinějšího železa. Obě křídla dveří se neslyšně otevřela a mezi nimi se mu hluboce poklonili dva sloužící s téměř černými tvářemi.

„Sdělte prosím paní domu, že je zde její otec," řekl a vstoupil do malé, pravoúhlé haly hned za dveřmi. Sloužící se opět poklonili a jeden odběhl. Tanukhové také vešli dovnitř, prsty se lehce dotýkali jílců svých mečů. Mohammed odstoupil od dveří a zhluboka si oddechl.

Roxanu neviděl už téměř šest let. Kdysi ji poslali na výchovu do města Abha na jihu a když se vrátila, byl právě v Indii, kde nakupoval rubíny. Než se vrátil, vdala se za bratrance Sarafa z klanu Al'Kusr z rodu Bani Hašim a odstěhovala se z matčina domu. Pocítil náhlý smutek, když si uvědomil, že kdyby ji potkal na ulici, určitě by ji nepoznal.

To jsem byl opravdu pryč tak dlouho?

Otevřely se vnitřní dveře a další sluha je uvedl do velké síně ve střední části domu. Na stěnách visely nádherné drapérie a gobelíny naaranžované tak, aby místnost budila dojem vnitřku velkého pouštního stanu. Mezi koberci a divany vedly cestičky vyskládané z leštěných břidlicových dlaždic. Mohammed spěšně prošel mezi mramorovými sochami a truhlami z růžového dřeva. Uprostřed síně vedlo několik nevysokých schůdků na vyvýšený stupeň. Tam stála žena v bohatých šatech v červené a ostře oranžové barvě, ruce skromně sepnuté. Jemný zlatý řetízek táhnoucí se jí přes nos a líce držel lehounký hedvábný závoj. Mohammed si přitiskl ruku na srdce a poklonil se.

„Děkuji za tvou pohostinnost, vznešená paní. Jsem Mohammed z rodu Kurajšů.“

Žena se půvabně zasmála a uchopila jeho volnou ruku. „Otče! Proč jsi tak formální před svou vlastní dcerou? To jsi mě opravdu nepoznal?“

Mohammed v rozpacích zrudl, zdvihl pohled a snažil se najít vhodnou omluvu. Náhle však překvapením div neztratil rovnováhu. V hlavě měl úplně prázdno, slova nepřicházela.

Zdálo se mu, že v Roxaně vidí svou mrtvou manželku přesně takovou, jak ji kdysi před lety poznal. Stejný výrazný nos, jemné rysy, jiskrné oči a téměř nezvladatelná záplava vlasů. Teprve když se mlha rozplynula, všiml si drobných rozdílů; zatímco Chadíja měla oči barvy světlého jantaru, oči jeho dcery byly temně hnědé, jako dva šálky etiopského „černého nápoje“, zatímco Chadíja měla v tváři drobné jizvy po nemoci v dětství, pleť Roxany byla naprosto hladká.

„Otče? Pojď, posaď se u mně a vyprávěj mi o svých cestách.“

Bez řečí se nechal odvést do obytné místnosti v zadní části. Stejně jako v domě její matky i odsud byl výhled do zahrady. Protože už padla tma, mezi větvemi stromů hořely štíhlé svíce a jejich pohádkové světlo se odráželo od hladin okrasných jezírek a chvělo se na lístcích bledých růží. Mohammed usedl na divan v římském stylu, potažený sametovým plyšem. Vešli sloužící a na podnosech přinesli víno a misky s nakrájeným ovocem. Upil z nabídnutého poháru a uznale pokývl hlavou.

„Je to docela dobré, že? Chci ti nabídnout jen to nejlepší.“

Roxana ladně usedla do protějšího křesla. Mohammed se rozhlížel, obdivoval luxus jejího domu a postupně si uvědomoval ohromné bohatství, jakým Chadíjina, *jeho*, rodina disponuje. Odložil pohár Falernského, opravdu to bylo latinské víno! na perletí vykládanou desku stolu. To gesto ho zaskočilo a také vyvedlo z míry. Varování, kterých se mu od Haly ohledně rozbrojů v rodině dostalo, začínala nabývat na váze a naléhavosti. Začal se na svou dceru, její oblečení, šperky a služebnictvo dívat očima obchodníka.

Obchody Bani Hašimů zahrnovaly celou Arábii, a tím pádem celý svět. Na sever a na západ ležela Římská říše a její obrovská města bažící po přepychu. Urození a mocní starého impéria se

nemohli nasytit indických rubínů, jávského pepře a skořice, moluckého kardamomu, tymiánu a myrhy. Také tu bylo hedvábí, porcelán a nefrit ze Seriky a ocel z měst, která se rozkládala na pláních kolem indické Gangy. Kaučuk a opiová pasta z džunglí Sinae a vzácná zvířata, lovená na divokém africkém pobřeží. Řím to vše velkoryse konzumoval a také za to velkoryse platil. Platil zlatem a stříbrem, platil keramikou a stroji, jaké žádný jiný národ neuměl vyrobit. Platil zbraněmi a dobře vycvičenými otroky. A to všechno se muselo přepravit po moři, takže Arabský záliv se stával spojnicí mezi Východem a Západem. A Mekka měla pro Bani Hašimy ideální polohu. Odtud mohli řídit, kontrolovat a ovládat dopravu a přirazit si svůj podíl na každý lodní náklad, který tudy proplul. Každá loď z Indie musela proplout vodami, které kontrolovaly flotily Jeddahu nebo Sa'na; každá obchodní karavana z Říma musela dojít do některého z přístavů, kde měli Bani Hašimové své nákupčí, agenty, sklady a zajišťovali vymáhání cel. Jejich znalosti a kontakty jim umožňovaly vyždímat z každého obchodu poslední *aureus*.

„Dcero… Roxano, je to tak dlouho… mrzí mě, že jsem ti nebyl na svatbě. Vím, že se tě to muselo dotknout."

Roxana vstala z křesla, shrnula si oděv a poklekla vedle svého otce. Vzala do dlaní jeho sukovitou a zjizvenou ruku. Mohammed ucítil jemný parfém jejích vlasů.

„Otče, necítím k tobě žádnou zášť. S matkou jsme o tobě a o tvé práci často hovořily; vím, proč jsi byl tak často a dlouho pryč. Jsem šťastná, že jsi konečně zde, v mém domě. Ve městě se stalo několik nešťastných událostí, vím, že i ty o nich víš. Ale pokud ty budeš chtít, bude mír."

Mohammed pohlédl své dceři do očí. Neuhnula pohledem, tvář napjatou očekáváním. „K nikomu v tomto městě nechovám nepřátelství, dcero. Ale přejí si mír i ostatní?"

„Ano, pozvala jsem dnes dva z nich, aby s námi povečeřeli," odpověděla Roxana a vstala. „Znáš oba; Uri z rodu Ben-Šarídů a můj strýc Tafík. Určitě si na něho pamatuješ, vzal si tetu Taju."

Mohammed se zamračil; Tafík na něho pohlížel jako na vetřelce a nepřítele od chvíle, kdy se poprvé setkali. Mezi urozeným Hašimem a prostým Kurajšem nikdy nebylo víc než chladná a

odměřená zdvořilost. A teď navíc budou jeho uši plné Tajiných jedovatých řečí.

„A přijdou?“

Roxana se znovu zasmála a v očích jí vesele zablesklo. „Už jsou tady, otče, v jídelně. Pojďme za nimi.“

# # #

„Džalale?“ tmou přilétlo zašeptání. Tanukh se pootočil, ale stále po očku sledoval ulici pod sebou. Po střeše se k němu opatrně blížila černě oděná postava.

„Pššt…“ sykl Džalal a pokynul příchozímu. Mladík, jeden z Palmyřanů, kteří se po zničení města přidali k Mohammedovi, sklouzl vedle něho.

„Co se děje?“ zašeptal Džalal sotva slyšitelně, se rty přitisknutými k jeho uchu.

„V druhé uličce jsou nějaký chlapi,“ odpověděl Palmyřan. „Třicet, možná čtyřicet.“

„Jsou ozbrojení?“ Džalal opět zkontroloval uzounkou uličku. Nacházeli se ve starší části města na úpatí vrchu. Zde, ve změti uliček a natěsnaných dvou a třípodlažních domů, se nacházela obytná stavení Kurajšů. Bohatí z rodu Bani Hašim měli své majetky mimo město a jejich městské domy byly položeny výše na svahu, ale přece jen ne tak vysoko, aby k nim nepronikal pach koželužen a velkého množství lidí, kterým byl nasáklý každý kámen a každá cihla. Náčelník je sem, mezi své příbuzné, poslal po útoku na Tihuriho a Sayyqiho. Džalal se zde cítil mnohem lépe, přestože na každého, kdo nebyl Kurajš, se tu hledělo podezíravě a dokonce i s nenávistí. Tanukhové sice byli cizinci, ale přišli s ctěným členem rodu, a to znamenalo velmi mnoho. Drželi nepřetržitou hlídku také proto, že jejich velitel si nebyl jist, jestli nepřátelé něco v tajnosti nechystají.

Teď to vypadalo, že už je čekání přestalo bavit. Džalal nastražil uši a opravdu zaslechl tlumený dupot nohou. Sáhl za sebe a přitáhl si luk. Byla to krátká zbraň s ven vytočenými konci, jaké používali Hunové z chladných severních stepí. Usadil se na mírně svažité střeše a přesunul si toulec ze zad tak, aby se mu opřel o stehno a on mohl poslepu vytahovat šípy. Mladý Palmyřan usedl vedle.

„Chlapče, rychle seběhni dolů a všechny vzbuď. Řekni Šádinovi, že chtějí zaútočit i z téhle strany. Potom se připrav. Tohle nebude snadná záležitost.“

Chlapec přikývl a začal se škrabat na druhou stranu střechy. Džalal přejel palcem po křivce luku a stlačil horní rameno dolů. Navyklým pohybem nasadil tětivu a levou ruku pevně usadil ve vybrání rukojeti. Poslepu vytáhl z toulce šíp s trojúhelníkovým hrotem, nasadil ho do tětivy a napjal luk, až se opeření téměř dotklo jeho brady. Zamířil do uličky, dusot běžících nohou byl stále blíž a blíž.

# # #

Mohammed vešel do vzdušné místnosti vedle hlavní domovní síně. Podél tří stěn tam stály lehké dřevěné rámy potažené rýžovým papírem potištěným éterickými obrazy hor a oblaků. Na nízkém stole bylo připraveno jídlo a nápoje. V hlavách stolu seděli proti sobě dva muži, před každým stály poháry s vínem. Vypadalo to, že dosud se pití žádný z nich nedotkl. Roxana vešla a oběma se poklonila.

„Vítej v mém domě, drahý strýčku,“ řekla muži po své pravici, „nechť požehnání provází tebe i tvou rodinu.“

Strýc Tafík, vychrtlý muž se zobanovitým nosem, se téměř neznatelně poklonil a Mohammedovi nevěnoval ani zběžný pohled. Oděn byl v černošedý oděv tradičního střihu. Znovu prkenně usedl a nervózně se potahoval za špičatou černou bradku. Mohammed se pousmál, přestože si všiml, že ruka jeho švagra je nepřirozeně blízko jílce šavle ukryté pod oděvem.

„Pane Uri ze vznešeného rodu Ben-Šaríd,“ pokračovala Roxana a poklonila se druhému muži, „vítej v mém domě a nechť požehnání provází tebe i tvou rodinu.“

Uri se postavil a jeho úzká tvář se proměnila v široký úsměv. Byl také štíhlý, ale nikoli ochablý, i ve středním věku si uchovával pevné a pružné svaly. Měl jemný nos a ostře vykreslené obočí, kudrnaté vlasy podle zvyku svého kmene nakrátko zastřižené, a pečlivě upravený knír a vous. Poklonil se Roxaně, minul ji a sevřel Mohammeda v drtivém objetí. „Příteli! Tak dlouho jsme se neviděli!“

Mohammed úsměv opětoval, zlepšilo mu náladu, když viděl přítelovu nelíčenou radost. Sevřel Uriho ruku a krátce se poklonil.

„Uri, ty šejdíři a postrachu tržišť, tak ty jsi teď náčelníkem Ben-Šarídů, u všech bohů, tak ty jsi náčelníkem! To je skvělé, příteli.“

„Posaďte se, prosím,“ vyzvala je Roxana a pokynula ke stolu. Sama ladně usedla na své místo, zády ke dveřím, jak velela nejvyšší slušnost, a její oděv se lehce rozprostřel kolem ní. Mohammed usedl naproti, čelem ke dveřím, Tafíka měl po levici, Uriho po pravici. Pohlédl na svou dceru, lehce sklonil hlavu a pousmál se. Zachytila jeho pohled a úsměv opětovala.

„Prvním chodem je lehký ovocný kompot z pomerančů a malin s trochou citrónu, aby nebyl příliš sladký,“ řekla a zatleskala. Nato vešly dvě půvabné služky nesoucí ryté stříbrné podnosy se skleněnými miskami. Mohammed vzal misku, přičemž musel obdivovat čistotu skla, a čekal, až si hostitelka vezme první sousto. Roxana ze své misky vylovila dílek pomeranče a pomalu polovinu ukousla.

# # #

Džalal s výdechem vypustil šíp a tětiva mu zasvištěla u ucha. Okamžitě sáhl do toulce pro další, který byl ve vzduchu ještě dříve, než se první zabodl do ramene jednoho ze stovky mužů, kteří přibíhali uličkou. Muž zaječel, když mu černě opeřený šíp proletěl ramenem a zlomil se o kost. Kolem dříku šípu se vyvalila krev a běžící muž se zhroutil mezi ostatní. Z davu se ozval vzteklý křik a další muž zachroptěl, když mu druhý šíp probodl hrdlo těsně nad límcem drátěné košile. Klopýtl a padl na zem, z krku mu stříkala krev. Několik mužů za ním se už nestačilo vyhnout, zakopli o třesoucí se tělo a upadli také.

Džalal se vztyčil a dál posílal šípy do úzké uličky. První řada mužů se už dostala ke dveřím domu a začali na ně útočit sekyrami a palicemi. Jeden šíp zasáhl seshora vršek přilby jednoho sekerníka. I v hluku, který dělali, bylo slyšet jasné kovové cvaknutí. Muž se ještě jednou napřáhl, vysekl z dveřního křídla silnou třísku, ale vzápětí mu oči zalil proud krve. Nachýlil se ke straně a ještě než se zhroutil na zem, byl mrtev. Další muži útočili na dveře, jejich vztyčená kopí se

ježila jako lesklé bodliny. Džalal střílel jak nejrychleji mohl, poklidná půlnoc se naplnila kletbami a výkřiky.

Po schodech vyběhli na střechu další Tanukhové a rozestavili se podél okraje. Každý z nich měl stejný luk jako Džalal. Za nimi přiběhl chlapec s košíky šípů. Džalal zezadu zaslechl třeskot kovu; i v ostatních uličkách se bezpochyby bojovalo. Znovu vystřelil a šíp zmizel kdesi ve změti těl útočníků. Seshora začaly pršet další šípy a mnoho ozbrojenců padlo.

Džalal už cítil, jak vzduch plní hořce kovový pach krve.

# # #

„A zde je druhý chod," oznámila Roxana a podala svému strýci stříbrný podnos. „Prosím, drahý strýčku, vezmi si dvě křepelky; jsou velmi sladké, nadívané ořechy a potírané medem." Tafík se zatvářil kysele, ale přesunul si dva drobné ptáky na svůj tác mezi rýži a chlebovou placku. Bani Hašim pak posunul tác k Mohammedovi, který ho se zdvořilým úsměvem přijal.

„Vidíte?" ozvala se Roxana, „můžeme společně sedět a hodovat, jíst jako rodina a přátelé, aniž by z toho vzešlo něco zlého." Naklonila hlavu směrem k Tafíkovi a mile se usmála. „Mám pravdu, že klidný dům je příjemný dům, strýčku?"

Tafík ji přejel nasupeným pohledem a odložil křepelku. „Poklidný dům je takový, v němž každý zná své místo a pracuje pro blaho všech, neteři. Dům, ve kterém si sloužící myslí, že jsou pány, je nešťastný a plný neklidu." Krátce se usmál na Uriho na druhé straně stolu. „Ben-Šarídové jsou nám naštěstí rovni majetkem i rodem."

Mohammed měl co dělat, aby udržel jazyk za zuby. Byl zvědav, jak se Roxana vypořádá s tímhle.

„Strýčku, prosím! Nikdo z našeho klanu se nesnaží povznést se nad své *určené* postavem. Ale cítím, že jsi nešťastný, řekni prosím, co se děje?"

Tafík už otvíral ústa a oči mu žhnuly hněvem, když vešli další sloužící, tentokrát s velkým podnosem, kde na rýži a divokých bylinách spočívalo pečené jehně.

„Ach,“ zvolala Roxana rozzářeně, odvrátila se od strýce a zdvihla ruce. „Hlavní chod! Ochutnejte, prosím, mátovou omáčku, kterou jsem sama dělala; je to starý recept, který jsem se naučila ještě v domě své matky. Je vynikající!“

# # #

Z jednoho konce budovy vyšlehly plameny a okny se draly do ulice a do zahrady. Džalal zařval na své muže, kteří bojovali mezi stromy, a ukázal k ohni. Útočníci se dostali dovnitř přes zahradní zeď; někoho napadlo přinést žebříky. Tanukhové na dvoře se začali stahovat pod verandu v zadní části domu. Džalal se svými lučištníky kryl jejich ústup a zasypali útočníky mrakem šípů. Tucet se jich zhroutil hned u zdi, ale další pokračovali v náporu.

„Je jich moc,“ vyhekl Šádin, který se vyškrábal na střechu. Na tváři měl rozmazanou krev a někde ztratil přilbu. Meč měl špinavý od krve a obsahu střev a drátěnou košili plnou bláta.

„Jistě,“ odpověděl Džalal a založil další šíp, „potřebujeme posily.“ Zamířil a vystřelil, aniž by si všímal hučení plamenů a praskání dlaždic, které už nevydržely žár ohně. Další z útočníků se zapotácel, když se mu šíp zaťal do stehna. Padl na zem a rukama se snažil zastavit krev stříkající z protržené stehenní tepny. Džalal zahlédl další běžící stín. Téměř bez míření vystřelil. Minul, když muž na poslední chvíli uhnul stranou.

„Kurajšové? Sotva pomůžou někomu, kdo s nimi není pokrevně spřízněný.“

Džalal sklonil luk. Útočníci v zahradě už otevřeli bránu a dovnitř se nahrnulo možná víc jak sto mužů. Mávl na chlapce s košíkem šípů, aby ustoupil podél hřebenu střechy. I ostatní muži se rychle začínali stahovat.

„Kde je Sayyqi? V sedlových brašnách má něco, co by se nám mohlo hodit.“

Šádin zavrtěl v běhu hlavou. „Doprovází velitele na večeři. Co to je?“

Džalal zaklel; ve zmatku bitvy na velitele úplně zapomněl. Jeho lenní pán je někde na kopci, a možná je už mrtev. Držet tenhle dům je tak jako tak k ničemu. Otočil se ke střešním dveřím, odkud vedly

schody do vnitřku domu. Zevnitř bylo slyšet hluk boje. Zdálo se, že Tanukhové uvnitř stále ještě drží přízemí.

„Šádine, ať zapálí i druhou stranu domu a nepustí ty bandity na střechu. My se dosud dostaneme přes přední zeď. Brzy se s někým vrátím.“

Džalal rychle sjel po schodech a začal svolávat své muže. Nad ním se ozval praskot, jak Šádin a jeho muži běželi po střeše. Pod stropem chodby se už táhly provazce kouře.

# # #

Mohammed odsunul tác; jídlo bylo vynikající. Kuchařské umění jeho dcery ho nezklamalo; jehně bylo mladé a křehoučké, mrkev i dýně skvěle připravené. Použila jen jemná koření, tak, aby se zvýraznila chuť jídel, ne aby byla naopak přehlušena, jak to měli ve zvyku Římané. Také se bavil, když poslouchal, jak se Uri s Tafíkem dohadují, kdo je ve městě významnější a důležitější. Připomnělo mu to jeho vlastní dům.

„To je směšné,“ vyštěkl Tafík a máchl po Ben-Šarídovi kusem chlebové placky. „Bani Hašimové jsou první ve městě už tradičně, a co víc, my se pro vůdcovství nejlépe hodíme. Máme nejvíc zkušeností, jsme nejmajetnější a máme ctižádost nad všechny vyniknout.“

„To není pravda,“ oponoval Uri vehementně. „Celní zákony a daňová politika jsou postaveny tak, aby vyhovovaly současnému stavu – tedy vám! Vysoké ceny za nové budovy nebo rekonstrukce poškozují nás, kteří chceme do města přivést nové obchody nebo vybudovat nové *fabricae*. Chráníte se na náš úkor, i když je zde příležitost pro obchod a zbohatnutí pro všechny!“

Tafík se hýkavě rozesmál. Mohammed se v myšlenkách vrátil k ožehavějším problémům. Přestože Roxana zamýšlela přinést během večeře na přetřes aktuální rozmíšku mezi Kurajši a Bani Hašimi, Tafík se tomuto tématu vyhýbal. A Uri se dal do rozebírání cen a daní. Mohammed zachytil Roxanin pohled a pozdvihl obočí.

Pokrčila rameny a s odevzdaným výrazem pohled opětovala.

No, zatím není jako její matka, pomyslel si *Ale snad časem…* „Pane Tafíku,“ pronesl klidně, ale přerušil dohadování. „Záležitost

vedoucího postavení Bani Hašimů musí být podle práva probrána se mnou, jakožto s Chadíjiným dědicem, i když vím, že to není zrovna dobrá pozice. Chceš napadnout mé právo vést klan?“

Tafík se zarazil a s otevřenými ústy zíral na kupce. Bylo zřejmé, že neočekával otevřenou výzvu. Nakonec ústa zavřel a přivřenýma očima si Mohammeda přeměřil. Zamyšleně se zatahal za vousy. „Pane Mohammede,“ začal, ale vzápětí byl přerušen křikem a rachotem ze síně. Mohammed pohlédl ke dveřím a koutkem oka zahlédl záblesk kovu, který se náhle objevil v Tafíkově dlani. Vrhl se stranou a varovně vykřikl. Nůž zasáhl jeho nohavici, prolétl jí a vzal s sebou kus látky. Vyskočil na nohy a okamžitě tasil dlouhý meč.

Z přilehlých místností se ozýval křik a Roxana, která také vyskočila od stolu, za sebou něco zahlédla a také vykřikla. Než Mohammed obrátil pozornost zpět, Tafík převrhl stůl a Mohammeda zasypalo sklo, tácy a jehněčí kosti. Uskočil a vyhnul se rohu stolu, který roztrhl papírovou zástěnu za ním. Ukročil stranou a ihned na zákeřného šlechtice zaútočil.

Zableskla se ocel a od čepelí odskočily jiskry. Tafík výpad opětoval, jeho šavle se míhala vzduchem. Mohammed kousek poodstoupil a odmrštil druhou zástěnu, aby udělal místo. Zvenku se ozýval křik bojujících. Tafík tančil s šavlí jako pravý derviš, takže Mohammed jen na půl ucha zaslechl volání svých strážců. Vykryl ránu shora a sám lehce zasáhl Tafíkovo koleno. Ten uskočil dozadu, ale Mohammed byl hned u něho a zablokoval jeho kryt vlastním mečem. Bani Hašim mu zkusil plivnout do očí, ale Mohammed včas odvrátil tvář. Napjal svaly a mohutným náporem prohodil Tafíka papírovými zástěnami u protější zdi.

Mohammed přeskočil nohy převráceného stolu, dopadl, ale uklouzl na mastných zbytcích a těžce se svalil na zem. Tafík se mezitím dostal na nohy a opět se na něho vrhnul. Mohammed se odkulil a jen slyšel, jak kousek od něho třeskla šavle o dlažbu. Vykopl a podařilo se mu zasáhnout Tafíka do holeně. Bani Hašim zařval bolestí a vztekem a pokusil se seknout Mohammeda do břicha. Kupec zachytil ránu jílcem meče. Zuřivost dodávala Tafíkovi neobyčejnou sílu. Pak znovu kopl a podařilo se mu zasáhnout Tafíka

do bránice. Ten s těžkým heknutím padl na záda a snažil se popadnout vyražený dech.

Mohammed ještě nestál úplně na nohou, když ťal mečem a jeho hrot zasáhl Tafíka pod bradou. S nepříjemně trhavým zvukem mu prosekl hrdlo. Mohammed se vrávoravě vztyčil a nepřítomně otřel čepel o kalhoty. Odevšad se ozývalo řinčení zbraní. Otočil se a odkopl z cesty další papírovou zástěnu.

Velká síň byla plná mrtvých a umírajících a další ozbrojenci, podle oděvu a turbanů Bani Hašimové, se drali dovnitř. Roxanini sloužící buď padli nebo se rozutekli. Sayyqi a Da'ud se v přední části jídelny připojili k Urimu, který někde sebral kopí. Hašimové se hnali právě k nim.

„Na schody," vyštěkl krátce Mohammed a ukázal ke schodišti vedoucímu do patra. „Roxano, utíkej napřed a sežeň sloužící; potřebujeme místnost s pevnými dveřmi. Sayyqi a Da'ud, běžte s ní! Uri, ke mně!"

Mohammed couval nahoru po schodech a mečem opisoval krátké oblouky, připraven pustit žilou každému, kdo by se přiblížil. Uri se dostal na jeho úroveň, zatímco ostatní už běželi chodbou. Hašimové už přibíhali. Mohammed byl opatrný, protože pod silnou látkou oděvů útočníků se rýsovalo lehké brnění. První řada se kryla štíty a s napřaženými kopími postupovala ke schodišti. Mohammed ucítil pod nohama okraj koberce horní chodby a pozpátku vyskočil nahoru. Na stěnách tu visely dvě olejové lucerny z broušeného skla. Zachytil Uriho pohled a pokývl k té po své levici.

Hašimové na schodech, vedeni dvěma ozbrojenci, se náhle s divokým pokřikem vrhli vpřed. Mohammed sestoupil o schod níž a sekl po nich mečem. Muž vlevo uskočil, zatímco ten druhý se pod svištící čepelí jenom přikrčil. Mohammed plynule otočil směr výpadu a indická ocel zasáhla mužův ramenní kloub. Články drátěné košile povolily, ostří se zaseklo a Mohammed je vzápětí vytrhl i s kousky chrupavky a kosti. Hašim zaječel a krev z téměř uťaté ruky stříkala na bojovníky za ním.

Uri naznačil výpad na druhého muže, načež strhl kopím hořící lucernu ze stěny a mrštil jí na útočníky. Sklo za letu prasklo a hořící olej zalil několik Hašimů. Jednoho muže zasáhl olej do tváře a hlava

mu vzplanula jasně oranžovým plamenem. Snažil se křičet, ale hořící olej mu zaplnil ústa a on se v křečích zhroutil na schodiště. Uri zařval nadšením a kopím bodl dalšího hořícího Hašima do hrudi. Těžký hrot narazil na prsní kost, která s hlasitým chrupnutím praskla. Uri kopnutím vyprostil kopí z umírajícího a hodil tělo mezi útočníky.

Mohammed ustoupil a jeho meč zazvonil jako zvon, když odrážel tři nejdotěrnější Hašimy. Uri byl o schod nad ním a zakrváceným hrotem kopí mu bodal přes rameno. Další a další Hašimové se snažili dostat na schody a dál do chodby. Mohammed uskočil před dvěma kopími a přitom zády narazil na velkou jadeitovou vázu. Mečem odrazil obě kopí stranou a ramenem se prudce do vázy opřel. Ta se zakymácela a s hromovým rachotem se zřítila. Hašimové kvapně seběhli o několik schodů níž.

„Utíkej!“ vykřikl na Uriho a rozběhl se chodbou. Hašimové za nimi řvali jako smečka vzteklých loveckých psů.

# # #

S třeskotem se zřítila střecha domu a z oken vyšlehly k nebi plameny. Někde uvnitř vzplanul olej nebo smola v amforách a žlutými plameny hořící slámy a trávy se míhaly jasně modré jazyky. Zakrvácený Džalal stál na ulici mezi mrtvými těly a křičel na své muže. „Ke mně! Všichni ke mně!“

Z šera začali vybíhat Tanukhové, obtížení zachráněnou výstrojí. Přiběhl i Šádin, jeho tvář byla ve světle plamenů nehybná. Nesl tyč, kolem které byl svinutý prapor. Když jej Džalal viděl, radostně se zasmál. To byla druhá věc, které se nejvíce obával; že jej v hořící budově ztratili.

„Rozviň prapor našeho velitele!“ zařval, aby překřičel rámus. Jejich náhlý výpad na ulici přilákal Hašimy, kteří střežili vchod. Jejich nehybná těla teď dokazovala válečnické umění a divokost Tanukhů. Šádin se v šeru divoce zašklebil a blýskl bílými zuby. Rychle začal rozvazovat tkanice, které držely prapor svinutý.

Tanukhové se začali formovat kolem Džalala a Šádina, a meče drželi připravené k boji. Na druhém konci ulice se přeskupovali Hašimové. Vzduchem prolétly černé šípy, a přestože nedostatek světla znemožňoval přesné míření, dva Hašimové padli. Šádin

pozdvihl dlouhý, trojúhelníkový prapor. V ponurém světle požáru se zdál černý, s bílou zahnutou šavlí v poli. Džalalovi poskočilo srdce radostí, když jej zase viděl vlát ve větru. „Za velitele!“ zařval a zamával vztyčeným mečem. „Za Kurajše!“

Tanukhové se k němu přidali a křičeli, co jim síly stačily. „Za Kurajše!“

Džalal ukázal do vrchu, kde se cesta vinula mezi budovami a terasami k sídlům Bani Hašimů.

„Vpřed, chlapi! Vpřed! Náš velitel nás potřebuje!“

Tanukhové se rozeběhli jako jeden muž, sevřený oddíl ozbrojenců ježící se kopími a s rodovými znaky na štítech. Na jejich sveřepých tvářích tančily odlesky požáru.

# # #

Mohammed s Urim se opřeli rameny do dveří a dubové křídlo se prudce zavřelo. Škvírou však ještě proniklo kopí a hrot se zasekl do zárubně. Mohammed do něho kopl, ale uvolnit se mu ho nepodařilo. Dveře se otřásaly pod náporem Hašimů.

„To kopí!“ zařval Mohammed a hmatal po meči. Dovnitř vběhla Roxana s tesařskou sekerou. Jedno švihnutí a ratiště prasklo. Druhý konec zmizel ve škvíře a dveře se konečně s prásknutím zavřely. Uri zasunul závoru. Dveře i s rámem se otřásly, když na ně řvoucí Hašimové znovu udeřili. Mohammed chytil nejbližší divan a přirazil ho před dveře.

Byli v Roxaniných komnatách, v posledním podlaží budovy. Mezi tou navoněnou nádherou se teď Mohammed s Urim spěšně snažili co nejlépe zatarasit dveře. Sloužící, které Roxana sehnala, než utekla nahoru, se teď krčily a plakaly v zadní části místnosti. Zarudlí Sayyqi a Da’ud táhli z vedlejší místnosti těžkou truhlu. Ztěžka ji opřeli o dveře. Mohammed poodstoupil, sklonil meč, opřel špičku čepele o podlahu a zadíval se na Roxanu. „Kde je tvůj manžel a jeho stráže, dcero? Ten hluk přece nemohli přeslechnout.“

Roxana smutně hleděla na svého otce, na tvářích rozmazané zbytky pečlivého nalíčení, vlasy umazané od sazí. „Můj manžel nesouhlasil s mým záměrem přinést mír,“ odpověděla hořce. „Na noc

odešel do domu své matky i s většinou svých stráží. Na schodišti jsem zahlédla jednoho z jeho bratrů…“

Mohammed přikývl. V Mekce vypukla otevřená válka mezi klany a ta asi nikoho neušetří. Rozhlédl se po místnosti s úzkými okny a střechou nesenou masivními trámy. Ukázal bradou nahoru. „Dá se odtud dostat na střechu? Mohli bychom tudy utéct?“

Roxana se sesunula na zlatem vyšívaný sametový polštářek a schovala hlavu v dlaních. Její účes už dávno ztratil tvar a vlasy jí zplihle visely kolem ramen. „Na části střechy je zahrada a věšáky na sušení prádla, ale na střechu se dá dostat jedině z chodby. Kromě těchto dveří není z mých komnat jiný východ.“

Uri se opřel o kopí a trpce se zasmál. „To ti nechal postavit pěknou klícku, paní Roxano. Budeme muset vysekat díru do stropu.“

Mohammed vážně přikývl. „Ano. Sayyqi, odveď mou dceru a její služebnictvo do nejvzdálenějších pokojů a vysekejte díru ven. My budeme držet tyhle dveře a místnosti, dokud s tím nebudete hotovi.“

Sayyqi přikývl, sehnul se a zvedl sekyru. Byl to rozložitý, svalnatý muž a zdálo se, že těžký nástroj v ruce ani necítí. „Jak pravíš, veliteli.“

Vyhnal sloužící z místnosti. Roxana chtěla zůstat, ale Mohammed ji důrazným zavrtěním hlavy také poslal pryč. Uri se za ní díval s výrazem lehkého smutku. Otřel si z brady trochu krve. „Víš, že jsem se snažil s ní oženit svého syna Ezechiela? Naneštěstí jsme se s Chadíjou v té správné době nikdy nesešli, takže kostky byly vrženy a Saraf vyhrál…“

Mohammed se pousmál a přikývl. Jeho žena mu sem tam něco řekla o neustálém intrikování a hledání výhodných pozic, kterým si rodiny ve městě vyplňovaly volný čas. Když něco takového dělala ona, mohl si být jist, že je to vždy v nejlepším zájmu domu. Neubránil se trpkému zasmání. Chodil sem a tam podél stěny, ve které byly dveře vedoucí na chodbu. Z druhé strany slyšel tlumené dupání a křik Hašimů. „Určitě si najdou něco, čím to prorazí,“ mumlal si nahlas, když poklepával na stěnu. Zdála se být pevná, bez míst vyplněných pouze omítkou, která by se dala snadno vyrazit jenom sekerou. Jeho zeť možná příliš neutrácel na ochranu žen v

rodině. Něco ho napadlo. „Da'ude, rychle projdi okolní místnosti a hledej tajné dveře a chodby. Bouchej do zdi, hledej dutá místa, rychle!“

Da'ud krátce přikývl a než vkročil do dveří vedlejší místnosti, potěžkal svůj meč. Uri také přikývl a začal pečlivě prohlížet stěnu po levé straně. Nebylo to jednoduché, protože na stěnách visely tkané drapérie a pod nimi bylo ornamenty zdobené, vyřezávané ostění. Mohammed zůstal u dveří a tiše naslouchal. Uri za několik minut místnost obešel a pak přistoupil k Mohammedovi. „Nic tu není,“ oznámil tiše. „Ale byl to dobrý nápad, i můj vlastní dům má takové chodby. Dokonce si myslím, že jsem je sám nechal udělat.“ Zasmál se a poplácal Mohammeda po rameni. „Chyběl jsi mi, příteli. Je zvláštní, že se naše cesty musely rozejít na tak dlouho, aby se zase mohly sejít.“

Mohammed souhlasně přikývl. Když byli malí, byl to právě Uri, kdo chtěl cestovat po světě a plavit se po širých mořích. Ale zůstal doma a věnoval se stavbě svého domu, dokud nebyl jako malá pevnost. Naopak Mohammed, který vždy sháněl, kde by si co přečetl, vyrazil do světa. Mohammed zvážněl, protože za dveřmi bylo náhle podezřelé ticho. „Připrav se,“ řekl a ustoupil doprostřed místnosti, kde už nebyl žádný nábytek. „Chystají se vyrazit dveře.“

Čas ubíhal, ale vše, co mohl Mohammed slyšet byl dech jeho přítele a tlumené bušení Sayyqiho sekyry o tři místnosti dále. Pak se ozval dusot nohou, silně ztlumený masivními dveřmi, a následovala prudká rána. Dubové křídlo se zachvělo, ze závory odlétlo několik třísek, ale dveře nepovolily.

„Da'ude! Rychle sem!“ zařval Mohammed a zdvihl meč nad hlavu a Uri za ním si připravil kopí.

Prásk! Dveře zapraštěly a závora po délce praskla. Hašimové za dveřmi zařvali jako celá armáda. *Prásk!* Závora praskla a vyražené dveře se zarazily o těžkou truhlu. Otvorem se dovnitř cpaly ploché hlavice kopí jako lesklí hadi. Mohammed dal Urimu znamení, aby se zatím držel zpátky. Da'ud vrazil do místnosti a zastavil se po Mohammedové pravici. Truhla se se skřípěním pomalu sunula po podlaze. Dveřmi už byly vidět černé turbany několika tuctů Hašimů.

Dovnitř náhle vlétlo kopí a prásklo do podlahy kousek před Mohammedem. Mohammed se napjal a připravil se k boji.

Hašimové znovu udeřili do dveří beranidlem a truhla se skřípavě odsunula. Čtyři Hašimové ve vlajících pláštích vpadli dovnitř. Ve tvářích zakrytých jemnou černou látkou žhnuly oči plné nenávisti. První z nich ťal po Mohammedovi, který úder odvrátil špičkou meče. Z chodby se ozval řev a do místnosti se hrnuli další ozbrojenci. Mohammed vykřikl a zasypal útočníka prudkými údery. Ten jeho první dvě rány vykryl, ale pak ho Mohammed zasáhl do jílce a vyrazil mu meč z ruky. Další z Hašimů se protáhl kolem, dotíral na Da'uda a snažil se proniknout k Urimu.

Mohammed udeřil svého protivníka jílcem meče do tváře a cítil, jak mu praskají kosti. Pak ze strany bodl toho, který se hnal na Uriho. Muž napadený zezadu zařval, když mu hrot prosekl páteř, a padl na zem. Uri vyrazil do mezery mezi muži, kteří se ho snažili zatlačit. Zatočil kopím nad hlavou a rozpáral muže vpravo. Mohammed se pak spolu s Urim vrhl ke dveřím a sekali hlava nehlava do bojovníků, kteří se snažili přelézt divany a truhly, které byly za nimi navršeny. Jeden z nich se snažil uhnout, zakopl však, upadl a Mohammedův meč se vnořil do žaludku Hašima za ním. Vytrhl čepel a z rány se vyvalila krev. Uri dalšího probodl kopím.

Za jejich zády se ozval křik a Mohammed risknul rychlý pohled za sebe. Tři Hašimové proklouzli za ně a srazili na zem nebohého Da'uda. Bránil se, ale pod jeho zády se už rozšiřovala krvavá kaluž. Ve druhých dveřích se objevila Roxana a snažila se zvednout starou, těžkou římskou *arcuballistu* z tmavého dřeva. V drážce byl založen šíp se čtyřmi křidélky. Mohammed rychle otočil hlavu zpět a sotva stačil vykrýt ránu dalšího Hašima, který se dral ze dveří. Zaslechl ostré *cvak* uvolněné pružiny, bolestný výkřik, a to bylo všechno. Vrhli se na něho další dva Hašimové zuřivě mávající meči. Jeden úder odklonil svým mečem stranou, zatímco ten druhý už nestačil zastavit svůj výpad a sekl svého spolubojovníka do ramene. Mohammed do nich vší silou vrazil a oba vztekle řvoucí útočníky srazil na zem.

Uri skočil dozadu a skrz naskrz proklál kopím jednoho z Hašimů, kteří zabili Da'uda. Šlechtic pustil zakrvácené kopí a muž se

zhroutil na zem, křečovitě svíraje jasanové ratiště. Zbývající Hašim zápolil s Roxanou, ale když zaslechl zvuk Uriho kroků, otočil se. Odstrčil Roxanu stranou a od pasu vytáhl dlouhý nůž. Ben-Šaríd se prudce zastavil, až podrážky jeho jemných kožených bot sjely po dlažbě. Také v jeho ruce se objevila dýka s dvanáct palců dlouhou čepelí ze syrské oceli. Hašim s výkřikem vyrazil a seshora zaútočil na Uriho hlavu. Ben-Šaríd se skrčil a udeřil muže ramenem do hrudi. Jeden druhého popadli za zápěstí.

Do dveří před Mohammedem se cpali další kopiníci; Mohammed ustoupil, aby se vyhnul ocelovým jazykům jejich zbraní. Zkusil zaútočit na muže po své pravici, ale ostatní ho rychle kryli. „Uri, doraz ho a rychle do dalšího pokoje!“

Uri s Hašimem zápolili na podlaze za Kurajšem a každý se snažil získat výhodnější pozici. Hašimův pot stříkal Urimu do očí. Jeho ruka s dýkou se mihla vzduchem a hrot mířil přímo na Uriho obličej. Ben-Šaríd se prudce přetočil a dýka zaskřípěla o podlahu těsně vedle jeho hlavy. Mohammed couval, přeskočil nohy zápasících mužů a když je míjel, sekl Hašima ze strany do hlavy. Vytryskla krev, muž zařval a snažil se odkulit stranou. Uri udeřil jeho rukou s dýkou o podlahu, zbraň odlétla a vzápětí ho vlastní dýkou bodl do boku.

Hašimové se se vzteklým řevem nahrnuli dovnitř. Uri se rychle vyhrabal na nohy a doběhl Mohammeda, který za nimi zabouchl dveře další místnosti. Hašimové k nim dorazili vzápětí a na zdobné jasanové křídlo se sesypal déšť seker. Dřevo začalo téměř ihned povolovat. Mohammed se rozhlížel po něčem, čím by dveře na chvíli zpevnil.

Služky jeho dcery měly půvabný šicí pokoj a ložnici, ale bylo tu žalostně málo velkých a těžkých předmětů. Uri zachytil jeho pohled a pokrčil rameny.

„Do další místnosti,“ zasípal Mohammed. Boj ho vyčerpával; opravdu už nebyl nejmladší. „Už se Sayyqi prosekal ven?“

# # #

Džalal běžel ulicí a za ním dvacet nebo třicet Tanukhů a Kurajšů. Celá Mekka vřela, když třicet let dušená nenávist propukla s plnou silou. Výstavné domy na kopci i pod ním hořely a z jejich oken

prudce šlehaly jazyky plamenů. Nízké, černé mraky odrážely tmavě rudé světlo ohňů. Cestou ke kopci prošli Tanukhové několika drobnými šarvátkami a na ulicích za nimi zůstalo ležet mnoho nehybných těl. Teď, když se blížili k rezidenci paní Roxany, Džalal zpomalil. Na nároží se zastavil, otočil se a zdvihl paži. Tanukhové za ním také zastavili. Někdo z nich musel říci, co se děje, někomu z Kurajšů, když opouštěli jejich čtvrť.

Prapor vykonal svoji práci, stejně tak jako bojový pokřik. Když se členové klanu dozvěděli o nebezpečí, jaké hrozí jejich oblíbenému soukmenovci, vrhli se zuřivě na Hašimy. Zelené turbany teď v opuštěných ulicích a domech naháněly černé. Branami, které po útěku hašimských strážných zůstaly otevřené, prchaly souvislé proudy lidí. Džalal, s tváří zahalenou dlouhým zeleným šálem, vykukoval za roh. V očích se mu odrážela zář vzdálených ohňů. V ulici před ním stály tři rozlehlé domy. Před jedním, jehož vrata byla vyražena, postávala tlupa tiše rozmlouvajících Hašimů. Ve světle loučí bylo na ulici vidět roztroušené, beztvaré hromádky.

Džalal pokynem přivolal Šádina. Ten se vmžiku objevil po jeho boku, dlouhý meč svíral v ruce.

„Tam u vrat jsou Hašimové," zašeptal mu Džalal do ucha. „Pošli lučištníky napřed a pak ostatní rozděl do dvou křídel; napadneme je ze stran. Nejdřív začnou střílet lučištníci, pak vyrazí zbytek ze zálohy. Musíme je dostat co nejrychleji."

Šádin krátce přikývl a už se vracel podél bojovníků a šeptem udílel rozkazy. Džalal vytáhl luk a napjal tětivu, přičemž stále sledoval skupinu Hašimů. Z vnitřku domu slyšel nezřetelné výkřiky. Bylo možné, že se tam ještě pořád někdo brání. *To nic*, pomyslel si, *jestli nikdo nepřežil, podpálím velitelovu pohřební hranici předkožkami těch parchantů.* Při té zajímavé myšlence se krutě zašklebil. Přistoupil k němu Šádin se skupinou bojovníků.

Z domu se ozval další křik a Hašimové se nahrnuli k vratům, aby zjistili, co se děje. Džalal mávl paží vpřed. Lučištníci se vyrojili na ulici. Šádin se jim hnal v patách a Tanukhové se neslyšně rozdělili do dvou křídel. Džalal nasadil šíp, pomalým pohybem napjal luk a vypustil svištící střelu.

Noc náhle zaplnily matně lesklé záblesky a první muž zařval bolestí, když se mu šíp zasekl do zad a vzápětí druhý do krku, ještě dříve, než se kdokoli z nich stačil otočit po zvuku běžících nohou. Tanukhové se hnali kolem Džalala, který střílel a střílel. Polovina Hašimů padla dříve, než Šádin proběhl pobořenými vraty s roztočeným mečem nad hlavou. Zevnitř se ozvalo ječení a vzápětí třeskot oceli.

Džalal si přehodil luk přes rameno a vytasil meč. „Vpřed!“ zařval na lučištníky, „teď je to na našich mečích.“

# # #

Mohammed se stočil stranou a mečem zachytil spodní úder Hašimovy čepele. Ruka mu zabrněla, jako by dostal kovářským kladivem, ale nevšímal si toho. Krev v žilách mu prudce pulsovala a celý svět se zmenšil do úzkého tunelu, plného zuřivých tváří jeho příbuzných. Na jeho kryt pršely údery a on nutil své svaly k rychlejšímu a rychlejšímu tempu. Po zádech mu přeběhl mráz, když se na něho najednou vrhli tři a vzápětí čtyři Hašimové naráz. Jejich meče se blýskaly vzduchem a on se znovu a znovu kryl a útočil. Jeden meč zaklesl za jílec a ohromnou silou odhodil muže stranou. Ostatní tři ho zasypali blyštivým krupobitím, ale on rychlými protiúdery dvě rány odklonil a třetí zachytil na plocho. Starý meč nezklamal. Jednomu z Hašimů rozsekl paži od zápěstí až po loket a ten se s úpěním svalil na zem.

Skrze bušení krve v uších nezřetelně zaslechl, že ho zezadu někdo volá. Ale dveřmi se na něho valili další a další Hašimové. Podlaha byla kluzká krví a jemné polštáře a hedvábné drapérie v ložnici jeho dcery byly rozsekány na kusy. V levé ruce svíral dýku, kterou někde sebral, a když Hašimové zaútočili, zastavil s ní jednu čepel a pak obloukem sekl doprava a zachytil meč druhého muže. Ten couvl a zbraň uvolnil, ale Mohammed vyrazil a dýkou mu prosekl hrdlo. Vystříkla krev a oslepila druhého, kterého Mohammed bez rozmýšlení rozpáral.

Stále viděl jen jakoby úzkým, šedým průzorem. Mohammed tančil, sekal a kryl se uprostřed místnosti v děsivém kolotoči oceli a krve. Další Hašimy, kteří se na něho s kletbami a přísahami vrhali,

zabíjel, rozbíjel jejich kolena okovanými botami, nebo měnil jejich obličeje v krvavou kaši.

Tentokrát zaslechl výkřik zřetelně. To jeho dcera na něho volala otvorem ve střeše a zapřísahala ho, aby si pospíšil ven. Odrazil neohrabaný útok kopiníka, přesekl ratiště vejpůl a zabodl meč do jeho podpažní jamky. Vytrhl zbraň a začal pozpátku šplhat po hromadě nábytku pod hrubě vysekaným otvorem. Nad sebou viděl Roxaninu tvář a její natahující se paže.

Převrátilo se pod ním sedátko, ale to už se zachytil okraje otvoru. Roxana ho chytila za rameno a dlouhé nehty zasekla do jeho roztrhané haleny, tvář zkřivenou námahou, jak se ho snažila vytáhnout nahoru. Mohammed tápal nohama po nějaké opoře, až nakonec narazil na další sedátko a trochu se vyšvihl. Roxana ho zachytila za opasek a napůl ho vytáhla ven. Na okamžik nic neviděl, protože měl hlavu schovanou pod jejími šaty.

Ozvalo se ostré cvaknutí a pak zvuk, jako když se něco těžkého zasekne do masa.

Mohammed se konečně vytáhl otvorem ven, Roxanu tlačil rameny s sebou. Překulil se a po zátylku mu přeběhl mráz, když zachytil její bezvládné tělo. Mezi sloupy kouře probleskovaly plameny a zalévaly noc temně rudou a oranžovou září. Když Roxanu otočil na záda, hleděl do jejích nevidomých očí. Střela z *arcuballisty* ji zasáhla ze strany do krku ve chvíli, kdy se snažila vytáhnout ho na střechu. S její krásnou bledou tváří krutě kontrastovala rána plná rozervaných svalů a úlomků kostí. Mohammed se zvolna vztyčil a nevšímal si hluku a výkřiků, které přicházely dírou ve střeše. Vzduchem poletoval popel a usazoval se mu na tvářích a v šedivějících vlasech. Zíral dolů do místnosti, kde si jeho Tanukhové, kteří konečně dorazili, prosekávali cestu zaskočenými Hašimy, ale oči mu žhnuly jen požárem města.

Thyatis zvolna sestupovala dlouhým schodištěm z pískovcových stupňů. Zlatorudé vlasy jí splývaly na záda, vztyčená hlava zdůrazňovala vznešené držení těla. Na sobě měla pouze krátký bavlněný chitón doplněný tepanými měděnými náramky na pravém předloktí. Schodiště ji dovedlo na mramorem vydlážděnou plochu, dlaždice byly poprášeny jemným bílým pískem. Nacházela se v rozlehlém dómu, který vysoko nad její hlavou uzavírala ohromná kupole. Stěny se ztrácely v šeru, z něhož vystupovaly jen paty pravidelně rozmístěných sloupů. Vysoko umístěným kruhovým otvorem dopadalo dovnitř rozptýlené sluneční světlo. V kruhu světla procházejícího *oculem* stála štíhlá postava; Mikele je očekávala. Stejně jako prve, i nyní byla oděna do dlouhých bílých pantalónů z jemné bavlny a do tuniky v tlumené žluti s kruhovým límcem. Pod tunikou měla přiléhavou halenu, jejíž tmavé rukávy jí dosahovaly až k zápěstí. Vlasy měla na temeni staženy do pevného uzlu.

Thyatis se zastavila na okraji kruhu světla a s rukama sepjatýma před sebou se hluboce poklonila. Za ní, na vrcholu táhlým obloukem klesajícího schodiště, vyčkávala Širin, zahalená do volně splývající róby. I ona měla vlasy pečlivě sčesané dozadu. Thyatis pomalu vzhlédla a setkala se s pronikavým pohledem drobné ženy.

„*Sifu*, přivedla jsem někoho, kdo by chtěl poznat Cestu otevřené ruky.“

Mikele se ani nepohnula, ale její hlas zněl ozvěnou od skrytých sloupů a zákoutí síně: „Je-li zde žák, bude i učitel. Je zde onen žák přítomen?“

„Ano, *sifu*.“

Thyatis se znovu poklonila a ustoupila k jednomu z vysokých, drážkovaných sloupů, jejichž kruh tvořil střed síně. Širin sestoupila dolů, tichem se jasně neslo lehké pleskání jejích chodidel. Na hranici světla a stínu se zastavila a poklonila se stejně jako Thyatis. „Já jsem tím žákem,“ pronesla jasným, vysoko posazeným hlasem. „Je zde učitel přítomen?“

„Ano,“ odpověděla stále nehybná Mikele. „Vstup do světla, ať vím, kdo jsi.“

Když Širin spustila róbu na zem a vstoupila do kruhu světla, Thyatis uniklo krátké zasyknutí. V bledých paprscích její tmavě olivová pokožka zářila zdravím. Plná ňadra měla přepásána *strophiem* z nejjemnější egyptské bavlny a klín jí kryla jen krátká bederní zástěrka. Měsíce dřiny na palubách lodí v arabských a egyptských vodách ji zbavily tukových polštářků, které získala během čtyř let luxusního života v Ctesiphonu. Zdálo se, jako by se s nenucenou vznešeností vznášela vzduchem. Thyatis polkla, přestože ji takhle neviděla poprvé.

„Já jsem učitel,“ odvětila Mikele a nepatrným úklonem hlavy naznačila poklonu. „Ty se zde chceš učit?“

„*Ano,*“ řekla Širin a udělala krok ke středu kruhu světla. „Chci se učit.“

Mikele si ji okamžik zamyšleně prohlížela a pak jí tváří kmitl záblesk úsměvu. „Pak se tedy budeš učit.“

Thyatis si oddechla, otočila se a tiše odcházela vzhůru schodištěm. Z šera pod ní vyšly žákyně Cesty, které až dosud seděly tiše skryty, a jejich hlasy a smích naplnily chrám tvořící střed školy. Na vrcholku schodiště se Thyatis otočila a smutně se zadívala dolů na Širin, která už zaujatě hovořila s ostatními dívkami. Na okraji hloučku stála Mikele a s klidným výrazem sledovala odcházející Thyatis. Římanka se otočila a odešla. Připadala si vyloučená ze života své přítelkyně, a přestože s něčím takovým neustále počítala, bolelo to.

# # #

U stěny místnosti, s mnoha chodidly ošoupanou dřevěnou podlahou, stála dřevěná mužská figurína. Také dřevěný muž se vztaženými pažemi nesl známky opotřebování, třebaže ne tolik čisté a pravidelné. Jeho krk, obličej, lokty, rozkrok a kolena nesly hluboké stopy mnoha ran. Jeho namalovaná tvář s bujným rudým vousem a hustým obočím byla dávno setřena.

Thyatis se svlékla jen do bederní zástěrky a *strophia* a po špičkách se bokem přibližovala k figuríně. Paže držela mírně

pozdvižené, svaly měla napjaté. Náhle prudce vyrazila vpřed, z tváře a vlasů jí odstřikovaly velké kapky potu. Dřevěná postava se zakymácela, když se na ni sesypal déšť kopanců a ran. Thyatis se vzrůstající rychlostí opakovala sérii úderů pěstí, kopanců a krytů; svaly ji pálily námahou. S divokým výkřikem vyskočila, v rychlé obrátce vykopla a zasáhla dřevěnou hlavu figuríny. Zapraštělo to a hlava z věkovitého dubu práskla o podlahu cvičební místnosti. Thyatis opět dopadla na nohy a skrze zaťaté zuby syčivě oddechovala. Po těle jí tekly potůčky potu a propocená suknice se jí lepila na stehna.

S dalším výkřikem začala pěstmi zpracovávat předloktí figuríny, která její rány přijímala stejně, jako desetitisíce před tím. Thyatis se prudce odvrátila a cvičení zakončila krátkou sérií krytů a bloků. Pak ztěžka dosedla na zem a schovala hlavu do dlaní. Cítila se jako dobytče na porážce.

„Ale drahá," ozvalo se tiše ode dveří, „nemusíš ničit zařízení, ten ubohý chlapík už tak dost trpí."

Thyatis začala se vzteklým výrazem vstávat, ale v tu chvíli uviděla Matrónu, stojící ve dveřích. Elegantní róba ji zakrývala téměř až ke kotníkům. Starší žena nechala své bílé vlasy volně splývat po ramenou, v jedné ruce držela skládací vějíř. Když vcházela dovnitř, ladnost její chůze a úsporné, ovládané pohyby prozrazovaly grácii s jakou se musela pohybovat za svého mládí. Usedla na jednu z laviček podél stěn, její hlava se ostře rýsovala proti světlejšímu pozadí hluboko zapuštěného okna, ve kterém se na vzdáleném horizontu bez jakéhokoli přechodu srážela azurová modř s čistou bělí. Vějíř zvolna čeřil vzduch.

Thyatis zavrtěla hlavou, zvedla se a šla do rohu místnosti, kam odlétla uražená hlava. Zvedla ji, zašklebila se na ni a nasadila ji zpět na čep. Trochu se sklonila ke straně. „Můžu udělat novou," řekla, aniž by pohlédla na Matrónu.

„Hm, tvému tělu by jistě prospělo potopit se do některého vraku u Zubu a vyzvednout kus dřeva. Ale klidu mysli tak nedojdeš, drahá. Vyčerpání ti poskytne jen dočasnou úlevu. I když… na stavbu nového chrámu Atargatis je potřeba vylámat a přitesat mnoho kamenů…"

Thyatis se zpříma zadívala na Matrónu, ale zarazila se. S klidnou tváří a úsměvem, který jí neustále pohrával kolem rtů, připomínala holubici, která se právě chystá roztáhnout křídla. Římanka potřásla hlavou a po podlaze se rozlétla sprška potu. „Trápím se, jsem nešťastná," cedila mezi zuby. „Vždyť tohle jsem chtěla, a teď se s tím nemůžu srovnat! Tohle jsem chtěla, ale… není to to, co chci. Bohyně! Nevím, kudy kam. Nesnáším to. *Nic* se nedá dělat!"

Matróna přikývla a v očích jí zajiskřilo.

Thyatis nervózně přecházela po místnosti. „Myslíš, že jsem udělala dobře?" Otočila se dychtivě na Matrónu. „… že jsem přivedla Širin. Nikoho jsem se neptala na svolení… připadalo mi to tak nejlepší…"

„Vždycky jsi měla skvělý instinkt, tak proč o něm teď pochybuješ?" opáčila Matróna, lehce nachýlila hlavu na stranu a jako zvědavý sokol sledovala přecházející Thyatis.

„Protože… protože takhle vysoko jsem ještě nikdy nehrála. Tahle hra patří vévodkyni, ne mně. Já pracuji v temných uličkách nebo za noci na opuštěných cestách. Umím tiše zabít nožem i smyčkou. Ale tohle… únosy a ukrývání princezen, to jsem nikdy nedělala.

Bylo by mnohem jednodušší, kdybych prostě uposlechla císařova příkazu!"

Matróna s úsměvem přikývla a kostnatou dlaní poklepala na lavičku vedle sebe. „Sedni si, drahá. Bylo to opravdu závažné rozhodnutí, neuposlechnout příkazy. Jít proti zájmům, předpokládám, tvé paní vévodkyně. Jaký jsi k tomu asi měla důvod?"

Thyatis zhluboka vzdechla, usedla a opět skryla tvář do dlaní. „Nevím," sotva slyšitelně mumlala skrze prsty. „Myslela jsem, že pro vévodkyni bude princezna užitečnější živá v Římě, než mrtvá ve Ctesiphonu. A ách… jestli se to císař dozví, budou se naše hlavy kutálet!"

Matróna jí zlehka položila ruku na rameno. „Myslím, že nikoli, drahá. Drby z tržnic pronikají i na náš malý, tichý ostrov. Císař Východu je vzteky bez sebe, že mu unikla tak skvělá kořist. Jistě, ten nemotora chtěl tvoji přítelkyni jako svatební dar pro svého bratra.

Ale tvůj velitel? Tenhle císař Galen? Ten se tetelí blahem, i když to pochopitelně nikdy nepřizná.“

„Proč?“ Zamračila se Thyatis, když viděla, jak se Matróna usmívá. „Přikázal mi jít do nepřátelského města a být připravena, a já jsem ho zklamala. Nebyla jsem tam, když jeho vojáci zaútočili na brány – ztrácela jsem se někde v bludišti Labutího paláce a hledala…“

„Hledala jsi koho?“ Matróna naklonila hlavu a několik pramenů bílých vlasů se jí svezlo stranou. „Hledala jsi svou přítelkyni, které hrozila smrt. Hledala jsi možnost záchrany z ničeného a rabovaného města nejen pro sebe, ale i pro své muže a rodinu tvé přítelkyně. A proti tomu stavíš možné zájmy a touhy svého císaře?“

Matróna se vztyčila a zvolna přešla k západní stěně místnosti, kde se opřela o balustrádu pod okny. Slunce pod nimi zalévalo akvamarínový oceán, ze kterého ostře vystupovaly temné útesy ostrova. Stiskla rty a zadívala se k pustému obzoru. „Odhadování zájmů a tužeb císařů je velmi nebezpečná záležitost. Jejich zájmy nejsou tvými, ani žádného muže či ženy, které neovládají to, co ty. Jejich odpovědnost jim halí svět do jiných odstínů, než jsou mé či tvé. Císařové zapomínají na přátele, rodinu, dokonce i na ty, kteří jim prokázali dobrodiní. Věz, že jim nelze *nikdy* věřit.“

Thyatis vzhlédla, když Matróna ztišila hlas.

„Zájem císařův těžce zkouší celé impérium. Myslím, má drahá žákyně, že v tomto případě, kdy jsi následovala hlasu srdce a pomohla přítelkyni, se misky vah nachylují na tvou stranu.“

„Takže jsem udělala dobře?“ vyskočila Thyatis a nervózně si otírala zpocené dlaně o stehna.

Matróna se rozesmála a odvrátila se od okna. „To nikdo nemůže říci,“ odvětila a široký úsměv prohloubil vrásky v její tváři. „Ale řekni mi jedno, Ó Vznětlivá: Kdybys svou drahou Širin nechala v troskách paláce, a ona teď byla jako válečná kořist manželkou prince Východní říše, myslela by sis, že jsi udělala dobře?“

Thyatis ztuhla. Představila si, jak princezna klečí před princem Theodorem, uslzenou tvář plnou modřin, róbu z jemného žlutého hedvábí rozervanou. Brunátný princ se směje a zpod vlasů mu úzkým pramínkem crčí pot. Thyatis mimoděk zaťala pěsti a zlostně odfrkla.

Matróna zvážněla a přimhouřila oči. „Vidíš? Nesneseš to. Řídíš se srdcem.“

„Ano,“ odpověděla zničená Thyatis. „Asi ano.“

# # #

Širin se opřela o chladnou kamennou stěnu převlékárny. Unaveně zdvihla nohu a začala uvolňovat tkanice prošívané náholenice. Každý pohyb roztřesených prstů bolel. Po chvíli si uvědomila, že ztratila pojem o čase a stále se snaží uvolnit jeden uzel. Během nekonečného celodenního výcviku se tak utáhl, že s ním už snad nedokáže hnout. Ruka jí sjela zpět do klína. Přestože se tomu bránila, zvolna se svezla na stranu; sedět zpříma pro ni znamenalo nesnesitelné vypětí. Lavice byla vytesána z jednoho kusu břidlice, která se těžila v nitru ostrova. Byla sice tvrdá a studená, ale podepřela ji. Zavřela oči a krátce a rychle oddechovala.

Zdál se jí sen, ve kterém nebylo nic jiného, než neustálý pohyb a bolest.

Ze spánku ji vytrhl lehký dotek na rameni; prudce se posadila a zamrkala.

Hleděla na jemný, oválný obličej, kterému dominovaly ohromné, tmavé oči.

„Sifu!… odpusť, nechtěla jsem usnout,“ zasípěla.

„To nic, ptáčátko,“ odpověděl tichý hlas s tím zvláštním přízvukem. „Pojď, pomohu ti vstát.“

Jemnými pažemi ji uchopila v podpaží a Širin vstala, přestože v první chvíli myslela, že omdlí bolestí, která provázela každý její pohyb. Měsíce cvičení na palubách lodí, které vezly ji a její rodinu z Perského zálivu přes zelené vody Mare Ethyraeum až do Egypta, sice zlepšily její kondici, ale nebylo to nic ve srovnání s prvním dnem výcviku zde. Mikele ji po několika schůdcích odvedla do místnosti plné páry.

Vstoupila do horké vody a vydechla úlevou, když ucítila teplo stoupající od kotníků vzhůru.

„Teď se pomalu natáhni do vody,“ vyzvala ji Mikele a svlékla jí krátký bavlněný chlamys.

Širin se podvolila, horká voda pomalu stoupala výš a jí se zdálo, jako by ani nebyla ve svém těle. Zvolna usedla na jeden z hladkých schodů, které ze všech stran klesaly do kruhového bazénu. Voda jí sahala po prsa. Bylo to nádherné. Mikele si sedla nad ní na hranu bazénu a roztažené nohy natáhla podél ní. Širin se zaklonila a mezi zaťatými zuby syčivě oddechovala.

„Dnešní cvičení bylo k něčemu dobré," řekla Mikele, zatímco jí palci masírovala pokožku pod vlasy a ostatními prsty jí přidržovala hlavu zpříma. „Jsi pomalá, ale je naděje, že se zrychlíš. Nejsi silná, ale v tvých pohybech je náznak síly. V pase jsi ztuhlá; máš příliš mnoho špatné *čchi* v bedrech a podél páteře."

Širin už před chvílí přestala vnímat slova, cítila jen nádherné teplo, které jí pronikalo až do kostí a uklidňující vlny, které jako by vycházely z Mikeliných palců.

# # #

„Proč jsi sem přivedla svou přítelkyni?"

Thyatis odložila dřevěný pohár na stůl a hřbetem ruky si otřela ústa. Naproti ní, ve starodávné, vyřezávane židli s vysokým opěradlem, seděla Matróna a zpytavě si ji prohlížela. Thyatis měla nohy složené pod sebou. Přes rozeklané pobřežní útesy se připlížila tma a skrytá zátoka i hluboká okna se zaplnily stíny noci. Obě seděly u cedrového stolu ve výklenku, který byl vytesán do skály a sousedil s Matróninými komnatami. Z výklenku bylo vidět do zátoky, pohledům zezdola bránila přečnívající skála. Obě ženy spolu strávily celé dlouhé odpoledne, a nyní již bylo po večeři. Na stole stálo několik misek a tácků z pálené hlíny, kterým Matróna dávala přednost, a amfora krétského vína s červenou parafou.

Thyatis se usmála a v šeru se zaleskly její bílé zuby. „Já… já myslím, že jsem ani neuvažovala o tom, že bych ji vzala někam jinam."

„Hmm…" Matróna se zamyšleně zadívala směrem k zátoce a naslouchala tichému šplouchání vln na malé pláži. „Myslím, že jsi ji přivedla domů. Na místo, kde se cítíš v bezpečí. Zvolila jsi dobře, má drahá. Mezi námi bude v bezpečí, dokud bude ostrov ostrovem. Ale nemyslím si, že ses tak rozhodla bez uvažování."

„Jak to?“ Thyatis si přitáhla kolena k bradě a sevřela nohy rukama. „Mám to všechno jako v mlze.“

„Ach,“ zasmála se Matróna tím svým tichým způsobem. „Tvá hlava možná neuvažovala, ale tvé srdce ano. Řekni, proč jsi ji k nám přivedla jako *efébu*, žáka, novicku Lovkyně? Byly bychom ji přijaly bez toho starodávného obřadu; mnoho žen, které zde našly útočiště, nikdy neskládalo přísahy. Proč musela přijít v tom starodávném kostýmu? Proč musela tak formálně recitovat ten starý, pomalu už nesmyslný pozdrav?“

Thyatis zrudla, pohlédla stranou a začala se zuřivě škrábat na hlavě. „Já nevím… připadalo mi to tak nejpříhodnější. Zapomněla jsem na Nepřísahající…“

„Pchá!“ vyštěkla Matróna a z misky vzala vyloupnutý ořech. Pomalu žvýkala a tvrdě si měřila Thyatis, která se neodvažovala pohlédnout jí do očí. „V hlavě se ti honí něco jiného než tradice a ceremonie. Řekni, kdyby zítra musela odejít, chyběla by ti?“

„Ano,“ vzlykla Thyatis a schovala hlavu mezi kolena. „Už teď mi chybí, když každý den odchází cvičit do chrámu Cesty. Měla bych se vrátit do Říma; vévodkyně bude zuřit, jestli budu ještě otálet, ale pomyšlení, že ji už neuvidím, je hrozné.“

„Ach, myslela jsem si to. Řekni, drahá, co bys dělala, kdyby měla zemřít?“

„Muž, který by na ni vztáhl ruku, by to draze zaplatil,“ procedila sveřepě. „Proč se mě ptáš na takové věci?“

„Hmmm… to jen moje morbidní zvědavost. Někdy se ke mně zatoulají takové divné myšlenky, jako když koťata hledají misku čerstvé smetany a teplou náruč. Na tuhle myšlenku jsi mě přivedla ty; přivedla jsi milovanou Širin na náš ostrov, takže možná bude tvou *fedájou*.“

„Čím?“ zašilhala Thyatis na Matrónu, která povytáhla obočí.

„Starý Lycurgus se snad nebude horšit, že jsem zneužila jeho slovo, ale myslím, že to znamená něco jako sestra ve zbrani. Tohle chceš?“

„Širin?“ vyhrkla zmateně Thyatis. „Myslíš, že jsem ji přivedla, aby… že chci, aby bojovala? Udělat z ní zabijáka? Ne, tohle nechci…“

Matróna pozdvihla ruku, aby Thyatis zabránila říci nějakou nepředloženost. „Ne, drahá, nemyslím, že bys ji chtěla předělat k svému obrazu, spíše z ní udělat sobě rovnou, partnerku. Někoho, kdo se ti vyrovná jak talentem, tak schopnostmi. Sladké. Pokud to nebyl vědomý záměr.“

„Počkej. Myslíš… že se mnou zůstane?“

„Zůstane? Nikdo neumí říci, co přinese budoucnost. Ale chtěla bys to, že? Aby s tebou zůstala, dokud budeš živa?“

„Ano,“ odpověděla Thyatis téměř neslyšně. Matróna se pousmála a zadívala se na Thyatis, na jejíž tváři bylo patrné, jak se jí hlavou honí myšlenky, jako se jeleni v běhu míhají světlinami a stíny lesa. „Ráda bych.“

„Ty to chceš,“ opravila ji Matróna a položila jí ruku na paži. „Byla jsi její ochránkyní, průvodkyní a zachránkyní. Uspokojuje tě, když ji chráníš před bolestí světa a jsi za ni odpovědná? Když se staráš o to, aby její děti měli dostatek jídla a dobře prospívaly? Když ji nosíš v srdci a víš, že na tebe čeká, než se vrátíš z boje?“

„Ne!“ trhla sebou znechuceně Thyatis. „Nechci ji vlastnit!“

„Jistě,“ odpověděla Matróna suše, „to jistě nechceš. Takže jsi ji přivedla k nám; ne kvůli bezpečí nebo proto, abys ji skryla před světem, než vévodkyně nebo císařové rozhodnou o jejím osudu. Ne, ty máš mnohem větší starost o něco jiného… ty chceš jedno: přítele, partnera, *fedáju*, která ti bude rovná, nebude ani tvým pánem, ani tvým otrokem a bude stát při tobě. Někoho, kdo smýšlí podobně a s nímž je možno se krásně dohodnout. Tohle chceš?“

„Ano, to chci,“ odpověděla Thyatis se slzami na krajíčku.

„Hmm… možná to mít budeš. Jen jsem zvědavá, jestli budeš spokojená.“

# # #

Vlny se zpěněnými zelenobílými vrcholy se hlučně rozbíjely podél pobřeží. Bělostný sluneční kotouč visel vysoko na obloze. Vlnky příboje běžely vzhůru pláží a pohrávaly si se zrnky černého písku, do kterého se bořila Thyatina bosá chodidla. Déle od pobřeží byla hladina klidná jako průsvitné zelené zrcadlo. Zvolna kráčela podél čáry příboje a špičkami nohou vyrývala důlky do vlhkého

písku. Na lících a na kořeni nosu jí vyrazily výrazné pihy. Rozpuštěné zlatorudé vlasy kopírovaly křivku krku. Oči, ve kterých se odrážela zeleň nekonečného oceánu, stínil široký slaměný klobouk. Kolem pasu měla ovinutý pruh barevné látky a na řemínku se jí tam pohupovala nádoba s vínem. Úzký pruh písku se stáčel pod příkrý černý útes a tam, na nejsevernějším výběžku ostrova, ležela skryta za výběžkem ztuhlé lávy pláž otevřená do okolního moře.

Za skálou se pláž rozšiřovala a na nízké písečné duně tam stál altánek, jehož stěny tvořily dřevěné kůly propletené provazy a střecha byla z bílého plátna. Thyatis tam zamířila a chodidly rozstřikovala spršky vody ustupujícího příboje. Uvnitř ve stínu seděla Širin, opřená o lokty a zasněně se usmívala. I ona měla rozpuštěné vlasy, kromě dvou copánků propletených tenkou modrou stužkou, které jí spadaly podél hrdla jako dva lesklé provázky. Měla na sobě jen delší, tenkou bavlněnou halenu, sandály odkopla stranou. Jemný kotník jí obepínal stříbrný kroužek se zlatými rolničkami. Thyatis si uvnitř klekla a otočila se, aby si očistila chodidla od písku.

„Ach, ty se tak snadno spálíš," řekla Širin a přejela jí prstem po ramenou. Pod jejím nehtem se odlupovaly kousky spálené kůže. Thyatis sykla a otočila se. Širinina tvář byla jen několik palců od její a její oči se zdály nesmírně veliké. Thyatis si náhle uvědomila, jak se jí ňadra její přítelkyně tisknou k paži. Přes tenkou tkaninu vnímala žár jejího těla. Thyatis trochu potřásla hlavou, aby dostala neposedné vlasy z očí. Bylo jí trochu zima. „Tohle slunečné podnebí mi nesvědčí. Potřebovala bych trochu šedivého, studeného deště… au!"

„Šššš." Širin se za ní trochu pohnula a hbitými prsty rozvázala tkanici její haleny. „Mám tu na to nějaké mazání; dostala jsem ho od tetičky."

Thyatis překvapeně sykla, když jí na záda dopadly chladivé kapky.

„Nevrť se," přikázala Širin a zamnula si ruce. Zamlaskalo to.

„Ano, Vaše Veličenstvo," zamumlala Thyatis a zkusila se podívat přes rameno. Širin si sedla těsně za ní a roztažené nohy položila podél jejích. Thyatis zrudla, když ucítila jak se jejich pokožka otřela jako dva kousky hedvábí, a zakryla si tvář vlasy. Širin

jí po zádech roztírala chladivý olej. Thyatis šťastně vzdychla a trochu se uvolnila.

„Severní barbaři by se měli vyhýbat slunci," zašeptala jí Širin do ucha a její chladný dech ji pohladil po rameni. „Měli by zůstávat uvnitř, kde je bezpečné šero. Jinak vypadají jako vaření humři a hned jsou samý puchýř."

„Uvnitř?" zeptala se ztěžka Thyatis.

„Přesně tak." Širin se k ní přisunula blíž, až se její bradavky dotýkaly Thyatiných zad. Rukama kluzkýma od oleje jí dál přejížděla po ramenou a vnitřní straně paží. „Někde, kde je příjemně a teplo, třeba v posteli."

„V posteli?" šeptla Thyatis a zajíkla se, když kluzké dlaně lehce sevřely její ňadra. Širin jí přitiskla prsty na bradavky a pomalými krouživými pohyby roztírala olej. Thyatis tiše zasténala a natočila hlavu k Širin. Její vlhké měkké rty už čekaly, její ústa byla horká a Thyatis nevnímala nic než polibek a ruce na svých ňadrech. Zvolna si lehla na záda, Širin se jí svezla do náručí a jednou nohou jí sklouzla přes stehno. Thyatis jí zabořila prsty do vlasů.

Vítr od moře lehce rozvlnil plátěnou střechu altánku; rytmické skřípění trámků vytvářelo melodický kontrapunkt k tlumenému dunění příboje na vzdálených útesech. Rolničky na Širinině kotníku jemně cinkaly.

ANTIOCH, ŘÍMSKÁ SYRIA MAGNA

Mladík, jehož rezavé vlasy byly po měsících pobytu pod žhavým pouštním sluncem téměř vybělené, běžel podél řady vysokých vozů. Jejich plná kola byla pokryta bělavým prachem. Přes většinu povozů byly přehozeny plachty, aby chránily jejich náklad – bedny, sudy, krabice, hezké chlapce a ženy v okovech, svazky šípů a oštěpů i tisíce krabic se znakem Perské říšské mincovny – před deštěm, sluncem a pískem, které sužovaly poutníky v severní části Mezopotámie. Do každého vozu byla zapražená dvojice dobytčat nebo mul. Zvířata žalostně bučela, když kolem nich probíhal a jeho

vojenské sandály rytmicky pleskaly do udupaného prachu. Slunce stálo vysoko a vozy poskytovaly jen nepatrný stín, přesto v něm ležely nebo seděly tisíce vojáků v rozedraných rudých pláštích a ve zbroji poznamenané dlouhými boji. Prach pokrýval jejich opálené tváře. Žár nabýval na síle.

Mladík proběhl kolem posledních nákladních vozů a dostal se k řadám koní odevzdaně stojících ve vedru se skloněnými hlavami. Jejich jezdci, těžkooděnci *tagma* Západní říše, seděli ve skupinách podél cesty. Nad některými sloužící drželi slunečníky ze špinavě oranžového plátna nebo hedvábí. Mnoho jezdců s přikrývkami pod hlavou spalo vedle koní, někteří spolu polohlasně hovořili. Ale všichni bez rozdílu se zdáli být dlouhým pochodem vyčerpáni. Za odpočívající jízdou se cesta stáčela a po táhlém klesání končila na břehu široké řeky. Mladík se pousmál, když vedle cesty uviděl vozy a praporce své jednotky. Zpomalil, protože v klesání byla dlažba rozpraskaná a chůze obtížnější. Teď míjel pěší kohorty; které většinou tvořili spálení Gótové a Germáni hovořící mezi sebou svými částečně srozumitelnými jazyky, doširoka rozložené podél cesty. Jejich důstojníci ho pozorovali, ale žádný se neodvážil ho zastavit.

Caduceus a odznak blesku připnutý na plášti mu přes jeho mládí dodávaly důležitosti. Císař poskytoval příslušníkům Imperiálních thaumaturgických sborů značnou svobodu a dokonce i Germáni a ostatní barbaři, početně doplňující legie, jejich výsady uznávali. Zkřížit cestu rozezlenému čaroději by se nemuselo vyplatit, a obvykle se to také nevyplácelo.

Mladík sešel na kraj cesty, opřel se dlaněmi o stehna, zhluboka oddechoval a odpočíval. Kolem něho rachotil do kopce vůz s šesti velkými dubovými sudy, tažený udřenými dobytčaty. Žbluňkání vody v sudech bylo nejkrásnějším zvukem pro tisíce mužů lemujících cestu. Chlapec se usmál na kočího a krátce zasalutoval. Tohle byl třetí povoz s vodou, který potkal od chvíle, kdy opustil brány města. Rozběhl se dál, a zakrýval si nos a ústa, aby nevdechoval prach zvířený povozem. Běh mu dělal dobře, cítil, že jeho tělo je zase k něčemu užitečné.

# # #

Stěna širokoramenných mužů v těžké kroužkové zbroji se rozestoupila, aby zaprášený posel mohl vejít do polního stanu. Muž sundal kožený klobouk, oprášil ho a pak ho odhodil na zem. Další dva strážní, drsně vyhlížející Latinové s důležitě přimhouřenýma očima, zkontrolovali jeho zbraně a plášť. Když byli s prohlídkou spokojeni, poslali ho kývnutím dovnitř.

Tam za skládacím stolkem seděl štíhlý, tmavovlasý muž. Vzhlédl k příchozímu. Kurýr poklekl na jedno koleno a lehce se poklonil, jak bylo zde na Východě zvykem.

„Zdráv buď Galene, císaři a bože."

„Vítej, chlapče," odpověděl Martius Galen Atreus, císař Západní říše římské, odložil brk a otřel si inkoust z prstů. Měl výraznou úzkou tvář a na temeni hlavy chomáč černých vlasů. Jeho jasné oči prozrazovaly pronikavý intelekt. „Co nám neseš za zprávy?"

Posel vstal a z brašny u pasu vyndal pouzdro na svitky. Byl velice mladý, snad ani ne šestnáct. Měl velmi krátce zastřižené vlasy a rozhodný výraz. „Dopis, Caesare, od císařovny."

Galen napřáhl ruku, na okamžik zaváhal, ale pak pouzdro převzal a položil je na stůl. Usmál se a pokynul k jednomu ze sloužících. „Dobře, chlapče. Teď potřebuješ koupel a něco k pití. Timosi, dohlédni, ať je o něho postaráno."

Postarší Řek přikývl, usmál se na posla a odvedl ho. Císař pozoroval s rozechvěním tubus na stole. Strčil do něho a když se otočil, viděl, že nese podpis a pečeť jeho ženy Heleny, císařovy Západní říše. Vzdychl si. Naposledy ji viděl v Catanii, v jejich sicilském sídle. Tehdy mezi nimi padla prudká, ukvapená slova, kterých vzápětí litoval. Psala mu, ale její dopisy schovával neotevřené v truhle se svými osobními věcmi.

V Římě, a dokonce už i předtím, když s legií První Minerva pobýval v Colonia Agrippina v jižní Germanii, si Helena získala nebetyčnou reputaci jako básnířka, spisovatelka a mazaná pletichářka. Její ostrý jazyk znectil nejedno město. Množství korespondence, jaké zvládala, bylo legendární. Během jednoho týdne v Agrippině, kdy nepřetržitě pršelo, na vlastní oči viděl, jak napsala sedmdesát tři dopisů. Její rozum a úsudek si cenil nade vše. To, že

nalezl družku stejně chytrou nebo možná inteligentnější než on sám, ho stále naplňovalo tichým úžasem.

Ale co bude, jestli se obrátí proti němu? Dokonce i on, pán poloviny známého světa, se obával jejích schopností. Galen zdvihl tubus, potěžkal jej a cítil, jak listy papyru uvnitř kloužou sem a tam. *Co když jsou tam dobré zprávy?*

Před očima mu vyvstal obraz Heleny, z očí jí metají blesky, ječivým hlasem ho zasypává výčitkami a samotný v štíhlých dlaních svírá hrdlo Mínójské nefritové vázy starší než Řím. Znovu pouzdro odložil. Tu hádku začal sám, nepředloženou poznámkou o jejím zdraví. Ona ji ukončila. *Snad později, až si dám něco k pití.*

# # #

„Takže?“ vyjela zlostně mladá žena.

Zrzavý mladík zavrtěl hlavou, pokrčil rameny a nasadil široký úsměv. Už dávno si zvykl na její výbuchy hněvu a prudkou náturu. „S tím se nedá nic dělat, velitelko pětky. Ve městě je takový zmatek, že potrvá dny, než se dostaneme pod stinné portiko tržiště nebo dokonce do nějaké hospody.“

„Tak kvůli tomu jsem tě tam poslala?“ vyštěkla uhladila si nakrátko ostříhané černé vlasy. Její rozezlené tváři dominovaly vysoké lícní kosti a hluboké, tmavé oči. Stejně jako zrzek byla oblečena do zašpiněného rudého pláště s modrým lemováním a těžké, kožené haleny zpevněné drobnými bronzovými poklicemi. Jen spona, která držela její plášť, byla stříbrná, zatímco chlapcova měděná. „Kvůli tomu sedíme hodiny ve vedru, abys mi nakonec řekl tohle?“

Zrzek znovu pokrčil rameny a dlouze se napil vína z kožené polní láhve, kterou mu podal druhý chlapec na voze. Bylo to kyselé *acetum*, ale třetí den se dalo těžko čekat něco lepšího. Prach z hrdla to však vyplavilo.

„Můžeš na mě přivolat hněv nebes, Ó Zoe, velitelko pětky, ale těžko změníš vůli císaře. Rci, zbylo něco k snědku?“

„Ne, Dwyrine,“ zachrochtal tmavovlasý mladík a opřel se o stěnu vozu. „Tak jsme se při čekání na tebe nudili, že jsme všechno snědli.“

„Odenathe, ty palmyřanský čuně,“ šťouchl ho Dwyrin do paže, „předpokládám, že nezbyl ani fík.“

Odenathus zavrtěl hlavou a nasadil výraz kajícného smutku. „Ani fík, ani jedna datle, ani pečená slepice, ani kolo sýra, ani chleba nebo sušené maso, ani víno, ani… prostě vůbec nic.“

Zoe si odfrkla a přeskočila postranici vozu, zpod suknice jí na okamžik vykoukly opálené nohy. Na zemi si srovnala opasek a zkontrolovala gladius a ostatní výstroj. Dwyrin s Odenathem přelezli do zadní části vozu, sedli si a nechali nohy volně klimbat ven.

„Velitelko pětky, že bys… ty někam jdeš?“

Zoe zpražila Dwyrina pohledem a z háku na postranici sundala potrhaný slaměný klobouk s dlouhým pleteným pruhem látky, který jí kryl krk. „Jdu do města, abych nám našla ubytování a jídlo. Vy dva tu počkáte u vozu a našich věcí. Tím myslím, že opravdu počkáte u vozu. Nenecháte ho jen tak stát u cesty, ani na vteřinku, aby nám ho zase ukradli ožralí sarmatští žoldáci.“

„Počkej chvilku,“ ozval se zamračený Dwyrin. „Copak tu armáda nebude stavět tábor? Proč si musíme shánět vlastní ubytování?“

Odenathus se krátce zasmál, asi jako když psovi zaskočí kost. „V Antiochu? V luxusním, požitkářském, legendárním Antiochu? Na konci takového vítězného tažení? Ach můj drahý, hibernianský příteli. Tohle by císař svým vojáčkům neudělal! Pro legionáře je tohle první plod vítězství. Město rozložené podél líné hladiny Orontu, pod cedrovými svahy hory Silpius, plné stinných zelených loubí, skvělého vína a nádherných žen.“

Dwyrin se zase zamračil, tentokrát na Odenatha. „Stává se z tebe ukecanej krkavec. Určitě jsi na to pořád myslel. Pak si ve městě bude dělat každý, co chce, a centurioni se zblázní, jestli budou chtít udržet pořádek. Jak může římská armáda postupovat bez toho, že by na konci každého dne nerozbila tábor?“

Zoe zavrtěla hlavou a v zoufalství obrátila oči v sloup. Založila si ruce v bok. „Ale jistě, že je tady tábor, trvalý. *Campus martius*, západně od města, na druhé straně řeky. Tam si všichni, podle všech pravidel, postaví stany a přepočítají se. Ale za jeden nebo dva týdny vojáci utratí všechnu kořist z Ctesiphonu ve zdejších tavernách,

bordelech a hernách… a jak sis všiml, mého drahého rodáka popadá amok, protože se bojí, že nestihne ukojit své zvířecí pudy.“

Pokývla k cestě přeplněné čekajícími vojáky. „Potrvá nejmíň den, než je spočítají a dají každému propustku do města. Do té doby budou všechny slušné hospody a noclehárny plné důstojníků a obyčejní vojáci budou spát na lavicích v cirku nebo v táboře na holé, studené zemi. Potřebuju se vykoupat a vím, jak si to zařídit. Ale vy dva zatím zůstanete s vozem.“

Odenathus povytáhl huňaté obočí a trochu podezíravě si ji změřil. „Ale nezapomeneš na nás, zatímco potáhneme tenhle děsný vůz úzkými uličkami k táboru a budeme snášet nadávky centurionů, že ne? Nebudeš si chtít najít bydlení ve vile palmyrského konzula jen sama pro sebe? Tam se určitě najde příjemná lázeň a sauna a sloužící, kteří ti upraví vlasy a udělají manikúru. A možná i jeden nebo dva pěkní otroci, aby ti natřeli záda olejem…“

Zoe pozdvihla jedno obočí a cvakla zuby. „Chtěla jsem najít bydlení pro nás tři. Když ne v konzulově vile, pak určitě v některém hostinci. Ale pokud si to chcete zařídit sami, posloužte si.“

Odenathus zvedl ruce na znamení, že se vzdává.

Zoe přikývla a odhrnula si z očí pramen vlasů. „Odvezte vůz do tábora. Jestli cestou nezabloudíte a nespadnete někde do řeky, najdu si vás.“

Dwyrin se usmíval a díval se, jak dívka po cestě odchází. Připadalo mu, že za ten rok, co ji zná, vyspěla, i když byla stále dost netrpělivá a vznětlivá a neztratila sklon k podezíravosti. Přesto se zdálo, jako by během výcviku dosáhla určité vyrovnanosti. I velení jí svědčilo a Dwyrin byl rád, že to břímě nese ona. Opřel se o prkna postranic vozu a zavřel oči. Jako obvykle, v této vyprahlé a opuštěné zemi, začal vzpomínat na své mládí ve šťavnaté, zelené Hibernii a na chladivou ranní rosu.

# # #

„Nádherný zvuk,“ prohlásil Dwyrin a natáhl ruku s pohárem do šera. „Tyhle hlasy jsou jako stvořené pro zpěv pod širým nebem.“

Odenathus, opřený o svou srolovanou pokrývku, přikývl. Ve světle malé olejové lampy, zavěšené vzadu ve voze, Dwyrin jeho

pohyb spíš vytušil. Táborem, který nyní naplnily armádní vozy a tisíce menších i větších stanů, se nesl mnohohlasý, hlasitý zpěv. Samotná tma jako by před ním ustupovala, když stoupal k jasným hvězdám bezmračné pouštní noci. Dwyrin sice slovům nerozuměl, ale význam byl jasný – píseň vyprávěla o velkých loveckých a válečnických činech.

„To jsou Blemmyové," řekl Odenathus a dolil si pohárek vínem ze společné amfory. Pocházejí z Meroe a Axu; to jsou černá království u pramenů Nilu. Hodně z nich městu slouží jako ostraha karavan nebo za války jako žoldnéři. Jen málokdo je v boji divočejší a statečnější než oni. Myslím, že nemají rádi naše města, i když se říká, že ve své vlasti mají podobně velké *metropolei*, jako je třeba Alexandrie nebo Konstantinopol.

„O čem to zpívají?"

„Nevím," zavrtěl Odenathus hlavou. „V boji také zpívají, aby svým pažím dodali sílu a vnesli strach do srdcí nepřátel. Můj dědeček říkával, že podle své víry jdou přímo do ráje, pokud v bitvě padnou s písní na rtech. Hodně si jejich služeb cenil."

Dwyrin odložil pohár, postavil se a protáhl si bolavá záda. Byl to dlouhý den, i když naštěstí armáda nemusela procházet středem Antiochu. Velení nechalo postavit prámový most hned nad prvním ostrovem, u kterého začínalo nejhustěji zastavěné území, takže legie mohly přejít na západní břeh a dostat se do velkého *campus martius*, ve kterém se armáda zdržovala v dobách míru, cestou mezi poli a drobnými statky. Ale i tak, dostat těžký vůz přes most, který se vlnil pod tíhou tuctů vozů a stovek mužů, vyžadovalo značnou námahu. Paže i lýtka měl stále ještě v jednom ohni. Ale teď už byli na přiděleném místě, stany měli postavené a vychutnávali si teplou večeři.

Kromě vzdáleného zpěvu byl tábor nezvykle tichý a klidný. Kohorty postavily své stany v řadách podle všech pravidel římského ležení, ale chyběl tu obvyklý shon a hemžení, který odpočívající armádu vždy doprovázel. Z nejbližších stanů už Dwyrin slyšel chrápání, takže usoudil, že většina vojáků brzy zalehla. Centurion říkal, že možná už zítra dostane čtvrtina vojáků propustku do města, zatímco zbylí budou odpočívat nebo opravovat vozy. Proslýchalo se,

že během týdne se kohorty vydají na pochod po vojenské cestě do přístavu Seleucia, kde čeká flotila, aby je odvezla domů.

Dwyrin nevěděl, co si o tom myslet. Dostal se do armády v takovém spěchu – při odvodech, které byly na poslední chvíli vyhlášeny pro thaumaturgické školy v Egyptě – že neznal jiný domov, než onu malou školu v Pthames. Předtím byl dítětem sotva si uvědomujícím svět kolem sebe a žijícím v blažené nevědomosti v Hibernii. Jeho rodiště mu teď připadalo neskutečně vzdálené. Bylo odtud měsíce plavby po moři, na nejvzdálenějším konci impéria, a možná ještě dál. Divoké kmeny na jeho rodném ostrově se Římu nikdy nepodrobily a Římu to bylo celkem jedno. Pro senátory byla Britania místem, kde lišky dávají dobrou noc. Teď se mohl s kohortou kouzelníků vrátit do Konstantinopole, kterou předtím sotva zahlédl, a najít si nový domov mezi stovkami čarodějů a kouzelníků, kteří sloužili státu a císaři.

„Chybí ti domov?“ zeptal se Dwyrin a snažil se, aby jeho hlase nezněl smutně.

„Myslíš moje město?“ vzhlédl Odenathus. Jeho protáhlá tvář byla stále částečně schovaná ve stínu. „Jeho zlaté hradby a nádherné zahrady plné hyacintů a buganvílií? Klenutá loubí, vysoké arkády a široké dlážděné ulice? Krása západů slunce za městem? Ano, chybí mi to. I moje rodina mi schází, všichni. Moje sestry a jejich uječený haranti, starý, nerudný otec… všichni mi schází.“ Mladý Palmyřan se odmlčel a zadumaně hleděl do šera. V dlaních bezmyšlenkovitě otáčel pohárkem.

„Zoe tady chce zůstat, myslím v armádě. Naše služba je omezená jen na tohle jedno tažení; byl to dar města impériu, ale zdá se mi, že tady našla něco, co doma neměla. Místo, kam patří a kde má její život smysl. Co z ní bude ve městě? Něčí manželka? Myslíš, že to by se jí zamlouvalo? Tobě připadá, že tady máš domov? Taky ses sem dostal z ničeho nic.“

Dwyrin si dřepl a také se tvářil zamyšleně. „Nevím. Hledači čarodějů mě vzali od rodiny ještě když jsem byl hodně malý a prodali mě do impéria. Mým domovem byla dlouhou dobu škola, ale tam se stejně nemůžu vrátit.“ Vyhrnul si rukáv tuniky. Na světlé kůži

paže se mu jasně rýsovala malá značka, kterou mu vypálili při odvodu.

„Teď mám tohle a musím dokončit službu. Budete mi chybět, jestli odejdete. Na tomhle tažení jsme si občas docela užili. Třeba už jen to, že jsme nepadli! Přežili jsme a domů se vrátíme jako boháči – pokud všechno neutratíme v bordelu.“

Odenathus se pousmál a odložil pohár. „Vím, jak to myslíš, barbare. Nezdá se ti, že by už měla být zpět?“

„No ano, to by mohla.“

Dwyrin se znovu postavil a vyhlédl do tmy. Na městských hradbách za řekou hořely stovky loučí a luceren; řady démantů zavěšených na černém sametu noci. „Ani jeden nemáme propustku – budeme se muset vyplížit z tábora a prohledat město. A to ani nemluvím o tom, jaká hnusná zkažená místa budeme muset projít, než ji vůbec najdeme.“

„Hmmm…“ protáhl Odenathus a nejistě se zvedl. Díky množství vypitého vína mluvil trochu rozvláčně. „By nám zvlášť neprospělo, kdyby se domákli, že tu nejsme. Chtělo by to nechat centurionovi nějakej vzkaz.“

„Jistě,“ odpověděl s úsměvem Dwyrin. „Měli bychom tu něco nechat.“ Uhasil knot lampičky a ve voze nastala naprostá tma. Po hmatu našel svůj plášť a slyšel, jak Odenathus dělá totéž. Palmyřan se pak na okamžik přikrčil u vchodu do jejich stanu. Uvnitř se objevilo tlumené světlo. Když se postavil, začalo se zevnitř ozývat dvojí chrápání. Dwyrin se s úsměvem rozhlédl po obloze plné blikajících hvězd. Čirým pouštním vzduchem nádherně zářila Mléčná řeka.

„Jdeme,“ šeptl Odenathus a začali se plížit mezi pečlivě vyrovnanými stany.

# # #

I když na rozích ulic svítily olejové lampy, v jižní části města za branou Dafné byla tma. Dwyrin stoupl do mezery po chybějícím dlažebním kameni a klopýtl dopředu. Odenathus šel pomalu a pečlivě kontroloval průčelí městských domů. Nacházeli se v lepší obchodnické čtvrti; na ulici nebyly odpadky ani žádní opilí římští

důstojníci, ale bylo už dost pozdě, takže všichni už asi dávno spali. Palmyřan se zastavil a pozoroval elegantní dům se čtyřmi honosnými sloupy v průčelí. Přistoupil ke dveřím, které se ztrácely ve tmě; lucerna v hlubokém dveřním výklenku dohořela. Odenathus se rukama opřel o portál a se skloněnou hlavou naslouchal.

Dwyrin postával na ulici a obhlížel ostatní domy. Na všech byly patrné drobné známky toho, že jsou obývány: květiny na balkónech nebo tlumené světlo svíčky nebo lucerny ve vchodu. Zdálo se, jako by v chladném nočním vzduchu oddechovaly. I když spaly, byly živé. Ale ten, před kterým se zastavili, se zdál prázdný, studený a opuštěný.

„Jseš si jistý, že je to tady?“

Odenathus se mračil a prsty přejížděl po reliéfech na sloupech.

„Tohle jsou tradiční znaky našeho města; dvě palmy u každého vchodu. Jednou jsem tu byl se svým dědečkem a měl jsem dojem, že tohle je ta ulice. Ale tenhle dům vypadá prázdný. To je moc divné. Jsem si jistý, že Zoe šla napřed sem a zkusila najít konzula. Jestli byli všichni pryč, nemám tušení, kam mohla potom jít…“

Dwyrin si pevněji přitáhl plášť, protože se začínalo ochlazovat, a rozhodl: „Najdeme někoho, kdo by nám řekl, kam všichni odešli; třeba se jen přestěhovali do většího domu.“

„Počkej,“ ozval se Odenathus, když se Hybernian otáčel, že už půjde. „Vypili jsme dnes hodně vína a moc nám to nemyslí.“ Začal hrabat ve velké kožené brašně, kterou měl, stejně jako Dwyrin, zavěšenou u pasu a poutkem přichycenou ke stehnu. Po chvilce vytáhl trojúhelníkovitý keramický střep. „Uf, je tady. Máš svůj?“

Dwyrin přikývl. I ten jeho byl až na dně brašny, ale našel ho po hmatu, jak je to naučil jejich učitel Colonna. Střep dlaždice byl po jedné straně zubatý a trochu naštípnutý. Napřáhl ruku; oba kusy do sebe přesně zapadly.

„Pamatuješ si na zaříkadlo?“

Dwyrin sklonil hlavu a známý dotek hladké dlaždice mu osvěžil paměť. Začal zvolna dýchat a zklidnil myšlenky. Na krátký okamžik, když vstoupil do stavu nicoty a vyčkávání, který jeho učitelé ve škole nazývali Branou Hermovou, pocítil lehkou otupělost smyslů způsobenou vínem, ale pocit rychle odezněl. Jakmile se

koncentroval, uvolnil svůj vnitřní zrak, který se soustředil na dva kousky dlaždice v jeho rukách. Temnota ustoupila mihotavému světlu v místě, kde se oba kousky stýkaly, a po dláždění ulice a průčelích domů přebíhaly temně fialové a modré záblesky. Odenathus odstoupil, na jeho místě vytryskl rotující plamen. Dwyrin věděl, že jeho vlastní ruce a celé tělo vypadají stejně; řeka ohně pulsující v rytmu jeho srdce a kopírující proudění krve žilami.

Všechny tyto vjemy musel vytěsnit ze svého vědomí. V podvědomí slyšel mohutný hlas zhrublý lety překřikování válečné vřavy: *Druhým největším nepřítelem kouzelníka je příliš široký pohled. Mysl se rozptyluje a nejsi schopen soustředění.* Stále tu byly dvě čtvrtiny rozlomené dlaždice, ale nyní k nim přibyly dva nehmotné, duchovíte protějšky. Jeden světlejší a druhý tmavší. Společně tvořily čtverec; obyčejnou dlaždici z pálené hlíny na jedné straně potaženou matně modrou glazurou.

„Koukni," šeptl Odenathus. „Ericova je ztracena, ale naše velitelka pětky má stále svou část. Veď nás, ó moudrý ohaři!"

Dwyrin, stejně jako Odenathus, pomalu odhodil svůj kousek dlaždice. Dva duchovité úlomky chvíli visely ve vzduchu, pak čtvrtý, který zemřel spolu s nešťastným Ericem v kalném proudu řeky pod perským Taurem, zmizel, ale třetí se ve vzduchu roztočil a prudce vyrazil vpřed. Hibernian se radostně zasmál, protože teď budou muset běžet. Naopak Odenathus za jeho zády sprostě zaklel; běh nenáviděl.

# # #

Na východě se teprve nesměle probouzelo svítání a v přístavu bylo dost chladno, ale mohutnému muži chlad patrně nevadil. Ikdyž od hor přicházel chladný, rezavý vítr, zůstával na molu, přestože měl odhalené paže a nohy kryté jen ke kolenům. Jeho stráž postávala nějakých tucet kroků za ním. V kožešinách a zbroji jim ranní chlad jistě připadal osvěžující, ale to byli do jednoho Skandinávci a Rusové, zvyklí na mnohem horší podmínky. Od kamenného mola se zvolna vzdalovala silueta ohromné imperiální galéry. Plachty měla dosud svinuté a doprovázelo ji dvanáct vlečných člunů, se kterými byla spojena silnými lany. Nad vodou se tiše neslo skřípání vesel a

rytmické prozpěvování veslařů. Pětipalubní galéře *Juno Claudius* bude trvat dobré dvě hodiny než se dostane z přístavu na otevřené moře. Její paluby zalévalo světlo luceren a muž v přístavu mohl vidět siluetu postavy na zadní palubě.

Muž zvedl ruku na pozdrav a jeho přísná tvář se na chvilku rozjasnila úsměvem. Zamával a drobná postavička zamávala také. Na okamžik zahlédl její bledý obličej. Pak se sehnula a pozdvihla teple zabalený raneček, aby se ještě mohl podívat na teď už nerozeznatelnou tvář svého dítěte. Ruka mu klesla. Přetáhl si kápi pláště přes hlavu a skryl světlé, kudrnaté vlasy. Když za zády zaslechl klapot bot, otočil se.

„Královský bratře! Odplula císařovna bezpečně?“

Heraklius, císař Východní říše římské, autokrator a Augustus Řeků a Římanů, spatřil svého mladšího bratra. Přívětivý úsměv zmizel a opět tu byla přísná tvář vládce poloviny známého světa. Napřáhl paži a pevně sevřel bratrovu ruku.

„Zdravím tě, králi Persie. Ano, Martina i můj syn jsou bezpečně pryč. Konstantinopole a přepychového útočiště na císařském dvoře dosáhnou přibližně za týden. Zatímco my, drahý bratře, budeme dál počítat své muže, náklad, kořist a věnovat se svým úkolům…“

Theodor se při slově kořist široce usmál. V houští rezavých vousů se mu zaleskly bílé zuby. Heraklius byl vysoký a ramenatý, zatímco jeho mladší bratr byl menší a při těle, ale oba zdědili po otci výrazný nos a určitou neotesanost. Princ byl, jako obvykle, oděn do lehkého, koženého jezdeckého pancíře, na nohou měl jezdecké boty a na zádech dlouhý meč. Zatímco císařův plášť byl z rudé vlny protkané karmínovými vlákny a kapuce byla obšitá hermelínem, princ dal přednost kratšímu, orientálnímu plášti se svrchní vrstvou z hedvábí. Heraklius měl v úmyslu říci svému bratrovi, že i když je podle titulu králem Persie, nemusí ještě přebírat její módu, ale zatím držel jazyk za zuby.

„Už jsi jedl? Moji sloužící chystají snídani…“

Heraklius zavrtěl hlavou a vydal se podél mola. Jeho bratr se k němu přidal, jak to dělal už po dvacet let, stráže kolem nich utvořily volný kordon. Několik mohutných Seveřanů šlo vpředu a několik jich krylo zadní část skupiny. Chladnýma modrýma očima

kontrolovali okolí, dokonce i vodní hladinu. Jejich ruce volně spočívaly na jílcích mečů.

„Svolal jsem schůzku s veliteli legií, sejdeme se hned, jakmile se úplně rozední," začal Heraklius, „musíme rozhodnout, které kohorty a oddíly pošleme zpět do hlavního města nebo do Egypta, a které zůstanou. Mnoho mužů se musí vrátit na své statky nebo do měst v provinciích – někteří zůstanou; do stávajících kohort bude třeba vycvičit nové rekruty. Také musíme rozhodnout, co s dvěma západními legiemi, které nám tu nechal můj bratr císař."

„Posádky pevností!" ušklíbl se Theodor. „Přespolní pěšáci a ženisti! Kdybychom něco obléhali, byli bychom za ně vděční, ale takhle? Teď nám jsou k ničemu. Byl by udělal líp, kdyby všechny ty vznešené sarmatské rytíře vrátil tam, odkud je vzal."

Heraklius se na bratra pozorně zadíval. Vznětlivý mladík, který obdivoval koně a romantiku equitů, začínal přitvrzovat. Na okamžik zvažoval, jestli by neměl bratra pověřit správou nově dobytých perských provincií, ale ihned tu myšlenku zavrhl. *Potřebuji tu někoho, komu důvěřuji. Bude mít kolem sebe schopné lidi, kteří mu poradí a trochu mu zchladí horkou hlavu.*

„Císař Galen nám zanechal něco, co nám bolestně chybělo, drahý bratře; zkušenou pěchotu a odborníky. V průběhu šesti měsíců se zde vylodí čtyři legie nováčků; při jejich výcviku budou cennější než zlato. Budeš potřebovat nejen jezdectvo, abys…"

„Nepotřebuji pěšáky, abych mohl vládnout Persii!" vpadl mu Theodor prudce do řeči. „Potřebuji jezdce. Hodně jízdy! Persie je rozlehlá a má málo obyvatel. Potřebuji cataphracti do posádek, na ovládnutí území a na hlídkování. Pěchota stačí tady, v Sýrii, Egyptě a v Asii, ale tam?" Ukázal k západu, za horu Silpius, jejíž svahy již zlatily první paprsky svítání. „Tam potřebuji jízdu, a ani čtyři jízdní legie nebudou dost."

Heraklius se mu zahleděl do očí a pozdvihl obočí. Theodor si vzpomněl, že by měl zavřít ústa, která nechal otevřená. „Uvažoval jsem o tom," pronesl císař po chvilce. „Uvažoval jsem o výrazné změně způsobu práce provinčních armád, a to jak uvnitř impéria, tak na nově dobytých územích. Abych byl přesný, chci změnit způsob, jakým povoláváme muže do zbraně a jejich podporu v poli. Víš, že

některé změny jsem už provedl… tak to je teprve začátek. Stávající provincie budou nově rozděleny…“

Císař s bratrem odcházeli z přístavu, zabráni do hovoru, obklopeni mlčenlivou stěnou gardistů. Na východě přibývalo světla a na kamenná mola a přístavní zeď Seleucie dopadaly paprsky nového dne. Kotvily zde stovky plavidel, od břichatých nákladních lodí po ohromné galéry. Ulice se začínaly plnit povozníky a přístavními dělníky. Městskými branami vycházely dlouhé pochodové útvary západních pěšáků; dali se snadno poznat podle tvrdé disciplíny a zastarale vyhlížející výzbroje. Vedeni buvolím řevem centurionů mířili ke svým lodím. Jako poslední následovali svého císaře, který vyplul předešlého dne na moře.

# # #

Éterický zlomek dlaždice se rozplynul pod dotekem slunečních paprsků a Dwyrin se zastavil. Hledač je hnal svižným tempem ztemnělými ulicemi, pustými náměstíčky, přes mosty a veřejné zahrady. Nakonec se dostali k východní bráně, té samé, kterou Dwyrin prošel den předtím. Brána byla na noc zavřená a louče u stanoviště stráží už dohořívaly. Ale s přicházejícím úsvitem už bylo docela dobře vidět.

„Kam teď?“ zasípal za ním Odenathus. Palmyřan byl brunátný a těžce funěl.

„Já netu… počkej, tady je!“

U brány, hned vedle dveří strážnice, ležela schoulená nějaká postava. I ve slabém světle Dwyrin jasně rozeznal rudý plášť a tmavé boty. Srdce mu úlekem vyskočilo až do krku. Rozeběhl se. *Co když ji někdo přepadl? Zaskočil ji s nožem v ruce?*

„Zoe?“ zachraptěl a sehnul se. Odenathus byl vzápětí u něho. Ve vzduchu bylo cítit mnoho vína a ještě něco natrpkle hořkého. „Velitelko pětky?“ Dotkl se jejího ramene.

Chvilku se nic nedělo, pak rameno před jeho prsty ucuklo. Dwyrin si povzdechl, když ucítil víno, a pokynul Odenathovi, aby ji vzal za druhou paži. Společně ji zvedli ze země. Kápě se jí svezla dozadu a hlava jí bezvládně klesla na stranu. Hruď měla plnou zaschlých zvratků a dalších, už hůře určitelných skvrn. O zem udeřil

levný hliněný džbán, který až dosud svírala v náručí. Byl prázdný. Vyteklo jen několik kapek.

„No to je puch," vydechl Odenathus. „Co to pila?"

„Asi chceš *říct*, na co myslela. Asi ne moc na to, aby nám našla koupel a měkkou postel!"

Zoe pomalu otevřela oči a zašklebila se do světla. Mátožně zvedla ruku a pokusila se zastínit si oči. Chlapci ji popadli a táhli ji pod plátěnou stříšku blízkého obchůdku. Za chvíli bude ulice plná vesničanů a jejich povozů se zeleninou a zbožím, které povezou na prodej nebo na výměnu. Dwyrin položil dívku na schůdky před krámkem a oparně jí přidržel hlavu, aby se neudeřila o zeď.

„Zoe?" hlesl Odenathus a ustaraně k ní přisedl. „Poznáváš nás?"

Velitelka pětky se opřela o dveře a zcuchané vlasy jí padaly přes obličej a trčely na všechny strany. Vzal ji za ruku a volnou rukou jí nemotorně odhrnul vlasy z tváří. Pomalu otevřela oči, ale stále je nechávala přimhouřené. I mdlé světlo svítání bylo na její hlavu příliš.

„Odenathe?" šeptala chraplavě. Dwyrin si všiml, že musela velice dlouho plakat. Rozhlédl se, jestli poblíž neuvidí studnu. Na malém prostranství za branou byla veřejná fontána. Z brašny vyndal pohár na víno a rozběhl se k ní. Vmžiku měl pohár plný vody a spěchal zpět.

Před oběma Palmyřany se prudce zarazil. Odenathus na něho nevidoucně zíral, tvář bledou a ztrhanou, jako by právě vstal z hrobu. Mladík ztěžka dosedl a nespouštěl z Dwyrina vytřeštěné oči. Hibernian se otočil, ústa otevřená údivem, a ucukl před nenávistným pohledem Zoe.

Dívka se nejistě postavila, jednou rukou se opírala o stěnu, druhou sevřela v pěst. „Zkurvenej Římane," její hlas proťal jitřní ticho jako nůž tnoucí do masa. „To tvoje zatracený impérium nás zničilo! Všechny!"

„Cože?" stačil Dwyrin vyhrknout, než k němu Zoe přiskočila a vší silou ho pěstí udeřila do spánku. Uchem mu projela řezavá bolest. Zavrávoral dozadu.

„Špinavý římský prase!" Další úder ho zasáhl do krku. Svalil se a zalapal po dechu. Vrhla se na něho a pěstmi ho mlátila do žeber. Podařilo se mu vstát a uniknout z dosahu. Zatnul pěsti a připravil se

k obraně. Zoe kroužila kolem a řvala na něj nejhorší nadávky. Vzteky celá vibrovala. Vyrazila vpřed, Dwyrin její výpad prudce odrazil a odstrčil ji. Otočila se a vykopla kolenem. Jen tak tak stačil uhnout.

„Parchante! Zabiju tě a všechny tobě podobný, ty… grrk!“

Ubrečený Odenathus jí zezadu podrazil nohy a oba se svalili na dlažbu.

„Pomoz mi!“ vykřikl na Dwyrina. Zoe se pod ním kroutila jako úhoř. Dwyrin přiskočil a snažil se jí chytit za nohy. Nevěděl, která noha patří komu, a schytal několik tvrdých ran kolenem. Nakonec se mu podařilo nacpat jí mezi zuby kus látky a společnými silami ji znehybnili. Odenathus lapal po dechu, po tváři se mu stále kutálely slzy a téměř nebyl schopen mluvit.

„Co… co se děje?“ Dwyrin byl také bez dechu a hlava ho příšerně brněla, jako by v ní duněl chrámový zvon.

„Příteli, nemohu tomu uvěřit… naše město bylo zničeno.“

Dwyrin v hrůze zíral na svého přítele, stěží vnímal význam toho, co mu právě řekl. „Zničeno? Jak…kdo? Peršani? To nemohlo být impérium!“

„Nevím, řekla mi jen tohle, ale viděl jsem jí to ve tváři; všichni jsou mrtví: má matka, otec, sestry, všichni, s kým jsem vyrůstal nebo koho jsem znal…“ Dwyrin nevěděl, co dělat, jen objal svého přítele a v tu chvíli jako by na ně shůry dopadala bolest celého světa.

# # #

A jak už to bývá, opět přišla noc. Dwyrin seděl sám před stanem, jejich vůz hned vedle něj, olejová lampička vrhala kruh světla, do kterého se vešel sotva on a část kola vozu. Až po téměř galonu vína se mu podařilo utišit pláč. Zbytek kohorty byl ve městě, kde utráceli kořist za všechny radovánky, které si jen lze představit. Noc byla chladná a pustá; oba jeho přátelé byli pryč. Zoe odešla ještě ten den, kdy ji našli u brány. Odenathus se ji snažil přesvědčit, aby zůstala ještě alespoň několik dní, ale odmítala mu naslouchat a východní branou opustila město. Sama a pěšky. Po té krátké rvačce na náměstíčku se na Dwyrina ani nepodívala, dokonce ani Odenatha neuznala za hodna větší pozornosti. Dwyrin tehdy stál v bráně a v

poledním žáru sledoval její zmenšující se postavu. I pod žhavým perským sluncem ho mrazilo.

Dwyrin zvedl pohár ke rtům, ale ani víno už nebylo jako dřív. Ta otevřená nenávist na něm zanechala stopy. Cítil se zraněný. Ale tady nebylo žádné krvácení, které by se dalo zastavit, žádná rána, která by se dala zacelit. Po bradě mu trochu vína steklo na tuniku. Ani si toho nevšiml.

Odenathus ji následoval jen o několik minut později. Nové zprávy ho také zdrtily, ale ještě našel tolik sil, aby si vyřídil své propuštění z armády. Když se uváží zmatek ve městě, netrvalo to ani tak dlouho; stačily jen čtyři dny čekání v dusných kancelářích. Se zarputilým výrazem převzal svůj žold a dlouho potěžkával v dlani zlaté mince, než odešel od tribunova polního stolku. Vyndal z vozu své a Zoiny věci a naložil je na velbloudy, které koupil na městském tržišti. Přiopilý Dwyrin seděl ve stínu stanu a tupě ho sledoval. Dobrácký Palmyřan nepromluvil ani slovo, přesto Dwyrin doufal, že k němu nechová tak divokou zášť jako Zoe.

Odložil pohár vedle amfory. Podle váhy byla už stejně prázdná. V lampičce došel olej a s prsknutím zhasla. „Chceš, abych šel s tebou?“ Jeho hlas hluše zazněl tichem; nebyl tu nikdo, kdo by ho slyšel. Tohle chtěl říci Odenathovi, ale vždy, když se k tomu chystal, stáhlo se mu hrdlo a nevypravil ze sebe ani hlásku. „Šel bych, stačilo by jen požádat.“

Mladík si lehl a stočil se do klubíčka, aby se chránil proti chladu pouštní noci. Do žeber se mu zarývaly kameny, ale bylo mu to jedno. „Měli jsme zůstat spolu,“ šeptal, „spolu jsme byli silní.“

Vysoko nad táborem přelétla přes měsíční kotouč lovící sova.

CAMPUS MARTIUS, ŘÍM

Gaius Julius dřepěl v hlubokém stínu a plášť z tmavě rudé vlny splýval v záhybech kolem něho na zem. Mezi okrasnými stromy bylo sice chladno, ale starý Říman se spokojeně usmíval. S uspokojením

si protahoval prsty a vnímal pohyb svalů a šlach v rukách. Bylo pod mrakem, měsíc jen chvílemi zářil nad vrcholy cedrů.

„Čemu se to směješ?“ zeptal se napjatě Alexandr.

„Přemýšlel jsem,“ zašeptal Gaius přes rameno. „Myslel jsem na to, že kdybych byl živý, všechno by mě bolelo, všude by mě loupalo a byla by mi zima, pokud bych tady v tuhle hodinu takhle seděl. Ale teď? Je mi skvěle! Cítím chlad, ale nejsem vůbec prochladlý.“

„Hmm.“ Zdálo se, že na Makedonce to neudělalo pražádný dojem. Mladík neustále nervózně kontroloval nástroje a brašny, které měl zavěšené na sobě. „Pořád běhám rychleji než ty a jsem silnější.“

Gaius Julius se usmál, když si uvědomil neochvějnou jistotu v tom příjemném hlase. Cítil, jak je k němu jeho srdce, byť chladné a mrtvé, přitahováno. Něco ho na tom zlatém mladíkovi lákalo, jemně mu našeptávalo, že ho musí následovat, i kdyby ho to mělo stát život. Starý Říman byl obezřetný cynik, dobře věděl, že kdysi podobný vliv na ostatních sám uplatňoval. Snad se jím nenechá obalamutit.

„To je pravda,“ zavrčel. „Ale tys zemřel mlád a tolik věcí jsi nedokončil. Tvé oživené tělo je na tom mnohem lépe než mé, které je staré, opotřebované a utýrané úspěchem… ale přesto, necítím zimu, a to mě těší.“

Alexandr něco zamumlal a opřel se o peň pinie. Krčili se mezi stromy a před nimi se vinula dlážděná cesta. Za ní se nezřetelně rýsovalo ohromné kruhové mauzoleum. Jeho základna byla obrostlá růžovými keři, vysoká mramorová zeď nesla terasu porostlou spletí citroníků a olivovníků. Nad ní se zdvíhaly další dvě terasy porostlé svěžím trávníkem a barevnými květinami. Na vrcholu uzavíral stavbu mohutný zděný, válcovitý podstavec obložený travertinem, nesoucí sloup, na jehož vrcholu stála blyštivá zlatá socha.

Gaius Julius vzhlédl k té věci, která se leskla ve světle pochodní zasazených ve zděných výklencích. Mimoděk se ušklíbl. Pohled na jeho takzvaného synovce, jak se vztaženou paží a věncem na hlavě žehná Římu, ho urážel. „Štěně…“ sykl, když pocítil závist a žárlivost hořkou jako pelyněk.

„Támhle,“ Alexandr ho lehce šťouchl do ramene a ukázal před sebe.

Asi tucet yardů od nich byl v pečlivě zastřižených růžových keřích průchod, který vedl ke schodům stoupajícím k širokým, zlatým dveřím. Zlatá křídla se leskla ve světle dvou luceren, zavěšených z každé strany. Ve výklenku vedle dveří byla dvě sedátka a železné roštové ohřívadlo. Tam seděli dva vojáci v oděvu a zbroji Pretoriánských kohort a hřáli si ruce nad žhavými uhlíky. Právě se zvedli a připínali si meče.

„Střídání stráží?“ napjal se Alexandr a chystal se vyběhnout přes cestu. Gaius zavrtěl hlavou a položil mu ruku na rameno. „Ještě ne. Určitě jdou *utmeiant vel in meiantur,* jak to bývá.“

Pretoriáni pozorně zkontrolovali tmavý okraj lesa a oblohu, vzali z držáku jednu lucernu a bezstarostně se loudali mezi okrasné stromy. Gaius je sledoval, dokud se světlo jejich lucerny neztratilo mezi kmeny. „Jdeme,“ pokynul Makedonci.

# # #

Dlouhý bronzový klíč skřípal v zámku. Dveře, stále pevně zavřené, byly zdobeny vyřezávanými výjevy z dob zrodu impéria. Gaius Julius s tichým zaklením klíč vytáhl. Mechanismus hexagonálního zámku odolával. Z kožené brašny na širokém vojenském opasku vyňal další klíč. Za ním se pohnul Alexandr a jeho *lorica* jemně kovově zachrastila. Gaius zatřepal hlavou, aby si urovnal přílbu. Už dávno na sobě neměl kompletní legionářskou výstroj a těžké pláty na ramenou a hrudi mu ztěžovaly pohyby.

Jsem změkčilý politik, vyčinil si v duchu. Ten kluk to na sobě ani necítí.

Druhý klíč v zámku cvakl, jak našel nějakou západku. Gaius zabral a klíč v zámku se pomalu otáčel. To vrzání mu připadalo velice hlučné, ale věděl, že zvuk by se neměl nést daleko.

„A je to,“ vydechl, když se dveře pootevřely. Odložil klíč a opřel se do křídla. Panty skřípěly, když se zlatem obtížené dveře zvolna otvíraly. Dovnitř dopadlo mdlé světlo několika svící a Gaius s Alexandrem se protáhli dovnitř.

# # #

„To je všechno? Jenom popel?“ Alexandr otáčel zdobeným mramorovým válcem, který si postavil na víko malachitové rakve. Tiše to skřípělo. Válec byl asi stopu vysoký a bohatě zdobený rytinami mužů, koní, žen, lodí a obrazem Fóra. „Je to hrozně malé!“

„Z člověka moc nezbude, když skončí.“ Gaius šťoural dýkou ve výklenku, v němž byla urna původně uložena. „Myslím, že vy, Makedonci, jste si na schovávání popela nepotrpěli.“

„Ne,“ odpověděl Alexandr s vážnou tváří. „Vítr a oheň zanesou mrtvé zpět k bohům. Hodně svých mužů jsem takhle poslal domů.“ Gaius se po něm podíval, když v jeho hlase nečekaně zaslechl melancholický tón. Za těch několik měsíců po svém vzkříšení si mladík osvojil podivuhodně věcné chování. Zdálo se, že okolnosti jeho smrti a opětovného oživení ho nijak nevyvádějí z míry. Gaia napadlo, že mladík bere své vzkříšení a možnost opět volně kráčet mezi živými jako něco, co mělo jaksi samozřejmě přijít.

„Rád bych věděl, proč se mi také nedostalo té cti.“ Vpolosvětle malé lucerny se svíčkou uvnitř, kterou s sebou nesl Gaius, vypadala jeho tvář svrasklá a poznamenaná nesmírnou únavou. „To mě tak nenáviděli, po tom všem, co jsme společně vytrpěli, že mě nechali spoutaného na zemi, uvězněného zlatem a olovem?“

Gaius zasunul dýku do měděné pochvy, opatrně se vztyčil a vycouval z krátké zděné chodbičky se čtyřmi výklenky pro urny. Od pasu odvázal rudou šňůrku, na které měl zavěšen hedvábný váček a otevřel jej.

„I po smrti,“ pokračoval Gaius, aniž by tím nějak reagoval na jeho slova, „jsi vyvolával lásku i nenávist. Pokud dějiny nelžou, při tvém pohřbu se děly podivné věci. Tvé tělo na katafalku ještě nevychladlo a už se strhly prudké bouře. Někteří z tvých generálů požadovali, abys byl neprodleně odevzdán bohům, jiní chtěli, abys byl odvezen do Makedonie a mohl být zpopelněn ve městě svých otců. Všichni se předháněli ve smutku a lásce k tobě.“

Alexandr to odbyl ušklíbnutím a pokrčením ramen.

„Byli to psi,“ pokračoval starý Říman, „kteří se servali hned po tom, co vůdce smečky padl. Armádě řemeslníků trvalo dva roky vyrobit tvůj pohřební vůz a katafalk. A velcí generálové se kvůli vládě nad tvou říší vraždili ještě dříve, než jsi byl náležitě pohřben.

Ti, kdo u toho byli, tvrdili, že projít podél tvého pohřebního průvodu trvalo celých pět dní. Žádnému smrtelníkovi nebyly nikdy prokázány větší pocty. Celé národy byly ožebračeny, aby bylo možné vyrobit tvou rakev.“

Makedonec ztěžka dosedl na jeden ze schodů, které se táhly po obvodu hrobky. Bylo tu chladno a malá lucerna vydávala jen sporé světlo. Nad nimi se zdvíhal vysoký, klenutý strop, pod ním byly ve stěnách výklenky se sochami zemřelých. Světlo svíčky sotva odhalovalo mladíkovy nohy.

„Proč tak zneuctili tradice mého národa? Mojí hrobkou mělo být nebe!“

Gaius se zadíval na mladíka a zvažoval, co řekne. „Už jsi nebyl vojákem, kterému náleží smrt v boji. Stal ses vladařem. Balzamovači, kteří omyli tvé tělo a oblékli rubáš, se modlili den a noc, než vstoupili do komory, kde jsi spočíval, aby nebyli zahubeni proto, že se dotkli toho, který už nebyl člověkem, nýbrž bohem.“ Gaius poklekl a položil starou, sukovitou ruku na mladíkovo koleno.

Alexandr zvedl hlavu, líčení očí měl rozmáčené slzami. „A co můj syn, má žena a moje matka?“

„Zemřeli během deseti let po tvé smrti,“ odpověděl Gaius bezbarvým hlasem. „Šlechtici od dvora v Pelle, kteří tě nenáviděli, je povraždili. Nikdo z tvé krve nepřežil. Říká se, že Cassander uškrtil syna, kterého po tvé smrti porodila císařovna Roxana. Ani tvé úžasné impérium tvou smrt nepřežilo. V den, kdy tvůj pohřební průvod opustil Babylon a vydal se na západ, rozkládalo se na území, kde jsi vybudoval panhelénsko – perskou říši, pět království.“

Alexandr zíral na Gaia očima plnýma hrůzy.

„Největší…“ zašeptal s rukou přitisknutou na ústa.

„Trosky,“ dodal Gaius. Říman s mladíkem cítil, chápal, jaké to je, vidět zkázu celoživotního díla a velkého snu. „Všechno bylo v troskách během jedné generace. Nakonec se servali i o tvé tělo. Nikdy jsi nedosáhl posvátné Egeidy, neulehl jsi v hrobce, kterou pro tebe vlastníma rukama zbudovali tvoji vojáci. I po smrti jsi byl víc než jen mrtvým tělem. Byl jsi opravdovým idolem a odměnou pro ty nejambicióznější.“

Alexandr prudce vydechl a se zaťatými pěstmi vstal. Na čele mu pulsovala vystouplá žíla. „To jsem neměl u těla ani korouhev? Dokonce si nevážili ani cesty smrti? Kdo ukradl mince z mých očí?“

Gaius mimoděk cukl obočím, když ho slyšel mluvit s takovou naléhavostí. Přinutil se k úsměvu. Ironie celé situace ho pobavila. *Proč by nemohlo být tělo živoucího boha nástrojem v rukou intrikánů? Copak tomu dosud bylo jinak?*

„Ten mazaný Ptolemaios, který se prohlásil tvým synem, kdo jiný?“ řekl Gaius a ukázal na válec na zemi. „Když průvod procházel Sýrií, ukradl vše, co patřilo k tvému pohřbu. Odvezl tě do Egypta a uložil tvé tělo v úžasné hrobce, v *Semě*, kde spočívalo po šest set let. Za svého života jsem se tam byl podívat a vzdal jsem ti hold, jako statisíce dalších, v chrámu Amonově.“

„Ten Ptolemaios,“ zlostně se zasmál Alexandr. „Ten darebák. Tak… tak tohle udělal! Přátelům z dětství se nikdy nemá věřit. Nikdy nemají náležitou úctu!“

Když Gaius viděl, že na něho mladík zapomněl, přisunul si urnu k sobě a začal odšroubovávat víko. Kdysi je držel bronzový kruh, ale ten během staletí zcela zkorodoval. Gaius pracoval rychle; i když byly dveře pečlivě zavřené, nebylo jisté, jestli si stráže něčeho nevšimnou a nepůjdou se podívat dovnitř. Víko ale drželo pevně. Gaius chvíli hrabal v brašně, až vytáhl dláto a paličku. Hlavice paličky byla omotána vlněným filcem, aby údery nenadělaly hluk. Sevřel urnu mezi chodidly a pečlivě nasadil dláto.

„Kdo zvítězil?“ zeptal se už zase věcně Alexandr. Veškerá melancholie byla ta tam. „Když se psi servou, vzejde nový vůdce. Ptolemaios? Antiochus? Snad ne ten kuplíř Seleucus!“

Gaius se na něho podíval, paličku připravenou k úderu. „Žádný z nich, chlapče. Nakonec zvítězil mladý, drzý Řím. V časech tohohle štěněte,“ poklepal na urnu, „republika porazila všechny diadochy, tvé následovníky, a podmanila si svět. Tedy, kromě Parthie…“

Alexandr se zamračeně rozhlédl po hrobce, jako by ji teď spatřil poprvé. „A po tom všem je tohle to nejlepší, co jsi dokázal postavit? Je to sotva větší než malý chrám v Thébách!“

Gaius jen povytáhl obočí a znovu se sklonil nad urnou. Opatrně přiložil dláto a jemně poklepal paličkou. I tak nadělal dost velký

hluk, ale po chvilce víko přece jen povolilo a podařilo se mu ho vyšroubovat.

„Pfuj! To je plesnivina!“ Gaius držel urnu od těla a pokynul Alexandrovi, aby nastavil sáček. Popel se sypal jemným pramínkem a zaplnil sotva polovinu sáčku.

„To musel být prcek,“ poznamenal Alexandr a zvědavě nahlédl do sáčku.

Gaius si ho nevšímal a zavázal sáček rudým motouzem. „Vezmi to,“ pobídl Alexandra, „musím dát urnu na místo, aby si ničeho nevšimli.“

Gaius namáhavě uložil válec zpět do výklenku a od opasku odvázal další váček. Tento byl plný. Otevřel urnu, odvrátil se a nasypal jeho obsah dovnitř. „Hej, když tamto byla plesnivina, co je u Háda tohle?“ vyhrkl Alexandr, držel si nos a couval od výklenku.

Gaius poodstoupil a otíral si ruce o plášť. „Jen dávám najevo přiměřenou úctu,“ zamumlal. „Zkontroluj, jestli jsme tu nic nenechali.“

Alexandr přikývl. Prohlédli okolí výklenku, posbírali nástroje a zahladili stopy. Během několika minut byli pryč, jen pohupující se svíčka ukazovala směr, kterým odešli.

NEDALEKO ANTIOCHU, ŘÍMSKÁ SYRIA MAGNA

Táborem se rozléhalo práskání cvičných dřevěných mečů o cvičné štíty. Mezi stany Thaumaturgické kohorty se k tomu přidávalo svištění malých vějířů, které vířily horký, suchý vzduch. V jednom z větších stanů seděli dva muži. Jedna stěna stanu byla zvednutá. Hovořili o třetím, který stál naproti nim. Muži se rozvalovali na polních sedátkách, zatímco mladík stál uprostřed stanu, ruce za zády a z celého jeho postoje čišela únava.

„Ten kluk nám takhle není k ničemu,“ řekl první muž, veterán s mohutnou hrudí a nakrátko ostříhanými, světlými vlasy. „Když chybí zbytek jeho pětky, budeme ho muset přeřadit do jiného oddílu.“

Ten druhý byl jeho nadřízený důstojník s bezvýrazným, těstovitým obličejem. Na sobě měl tuniku tribuna se zlatými výložkami a velmi drahý kožený pás. Levou paži měl umazanou od oleje a na levém uchu tmavou šmouhu. Vodově modré oči ukrýval za skleněnými kotoučky uchycenými v křehce vyhlížejícím kovovém rámečku.

„Nemůžeme ho zařadit do nějakého oddílu, kde už někdo chybí? U Kerenu jsme měli ztráty; ještě jsme je nenahradili."

Tribun si Dwyrina prohlížel od hlavy až k patě, jako by byl na tržišti. Hibernian si ho nevšímal a tupě hleděl přes hlavy svých nadřízených. Od té doby, co odešla Zoe a Odenathus, nestál za nic. Neměl nikoho, s kým by cvičil; všichni thaumaturgové v kohortě byli přinejmenším o dvanáct let starší a mnohem, mnohem lepší. Snažil se zachovat každodenní dril, ale příliš mnoho věcí záviselo na ostatních příslušnících pětky. Thaumaturgové se v legiích učili v boji spolupracovat. Jediné, co uměl, bylo vrhání ohně, které mu šlo snadno, a několik základních ochranných kouzel a znamení.

Blanco zamračeně zvažoval tribunova slova. Už uvažoval o tom, že by Dwyrina přidělil do pětky, kde někdo padl. Naneštěstí každý velitel pětky, za kterým s tím přišel, ten návrh rozhodně a okamžitě zamítl. Vytvořit dobrou bojovou skupinu mágů, ať to byli tři nebo pět mužů, trvalo velice dlouho. Nikomu se nechtělo začínat od začátku s chlapcem, který znal tak málo. Centurion zvolna a s přemáháním zavrtěl hlavou.

„Tribune Quinte, budeme ho muset zařadit do nové jednotky k nováčkům."

Tribun si vzdychl, přestože bylo zřejmé, že ho tento případ nijak nezajímá. Měl své rozpisy a ty nějak musel zaplnit. Pokud tímhle klukem zaplní jednu kolonku, tím lépe.

„Tak dobře, centurione. Dávej na něho pozor a drž ho stranou, ať se nedostane do potíží. Jakmile se dostane do Konstantinopole, někam ho přidělí."

Dwyrinovo srdce kleslo ještě níž. Teď už tu opravdu pro něho není místo. *Jak by se mi ulevilo, kdybych ho mohl praštit do tý jeho lhostejný, odulý, hovězí držky.* Ale takhle to nešlo. Určitě ne, pokud je tady Blanco. A jinak? Voják, který udeří důstojníka, dostane víc

než bičování, to je naprosto jasné. Představa, že půjde tu dálku zpět do hlavního města sám a bez přátel, ho drtila.

„Běžte," propustil je tribun a vrátil se ke svým papírům.

# # #

Dwyrin seděl sám pod bezmračnou noční oblohou. Vůz mu zrekvírovala jiná jednotka a jemu zůstala jen přikrývka a houně. Předpokládal, že by našel místo na spaní v některém z legionářských stanů, které lemovaly uličky velkého tábora, ale vzhledem k tomu, že celé dlouhé dny i noci v údolí Orontu bylo nebe jako vymetené, připadalo mu to zbytečné. Měsíc ještě nevyšel, takže hvězdy zářily v plné nádheře. Natáhl se na záda a pod hlavu si položil stočenou přikrývku. Pouštní vítr mu hvízdal kolem uší.

Slyšel jak si vojáci, procházející při hlídce mezi stany, stěžují na štiplavý vítr. Usmál se, přestože měl žaludek stále sevřený strachy. Byl špatným studentem obranných umění a dovedností, které thaumaturgy tak přitahovaly, ale dovedl ovládat oheň, žár a teplo. Alespoň natolik, aby dokázal vysát skryté teplo z kamenů roztroušených po okolí a zahalit se do něho jako do neviditelné přikrývky. Kdysi ve vysokých albánských horách žehral na ostatní zkušenější mágy, kteří tuto dovednost ovládali, ale nyní i jemu stačilo jen pomyslet a chlad byl ten tam.

Nad hlavou mu svištěli a hvízdali netopýři. Jejich hlásky ho svým způsobem uklidňovali. V jeho vzdáleném domově se netopýři ozývali úplně stejně, když se prohánělí nad pšeničnými a žitnými poli. Chvilku uvažoval o tom, proč se mu ten život jeví tolik vzdálený. Ale nakonec je to stejně jedno. Přísahal Legiím a dluží jim dvacet let svého mladého života. *Budu v Legiích až do smrti.* Byla to chmurná myšlenka, ale v tu chvíli mu připadla naprosto pravdivá.

„MacDonalde?" ozval se nečekaně ze tmy Blancův hlas. Teď už Dwyrin slyšel skřípání podrážek na štěrku. „Vidím, že ještě nespíš."

Dwyrin se posadil a opřel si předloktí o pokrčené nohy. Byl sice unavený, ale nedařilo se mu usnout. „Ave, centurione. Co tě přivádí v tak pozdní hodinu?"

Blanco odkopl škorpióna a posadil se. Dwyrin vnitřním zrakem viděl namodrale opaleskujícího členovce, kterak hbitě mizí mezi

kameny. „Ty," odpověděl Blanco odevzdaně. „Mám za to, že jsem někoho pověřil, aby se staral o tebe a tvoje problémy, ale ta se vypařila, takže to zase zbývá na mně."

„Nemusíš dělat nic, centurione." Odpověděl Dwyrin stejně odevzdaným tónem. Sám se v tom směru velice činil, neboť poslední tři dny jen zplihle posedával ve stínu vozů. Stejně jako zbytek jeho jednotky, i on obdržel tři denní propustky do města. Stále je ještě měl. Při představě rozesmátých tváří zarudlých vínem a veselých, roztančených lidí se mu dělalo špatně od žaludku a v ústech cítil pachuť zvratků. Dokud bude mít denní přísun vína a něco k jídlu, přežije. Co bude dál ho nezajímalo. „Nebudu chodit tribunovi na oči," pokračoval a neurčitě máchl rukou. „Nebudou se mnou potíže."

Blanco zavrčel a zabubnoval si prsty na opasek. „Tak o tohle zrovna nejde. Jsi stále vojákem mé kohorty. Musíš se naučit to, co umí ostatní, ovládat své soustředění a sílu. Když to neuděláš, budeš stále někde vzadu… je to i můj úkol a moje odpovědnost, abych dohlédl na to, abys byl vycvičený, vybavený a připravený k boji."

„A kdo mě bude cvičit?" rozhodil Dwyrin paže. „Nebyl jsem ani na úrovni Zoe nebo Odenatha. Jsem léta pozadu za posledním tovaryšem! Vždyť víš, jak se na mě dívají ostatní thaumaturgové; v jejich očích nejsem víc než cvičená myš!"

„To je pravda," zarazil Blanco jeho další protesty. „Žádná jiná pětka tě mezi sebe nechce; takže budeš muset cvičit se mnou."

Dwyrin přemýšlel. Centurion byl starý veterán, který se nerozmýšlel použít hůl nebo bič a bez výčitek zastrašoval, když chtěl dosáhnout svého, tedy poslušnosti a okamžitého plnění úkolů. Neměl tak vytříbenou techniku, jako jiní kouzelníci, zato dovedl použít hrubou sílu a měl léta zkušeností.

„Jestli myslíš, centurione…"

„To tedy jo," zavrčel Blanco, vstal a otřel si něco z nohy. „Jak to půjde, ukážu ti, co se dá. Pak už je to na tobě."

KRYPTY ALAMUTU

Chadames se soustředěným výrazem sestupoval po dlouhém schodišti. V šeru za jeho zády mizely tisíce stupňů, vytesaných do rostlé skály hory. Tři z Šestnácti ho následovali, po jejich černých maskách zlověstně tančily odlesky ohňů dunících pod nimi. Schodiště se stočilo a bylo přerušeno podestou, zapuštěnou do skalní stěny. Z ohromné síně, z pecí naplněných tekutým železem, stoupaly nos dráždící výpary. Vzduch se třásl hřmotem kovadlin a perlíků zpracovávajících do ruda rozžhavený kov. Chadames pokračoval dolů, dýchal jen krátce a mělce, protože ve vzduchu přibývalo smrdutých výparů. Tři z Šestnácti jej bez známky únavy následovali, každý z nich nesl břemeno, které by sotva unesli dva vzrostlí muži.

Urozený Peršan sestoupil na konec schodiště a ubíral se mezi obrovskými perlíky a skupinami zpocených mužů v bederních zástěrkách, kteří se s klením lopotili u mohutných strojů. Nad jeho hlavou, v temnotě plné kouře a výparů, mizely masivní řetězy, které za drásajícího rachotu stoupaly vzhůru a vzhůru. Ještě hlouběji, pod chodbami a skrytými skladišti Damawandu, se temnou propastí hnala dravá řeka. Tam, poháněna vodou z ledovců, silou protékající tepnami hory, se otáčela nesmírná ocelová kola. Ta poháněla perlíky a měchy výhní, vháněla vzduch do nekonečných mil tunelů a dodávala sílu veškeré činnosti, která otřásala srdcem hory. Chadames dospěl k dalšímu schodišti; tentokrát vysekanému do dna dlouhé síně. Jeho počátek ohraničovaly mosazné sloupy, kolem kterých seděla velká skupina polonahých Uzů.

Z barbarů, stejně jako z Chadama, tekly v dusném žáru proudy potu. Zastavili ho a s neurvalým vrčením zkontrolovali, jestli u sebe nemá zakázané zbraně. Všichni měli vyholené hlavy a mnoho z nich mělo nová černá a rudá tetování. Jejich tváře zdobily dlouhé jizvy. Každý z nich nesl na levém rameni značku svého nového pána: černého hada s krvavýma očima, stočeného do kruhu. Tří z Šestnácti si nevšímali. Pod chladným kovem a lepkavě zpocenou kůží neexistovalo nic kromě toho, co chtěl jejich pán. Poté, co prohlédli

celou Chadamovu výstroj, se rozestoupili a dovolili mu vstoupit na první schod z černého onyxu.

# # #

Když pro něho tři z Šestnácti přišli, seděl Chadames ve své pracovně ve čtvrtém patře nad hlavní branou. Na místnosti byl nejzvláštnější dlouhý, úzký otvor, proražený ve stropě, kterým ve vhodnou denní dobu pronikal kužel odraženého denního světla, aby ozářil dřevěný stůl uprostřed místnosti. Chadames se probíral stohy papyrových a pergamenových listů a měl vzrůstající pocit, že tíha odpovědnosti na něm visí jako mlýnský kámen, a brzy už nedokáže vzdorovat a srazí ho přímo tváří na stůl. V místnosti seděli na rohožích tři písaři; dva indičtí otroci a Žid, a pilně pracovali s počítadly. Během doby, co se musel zabývat neustálým přílivem cizinců a zajišťováním potravy pro obyvatele hory, se mu podařilo sehnat potřebné pomocníky.

Za nocí, když vyčerpaně uléhal na lůžko – spíše jen kamennou lavici v mělkém výklenku, který měl vytesán do skalní stěny přímo v pracovně – přemýšlel o tom, co se mu vlastně přihodilo. Sloužil Chrosoovi, Králi Králů, téměř celý svůj dospělý život, a po většinu toho času velel pravému křídlu armád velikého generála Šar-Baraze. Považoval se za vojevůdce, a ne inkousta, kteří vždy následovali Královského Kance Krále Králů z paláce do paláce. Vždy, když tak hleděl do tmy, dělalo mu starosti, že nemá dost mužů, kteří by byli pohotoví s počítadlem a byli schopni vést záznamy o tisícovkách položek ve stovkách skladišť.

Neuplynul ani den, aby neblahořečil těm pěti stům mužů, kteří s ním a s černokněžníkem přešli nekonečné rozlohy říše, od zničené Palmyry až sem, do ztraceného a zapomenutého údolí. V nich našel důstojníky, poddůstojníky a cvičitele nové armády. Bez nich by nebyl schopen ovládnout narůstající množství barbarů, příslušníků horských kmenů, lehkomyslných mladíků, cizokrajných žoldáků a nespolehlivých tuláků. Ale takhle měl k dispozici pět set mužů se zkušenostmi, nerozpakujících se použít brutální sílu, aby z té lůzy vytvořili armádu.

Přicházeli i jiní, jednotlivě i po celých rodinách, tajnými krkolomnými stezkami, které je dovedli k bráně na řece a před neustále zachmuřené tváře Uzů, kteří ji střežili. Černokněžník se nikdy neobtěžoval vysvětlováním, proč přicházejí prostí rolníci či obyvatelé měst. Když ale kolem nich procházel, hluboce se klaněli a sevřenou dlaní dělali u srdce podivné znamení. Chadames si umiňoval, že se jich zeptá, jaké pouto, přísaha či víra je přivádějí za temným knížetem, ale času bylo příliš málo a vhodná příležitost se mu nikdy nenaskytla. Zprvu Chadames nevěděl, co s nimi, až jednou, když procházel narychlo zbudovanou vesnicí, která vyrostla podél cesty, která se klikatila po úpatí Damawandu, ucítil vůni pekoucího se chleba.

A hora, směs kasáren, zbrojnic, síní pro shromáždění, kováren, nádrží a skladišť dost rozsáhlých na to, aby uživily velké město, obsahovala ještě více. Chadames byl navyklý velet armádě za pochodu, hnát ji proti nepřátelům rodu Sásánovců. Velení stabilní posádce nikdy nebylo jeho silnou stránkou, natož aby někdy zastával funkci civilního správce. Ta jednoduchá věc, že armáda potřebuje pekárny, švadleny, tesaře, tkalce a pradleny, ho nikdy vážně nezajímala. Během let, co sloužil Kanci, se takovým věcem úzkostlivě vyhýbal. Ale toho rána, kdy mu do nozder pronikla vůně chleba právě vytaženého z pece, si uvědomil, že nepotrvá dlouho a Damawand, i se svými nekonečnými chodbami a síněmi, bude k prasknutí plný.

Ještě to samé odpoledne byli rolníci, řemeslníci i lidé z měst, kteří přicházeli do údolí, odváděni rovnou do hory. Stovky dlouho opuštěných místností náhle nalezly uplatnění. Ve stejnou dobu se Chadames začal strachovat, kde najde dostatek schopných mužů a žen. Když si plně uvědomil, co všechno bude rozrůstající se armáda potřebovat, bylo mu z toho téměř nevolno. Té noci si Chadames udělal čas a vystoupal devět set devadesát devět schodů na vrchol hory, kde černokněžník seděl na trůnu z chladného kamene a shlížel na svět pod sebou.

„Vítej, věrný Chadame.“ Do černokněžníkova hlasu se navrátila bývalá síla. Lidská slabost, které si generál povšiml, když byl černokněžník na pokraji smrti, byla pryč. „Máš nějaké potíže?“

„Nikoli, můj pane. Jen jsem uvažoval nad trpělivostí, kterou jsi prokázal, když jsem neporozuměl tvým důvodům, proč jsi sezval všechny ty lidi. Nařídil jsem, aby všichni tvoji následovníci šli dovnitř hory.“

Dahak se usmál a v jeho asketické tváři se chladně zaleskly bílé zuby. Na okamžik si Chadames uvědomil tlak nezměrné síly a inteligence, která sídlila za těma podivnýma žlutýma očima, a zamrazilo ho až do morku kostí. V tu chvíli poznal, jak osamělý a opuštěný je zde, na vrcholku hory mezi oblaky. Na ten krátký okamžik se mu nebesa nad ním jevila jako ústí nekonečně hluboké propasti naplněné nicotou. Chadamovi se zatočila hlava a jen s největším úsilím se nezapotácel.

„Stále zbývá nějaký čas, aby ses to mohl dozvědět, věrný Chadame. Věřil jsem však, že porozumíš a budeš konat. Pokud nikoli, je zde mnoho takových, kteří touží zaujmout tvé místo… ale znám tě. Zatím jsi nebyl zkoušen po nejzazší míru. Jdi a dohlédni na mé lidi.“

# # #

„Máš jít dolů,“ zaskřípal hlas jednoho ze tří z Šestnácti, když Chadames vzhlédl od pracovního stolu. „Pán chce, abys něco viděl.“

Chadames si byl jist, že v mužích, kteří vyšplhali k bráně se znamením ohně, nezbylo nic lidského. Zůstala pouze lidská slupka; údy, šlachy, ruce a paže, nic víc. Jejich hlasy nahradila jen prázdná ozvěna. Namísto očí zely prázdné, temné studny. Šestnáct neznalo strach, hlad či únavu. Podle vůle svého pána procházeli skrytým údolím i Damawandem. I Uzové se jim klidili z cesty a tiše je za jejich zády proklínali. Jen zřídkakdy vydali nějaký zvuk. Chadames věděl, že se vydávají i do krajů ležících za horami se zprávami a tajemnými poselstvími toho, který právě dlí na hoře.

Když promluvili, což se stávalo jen zřídka, každý je bezodkladně poslechl. Chadames vstal a nejdůležitější listiny pečlivě uložil do železné schránky. Ze zvyku si připjal svůj starý meč a oblékl si lehký vlněný kabátec, který mu dala jakási žena. Byl ve světle modré barvě a kolem límce a manžet byly červenou, zelenou a hnědou nití vyšiti lovečtí psi. Poté následoval ty tři do hlubin hory. Jednotlivá patra

spojovaly široké trampy a rozmáchlá schodiště. Chadames cítil uspokojení, když viděl, že podzemní město bzučí životem. Z dlouhých chodeb vedly stovky dveří do kójí a cvičebních místností, kde se tisíce mužů učily válečným dovednostem. Z kuchyní stoupala pára a nesla se vůně kaše a pečeného skopového. Zástupy zpocených dělníků vykládaly povozy a ukládaly sudy, krabice a bedny do skladišť, která nebyla využívána po tisíc let.

V temnotě pod skladišti se nacházely výhně a zbrojnice. Stromy v údolí pod Damawandem byly vykáceny už před několika týdny; jen na nábytek podzemního města padly všechny ovocné a borové háje na svazích hory. Úzkým údolím teď denně projížděly karavany vozů se stavebním dřívím, železnými ingoty, pšenicí a látkami. Damawand měl velký apetit, který však roztáčel kola války. Ve své pracovně měl Chadames záznamy o stovkách tisíců šípů, stovkách obléhacích strojů, tisících mečů, palcátů, kopí, štítů a kroužkových i šupinových brnění. Věděl, že šest velkých dílen nevyrábí nic jiného než vozy a chytré čínské zařízení, kterému říkali kolečko.

Dvě nepřetržitě pracující koželužny zamořovaly svým puchem celé druhé patro a měnily údolní říčku v nechutně zbarvenou stoku. Další tři se právě stavěly. Jejich budování zpomalila jen nutnost přivézt velké koželužské kádě z Rayy, což bylo nejbližší velké město. Nedostatek dříví zpomaloval téměř všechny činnosti. A ještě níže, v nejhlouběji skrytých kovárnách, kam Dahak za nocí chodíval, se vyráběly další věci ze železa, oceli a zlata.

# # #

Když Chadames sestoupal po třech dlouhých schodišťových ramenech z černého onyxu, ucítil, jak se vzduch změnil. Nad schodištěm se v místech, kde se setkával rozpálený zatuchlý vzduch kováren se vzduchem chladným, chvěly cáry mlhy. Vstoupil do světa štiplavého chladu. Světlo železných luceren rozvěšených výše sem už nepronikalo, takže musel kráčet tmou. Ale nezpomalil, ani nezastavil, neboť jeden z Šestnácti šel před ním a dva za ním.

Schodiště skončilo a dál pokračovali širokou chodbou.

Chodba končila dveřmi. Ty se se skřípěním začaly otvírat a Chadames ucítil na tváři průvan. Podle zvuku soudil, že budou

kamenné a velmi těžké. Nejprve se objevila úzká škvíra, kterou proniklo modré světlo a za několik okamžiků se dveře otevřely naplno.

Za nimi se objevila místnost se stropem z přitesaných kvádrů podepřených štíhlými sloupy. Tam je očekával černokněžník, skloněný nad dlouhou kamennou deskou. Tři z Šestnácti vešli dovnitř a konečně složili svá břemena, která se stále trochu hýbala.

Chadames vstoupil s neurčitým pocitem strachu, který mu svíral útroby a stahoval hrdlo. Na dlouhém kamenném stole leželo tělo, které již jednou viděl.

# # #

Po tajných stezkách přicházeli do údolí muži, ženy, ba i děti. Chadames je vyslýchal ve své pracovně a přitom se postupně dozvídal o rozkladu Persie. Za hradbami hor, za jejich sněhem pokrytými vrcholky, zmírala říše synů Sásánovců. Řím jí zasadil první ránu, když zničil její armádu v hrozné bitvě u řeky Kerenos. Dýkou do mozku říše bylo zavraždění Chrosoa, Krále Králů, v jeho paláci v Ctesiphonu. A nyní, když byl vládce i jeho děti po smrti, se šakalové rvali o dosud žijící tělo. Pád Ctesiphonu otřásl celou říší; jemné předivo nadvlády, daní a podpory, které z něho vycházelo, se rozpadlo.

Místní vládcové a místodržící, zbaveni vedení z centra říše, se snažili vyřešit si své vlastní problémy. Další ranou byly opětovné vytrvalé zimní lijáky, které zasáhly celou říši. Po drtivé porážce u Kerenu zahynulo ohromné množství zdatných mužů nebo byli rozprášeni do všech světových stran. Nečekané deště v údolí Eufratu a Tigridu přeplnily všechny hráze, kanály a průplavy, které obě velké řeky udržovaly v korytech. Následovaly mocné záplavy, které zničily úrodu a odřízly velká území v nížinách. Římané, přestože si nyní na Persii činili nárok, a dokonce prohlásili prince Theodora Caesarem Východu, nezůstali v zemi, aby napravili škody vzniklé jejich tažením.

A teď se chystala osudová rána. Chadames to slyšel od těch, co přicházeli jako poslední. Celou říší, od Amidy na západě po Susanii na východě, se šířila zpráva, že trůn Krále Králů je volný. Brzy se

vyrojí ti, kteří si na něj budou činit nárok a zmizí i poslední zbytky centrální moci. Vypukne občanská válka, která zničí i to, co ještě přetrvalo. Chadames seděl za stolem v kuželu bledého světla a přemýšlel, jak velká je asi černokněžníkova ctižádost.

Pak se zahleděl do údolí, na tisíce mužů cvičících s oštěpy, luky a meči, dlouhé řady povozů plahočících se vzhůru k velké bráně a zástupy otroků vysekávajících do hory nové tunely a jeskyně. Nad údolím se válela mračna dýmu a par, ve kterých se ztrácely vrcholky hor.

# # #

„Přistup, věrný Chadame. Je nádherný, že?“

Černokněžník pokynul a Chadames jen neochotně poslechl. Tělo ležící na kameni bylo zubožené a pootočené trochu na stranu. Pokožka kdysi hezké tváře lpěla těsně na kostech. Rozšklebené rány s popraskanými okraji jako by se generálovi vysmívaly. Dlouho ten pohled nevydržel.

„Ach, tak vypadá jen nyní. Bude to lepší. Tito muži, kteří mi tak dobře slouží, tito Šanzdahové,“ – unyle pokynul bělostnou rukou s černými nehty ke třem z Šestnácti – „s tímhle tělem, které teď vypadá tak vysušeně, něco udělají.“ Rukou lehce přejel po svraštělém čele mumie.

„Ale je třeba vykonat ještě něco jiného. Pohlédni na mě, věrný generále.“

Chadames se pevně zahleděl do žlutých černokněžníkových očí. Věděl, že jeho svoboda skončila dnem, kdy si nařízl zápěstí černým nožem; bylo jen otázkou času jak dlouho ještě nad sebou uvidí slunce. Černokněžník chvíli pohled opětoval, pak přikývl a odvrátil se. „Ty, jediný ze všech, kteří mi slouží, tak činíš beze strachu v srdci, drahý Chadame. Sám dobře vím, jak málo dáš na pochlebování.“ Černokněžník se krátce ohlédl přes rameno a v očích mu vesele zablesklo.

„Ale složím ti kompliment. A opravdu, myslím ho vážně. Nemohl jsi mít lepšího velitele, než jakým byl Šar-Baraz, Královský Kanec, ten velikán mezi muži. A učil jsi se od něho opravdu dobře. Vezmi si k srdci jeho příklad, ať na tebe může být hrdý.“

Chadames povytáhl obočí a potlačil neodbytné nutkání poškrábat se na nose nebo se zatahat za vousy. Pocítil chladný, svíravý strach, když vycítil, jak dobrou náladu má ta věc, která přebývá v lidské podobě. Podvědomí mu o překot připomínalo, že z rukou tohoto stvoření je třeba se bát horších věci než je jen smrt. „Děkuji, můj pane. Neznám lepší poklonu.“

Černokněžník znovu pokývl, zjevně potěšen odpovědí. „Pojď, drahý generále. Chci podniknout něco poněkud nebezpečného, a protože nepředpokládám, že by mezi nás náhle vstoupil Kanec, nevím o nikom, koho bych chtěl mít po svém boku.“

Za katafalkem byl v podlaze otvor. Jeho stěny byly zešikmené a po obvodě měl nízký, kamenný val. Vydechoval z něho chlad, který se ve vzduchu srážel do ledové mlhy. Černokněžník se postavil k okraji a zadíval se do propastné temnoty. Chadames ho opatrně následoval, protože podlaha kolem otvoru byla pokryta kluzkou námrazou.

„Tohle byly dveře,“ řekl černokněžník a Chadames se v duchu otřásl, když uslyšel záchvěv strachu v jeho hlase. „Dnes už znám slova, která by je mohla otevřít. To musí být vykonáno… to je má dohoda… ale nevím… nevím, jestli je možné otevřít je jen částečně.“

Chadames se zadíval na černokněžníka, který také zdvihl hlavu a ustaraně pohled opětoval. Tady, na okraji chladné díry, se na okamžik zdálo, že se do jeho kruté tváře opět vrátilo něco lidského.

„Před dávným časem,“ pokračoval šeptem černokněžník, „přišel do údolí chlapec, neboť nemohl jít nikam jinam. Kněží ohně, kteří tu tehdy ještě drželi svou věčnou stráž, se ho ujali a vzali ho dovnitř. Jednoho dne, když byl ještě neopatrnější než obvykle, vešel po tajné stezce do hory a ztratil se v jejích chodbách. Zmizel na velmi, velmi dlouho. Ve tmě se jeho kroky odvrátily od ohnivé brány a vedly ho do opravdové temnoty.

Po dlouhé době se mu zdálo, že slyší hlas, který ho volá. Jen sotva znatelné, tiché volání. Protože nebyl žádný způsob, jak se dostat ven, šel za tím voláním. Nic jiného se nedalo dělat. Zdálo se mu, že muselo uběhnout mnoho dní, než došel ke dveřím, které se nedaly otevřít, ale tam byl hlas mnohem silnější, téměř tak silný, že

mu téměř rozuměl. Ten nezřetelný hlas mu alespoň nabízel naději v temnotě, sílu, potravu a cestu ven.

A chtěl tak málo; jen myšlenku či gesto. Tehdy chlapec uzavřel dohodu.“

Chadames, téměř neschopen pohybu, sledoval, jak se v koutku žlutého oka objevila kapka vlhkosti. Potom slza, pokud to byla slza, sklouzla po drobných šupinkách lemujících oko a v ledovém vzduchu zmrzla v drobný diamant.

„A nyní ji musím naplnit.“ Černokněžník se zadíval dolů, do inkoustově černé tmy pod svýma nohama. „Tomu, kdo otevře dveře, hlas přislíbil velice mnoho, ale já cítím hlad, který na druhé straně čeká. Je obrovský, tak velký, že ho možná neutiší ani celý svět. Rozumíš tomu, co ti říkám?“

Chadames se s trhnutím probral. Černokněžníkův ospalý hlas přešel do rozkazovačného tónu. Generál přikývl, protože to asi bylo jediné, co mohl udělat.

Dahak napřáhl ruku a Chadames sevřel v prstech ohlazenou koženou střenku černého pazourkového nože.

„Řeknu slovo, a dveře se otevřou. Modlím se, aby se otevřely jen trochu. Jestli ne, jestliže se otevřou úplně, vraž mi nůž do srdce.“

Černokněžník ze sebe shodil oděv a obnažil vyzáblé tělo. Hruď a nadloktí mu pokrývaly strašné sklovité jizvy. Zdálo se, že chlad, který Chadamovi pronikal až do morku kostí, mu nevadí. Zdvihl levou paži.

„Sem, mezi žebra. To bude stačit, čepel je dost dlouhá. Když ta chvíle nastane, nesmíš váhat, musíš bodnout bez přemýšlení.“

Chadames potěžkal nůž, připadal mu nějak hladší a těžší, spíše jako nůž z hladkého skla, než hrubý nástroj, který držel v ruce předtím.

# # #

Za generálem se začaly zavírat velké kamenné dveře. Jejich skřípot naplňoval celou místnost, i když Chadames nebyl schopen odhadnout její velikost, protože v mihotavém modrém světle neviděl na stěny ani na strop. Tři ze Šestnácti také zmizeli, ale když se otočil, zahlédl ještě na hraně dveřního křídla konečky jejich bledých prstů.

Kámen pak dosedl s těžkým žuchnutím a v místnosti opět nastalo ticho. Chadames se pevně rozkročil a pozdvihl ruku s nožem.

Černokněžník si ho nevšímal a opět se zahleděl do otvoru. Dlouho se díval do temnoty, nehybný, téměř bez dechu. Chadames cítil, jak mu tuhne paže, ale stále hladkým nožem mířil mezi úzká žebra svého pána. Ruka se mu ani nezachvěla. Černokněžník, stále zahleděný dolů, čekal.

Chadames mrkl, protože cítil, jak mu těžknou víčka. Namodralé světlo náhle zmizelo a zdálo se, že se místnost propadla do úplné tmy. Pak se kdesi v hlubinách díry objevilo duchovíte světlo. Třpytilo se, poskakovalo jako by v nesmírné dálce, jako oheň na pobřeží viděný z lodi na moři. Z díry zavanul mrazivý chlad. Chadames přešlápl z nohy na nohu a slyšel, jak mu přitom pohybu praská námraza na botách. Cítil chladný dech z hlubin. Zdálo se, že se světlo trhaně přibližuje.

Černokněžník začal mručet, hluboko z hrdla se mu linul jakýsi neurčitý zvuk, který rozeznával podlahu i stěny. Chadames opět pocítil nesmírnou slabost a jen s vypětím vůle se udržel na nohou. Zvuk, zprvu tichý a nevýrazný, nabýval na síle až naplnil celý svět.

Světlo se zalesklo pod okrajem otvoru a vylétlo ven.

Chadames opět zamrkal a přimhouřil oči. Ve tmě se mu před očima míhaly jasně bílé mžitky a jiskření. K zemi se zvolna snášel déšť hořícího prachu. Vzduch jako by zhoustl a zdálo se mu, že ho neviditelné stěny místnosti chtějí rozdrtit.

Černokněžník se ve tmě pohnul a mručení přešlo do vysokého tónu. Vysoko, téměř na samé hranici slyšitelnosti, uslyšel Chadames zvláštní hvízdání či zvuk píšťaly. Bezděčně klesl na kolena a skloněn nad okrajem díry, díval se do černočerné tmy. Hvízdání naplňovalo celou místnost, i když si strachy ochromený Chadames podvědomě uvědomoval, že zvuk nepřichází ze vzduchu. Nůž jako by ztěžkl a začal mu vyklouzávat ze zpocené dlaně.

Černokněžník promluvil, a ta jediná slabika otřásla vzduchem jako úder gongu.

Podlaha se vzedmula a udeřila Chadama do tváře.

Narazil nosem do hrany díry a do vzduchu vystříkla krev. Její kapky za letu mrzly a jako drobné rubíny dopadaly zpět. Z jeho

obnažené kůže stoupala pára. Zkusil vykřiknout, v tu chvíli veškerý zvuk ustal a on v hrůze hleděl do díry.

Temnota se rozestoupila a zjevila se propastná čerň. Na ebenové nebeské báni žhnuly desetitisíce jasných bodů. Chlad, který odtamtud dříve stoupal, byl pohlcen ledovou tmou. Chadames ležel zkroucený u okraje díry a ječel hrůzou, že bude vtažen do nicoty noci. Za nyní zcela otevřenými dveřmi se v nezměrném prostoru převalovala ohnivá mračna.

Kameny se pod Chadamem vlnily a kroutily, jak otevření dveří začínalo měnit okolní svět. Pak měl náhle pocit, jako by se něco kolem zběsile přehnalo a díra se otočila naruby. Chadames se tiskl ke kamenům, přestože se pod ním chvěly jako živá tkáň. Díra se změnila v nebe. Černokněžník stále stál vedle něho, nyní se však již nedíval dolů, nýbrž vzhůru do nicoty.

Něco se blížilo, hnalo se to propastí vesmíru, křížilo dráhy dávno mrtvých sluncí.

Něco svými trojhrannými křidly leviatana zakrývalo celá souhvězdí.

Blížilo se to a hledalo dveře, které nyní byly dokořán. Chadames cítil, přestože to bylo dosud tak daleko, že se to vymykalo jakékoli představě, jak to vyrazilo na lov oceánem noci. Páslo to po pachu živých lidí, po zeleném světě pod žlutým sluncem, kde příboj modrých moří dorážína bílé útesy na pobřeží. Pod údery jeho křídel se planety rozpadaly v prach, slunce rudla, nafukovala se a vybuchovala, aby po sobě zanechala jen nepatrné černé zbytky. Chadames se plazil po oživlém kameni, pod rukama cítil žhavý tep jeho krve a hledal černý nůž.

Černokněžník se zapotácel a natáhl ruku po opoře. Chadames se přinutil vstát, přestože had v jeho podvědomí chaoticky protestoval a ječel, že snad spadnou vzhůru k nebesům. Dahak mu sevřel rameno a zatnul své pevné spáry do jeho kabátce.

„Nůž," zasípěl černokněžník a odvrátil se od přízračné siluety, která se hnala blíž a blíž. Žluté oči žhnuly ohněm. Chadames ucítil v dlani čepel nože, ostrá špička mu rozsekla bříško palce. Přes černokněžníkovo rameno viděl, jak se nebem rozlévá černočerná skvrna. Něco se svíjelo a kroutilo v temnotách.

Chadames uchopil nůž za střenku.

Napřel do úderu sílu celého těla a bodl. Na tváři ucítil černokněžníkův horký dech.

Pazourková čepel narazila na houževnatý odpor, pak něco s vlhkým mlasknutím povolilo a svět se opět otočil naruby. Černé nebe se ocitlo dole a oživlý kámen se mrazem rozpadal na kusy. Neviditelná pěst udeřila Chadama silou ramene obléhacího stroje a ten zády narazil na pukající kámen. Zahučel vzdušný vír a ozval se kvílivý nářek. Chadames bezvládně dopadl tváří na kamennou podlahu.

Černokněžník se odpotácel od okraje díry, zahalen v chladný, modrý plamen. Pak pozdvihl paži a oheň sklouzl po jeho hrudi a nadloktí, až se jako jezírko rtuti uhnízdil v otevřené dlani. Otočil se, vyzáblou tváří se mu mihotaly tlumené odlesky ohně. Chadames se zvolna postavil, všechny kosti a svaly v těle mu stravovala nesmírná bolest. Z černokněžníkovy hrudi trčel černý nůž a pramen tmavé krve mu stékal po těle.

Dahak se pousmál a sám jako by náhle naplnil celou místnost.

„Ach, odvážný čin," zaševelil jeho dech. „Nyní započněme."

Ve žhnoucích žlutých očích už nezůstalo nic lidského, jen ozvěna monstra, které vymazalo hvězdy. Ale dveře byly zavřené.

Dalšího dne bylo tělo, dříve uložené na kamenném katafalku, vyneseno na nejvyšší místo Damawandu, kde je kněží natřeli oleji a výtažky z koření. Na popraskanou pokožku omytou parfémovanou vodou nanášeli barvy, a přestože byli zbaveni očí, pracovali pečlivě a přesně. Spěchali, neboť touha jejich pána je poháněla jako bič. Místo balzamování bylo obklopeno rozeklanými skalami a nebe nad ním halily těžké mraky. V těchto dnech jen málokdy dopadly sluneční paprsky na skaliska věkovité hory a údolí pod ní plnila špinavě šedá mlha a dým.

ZAM-ZAM, JIŽNÍ ARABIA FELIX

„To je hnus!"

S tváří zkřivenou hněvem se Mohammed prodíral davem, robustní Tanukhové ho těsně následovali. Na nádvoří se sešly stovky žen a mužů ve svých nejlepších svátečních šatech. Mohammed si razil cestu stále úporněji, protože směrem k bráně chrámu dav houstl.

Muži v turbanech napřahovali nad hlavy lidí dlouhé tyče s pestrobarevnými praporky a sáčky na obětiny. Nad davem se přeléval hluk jako ozvěna vzdáleného příboje. Sevřený útvar Tanukhů v černém, s Džalalem v čele, se tlačil za svým velitelem, a meči, dosud zasunutými v pochvách, udržovali dav v bezpečném odstupu.

Patnáct stop před chrámem už nebylo k hnutí a Mohammed se musel zastavit a stoupnout si na špičky, aby viděl přes hlavy okolostojících.

Stál před mohutnou zděnou budovou, jejíž bránu tvořila dvě křídla o výšce tří mužů. Hlazené cihly byly natřeny černou barvou, na které pak byly namalovány tisíce drobných bílých, žlutých a modrých hvězd. Nad branou byl vymalován žlutobílý disk věčného slunce, jako symbol středu nebeské klenby. Protože v mládí trávil mezi chrámy mnoho času, věděl Mohammed, že na druhé straně je stejným způsobem vyveden měsíc. Po stranách brány se důstojně tyčily sochy bohů vzdáleného Řecka vytesané z pouštního kamene. Po levé straně stál Apollón třímající velký sluneční disk, po pravé Hermes. Jejich výraz byl strnulý a tvrdý, chyběla jim ladnost a grácie mramorových soch v Caesarei nebo v Damašku. To však řemeslníkům, kteří na nich pracovali několik let, nijak nevadilo.

Džalal se tlačil za svým velitelem. Muže před sebou udeřil do hlavy masivní železnou hruškou jílce meče. Muž se bez hlesu sesul k zemi. Džalal ho překročil a pokračoval dál, ostatní Tanukhové za ním odstrkovali další muže i ženy. Mohammed otevřel ústa, aby vydal rozkaz, ale vtom se cesta uvolnila až ke schodišti vedoucímu k bráně. Zavřel ústa, až to klaplo, a bokem vrazil do mezery.

Na vrcholku schodiště bránila vstupu do chrámu sevřená skupinka kněží. Zpod těžkých černých čepců pošitých topasy a granáty hleděly zarputilé tváře a dlouhé vousy spletené do copánků jim spadaly na prsa. Dlouhá brokátová roucha zakrývala sandály. Mohammed vstoupil na první schod a hněvivě si je měřil. Někteří z

nich bývali přáteli jeho otce v dobách, kdy Abd Al Kurajš sloužil v chrámech Zam-Zamu. Teď zavírali dveře před jeho synem dokonce i v den bohoslužby.

„Bůh, který stvořil tento svět, nemá žádnou podobu," zvolal k nim, když stoupal po schodišti. „Nemůžete mu dávat lidskou tvář! Je hříchem věznit ho v hlíně či dřevě!"

Kněží na něho dál mlčky hleděli. Mohammed postoupil až na schod pod nimi a položil ruku na jílec meče. Ti nejbližší sebou trhli, ale nepohnuli se.

„Slyšte mě, kněží!" zaduněl Mohammedův hlas a ozvěnou od kovové brány se nesl nad hlavou davu shromážděného na nádvoří. „Vrah mé dcery se skrývá ve vašem domě z kamene. Dostanu ho, ať chcete nebo ne. Odstupte!"

Kněží se nepohnuli, někteří vzadu se uchopili za ruce. Mohammed slyšel, jak se v davu lidí za ním, kteří přinesli svou oběť na některý ze stovek oltářů v posvátném okrsku, probouzí neklid. Slyšel také Tanukhy, jak obsazují schodiště pod ním. Pozdvihl paže a zvolna se otočil k zástupu. „Je tohle váš bůh?" zvolal a ukázal na omšelou sochu Apollóna. „Tohle je bůh Řeků žijících daleko odsud, na březích zeleného moře. Je toto bůh, který hlídá vaše stáda? Je toto bůh, který svým horkým dechem zdvíhá chamsín?"

Tváře lidí vyjadřovaly zmatek a vztek. V poledním slunci panoval nesnesitelný žár, protože na nádvoří chrámů nepronikal téměř žádný vánek. Mohammed zachytil Džalalův pohled; rozložitý žoldák nepatrně zavrtěl hlavou.

„Slyšte hlas toho, který stvořil svět!" Mohammed se otočil a prudkým pohybem tasil meč. Sluneční paprsky se odrazily od lesklé čepele, když jílcem udeřil nejbližšího kněze do hlavy. Lebka zapraštěla a nešťastník padl s rozhozenými pažemi mezi své druhy. Tanukhové divoce zařvali a rozeběhli se vzhůru po schodišti. Kněží se s křikem snažili utéct z dosahu blyštivých čepelí. Někteří se rozeběhli dolů. Mohammed se pohrdavě ušklíbl a dral se mezi nimi k bráně. Opřel se o pravé křídlo rozpálené sluncem. Žár horkého kovu mu pronikal oděvem.

# # #

V okolí dlážděného nádvoří vyrostla během let záplava chrámů. Nad omšelými budovami z cihel a kamene se zdvíhaly kupole a minarety. Mezi svatyněmi velkých i malých božstev se vinuly uzounké uličky a otevíraly se nečekané výhledy do skrytých zákoutí a chřadnoucích zahrad. Temnými průchody zněly žalmy kněžích a vznášela se vůně kadidla. Zam-Zam se nacházela v rozlehlé proláklině, kde kdysi vyvěral pramen známý svými léčivými účinky. Pramen byl nyní pohřben pod kamením a cihlami a jeho vody se stáhly do podzemí. Tucty studní jej téměř vysušily, takže se změnil ve skomírající pramínek. S úbytkem vody začalo ubývat i zahrad. V severní části labyrintu uliček, které se klikatily mezi bíle omítnutými stěnami domů, směrem k hradbám Mekky, vzdálené několik mil, se nacházela vysoká, klenutá brána.

V jejím stínu seděl muž a na jeho protáhlém, snědém obličeji pohrával úsměv. Uhladil si hebký vous, z pochvy u sedla vytáhl nůž a rozkrojil pomeranč. Ve stínu posedávalo i několik jeho mužů v modrobílých turbanech. Někteří se ještě zotavovali ze zranění z bojů v Mekce, ale všichni byli ostražití jako kočka na lovu. Přestože byla brána chrámového okrsku otevřená, muži nikoho dovnitř nepouštěli.

Uri Ben-Šaríd zvedl hlavu, když uslyšel dusot kopyt. Přes kamenitou pláň, která toto místo oddělovala od města, přijížděli jezdci. V nehybném vzduchu za nimi zůstával zvolna klesající oblak prachu barvy vybělených kostí. Ben-Šaríd se zvedl z kamenného sedátka a protáhl se. Zívl a zakousl se do půlky pomeranče. Rukávem pak setřel trochu šťávy, která mu stekla po bradě. Jeho muži také sledovali oblak prachu, ale dál zůstávali sedět. Ben-Šaríd jednomu z nich pokývl, a ten volným krokem zmizel v křivolaké uličce kněžského města.

Jezdci se blížili ve spořádaném tvaru, bylo jich více než tucet, možná i padesát. Uri si shrnul hnědobílý plášť přes rameno, aby si uvolnil pravou ruku a rukojeť meče z ohlazené rohoviny. Na chrániči se zalesklo stříbro a rubíny. Za jeho zády se ozval hluk a cvakání kovu o kov. To i ostatní muži vstávali a připravovali si zbraně. Ti, kteří měli štíty, je připravili k boji.

# # #

Mohammed odhrnul závěs, přitom cítil, jak mu tisíce drobných onyxových korálků kloužou po ruce jako hadí kůže. Rozhlížel se po místnosti. Toto byl střed rozlehlé čtvercové budovy, místnost bez oken a pouze s jedním vchodem. Místnost byla přeplněna tisíci soch, sošek, reliéfů a posvátných obrazů. Ve vzduchu se vznášel těžký voskový pach svící, které ve stovkách hořely po celém obvodu. Mezi sochami velkých i menších božstev se klikatily uzounké uličky. V kterýkoli jiný den by se v přilehlé chodbě tlačili kajícníci a kněží, aby poté mohli pomalu síň v modlitbách obejít.

Ale dnes zde bylo ticho a prázdno. Vklouzl do místnosti a mečem před sebou lehce opisoval krátké obloučky. Mohammed postupoval jak nejtišeji dovedl. Čepel meče se leskla ve světle svící. Po chvilce naslouchání se vydal doprava po cestičce vedoucí kolem sevřené skupinky soch uprostřed síně. Jak postupoval dále, zaslechl jemné zacinkání korálkového závěsu rozvlněného neviditelným průvanem.

Za sochami bylo hlubší šero a Mohammed si musel chvilku zvykat na nedostatek světla. Zde, v zadní části síně, se stěna nečekaně stáčela. Pod roztodivnými úhly zde z cihlové zdi trčely kameny ještě nesoucí stopy pouštního větru a slunce. Před těmito svědky dávné minulosti byl malý vyčištěný prostor, zaplněný olejovými lampičkami ve tvaru střevíce. Mohammedovi se radostně rozbušilo srdce, když si uvědomil, že nejstarší svatyni na tomto zanedbaném místě se stále dostává alespoň nějaké úcty. Zamyšleně sklonil hlavu; přitom pohledu mu v mysli vytanula vzpomínka na otce.

Někde spadla svíčka zachycená lemem pláště.

Mohammed uskočil stranou a botou zavadil o lampičky, ze kterých vystříkl na zem olej. Za svištící čepelí následoval chladný závan. Zákeřník, celý v černém, uskočil zpět do tmy. Ze zahaleného obličeje bylo vidět jen lesklé bělmo očí. „Rád tě vidím, synu!“ vykřikl Mohammed a vztekle vycenil zuby. Vzpomínky na otce byly rázem ty tam. „Ukryl ses mezi kněžími a v šeru chrámu, abys mohl lépe truchlit a snášet svůj žal? Smyla z tebe jejich slova tvůj krvavý hřích?“

Rozlitý olej vzplál a po stěnách se roztančily stíny. Mladý Bani Hašim byl odhalen. Mohammed postupoval doprava a lehce před sebou kroužil mečem. Saraf ho sledoval a jeho olejem lesklá čepel se téměř dotýkala Mohammedovy. Mezi sochami bylo málo místa pro manévrování, ale Mohammed si byl jist, že mu jeho chladný vztek poskytuje výhodu. „Plakal jsi usedavě, chlapče, když jsi zjistil, že jsi zabil svou vlastní ženu?“

Saraf prudce zaútočil shora. Mohammed znovu a znovu kryl jeho výpady, zkoušel svou sílu proti mladšímu muži. Bani Hašim o krok ustoupil a ozvěna třesku mečů pomalu doznívala mezi sochami božstev, které jejich souboji mlčky přihlížely. Žár z kaluže jasně plápolajícího oleje rozpouštěl svíčky přilepené na stěně. Tekutý vosk smýval staré barvy a prázdné oči božstev se plnily poskakujícími stíny.

„Už jsi řekl svým synům, že jejich matka zemřela tvojí rukou?“

Mohammed vyrazil vpřed, čepel jeho meče vířila v rychlém sledu úderů. Saraf se na poslední chvíli kryl a zády narazil do sochy Baala za sebou. Hašim byl však mladý a rychlý, uhnul, a Mohammedův meč už narazil jen na kámen. Hašimův protiútok mířil pod Mohammedova kolena. Ten vyskočil a ostří jen neškodně proťalo vzduch. Následovala rychlá výměna úderů z těsné blízkosti, kov řinčel o kov. Mohammed se pootočil a prudce sekl dolů, zachytil Sarafovu čepel a stlačil ji k zemi až hrot zaskřípěl po podlaze. Mohammed využil protivníkova chvilkového znehybnění a prudce mu vrazil ramenem do hrudi.

Hašim bolestivě vyhekl. Mohammed prudkým trhnutím uvolnil svou zbraň a loktem udeřil soupeře do brady. Ozvalo se duté chrupnutí a Saraf se zapotácel. Mohammed okamžitě ťal a Hašimovi se jen instinktivně podařilo nastavit do rány chránič jílce. Čepele po sobě sjely s odporným zaskřípěním. Hašim se přitom zašklebil a snažil se opřít o meč, aby se mohl zvednout.

Oheň se šplhal vzhůru po stěně a plnil prostor barevným, podivně zapáchajícím dýmem. Uprostřed věkovité zdi se mezi čistě opracovanými pískovcovými kameny matně leskl kvádr černého kamene. Jeho povrch neodrážel světlo, ani na něm nebyl patrný stín.

Mohammed mu vší silou dupl na koleno, Hašim se odkulil, ale meč už nesvíral tak pevně. Mohammedova čepel se mihla vzduchem a ze strany zasáhla Sarafa do hlavy. Vytryskla krev a useknuté ucho několikrát poskočilo po zemi. Šaraf zařval a přitiskl si dlaň na zející ránu. Meč mu vypadl z ruky.

„Budeš jí pěkně sloužit v pekle," zavrčel Mohammed a přibodl svého zetě za krk k zemi. Z rány se začala valit krev. Když ucítil jak se mu hrdlo zaplavuje krví, mladík na okamžik vytřeštil v hrůze oči. Pak Mohammed prudce ostří vytrhl, až se drobné rubínové kapky rozstříkly po strnulých tvářích božstev. Saraf se začal zmítat, rukama sevřel probodnuté hrdlo a s přidušeným bublavým zachroptěním zemřel.

Mohammed odstoupil, hněv z něho vyprchával, jako když na adenitském pobřeží začíná prudký odliv. Nohama přisunul zbytky hořícího oleje pod dřevěné nohy Baala a dalších bohů. Ztěžka dosedl na zem a opřel se o stěnu, která pamatovala desítky generací. Připadal si úplně prázdný.

Černý kámen nad jeho hlavou se ztrácel v kouři.

# # #

„Ha! Brána!" Vedoucí jezdec oddílu zastavil koně, který dál netrpělivě přešlapoval. Uri se rozkročil uprostřed brány a palce zahákl za zdobený opasek. Pošilhával po muži na koni. Jezdců byla nakonec víc než stovka. Takový mišmaš lupičů, žoldáků a bezzemků ještě Uri nikdy neviděl. Do jednoho byli špinaví po dlouhé cestě pouští, vousy i vlasy slepené potem. Vůdcova štíhlá černá kobyla byla stále dychtivá běhu a jezdec se s ní musel v malých kruzích točit na stejném místě, aby ji zkrotil. Byl vysoký, přísné tváře a vousy měl nakrátko zastřižené. Uri udiveně pozdvihl obočí; veliteli těchto pobudů mohlo být přinejlepším dvacet let.

„Vítej," pronesl vojevůdce Ben-Šarídů a pozdvihl prázdnou dlaň. „Ale chrámy jsou dnes zavřené."

„Slyšel jsem," zasmál se mladík a v kočičím úsměvu vycenil zuby. „Hledám Mohammeda z rodu Kurajšů, doslechl jsem se, že by tu měl *být*."

„Je to možné,“ připustil Uri, „ale myslím, že právě řeší nějaké rodinné záležitosti. Možná, když se vrátíš jiný den… pak si s tebou třeba promluví.“

Mladík sjel lehce z koně a podal otěže jednomu ze svých kumpánů.

„Můžu počkat,“ odvětil a přistoupil k Urimu. „Urazil jsem dlouhou cestu, abych ho viděl a řekl mu zprávu, kterou jistě velice rád uslyší. Ale nečekal jsem, že uvidím město v takovém nezvyklém stavu. Jsem Chálid, syn Al-Válida z rodu Makhzumů. Rád tě vidím, Uri z rodu Ben-Šarídů.“

Uri znovu pozdvihl obočí a naklonil hlavu ke straně. Ten rozšklebený, sebevědomý mladík mu připadal povědomý, i když si byl jist, že zná tváře všech příslušníků rodu Makhzum v údolí. A tenhle pobuda mezi ně rozhodně nepatřil! „Také tě rád vidím, synu Makhzumů, ale neznám tě, a pán Mohammed má práci.“

Mladík se znovu zašklebil a bezstarostně pokrčil rameny. „Klidně počkám i celý den. Třeba tady na slunci, jestli chceš, dědečku. Počkáš se mnou?“

# # #

Dřevěná socha Baala Ničitele vesele hořela, pryskyřice ve starém dřevě syčela a prskala. Z rozpraskaného povrchu a otevřených úst se valil dým. Dokonce i kamenné a hliněné sochy stály v plamenech, neboť se na nich vzňaly staré vrstvy barev a nánosy prachu. Hučící plameny už začínaly olizovat stropní trámy. Kotouče dýmu se válely pod střechou.

Džalal se se skloněnou hlavou plazil po kolenou, aby se nenadýchal jedovatého kouře. Ze síně vydechoval žár, jako by stál před otevřenou kovářskou výhní. Ve dveřích za ním stáli jeho muži a vyděšeně volali, aby se vrátil. Nevšímal si jich a postupoval dál.

Socha Baala, vytvořená před dávným časem v některém z bezejmenných měst na severu, se žárem roztrhla a do okolí se rozlétly úlomky keramiky. Jeden z nich rozsekl Džalalovi čelo. Neohlížel se na bolest a dál se plahočil úzkou, klikatou uličkou mezi sochami. Konečně před sebou uviděl Mohammeda opřeného o stěnu,

s hlavou bezvládně svěšenou. Zoufalý Džalal se k němu rychle doplazil a vsunul mu paži za záda.

Mohammed otevřel oči a Džalal se na okamžik zarazil, když v nich zahlédl záblesk vědomí. Mohammed začal pohybovat rty, ale řev plamenů už přehlušoval jakýkoli zvuk. Tanukh se tedy sehnul a nadhodil si svého velitele na ramena. Mohammed se bránil a snažil se zachytit stěny. Džalal jeho úsilí ignoroval a připravoval se na to, že i se svým břemenem vběhne do plamenů. Kouř už byl tak hustý, že neviděl východ.

# # #

„A Mohammed tě zná?“ zeptal se Uri. Pořád stál na slunci, přestože polední žár téměř dostoupil vrcholu. Zbojník před ním zavrtěl hlavou a v očích mu zajiskřilo.

„Ach, ale strejdo, já znám jeho! Kdo by ho mohl znát lépe než ten, kdo po měsíce sledoval, jak vzdoruje moci Persie. Kdo je muži bližší, jeho bratranec nebo ten, s nímž zkřížil meč? Žádná žena nepozorovala svého muže bedlivěji, než jsem já pozoroval urozeného pana Mohammeda z rodu Kurajšů. Žádný muž si ho neváží více než já, který ho viděl bojovat s největším generálem světa. Můžeš říci, že ho znáš lépe než já, i když pro něho hlídáš tuto bránu?“

Uri si odfrkl a bezmyšlenkovitě sevřel jílec dýky. Mladík si toho pohybu všiml, povytáhl obočí a zdvihl prázdné dlaně na znamení, že on v ruce žádnou zbraň nemá. Žoldáci, kteří už před chvílí sesedli a drželi se nějakých dvanáct yardů vzadu, ztuhli. Uri je bleskově přelétl pohledem, ale nezahlédl tasený meč ani napnutý luk. Když pohlédl zpět na Chálida, mladík se mu poklonil s úctou, jakou má mladší prokazovat staršímu.

„Nechci být nezdvořilý, strejdo, ale vážil jsem velmi dlouhou cestu abych nabídl služby své i svých mužů urozenému Mohammedovi Al Kurajš. Věděl jsem, že bude zapotřebí mužů znalých válečného řemesla, proto jsem jich shromáždil, kolik jsem mohl a vydal se ze severu za ním. Matka mé matky říkala, že už bylo prolito mnoho krve, ale že dosud nebyla prolita všechna. Také mu ze severu přináším zprávu, z města Jatríb, odkud právě přijíždíme.“

Uri zvolna přikývl a pustil rukojeť. Mezi prsty cítil rozpálený vzduch. „Takže tys byl u Palmyry? Sloužil jsi Peršanům? Co všechno jsi tam viděl?“

Chálid se znovu poklonil a sepjal ruce. „Viděl jsem padnout vznešené město, urozený Ben-Šaríde. Viděl jsem urozeného Mohammeda bojovat proti pětinásobné přesile, a jen den ho dělil od vítězství. Po čtyři měsíce Peršané zdolávali hradby Palmyry a každý den se třásli před jeho mečem. Pronásledoval je na každém kroku a měřil své síly, vůli a lstivost nejen s velkým generálem Šar-Barazem, který byl zván Královským Kancem, ale i s tím, jenž kráčí v podobě člověka.“

„S čím že?“ zašklebil se Uri. Mezi Mohammedovými následovníky se všelicos vyprávělo o obléhání Města hedvábí, ale Uri těm nejdivočejším zkazkám nedopřával sluchu, zvlášť, když je Tanukhové vyprávěli ve chvíli, když už měli prázdné poháry. Na severu se staly strašlivé věci, ale nedokázal se přinutit věřit všemu, co se vyprávělo.

„Temný kníže, můj pane.“ Chálid zvážněl, úsměv se mu vytratil z tváře a náhle vypadal staře a zbědovaně. „Ten, kterému Peršané říkají Dahak. Pán Deseti hadů. Ničitel měst.“

# # #

Džalal se prodíral plameny a zakopával o padlé sochy skryté v kouři. U dveří, kam až ho následovali jeho muži, už nikdo nebyl. Natočil se bokem, aby se mohl i s Mohammedem protáhnout otvorem. Ten se začal vzpouzet a Džalal mu musel pevně přitisknout ruce k tělu. Supěl námahou, když si tělo svého velitele znovu usazoval na ramenou.

Dokonce i v chodbě před hořící síní bylo plno dusivého kouře. Džalal zakolísal pod břemenem a vzápětí se zase vzpřímil.

„Slyším tě!“ Ten výkřik Džalala vylekal tak, že klopýtl a pustil Mohammeda na zem. Šero jen nepatrně ředily plameny šlehající za dveřmi a občas olizující strop. Džalal před sebou viděl jen bělmo Mohammedových očí.

„Slyším tě, Pane tohoto světa!“ Mohammed stál nejistě na nohou a nevšímal si všudypřítomného dýmu. „Budu jednat. Ty hnusné sochy padnou a ty budeš pozdvižen na místo, které ti náleží!“

Džalal se udiveně rozhlížel, ale nikoho neviděl. Ozvěna Mohammedova hlasu zanikala v praskání plamenů. Džalal se opět rozeběhl, hlavu skloněnou pod vlnícími se oblaky dýmu. Mohammed se kroutil ze strany na stranu. Chytil ho pevně za paži a vykřikl, když dlaní přimáčkl velkou, žlutě žhnoucí jiskru.

„Slyším tě, Pane tohoto světa! Řeknu všem, co jsem viděl a…“

Mohammed náhle ztichl a sklouzl ke straně. Džalal ho zachytil a pevně si ho přitiskl na hruď. Kouř byl stále horší a zaplňoval už celou chodbu. Džalal usilovně pokračoval vpřed a jen doufal, že si pamatuje, kde je východ. Dýchalo se stále hůře a Mohammed mu do ucha mumlal nesrozumitelná slova. Začal ho strkat před sebou, ale vzduch houstl stále rychleji. Džalalovi se už před očima dělaly mžitky a zvonilo mu v uších. Zatnul zuby a klopýtal kupředu.

Do zad ho udeřil strašlivý žár a uslyšel pukající kámen.

# # #

„Deset dnů a nocí ničili Peršané město. Když skončili, nezůstal kámen na kameni. Chrámy byly strženy, paláce rozmetány. Ti, kteří přežili boje, byly nahnáni na širokou ulici, která spojovala Damascenskou bránu s velkým Bélovým chrámem. Byli jich tam desetitisíce. My jsme byli v horách za městem, přesto jsme v noci slyšeli jejich hlasy prosící o milost.“

Chálid se odmlčel a otevřel čutoru, která mu visela u pasu. Uri tiše a trpělivě čekal, až se napije. Když mu Chálid také nabídl, jen zavrtěl hlavou. Mladík se zadíval do pouště a na pusté kopce nad Mekkou.

„Peršané všechny, kteří přežili, k sobě svázali řetězy. Sám jsem později viděl jejich články rozházené po ulicích. Pak Peršané odešli, celá jejich armáda odpochodovala do tábora za kopci. Zůstal jenom on: Pán Deseti hadů. Město ztichlo, a přestože jsme pozorně naslouchali, nedoletěl k nám jediný zvuk. Žádný pláč, žádné prosby o milost, žádné výkřiky hrůzy. A potom… potom to bylo cítit. V zemi, jako chřestění vysušených kostí, bylo to ve vzduchu, hořká

chuť žluči a mědi. Moji muži utekli. Utekli přes kopce k teplým ohňům a vínu do perského tábora.“

Chálid přimhouřil oči a Uri cítil, jak se v mladíkovi vzmáhá bezbřehý hněv.

„A já? Já jsem čekal a díval se, i když všechno ve mně křičelo, abych utíkal. Čekal jsem, až se objeví, až opustí místo, kde hodoval. Čekal jsem hodiny. Nakonec, když už se blížilo svítaní, vplížil jsem se do údolí, prolézal obléhací zákopy a přelézal rozbořené hrobky, abych se podíval do samotného města. A pak se vynořil, jako tma černější než noc. Nemohl jsem ho vidět, na to bylo ještě příliš šero, ale cítil jsem ho i přes šířku údolí.“

Chálid se odmlčel, od opasku odvázal váček a vysypal z něho úlomek bílé kosti. Zvedl ho proti slunci – byl téměř průhledný, sluneční světlo jím procházelo jako krystalem. Uri se zachmuřil. Mladík úlomek v prstech několikrát otočil.

„Někdy, když hlídáš stáda v místech, kam už nedosáhnou světla města, můžeš cítit, jak se blíží noční dravci. Znáš ten pocit? Určitě, každý z nás to zažil, když tě něco neslyšitelného zburcuje z dřímoty a ty najednou slyšíš měkké našlapování tlap v písku. Nebo když jsi ve městě a někdo tě pronásleduje; cítíš to ve vzduchu – něco tě sleduje. Tohle bylo mnohem horší; jako když kolem myši schované za kamenem kráčí drak. Padl jsem na zem, ještě než to vyšlo městskou branou a ječel jsem strachy. Zdálo se to tak obrovské; větší než trosky samotné brány. Jako ohromný pavouk nacucaný krví. Zkoušel jsem se zahrabat do země, ale byla kamenitá.“

Ukázal dlaně a Uri viděl, že má zjizvené prsty a chybí mu několik nehtů. Chálid se usmál, když viděl, jak starší muž zbledl.

„Ještě ten den, jakmile jsem byl schopen jet na koni, jsem utekl. Na cestě jsme míjeli tisíce perských vojáků, kteří prchali se stejným strachem v očích. Zamířili jsme na jihovýchod, hluboko do pouště. Ani jednou jsem se neohlédl. Jeden z mých mužů, který se k nám připojil v oáze Sabkhat-Mukh, mi dal tenhle kousek kosti.“

Uri si odkašlal. Něco už z toho slyšel, ale ničemu takovému nevěřil. Ani teď nevěděl, jestli může věřit.

„Proč jsi tedy přišel sem? Proč hledáš urozeného pána Mohammeda?“

# # #

Džalal se vypotácel z chrámu a v plicích ho pálil žhavý kouř. Mohammeda, který se s ním vytrvale snažil prát, táhl na zádech. Kněží se rozutekli a Tanukhové se před chrámem smísili s davem prosebníků, kteří se chtěli dostat do svatyň. Ze vchodu se valil dým a stoupal k čistě modrému nebi. Nad portálem se chvěl rozpálený vzduch.

„Pomozte mi," vyhekl. Dva nejbližší Tanukhové vyběhli po schodech a převzali jeho břemeno. Pro Džalala to byla nesmírná úleva; plíce ho pálily a v tuto chvíli si nepřál nic jiného než kašlat a kašlat. Klekl si na schodech a plival a vykašlával černé hleny.

„Ó bezbožní," Mohammed se vytrhl dvěma Tanukhům, kteří mu pomáhali ze schodů. „V tomto místě přebývá cosi posvátného, co sestoupilo z nebes na plameni blesku, znamení, zázrak, který nás má vést a dát skutečný smysl naší víře! Přesto na něho neustále plijete, když se shromažďujete před tímto domem, který Abrahám vystavěl z odpadků a naplnil falešnými modlami!"

Tanukhové se odtáhli od Mohammeda, který křičel do davu. Lidé ho se zájmem sledovali; přišli na náboženské slavnosti, ale místní mocní před nimi zavřeli dveře chrámů. A teď tu nějaký muž začíná řečnit jako kněží Baala, Apollóna a ostatních bohů, jejichž podobizny se nacházely v okrsku posvátné studny, či v černém chrámu. Někteří kněží z menších chrámů vybudovaných po obvodu nádvoří ho začali okřikovat. Několik lidí z davu sledovalo plameny šlehající z brány Domu bohů a přemítalo, jestli tohle má být ono znamení. Jiní předpokládali, že je to součást slavností a začali zpívat nábožné písně.

Džalal se dopotácel k Mohammedovi a chytil ho za paži. Ten jeho ruku prudce odstrčil. „Nesmíte spoutávat slovo boží do kamene a dřeva!" Mohammed se pak otočil a upřeně hleděl do plamenů šlehajících z chrámové brány. Zevnitř dýchal stále větší žár a hnal kotouče dýmu vysoko k obloze. Měděné kování dveří se na několika místech začínalo tavit.

„Strašlivý král Nimrod uvrhl Ibrahima do pece, ale jeho víra ho zachránila a on vyvázl bez úhony." Mohammedův hlas, zesílený klenbou brány, se nesl nad hlavami davu a přehlušoval syčení

plamenů i praskání rozpálených kamenů a cihel. „Tyto plameny očistí posvátné místo Zam-Zam.“

Se vztaženými pažemi vykročil Mohammed vpřed. Proud žhavého vzduchu rozevlál jeho vlasy i vous.

„Slyším tě, Pane tohoto světa! Slyším tvé volání! Přicházím k tobě! Při…“

Mohammed tvrdě dopadl na dlažbu, když mu Džalal podrazil zezadu nohy. Plameny hučely už jen několik palců od něho. Džalal potlačil výkřik, když mu vzplály vlasy a začaly doutnat vousy. Mohammed se obrátil na záda, jeho ústa se otevírala a zavírala, ale Džalal v hukotu plamenů neslyšel ani slovo. V očích staršího muže se cosi zablesklo jako modrobílý plamen. Džalal pocítil náhlý závan a žár plamenů ustoupil. Mohammed ho odstrčil a pokusil se vstát. Ale Džalal, kterého se náhle zmocnil podivný a nezvladatelný strach, se vymrštil a udeřil svého velitele pěstí do obličeje. Mohammed se skácel, oči doširoka vytřeštěné údivem, a z rozbitého nosu mu crčela krev. Džalal se na něho ihned vrhl a po druhém úderu vojevůdce ztratil vědomí jako když se sfoukne svíce. Chvějivé modré světlo zmizelo.

Uvnitř chrámu to děsivě zapraštělo celá střecha se propadla dovnitř. Do všech stran se rozlétly plameny. Džalal se odkulil od vchodu a Mohammeda, který už byl bezpečně v bezvědomí, táhl s sebou po schodech dolů. Přiběhlo několik Tanukhů a pomohli jim dostat se do bezpečné vzdálenosti. Dav užasle hleděl na sloup plamenů a dýmu. O těchto oslavách se bude ještě dlouho mluvit!

# # #

Když neočekávaný zvuk přilákal jeho pozornost, Uri se otočil. Pozdvihl obočí, protože spatřil sloup hustého dýmu stoupajícího z posvátného okrsku. Bradou ukázal směrem k ohni a čtyři jeho muži se s tasenými meči rozeběhli do uličky. Chálid neklidně přešlapoval poblíž, ale Uri jen lehce zavrtěl hlavou.

„Tohle je čistě záležitost urozeného pána Mohammeda. Asi bylo třeba použít trochu drsnější prostředky k vykouření muže, kterého hledá. Ještě počkáme a necháme ho, ať to vyřídí sám.“

Chálid vzdychl a pokynul svým nedočkavým mužům, že mají pokračovat v odpočinku.

„Má to co dělat s tím, že Bani-Hašimové zavraždili jeho dceru? Jeho vlastní příbuzní, bratranci, strýcové a tety?“

Uri se k němu obrátil s hněvem ve tváři. „Tito lidé porušili práva hosta a pravidla pohostinnosti, můj mladý příteli. Náčelník klanu chtěl probodnout Mohammeda při večeři v domě své vlastní snachy! Ti psi bez kapky cti v těle za to zaplatí krví!“

Chálid se lehce poklonil a pozdvihl ruku ve smířlivém gestu. „Znám ten příběh. Matka mé matky mi ho dlouze a podrobně vyprávěla. Přesto nevím, jestli urozený pán Mohammed na sebe a svůj dům nepřivolá neštěstí, když spálí svatyně bohů, kteří svou přítomností žehnají Mekce a tomuto místu.“

„Pchá,“ odbyl ho Uri. „Je jen jeden bůh, který nedbá o sochy a modly.“

Uličkou přiběhl jeden z Ben-Šarídů v rozevlátém plášti a s taseným mečem. „Povstání! Pán Mohammed padl!“

Uri vztekle zaklel a zařval na muže, kteří se bavili u brány: „Půlka vás tu zůstane, ostatní se mnou!“

Velitel Ben-Šarídů odhodil písečný plášť a uchopil meč v pochvě. Když byli i jeho muži připraveni, vběhli všichni ostrým tempem do uličky. Chálid, stále stojící v bráně, chvilku počkal a pak pokynul svým mužům, aby se shromáždili ve stínu brány okolo něho. Všichni Ben-Šarídové se hnali dovnitř za hlukem a křikem, který sem doléhal, a během chvilky byli pryč.

„Tak, teď můžeme konečně vejít do města a prokázat svou úctu pánu Mohammedovi,“ řekl Chálid s ponurým úsměvem.

# # #

Zeď se v oblaku prachu změnila v hromadu cihel. Padající zdivo strhlo i řadu soch bohů z Meroe a Sa’na. Údy z bělostného mramoru se tříštily o dlažbu. Dav na nádvoří, který už nyní čítal stovky lidí, se zavlnil zpět. Z celé budovy stála už jen její centrální část, zahalená v oranžové plameny a těžký dým. Tanukhové se stáhli pod arkády lemující okraj nádvoří a vytvořili kolem Džalala, nesoucího bezvládného Mohammeda, ocelový kruh. Někteří z přihlížejících,

pobízeni kněžími, kteří se rozprchli, když Mohammed vrazil do chrámu, na ně se vzteklým křikem doráželi.

Džalal se znepokojeně rozhlížel. Situace se zhoršovala. Hořící chrám byl téměř zapomenut a lidé si začínali uvědomovat, že jejich nejsvětější svatyně byla zneuctěna cizinci. Z vlnícího se davu vylétl kámen a skákal po dlažbě. Džalal ukročil stranou, aby se mu vyhnul. „Tam!“ vykřikl na své muže, „do té uličky!“

Pod arkádu ústil úzký průchod sevřený vysokými stěnami. Byl sice přeplněn odpadky, ale zdálo se, že tudy bude možné z nádvoří uniknout. Džalal se protáhl dovnitř, musel běžet bokem, aby neotloukal Mohammedovu hlavu o stěny. Za ním dopadaly další kameny a nespokojený hukot davu přerůstal ve vzteklý řev a divoké hvízdání. Tanukhové byli hned za ním a zdviženými štíty se chránili proti dešti kamení a odpadků.

# # #

Chálid uprostřed sevřeného útvaru svých mužů vešel beze spěchu na nádvoří. Tasené zbraně nesli skloněné a zbytečně je neukazovali. Mezitím se zde shromáždilo už několik tisíc rozvášněných věřících. Trosky starého chrámu stále ještě plápolaly a prostorem se rozléhaly ostré rány cihel a kamenů praskajících v prudkém žáru. Dav se vlnil sem a tam. Po zemi se válely zbytky rozdupaných obětin. Nad hlavami lidí tančily hroty kopí, hrábla a kosy. Chálid zdvihl ruku a zastavil své muže v ústí uličky. Rozhlížel se a pozorně naslouchal, ale odnikud nezaslechl zvuky boje. Dav dělal obrovský hluk, který ještě zesiloval ozvěnou od stěn chrámů a výklenků arkád. Někteří kněží se snažili překřičet dav, ale v zlobě, která vřela v odpoledním vzduchu, bylo jejich úsilí marné.

Chálid dal pokyn a několik mužů se vnořilo do davu. Stále se rozhlížel, ale nikde neviděl modrobílé kefije Ben-Šarídů. Další z jeho mužů se dali do pohybu a tiše a nenápadně vytvářeli klín, který se stále hlouběji zakusoval do neklidného davu.

Opět se ozvala mohutná rána. To se zřítila další zeď a po nádvoří se rozlétly úlomky cihel a doutnající kusy trámů. Teď už stála jen nejpevnější středová zeď, zahalená do sloupu jasně žlutých plamenů.

# # #

Džalal s tváří přitisknutou k hrubé omítce opatrně vykukoval za roh. Ulice před ním byla prázdná. Vinula se dolů mírným svahem, mezi holými stěnami dvou a třípodlažních domů, které jen sem a tam narušovaly výklenky hluboko zapuštěných vchodových dveří. Hluk davu sem přes střechy budov doléhal jen tlumeně.

„Vpřed," vyštěkl Džalal zhrublým hlasem. Připadalo mu, že má krk vysypaný pískem a stále cítil pachuť kouře. „Musíme se dostat zpět k severní bráně."

Tanukhové se s tasenými meči protáhli kolem něho. Čtyři nesli na nosítkách Mohammeda. Jejich velitel ležel velice klidně a tiše a Džalal si už začínal dělat starosti, jestli ho neudeřil příliš silně. Opravdu ho to znepokojovalo a záblesk, který u chrámu v jeho očích zahlédl, ho znervózňoval. Jakmile poslední z jeho mužů minul nároží, Džalal vykročil. Ve změti chrámů se nevyznal a teď přemýšlel, jak se jim podaří najít cestu zpět.

Ulička končila zdí z drolících se cihel, porostlou divokým vínem a drobnými červenými květy. Muži vpředu hned začali bušit na boční dveře, které mohly být jediným východem ze slepé uličky. Džalal zaklel a chtěl se k nim rozeběhnout. Náhle ztuhl a pokynul svým mužům, aby ustoupili co nejvíc ke straně. Od zdí se odrážela ozvěna běžících nohou. Přitiskl se k nejbližší zdi. Palcem uvolnil poutko a meč v kožené pochvě držel před sebou, levou ruku na jílci. Čekal. Muži s nosítky se stáhli do nejzazšího rohu slepé uličky a tam Mohammeda opatrně položili na zem.

Zpoza rohu vyběhl mladík v dlouhém plášti a pruhované čapce. V ruce držel hůl a pravidelně oddechoval. Když proběhl, Tanukh přikrčený na nároží vyhlédl do ulice a pak ukázal dva vztyčené prsty. Džalal znovu zaklel, tentokrát tiše, a zastoupil chlapci cestu. Ten na místě zastavil a chtěl vykřiknout, ale Džalalova pěst ho zasáhla jako řeznická palice. Hůl třeskla o zem a odkutálela se ke schůdkům před domovním vchodem. Tanukhové napjatě očekávali muže, jejichž dupot se přibližoval. Mohl jich být asi tucet.

Džalal tasil meč a vychutnával známý, uklidňující zvuk tření kovu o kůži. V tu chvíli jako by vzduch zprůzračněl; celé okolí získalo ostré a přesné kontury.

# # #

Chálid stál na okraji neklidného davu a s trpkým úsměvem pozoroval hořící svatyni. Jeho muži kolem něho vytvořili ze svých těl neprostupnou stěnu. V ruinách dál plameny stravovaly sochy bohů a démonů. Dav stále vřel hněvem, ale nevěděl, proti komu ho obrátit. Kněží menších chrámů se vysmívali těm, kteří sloužili v hlavní budově, zatímco tito ctihodní obviňovali své „nižší“ kolegy z podlé zrady. Chálid zvolna obhlédl střechy okolních budov. Ve vzduchu cítil napětí. Bylo jasné, že brzy přeskočí jiskra, troud vzplane a poteče krev. Když zachytil pohled svých dvou pobočníků, pousmál se. „To je znamení!“ vykřikl a jeho jasný mladý hlas přehlušil hulákání davu. „Chrámy jsou plné zkaženosti a musí být očištěny ohněm! Svrhněte ty cizí modly!“

Lidé kolem překvapeně zmlkli. Chálid pokynul svým pobočníkům a ti se s křikem začali prodírat davem: „Svrhněte modly! Pryč s cizáky! Očistěte chrámy!“

Během vteřiny jeden kněz Dia Stvořitele prudce strčil do kupce z Mekky, který se přidal k pokřiku „pryč s cizáky“. Kupec se zapotácel. Jeden z Chálidových mužů, který se prodral do davu za oba muže, hodil cestovní lahví od vína. Mířil přesně a rozbil hlavu jednomu z kleriků chrámu Stvořitele. Kněží začali do davu křičet nadávky a ve vzduchu se octly dlažební kameny. Věřící z Mekky neváhali a opláceli jim stejně.

Během deseti vteřin propukla vřava. Všichni včetně dětí tloukli kněží hlava nehlava a objevila se první krev. Vzduchem létaly kusy cihel, kameny a odpadky, přívrženci jednotlivých chrámů si začínali vyřizovat účty navzájem. Požáru si už nikdo nevšímal. Chálid své muže přeskupil poblíž vchodu na nádvoří. Stále křičeli „svrhněte modly!“ Roztříštěný dav se blížil ke schodům arkád.

Chálid se zasmál a zavelel k návratu. Jak běželi uličkou, úzkými průchody občas zahlédli vřavu na náměstí. Po krátké chvilce dosáhli průčelí impozantního Baalova chrámu. V jeho vchodu, pod okřídlenými božími služebníky, se tísnila skupina kněží. Pootevřenými dveřmi se ven linula vůně myrty a kardamomu. Vyholené hlavy kněží se leskly ve světle loučí a luceren. Chálid se

zastavil a se zájmem se zadíval na bránu. Jeho muži se shromáždili okolo něho.

„Rád bych věděl," poznamenal Chálid ke svým pobočníkům, „jestli jsou tu také nějaké modly, které by měly být strženy." Pobaveně si měřil honosná roucha kněží a jejich těžké zlaté náramky a ozdoby. Jeho pobočníci se rozesmáli a horlivě přikyvovali. Nebyl to nijak příjemný smích.

„Samozřejmě veliteli, tihle modlosložebníci musí být samý hřích, že takhle předstupují před své bohy."

# # #

„Aj! Pane Uri! Koleduješ si o smrt, když se ženeš za roh takhle bezhlavě!"

Džalal zaklapl meč zpátky do pochvy. Trochu se třásl, tělo už měl připravené na boj. Ben-Šarídové a Tanukhové stáli proti sobě v uličce, jedni ve stínu, druzí na slunci. Ben-Šarídové čekali, jestli jim velitel dá znamení, ale Tanukhové ostentativně odložili meče a kopí. Uprostřed uličky, mezi oběma skupinami, se těžce a s úpěním zvedal běžec a bolavou hlavu svíral v dlaních. Džalal se na něho přátelsky usmál a nabídl mu pomocnou ruku. Chlapec byl stále ještě zmatený a otřesený, ale pomoc přijal a Džalal ho jediným trhnutím prudce postavil na nohy. „Dávej pozor, chlapče, mohl bys naběhnout na něco špičatého." Džalal chlapce otočil a jemně ho postrčil k Ben-Šarídům.

Uri naproti se ještě chvíli mračil, ale pak také schoval meč. Džalal v jeho přísné tváři četl hněv, strach a nejistotu. Nakonec velitel Ben-Šarídů pokynul svým mužům, že je vše v pořádku. Džalal se mírně uklonil a vykročil vpřed. „Pane Uri, můj velitel se nadýchal kouře a není na tom dobře, nevíš poblíž o místě, kde by si mohl odpočinout?"

Uri se přes Džalalovo rameno zadíval na Mohammeda na nosítkách. „Ano," zabručel, „jeden můj příbuzný má dům v chrámovém okrsku. Tam ho můžeme vzít."

Džalal úklonou poděkoval. Tanukhové se shromáždili kolem něho a chystali se na další cestu.

„Co je to za zvuk?" zarazil se Uri. „Zní jako moře."

„Ne,“ odpověděl Džalal s trpkým úsměvem, protože už takový zvuk dříve slyšel. „To je dav, který se chce pomstít svým nepřátelům.“

TROSKY PALMYRY, SYRIA COELE

Zoe kráčela plání lebek. Vojenskými botami drtila bílé úlomky pokrývající širokou ulici a za ní v rozpáleném vzduchu zvolna usedaly bělavé obláčky jemného prachu. Byla zahalena do světle zelenobílé dželaby s hlubokou kapucí, která jí jako pohřební rubáš stínila oči a skrývala pevně sevřené rty. Slunce se už klonilo k západu a připravovalo se k odpočinku za holými kopci, které uzavíraly údolí z jihovýchodu. Kráčela zvolna a cestu ohledávala holí z pokrouceného syrského hlohu. Druhou ruku skrývala v záhybech pláště. Deset kroků za ní se s vytřeštěnýma očima šoural Odenathus. Zatímco ona se s hlavou vztyčenou dívala kupředu, on se neustále rozhlížel a snažil se pochopit rozsah strašné katastrofy, která mu zničila domov.

Vznosné sloupy byly vyvráceny a rozlámány, velké dlažební kameny rozbity údery palic a střel z obléhacích strojů. Ze stržených domů zůstala pouhá torza, a to vtom lepším případě. Zahrady, které se kdysi zdvíhaly nad ulicí a jejichž zdi pokrývaly pestré závěsy květin, byly spálené a všechny barvy se změnily v čerň sazí. A všude po ulicích, v domovních dveřích i na schodištích, ležely rozházené lebky, kosti a žebra. Prudký vítr z nich tvořil závěje v závětří kamenných rozvalin. Místy změť pažních a stehenních kostí vytvářela nízké pyramidy.

Zoe vytrvale postupovala a přelézala zbytky soch bohů, které dříve lemovaly tetrapylon. Zde, na centrálním kruhovém náměstí, do kterého ústily ulice od decumanu a carda, byly kosti mrtvých rozdrceny v prach a vzduch byl nehybný, jako by se stále nemohl vzpamatovat z hrůz, které se zde udály. Z tváří rozbitých hlav, vyšších než dospělý muž, zíraly nevidomé oči. Odenathus je také musel přelézat; nohou se právě opíral o rameno velikého Baala a

prsty měl zaháknuté v jeho očním důlku. Za náměstím se ulice v délce čtvrt míle zvedala k široké plošině. Kdysi po jejím obvodu stávaly domy bohatých občanů, ty se však, stejně jako celé město, změnily v trosky. V polovině délky rampy se Zoe zastavila a rozhlédla se po troskách města. Se srdcem bolavým zoufalstvím a beznadějí se Odenathus zastavil po jejím boku.

„Všichni jsou mrtví, sestřenko. V našem městě nikdo nepřežil. Jsme sami a bez domova."

Zoe si ho nevšímala, jen zpod kápě přehlížela trosky, jestli nezahlédne nějakou známku života. Neviděla nic než hromady cihel, kamene a střešních tašek, zalité pozdně odpoledním sluncem. Otočila se směrem k ulici a nohou zavadila o drobnou lebku, která se s nepříjemným zvukem prokutálela mezi vybělenými kostmi, které patřily rodině jakéhosi tesaře. Pak po několika odrazech doskákala dolů na ulici, kde se po nárazu na vytržený dlažební kámen rozpadla v prach.

Nad nejvyšším místem rampy se zdvíhaly hradby královského paláce; dvacet stop vysoká cimbuří z pískovce a těžké žuly. U paty brány se Zoe zastavila a konečně vydala nějaký zvuk. Přes sevřené rty se jí vydral bolestný vzlyk. Vchod, střežený kdysi dvěma velkými, okřídlenými lvy a osazený branou, jejíž křídla z libanonského cedru měřila na tloušťku dvě stopy, byl rozmetán v trosky. Ze lvů nezbyl ani úlomek křídla či tlapy. V pískovcových a žulových kvádrech byly rýhy, jako by se do nich zatínaly obrovské pařáty. Z masivních dveřních křídel zbyly jen třísky. Mezi troskami ležela poházená těla, některá stále ještě oděná ve stříbrné zbroji. Pod kvádrem, který vážil možná tunu, ležela napůl rozdrcená kónická skytská přilba.

Nebylo jednoduché vyšplhat se k místu, kde stávala brána. Cihly se pod chodidly viklaly a drolící se pískovec klouzal. Nakonec se dostali nahoru a naskytl se jim pohled na centrální část palácového komplexu. Tady vyrůstali a tady se učili. Zde jejich rodiny žily a odtud ovládaly rozsáhlé obchodní impérium, které přinášelo Palmyře mimořádné bohatství. Zde sedávali pod Hedvábným trůnem a v úžasu naslouchali moudré královně Zenobii Páté, sledovali jak řídí

dvůr a vykonává spravedlnost. Zde viděli zrození svých bratří a sester, zde se škorpili s rodiči i mezi sebou, zde si celé dětství hráli.

A teď tu nebylo nic.

Dvou a třípatrový bílý palác, jehož stěny byly zdůrazněny vznosnými červenými sloupy a nádherným vlysem, který znázorňoval Aurelianovo vítězství nad třemi císaři, to všechno bylo pryč. Vlys býval vysoký dvacet stop a táhl se přes celé průčelí paláce. Na severní straně začínal prohlášením Aureliana římským císařem Rýnskými legiemi a na jižní straně končil nádhernou scénou jeho svatby s první Zenobií Palmyrskou, která zpečetila Východní mír a obnovila dynastii zničenou občanskou válkou a nájezdy barbarů. V době, kdy Zoe a Odenathus odcházeli, obtíženi dary, na zdárnou cestu, aby se připojili k Legiím, měřil vlys tři sta šest stop na délku. Byl jedním z největších uměleckých skvostů ve Východní říši.

Nic z něho nezůstalo. Palác byl naprosto zničen, nezůstal kámen na kameni. Vysuté zahrady napájené důmyslným systémem potrubí z nádrže ukryté v paláci, se změnily v změť suché hlíny, kamení a měděných trubek. Na všem ležela silná vrstva popela. Vítr ho navál i do otvorů a prohlubní, které kdysi bývaly schodišti vedoucími do chladných skladů a sklepení pod palácem.

Stavby hořely ještě dlouho po tom, co se zřítily k zemi. Mramorové desky ztratily v žáru svou původní barvu. Pískovcové obložení zčernalo kouřem a bylo poničeno strašným tlakem. V prohlubních se nazelenale leskly bubliny skloviny, ve kterou se změnil roztavený písek a prach.

Zoe ztěžka dosedla na šikmo nakloněný kvádr, který byl kdysi součástí zdi Síně moří. Vypadalo to, že se může každou chvíli uvolnit. Hůl jí vypadla z rukou a zarachotila mezi kameny. Odenathus si také sedl, ale mnohem opatrněji, a opatrně složil těžký vak se zásobami, který nesl zavěšený na holi přehozené přes rameno od chvíle, kdy před městem zanechali své velbloudy. Ruce se mu třásly, když vytahoval zátku z měchu s vodou. Nevěděl proč, ale ruce ho nechtěly poslouchat. Zbývalo už jen trochu vody, tak si sotva smočil rty, než podal měch Zoe. Nepřítomně ho přijala. Odenathus se alespoň donutil k tomu, aby jí přitiskl měch ke rtům. Napila se, ale

stále se zdálo, že je někde mimo tento svět trosek zalitý šikmými paprsky odpoledního slunce.

„Podívám se, jestli je v prameni na severní straně divadla ještě nějaká voda," pronesl nakonec skřípavě. „Potřebujeme doplnit vodu. A taky nějaký úkryt. Za chvíli se setmí a bude zima."

Zoe si ho nevšímala, jen vysušenýma očima bez slz hleděla na trosky města.

# # #

Odenathus se prodíral mezi rozlámanými sloupy a velkými deskami pískovce, které kdysi tvořily průčelí Héliova divadla. Chůze po ulici se stávala nebezpečnou. Pod ní byly vyhloubeny chodby a kobky pro zvířata a herce divadla a amfiteátru, který k němu ze severu přiléhal. Ať se městem prohnalo cokoli, zanechalo to za sebou ulici otevřenou jako zející ránu. O jeden blok budov dál za divadlem bývala studna, která sloužila jako zdroj vody pro severní polovinu města. Odenathus si dobře vzpomínal, jak jim v mládí vtloukali do hlavy, kolik úsilí muselo město vynaložit na vybudování akvaduktu, který do studny přiváděl vodu z jímek v kopcích západně od města.

Zastavil se na okraji svažité hromady sutě. Část ulice se změnila v hlubokou propast, která pohltila dva domy a část divadelního tržiště. Její dno se ztrácelo ve stínu, který do ní vrhala osamělá domovní zeď stojící na jižním okraji průrvy. Roztrpčeně si zamnul nos a odfrkl si. Město bylo plné jemného hnědého prachu pronikajícího úplně všude. Byl dokonce horší než ostré kamínky, které přinášel vítr z pouště. I přes změť trosek z ulice a pobořených domů dokázal najít obrys podzemní nádrže.

S mrzutým mumláním přehodil vak s věcmi přes rameno a dlouhé, černé vlasy svázal dozadu proužkem zelené látky. O stehna mu pleskaly dva měchy na vodu, připevněné k pasu popruhem, který si zhotovil během dlouhé cesty z Antiochu na jih. Když byl hotov, začal opatrně sestupovat dolů a dával pozor, aby nešlapal na uvolněné kameny.

# # #

Zoe seděla na rameni padlého giganta – boha Bela, který tak dlouho dával městu vzkvétat. Jeho tvář, která kdysi důstojně shlížela na prosebníky na dvoře Hedvábné královny, byla pryč. Zůstal jen kus mramorového ramene. Bohaté barvy, které kdysi jeho chladné pokožce propůjčovaly zdání života, byly ohořelé. Slunce a vítr se postaraly o zbytek. Ze svého místa Zoe dobře viděla spoušť, které neunikla téměř žádná budova uvnitř hradeb města. Dokonce i jeho žulové a pískovcové hradby, vysoké třicet, čtyřicet, i padesát stop, podlehly nepříteli. Mezi kvádry zaráželi dřevěné kůly, které po nabobtnání vodou kámen trhaly a z hradeb zbyly jen hromady trosek po obvodu města. Také dvě velké brány, západní, mířící k Damašku, a východní, hledící ke vzdálenému Eufratu a obchodnímu centru Dura Európos, byly strženy. Jejich mohutné věže také padly a na jejich místech zůstaly jen obrysy z nepatrných zbytků zdiva.

Seděla mlčky a bez hnutí. Divoký vztek, který ji vyhnal z Antiochu a z náruče Legií, už vyprchal. Teď v ní nezůstalo nic než děsivá prázdnota, když viděla, jak se všechny její sny změnily v trosky. Byla si jista tak, jako že dýchá, že uvnitř hradeb nezůstala naživu jediná bytost kterou zde kdy milovala. Mrtví byli pohřbeni příliš hluboko, než aby se oddávala falešným nadějím. Z tohoto města neodešel s Peršany v řetězech jediný zajatec. Žádné výkupné by jí nebylo nic platné, i kdyby prohrabala trosky a podařilo se jí najít královské pokladnice a skladiště.

To, co zničilo město, neušetřilo nic. Roztříštěná dlažba a převrácené sochy se stále ještě chvěly ozvěnou té strašlivé síly. To, co tudy kráčelo v nesmírné zlobě, chtělo zničit samotného ducha města i jakoukoli vzpomínku na ně. Nezbylo téměř nic; všichni, kteří kdy chodili stinnými ulicemi či zpívali milostné písně na balkónech pod hvězdnatým pouštním nebem, byli pohlceni. To, co rozdrtilo kosti v prach a vzalo životy tisícům a desetitisícům, vymazalo také vzpomínky. Když v chladu seděla vysoko nad městem, uvědomovala si, oč té strašlivé síle šlo; chtěla, aby si už nikdo nikdy nevzpomněl na toto město a úžasné lidi, kteří je obývali. Předpokládalo to, že už není nikdo, kdo by vyprávěl příběh města. Předpokládalo to, že zničilo Palmyru a vyrvalo jí srdce z těla.

Zoina tvář potemněla a kolem ní zavířil lehký vánek. Štíhlými, tmavými prsty udělala znamení, které se chvíli chvělo ve vzduchu. *Já si pamatuji*, pomyslela si, a *celému světu připomenu, že město stále žije.*

Na dlouhé ulici pod sebou zahlédla nějaký pohyb. Naklonila hlavu a jako jestřáb číhající na kořist se zadívala do hlubiny pod sebou.

Městem kráčel muž, vedl tři velbloudy a opatrně se vyhýbal kostem.

# # #

Z trosek nahoře se stále sypaly pramínky prachu a zlatě zářily v šikmých slunečních paprscích. Odenathus se nacházel tři patra pod úrovní ulice a opatrně přelézal hromadu dlažebních kamenů. Ve tmě před sebou slyšel zvuk vody odkapávající na hladinu. Ten zvuk, navíc zesilovaný odrazem od stěn, ještě zvětšoval jeho žízeň. Když přelezl zkroucenou odpadní olověnou trubku zjistil, že stojí na okraji schodiště, které zde vystupovalo zpod trosek. To mu dodalo kuráže a odvážněji pokračoval v sestupu.

Dole na mozaikové dlažbě se rozlévalo malé jezírko nazelenalé vody. Na světle modrém podkladu, mezi loděmi s vysoko zvednutými záděmi, skotačili delfíni a mořské víly. V mozaice bylo z drobných kamenů vyskládáno jméno významného městského obchodnického rodu. Na okraji se Odenathus zastavil a rozhlížel se, kudy by se nejlépe dostal k protější zdi, odkud trčela trubka, ze které vytékal tenký pramínek vody. Hromady kamení z obou stran nevypadaly dvakrát solidně. *No co*, řekl si polohlasem, *boty už máš stejně mokré!* Opatrně vstoupil na mozaiku. Seshora spadl kámen a rozcákl spršku vody. Podíval se vzhůru. Něco zastínilo světlo. Zvedl paži a náhle byl obrovskou tíhou sražen k zemi.

Najednou byla tma.

„Ty římský prase!“ ozvalo se nad ním. „Zloději vody!“

Odenathus tvrdě dopadl na záda a několik mozaikových dlaždic pod ním prasklo. Někdo se na něm kroutil a vrazil mu koleno do žaludku. Vyhekl a zkusil se překulit. Útočník se ho pokusil udeřit pěstí do obličeje, ale nemířil přesně a zasáhl zem.

„Au, parchante!“ zaječel bolestí. Odenathus máchl rukou a narazil na rameno. Protrhl hrubou tkaninu, která kryla útočníkovu hlavu, a zachytil prstem za kožený řemínek. Látka se roztrhla. Podařilo se mu překulit a shodit ze sebe zátěž. Odhodil kousek hrubé tkaniny, která mu zůstala v prstech. Byl celý promočený.

Nad ním stál muž v rozedraných hadrech a otíral si vodu z tváře. Odenathus se na kluzké podlaze nejistě vztyčil. Muž uskočil a z opasku vytáhl nějaký nůž. Odenathus sklouzl dopředu a chňapl ho za halenu. Stará špinavá látka se snadno roztrhla. Muž se mu se zaskučením vytrhl. „Nešahej na mě, římský prase!“

Odenathus ho udeřil do obličeje, pak ho popadl za vlasy a kolenem ho nakopl do žaludku. Muž vypoulil oči, hekl a s chrčením se svezl na kolena. Odenathus se sehnul, vykroutil mu nůž s kostěnou střenkou z roztřesených prstů a odhodil ho někam do tmy. „Příteli, neměl bys přepadat lidi, co se jen chtějí napít vody.“

„Ty tu nemáš přátele, legionáři.“

Odenathus se pomalu otočil. Teprve teď uslyšel dech tuctu mužů, kteří stáli v šeru kolem něho. Čtyři stáli přímo v šikmých paprscích dopadajících sem z ulice, luky napjaté a šípy založené na tětivách. Za nimi, opatrně se opíraje o perské kopí, pomalu sestupovala po hromadě trosek tělnatá žena. Mladík pozdvihl ruku i obočí, neboť dobře poznával ty, kteří pomalu vylézali z temných zákoutí nádrže. Městská spodina, přežívající z žebrání jídla, drobných mincí a zásob, které zapomněli odvézt vítězové. Stejné tváře viděl i tehdy, když imperiální armáda pochodovala z poraženého a zatopeného Ctesiphonu. Tehdy je litoval a z vozu jim hodil několik mincí.

Náhle v něm vzkypěl hněv; ale tohle byli jeho lidé, a v jeho městě. Ti se nesmí plížit temnotou jako krysy. Napřímil se a rozhlédl se. „Nejsem Říman,“ prohlásil stroze. „Jsem šlechticem z velkého města Palmyry, královny pouště. A kdo jsi ty?“

Žena, která mezitím došla až k jezírku, se trpce zasmála. „Velké město? Není nic takového jména, cizinče. Je v troskách, zničené. Jeho obyvatelé už nemají jména ani tváře. A kdo jsi, že zpovídáš ty, kteří jsou proti tobě v přesile?“

„Jsem Odenathus, syn Zabdův, bratranec královny města.“ Zatímco mluvil, pozdvihl paži a mezi prsty mu zaplál oheň. Oranžové plameny ozářily podzemní prostoru. Ti, kteří ho obklopovali, ucouvli a na stěnách vyskočily jejich protáhlé stíny. Stařena se těžce opřela o kopí a odvrátila hlavu. Odenathus si stačil všimnout, že její pravé oko je jen bílá, nevidoucí koule.

„Odenathus?“ prázdně zaduněl její hlas pod klenbou nádrže. „Ten je mrtev. Všichni toho rodu jsou mrtvi, zničeni pýchou a temnotou. Ti, kdo nezemřeli, se rozprchli v poušti. Nežije nikdo ze vznešeného domu Násorova.“

„To není pravda,“ prohlásil Odenathus a popošel několik kroků vodou. „Jsem zde a jsem živ. I královna je zde, a dokud ona žije, žije i město.“ Slova se nesla ozvěnou a oheň, který vyvolal, vzlétl z jeho dlaně a vytvořil nad jeho hlavou pomalu se otáčející kruh. Světlo barvilo vodu do červena a zdálo se, jako by delfíni pluli mořem krve. Žena, jejíž obě oči byly nevidomé, se obrátila přímo k Odenathovi.

Odenathus zaváhal a oheň nad jeho hlavou téměř zhasl. Strnul. „Matko?“

# # #

Zoe vyčistila prohlubeň, která vznikla vyvrácením Belovy sochy, od rozbitých dlaždic a ohořelých trámů.

Slunce už zapadalo, a tak se zabalila do vlněného pláště, který vzala ze zavazadel na velbloudech. V kruhu z kamenů, na šestihranných dlaždicích, které kdysi tvořily podlahu Malého paláce, hořel malý ohýnek. Neutuchající vítr přinášel pouštní chlad. Naproti ní, zabalený v hadrech a vlněné kápi, seděl zarostlý stařec a žvýkal kus chleba. Chléb, stejně jako víno, které se ohřívalo na okraji ohniště, byl ze zásob, které Odenathus svědomitě nesl už od Antiochu.

„Otče, řekni, cos viděl?“ otázala se Zoe a měla co dělat, aby jí zuby necvakaly chladem.

Stařec si jí nevšímal a nacpal si do úst poslední sousto chleba. Prsty, které vyčnívaly z hadrů, měl pokřivené a rozpraskané. Když spolkl chleba, pečlivě vylízal půjčenou misku, aby ani sousto nepřišlo nazmar.

Zoe se už začínala bát, že stařec sní všechny zásoby a stejně nic neřekne. Natáhla se a přisunula keramickou láhev s vínem na svou stranu ohniště. Stařec ji sledoval a v černých očích mu poskakovaly odlesky plamínků.

„Řekni, otče, cos viděl? Říkal jsi přece, že jsi viděl něco divného."

„Víno," zakrákal a přisunul se blíž k ohni. Očima sledoval láhev.

Zoe se jen zamračila a láhev zmizela v záhybech jejího pláště. „Žádné víno," odsekla a prsty sevřela rukojeť gladiu, který ležel na zemi vedle ní. „Řekni, cos viděl, a dostaneš víno."

Stařec se stáhl zpět a zachumlal se do svých propocených hadrů. V šeru se leskly pouze jeho oči. Popotáhl. „Viděl jsem…" Náhle se zarazil a pohlédl vzhůru.

Napjal se a překvapená Zoe viděla, jak se ve světle ohně zaleskla čepel dlouhého nože. „Někdo sem jde."

Zoe se vztyčila a máchla rukou nad ohněm. Zhasl a prohlubeň naplnila téměř neproniknutelná tma. Měsíc ještě nevyšel a jen hvězdy poskytovaly jakés takés světlo. Odněkud z trosek bylo slyšet lehké skřípění uvolněné cihly a tichý šepot. Zoe pomalu vydechla a soustředila se. Vidění se jí na chvilku rozostřilo a pak už zřetelně uviděla hromady trosek v okolí a pahýlovité zbytky sloupů. Díky metodě legionářských thaumaturgů viděla dobře i v mdlém svitu hvězd. Po plošině se zřícenou branou se směrem k nim pohybovala řada postav. Instinktivně uvolnila podvědomí a začala sbírat sílu větru a nebe, aby kolem sebe utvořila Athénin štít. Mezi ní a cizinci začaly vzduchem kmitat slabé, bleděmodré záblesky. Starce vedle sebe vnímala jen jako skomírající purpurovou záři. Ale přes pole trosek se sem blížila jasná silueta, žhnoucí vlastním mocným plamenem.

„Jdou sem muži," zašeptal stařec a s nožem připraveným k ráně se přisunul těsně k ní. „Hodně mužů."

„Vidím, otče. Ale jednoho z nich znám, nemusíš mít obavy."

Štít se rozplynul. Zoe si zase sedla a z hran okolních kamenů vyrazil oheň, který jako maják svítil do noci. Stařec opět zacouval do úkrytu svých hadrů. Zoe vytáhla láhev s vínem. „Tak řekni, cos viděl?"

Stařec se lehce dvakrát dotkl čelem země. „Ano, má paní. Byl jsem v kopcích na severu a ve stržích a roklích jsem hledal dříví, když dhúl udeřil na brány města. Peršani, má paní, dobře platili za dříví na oheň.“

Zoe zrudla vzteky, stařec se zarazil a ještě více splynul s prachem a kamením. „Odpusť, má paní. Jsem jen stařec bez rodiny, musím jíst! Dělal jsem to, jen abych přežil!“

Dívka se odvrátila a když se zase otočila, byla její tvář klidná. Pokynula mu, aby pokračoval.

„Muly se mi rozutekly, když dhúl vyrazil pryč. Byl to strašný rámus! Doufám, že už v životě nic takového neuslyším! Jako by se sami bohové honili po nebesích. Trvalo mi několik dní, než jsem je sehnal zpět. Pak jsem se vrátil do města… a bylo pryč!“ Stařec se kolébal dopředu a dozadu a žmoulal si dlaně. „Všechno bylo zničené… i pramen vyschl a akvadukt byl v troskách. Bylo strašné horko, tak jsem šel do města. Bylo to hrozné. Vyschlá těla ležela na ulicích. Vešel jsem do domu, který ještě stál; myslel jsem, že bych tam mohl najít trochu vody. Nebylo tam nic. Ale když jsem vycházel, zaslechl jsem nějaký zvuk. Schoval jsem se, protože jsem si myslel, že se vracejí Peršané. Ale nebyli to Peršané, ne, ne.“ Hlas mu selhal a stařec si pro sebe něco nesrozumitelného mumlal a nezřetelně klel.

Zoe se zamračila a zakašlala, aby ho opět přivedla k sobě. „Kdo to přišel do města? Římani?“

„Eh? Ne, Římani, ne, ne,“ zmateně vyhrkl stařec. „Banditi. Pouštní banditi v dlouhých pláštích a s hroznými vousy. Měli šavle, víš? Viděl jsem je u brány.“

„Banditi? Z kterého kmene? Proč přišli do města?“

„Přišli si pro…“ stařec opět začal jen nezřetelně mumlat.

„Pro co?“ Zoe už docházela trpělivost. Teď už také zřetelně slyšela kroky. Odenathus tu s těmi cizinci bude co nevidět. „Co tu hledali?“

„Ach,“ vydechl stařec a oči se mu náhle rozjasnily. „Přišli si pro ní! Pro její tělo, protože byla přibitá nad bránou. Sundali jí, hrozně opatrně. Hrozně uctivě, na bandity…“

„Jí?“ zeptala se chladně Zoe. „Kdo to byl přibitý nad bránou?“

„Ona… nejjasnější.“ Stařec zase něco zamumlal, ale pak jeho hlas nabyl na síle. „Jeden z nich měl jizvu, říkal, že jí musí odnést z dosahu krkavců a divokých psů. Odnesli ji na ramenou a přitom zpívali pohřební písně, jak se sluší. Z toho domu jsem to všechno viděl i slyšel. Všechno je to pravda!“

„Nejjasnější,“ zašeptala Zoe a měla pocit, že se svět obrátil naruby. „To mohla být jedině Zenobia.“

„Ano, ano, tak jí ti bandité říkali,“ vyhrkl stařec.

DŮM D’ORELIO, PAHOREK QUIRINAL, ŘÍM

Po Anastásiiných tvářích stékaly pramínky potu a v dolíčku na krku tvořily loužičku. Pot se leskl ve světle stovek voskových svící rozestavěných po obvodu místnosti. Její tvář byla zkřivena bolestí a lehký bavlněný šál zakrývající jí ramena se svezl níž. Pečlivě nalakované a ostříhané nehty zatínala do svalnatých paží služebné stojící za sedačkou. Zpod nehtů jí vytryskly rudé krůpěje.

„Aaaa,“ zaúpěla tiše vévodkyně při dalším stahu. Těžce lapala po dechu. „Bohyně, požehnaná Médea měla pravdu, …aaach!“

Porodní bába mezi jejíma nohama vzhlédla a usmála se. Žena měla krátké, hnědé vlasy a příjemný, plný obličej. Rukávy temně rudého oděvu měla vyhrnuté a stažené šňůrkami. Vypadalo to, že porod probíhá bez problémů. Anastásia, týraná mučivou bolestí, si ji na okamžik představila, jak ji s tím samým úsměvem trhají divocí psi na rozpáleném písku Flaviova cirku. Další dvě služebné si vévodkyně sotva uvědomovala; dvě mladé ženy z jejího domu, které rodily silné syny a které teď klečely na zemi s dlouhými svíčkami v rukách. Tyto čtyři ženy byly v tuto chvíli jejími jedinými společnicemi.

„Už brzy, už brzy,“ utišovala ji porodní bába, když si natírala ruce a předloktí olivovým olejem. „Už za den nebo za dva zapomeneš na bolest, paní, dej na má slova.“

„Nikdy,“ sykla vévodkyně, když jí břichem projela prudká bolest dalšího stahu. „Nezapomněla jsem, jaké to bylo minule… bohyně… aach!“

„To nic, to nic, je to už delší dobu, co jsi rodila, ale to zase přijde.“ Porodní bába mlaskla a opatrně vsunula kluzkou ruku do Anastásie. Ta se snažila soustředit se na to, co dělá, ale při dalším návalu bolesti zvrátila hlavu, takže viděla pouze strop a jako by z dálky slyšela něčí křik. Bolest pominula a její zbědované tělo se roztřáslo. Vyčerpaně se opřela o služebnou za sebou. Porodní bába vstala a v rukou držela něco, co bylo celé červené a kroutilo se. Usmívala se. Pozdvihla tu červénou věc a ženy klečící na rohožích vedle porodní sedačky radostně vykřikly.

Anastásia zvrátila hlavu a nepřítomně civěla do stropu. Vlny bolesti byly stále menší a pomalu odeznívaly. Jedna ze sloužících se nad ní naklonila, opatrně ji uložila hlavu zpět na polstrovanou opěrku a ke rtům jí přitiskla *kráter* s vínem. Bylo horké a velmi sladké. Dívka odstoupila a od druhé vzala misku s vodou. Vévodkyně odněkud zaslechla zvuk nože vytahovaného z kovové pochvy.

Ozvalo se mlasknutí a pak kvílivý pláč. Anastásia si všimla, že porodní bába má ruce až po lokty od krve. Dívka se stříbrnou miskou stála vedle ní. Porodní bába si opláchla ruce a osušila je bílým vlněným ručníkem. Pak vzala druhý ručník a vodu na něj vylila. „Toto je voda z řeky života,“ začala tiše prozpěvovat. „Toto je neposkvrněnost prvního jitra světa.“

Anastásia s nadlidským vypětím otočila hlavu na stranu. Porodní bába položila tu drobnou, rudou, vřeštící věc na stůl, na silnou lněnou pokrývku. Jistými pohyby dítě omývala a tiše pokračovala ve zpěvu.

„Ó bohyně, požehnej tomuto dítěti a dej, ať za pět dní uvidí šťastný úsměv svého otce. Ať roste do síly.“

Anastásia zamrkala, aby potlačila slzy. Náhle měla pocit nečekané ztráty. Její manžel by právě teď měl čekat za dveřmi ve své nejlepší tunice a tóze. Právě teď by měl nedočkavě klepat na dveře.

„Ó bohyně rozbřesku a lovu, veď jeho nohu v hlubokých lesích, dej ať je moudrý.“

Měl by být pyšný a jeho vrásčitou tvář by zdobil úsměv, který ji už jako mladou, bláznivou holku tak uklidňoval. Měl by tu být, pomyslela si sklíčeně. *Proč tu není?*

„Ó bohyně lodi brázdící vlny, od zrození až ke smrti provázej toto dítě svou požehnanou ochranou. Ať žije čestný život.“

Anastásia začala tiše plakat, hruď se jí otřásala potlačovanými vzlyky. Odvrátila hlavu od dítěte a od služebných. Tohle vždy chtěla pro svého manžela, který je už patnáct let mrtev. *Jak jsem ho mohla tak zklamat? Zmírní se někdy ta bolest?*

„Paní?“ Anastásia se otočila zpět a snažila se nedat najevo únavu. Porodní bába jí ukázala dítě zavinuté do bavlny a hedvábí. Smála se od ucha k uchu. „To je tvůj syn, má paní. Mám říci dívkám, aby nad vchod pověsily olivový věnec?“

Dítě ji upřeně sledovalo velkýma, temně modrýma očima. Vypadalo jako velká, červená opička. Vévodkyni se roztřásly rty, ale pak se ovládla. Aniž by spustila oči z oválného, vrásčitého obličejíčku, zavrtěla zvolna hlavou.

„Sestro, dokud nedospěje, nikdo na světě se o něm nesmí dozvědět. Žádný věnec neozdobí dveře a on se nebude za ručku batolit před mým krbem.“

Když uviděla výčitku v očích porodní báby, Anastásia vzdychla. Žena přišla z chrámu, a proto bylo potřeba podat alespoň nějaké vysvětlení. Vévodkyně se pokusila narovnat, ale stále byla velice slabá. „Sestro, otec tohoto dítěte je mrtev a jeho rodina ho nemůže přijmout. Zařídím, aby o něj bylo dobře postaráno a jakmile dospěje, bude se těšit úctě a vážnosti, jaké by dosáhl i jeho otec. Neměj obavy, nebude žít v nouzi.

Ale také se k němu nemohu hlásit, ačkoli bude vždy pod ochranou mého domu.“

Porodní bába přikývla, poklonila se a položila jí dítě do náručí. „Ale počkáš alespoň do desátého dne, že ano? Potřebuje jméno, než se vydá do světa.“

Anastásia pohlédla na drobné stvoření, které chovala v náruči. Bolel jí každý sval, ale přesto zvedla ruku a pohladila jeho husté vlásky. „Bude mít jméno, ale nedám mu ho já,“ usmála se. „Nemůžeme čekat na konec dekády.“

Porodní bába znechuceně zavrtěla hlavou nad takovým pohrdáním zvyklostmi, ale pak se otočila a začala balit ručníky, mísy a džbány. Obě dívky už utíraly krev z podlahy a zapalovaly vonné svíce, aby přehlušily zápach, který se vznášel ve vzduchu. Anastásia natočila hlavu a lehce pokynula bradou. Služebná, která ji během porodu držela, předstoupila. Byla stará a shrbená, ale od hnětení chlebového těsta v kuchyních domu d'Orelio měla mohutná ramena a svalnaté paže. Vévodkyně se s povzdechem zahleděla do jejích klidných očí a vrásčité tváře. Kuchařka viděla příliš mnoho!

„Mago, pošli ke mně Ostrovana. Je potřeba něco zařídit."

Porodní bába se poklonila a odešla. Její měšec ztěžkl o dvanáct zlatých aureů. Anastásia ji provázela pohledem a uvažovala, jestli ta neplánovaná zpověď nějak nenaruší její plány do budoucna. Sevřela rty a prsty si prohrábla vlasy. Bohaté kadeře byly zcuchané a nasáklé potem a posvátnou vodou, kterou jí dívky omývaly. Cítila mírnou závrať. *Je čas naučit porodnickému řemeslu někoho nového*, napadlo ji. *Někoho trpělivého, kdo by byl schopen dívat se a dalších deset dvacet let naslouchat…*

Lehce zavrtěla hlavou a tiše se zasmála. Dokonce i teď, vyčerpaná a zničená bolestí, plánuje a počítá!

Tros se sehnul v šest stop vysokých dveřích a vešel do ložnice. Jako obvykle to vypadalo, že místnost nestačí jeho mohutným ramenům a široké hrudi. Uvítala ho s úsměvem; ulevilo se jí. Tmavýma očima přelétl pokoj, aby zkontroloval, jestli se někdo neskrývá za závěsem u okna nebo pod vyvýšenou postelí. Pak se poklonil a poklekl vedle vévodkyně. Vzdechla, natáhla ruku a přejela po jeho černé, nepoddajné kštici. Dnes měl na hlavě čelenku z bronzových řetízků, ale ani ta nedokázala jeho vlasy ukáznit.

„Vítej, surovče. Žiji a můj syn také." Trochu se natočila, aby viděl uzlíček, který držela na loktech. „Musím dítě poslat pryč, co nejdále, a ty jsi jediný, komu věřím."

Tros zvedl hlavu a v jeho pohledné tváři se zračilo bezmezné překvapení. „Já?" zaburácel. „Jsi nesmírně chytrá, má paní. Ale tenhle úkol je pro mě příliš obtížný."

Anastásia se znovu rozesmála. „Podceňuješ se, Ostrovane. Bude z tebe výborná chůva a kozu budeš mít při ruce. Stejně nejsi zvyklý moc spát. Bude z tebe skvělá matka.“

Tros se také usmál a v očích se mu zalesklo světlo svíček. „Kam s ním mám jít?“ zeptal se pak ustaraně. „Pryč z Itálie? Pryč z Galie? Kde bude v bezpečí?“

Vévodkyně posmutněla, protože si vzpomněla na dlouhou cestu a mnohá nebezpečí, která na ně číhají jako zrádné proudy Charybdy. Bezpečí nemohla počítat na ligy, ale na stovky dní cesty. Tros bude také pryč a nejspíš ho už nikdy neuvidí. „Dál než za Galii, milý Trosi. Pamatuješ, kde jsme se setkali poprvé?“

Tros vytřeštil oči a poprvé, co ho znala, doopravdy zvážněl. Stáhl huňaté obočí a tváří mu přeběhl zlostný výraz. „Na tu dobu nezapomenu, má paní. Tehdy v *tlachtecatlu* to bylo jen tak tak… Už jsem nedoufal, že přežiju a že ještě někdy uvidím zelené římské pahorky.“

„Ano, ale je to dost daleko a naprosto mimo dosah impéria… myslím, že dítě tam bude mezi našimi starými přáteli v bezpečí. Musíš ho tam vzít a zůstat s ním…“ Hlas jí selhal, zakryla si ústa dlaní. City byly příliš silné. Pomyšlení na to, že zbytek dní stráví bez uklidňující přítomnosti Ostrovana, který byl vždy na zavolání u ní, ji skličovalo. Nečekala, že to bude tak bolestné. Opřela se a ani si neodhrnula vlasy, které jí spadly do obličeje. „Zůstaneš tam, Trosi, dokud mu nebude čtrnáct let. Naučíš ho všechno, co sám ovládáš. Až bude hotov stát se mužem, přivedeš mi ho zpět.“

Tros byl stále vážný, protože si byl vědom každodenních nebezpečí, kterým je rozhodnutí vévodkyně vystaví. Ona sama může během těch let zemřít a chlapec tak stejně nakonec zůstane bez rodiny. „Kdy mám vyrazit?“

„Musíš jít ještě dnes v noci,“ odpověděla Anastásia s tváří stále schovanou pod vlasy.

Tros se odvrátil. Vévodkyně se rozplakala.

CILICIJSKÉ BRÁNY, CESTOU DO TYANY

Od břidlicově zbarvených srázů se odrážel dupot tisíců nohou. Dwyrin kráčel se skloněnou hlavou, špinavě rudý plášť těsně přitažený k tělu. Cesta zvolna stoupala po úbočí hory, jen několik stop od hrany hluboké strže. V husté mlze na jejím dně se přes balvany s duněním hnala divoká horská řeka. Temnou oblohou pluly těžké dešťové mraky, vytrvale mrholilo, ale vrcholky hor bylo dosud vidět. Legie pochodovaly na západ, dlouhou, křivolakou cestou od plání Tauru, průsmykem bran a pak – další týden – sejdou do horkých rovin kolem Tyany. Dwyrin bezmyšlenkovitě šlapal, viděl jen špičky svých bot a nohy muže před sebou.

Od chvíle, kdy armáda opustila tábor v Antiochu a vydala se na západ k hlavnímu městu Východní říše, ztratil úplně zájem o svět kolem sebe. Pochodoval, když dostal rozkaz k pochodu, odbyl si své povinnosti ve službě v táboře a netoužil po ničem jiném než samotě svého stanu a po měchu vína. Když měl centurion volnou chvíli, učil Dwyrina něco z umění, ale to bývalo nepravidelně. Blanco měl dost svých povinností. Unavený Dwyrin se neotáčel, ani se nedíval k obloze.

Legie pochodovaly pod mechem porostlými skalami a kolem úzkých průrev, jimiž se hnala bíle zpěněná voda. Hory byly rozeklané, se strmými úbočími, a jejich vrcholky tvořila jen holá bílá skaliska. Směrem k moři pohořím procházela úzká údolí zarostlá borovicemi a cypřiši. Cesta byla jen o málo širší než vůz a ocelový had armády se roztáhl do ohromné délky. Ve chvíli, kdy se Třetí Cyrenajská plahočila vstříc tábořišti u první brány, přední šiky armády už vycházely z jalovcových porostů na západní straně hor. Dwyrinovi to bylo naprosto jedno; ten se jen snažil zbytečně nezmoknout a nezapomenout dávat jednu blátem obalenou nohu před druhou, dokud na konci dne centurion nezavelel k odpočinku.

Mraky se na okamžik rozestoupily a mlžným závojem proniklo bledé sluneční světlo, ve kterém zazářily zlatožluté a rudé květy horských květin, uchycených ve spárách a prasklinách mezi kameny. Cesta se dál zdvihala a stáčela pod skalnatý výběžek. Na něm stála

věž z tmavého kamene. To byla první brána. Krytina její špičaté střechy se leskla ve slunci a praporce pleskaly ve svěžím větru stoupajícím ze strže. Nad cestou, která mizela pod branou a dál pokračovala tunelem, se tyčilo pochmurné cimbuří.

Do brány vjela skupina rudě oděných jezdců a vřeštění trub oznamující jejich příjezd vyplašilo havrany na střeše věže. Ani tento zvuk nepřinutil Dwyrina zvednout hlavu.

# # #

„Aaaa!“ Vyhekl Heraklius, když těžce dopadl na mokrou dlažbu. Pravým kolenem mu projela mučivá bolest. Následoval krátký okamžik malátnosti a zjištění, že nemůže pohnout nohama. Pokusil se zvednout, ale na kluzké dlažbě nenašel oporu. Trhlina v mracích se zacelila, oblaka klesala níž a jejich spodní okraj halil věž první brány do závoje lezavé mlhy.

„Autokratore!“ jeden z Varjagů už se znepokojeným výrazem klečel vedle něho. Seveřan vzal Heraklia v podpaží a opatrně ho zdvihl. Heraklius v rozpacích zrudl. Je přeci dost urostlý a silný; nepotřebuje žádnou pomoc, aby vstal nebo nasedl na koně. Ostatní členové jeho gardy utvořili kolem kruh. S rukama na jílcích mečů sledovali okolí. Heraklius se postavil, ale pravá noha ho nechtěla poslouchat. Zkusil stát sám, ale nárty a holeněmi mu prolétla taková bolest, že se znovu musel opřít o plavého Seveřana.

„Jdeme dovnitř,“ vyrazil ze sebe. „Musím si zout boty.“

Podpírán třemi muži a v kruhu tělesné stráže kulhal císař k okovaným dveřím věže. Jejich stráž se zprvu neochotně rozestupovala, ale když vojáci uviděli purpurový plášť a zlaté brnění, rychle ukročili stranou. Heraklius se vbelhal dovnitř a pak se nechal zvednout a vynést dlouhým schodištěm, které končilo klenutou chodbou vedoucí dále do hloubi věže. Další vojáci, často důstojníci, rychle ustupovali před císařskou gardou. Zahnuli do dveří, Seveřan s císařem v náručí se musel protáhnout bokem. Místnost byla malá, s klenutým stropem, v krbu u vnitřní stěny hořel oheň. Vybavení tvořila jen nízká židle a starý stůl. U něho seděl šedivý, nakrátko ostříhaný muž a něco psal. Překvapeně vzhlédl.

Dva gardisté ho popadli za ramena a vyhodili na chodbu. Další gardisté odehnali křičícího muže z dohledu a postavili se na stráž. Inkoust, papíry a brky letěly na zem. Seveřan položil Heraklia na stůl.

„Aaaaach!“ Tlak na končetiny pominul a císař cítil, jak bolest polevuje. Heraklius se s úlevou natáhl. Nad sebou viděl strop začerněný od sazí.

„Co se stalo?“ zaduněl chodbou sytý bas. Heraklius se ušklíbl. Překvapilo ho, jaké to stálo úsilí. Jeho bratr se už doslechl, že se císaři přihodilo něco nepříjemného, a byl tu jako na koni. „Kde je můj bratr?“

Heraklius se zvedl na loket a mdle pokynul Seveřanovi, který stále stál u něho. „Sundej mi boty. Připadají mi hrozně těsné.“

Seveřan přikývl a začal rozvazovat tkanice.

„Bratře!“ Theodor vrazil do místnosti se svými *equity* za zády. Varjagové se ihned naježili a zatarasili dveře. Theodor se zarazil, když uviděl napůl tasené meče a čtyři mohutné gardisty v těžké kroužkové zbroji. Princova ruka instinktivně sjela k jílci jeho *spathy*, ale po výhružném zavrčení gardistů pohyb nedokončil. Chvíli si vyměňoval zlostné pohledy s velitelem Varjagů. Ten se jen ledově usmál a pokročil k Theodorovi. Princ ustoupil. Ani císařův bratr nemohl poroučet Varjagům, zvlášť, když se jim začínaly ježit vousy. Jejich velitel, podsaditý, svalnatý, černovlasý veterán, byl znám svou loajalitou k císaři a nevybíravými způsoby. Theodor se s ním už kdysi snažil spřátelit, ale byl chladně odmítnut.

„Bratře, jsi v pořádku? Co se stalo?“

„Nevzrušuj se, Theo, jsem… aúúú!“ Heraklius sebou trhl a napjal se bolestí, když Seveřan zatáhl za tkanici boty provlečenou měděnými očky. Začouzený strop se teď zdál nesmírně daleko v porovnání s bolestí, která začínala vystřelovat z nohou i do paží. „Rozřízni… rozřízni to,“ vypravil ze sebe.

Plavý Seveřan se tázavě podíval na svého velitele. Ten přikývl, i když většinu pozornosti stále věnoval Theodorovi u dveří. Seveřan vytáhl z dřevěné pochvy na opasku zahnutý nůž a zasunul tenký, ostrý hrot pod tkanice. Hedvábné šňůry snadno povolily a za okamžik zbyly z bot jen barevné cáry. Herakliovi se zdálo, jako by

právě vytáhl nohy ze svěráku. Ulehčeně vydechl a úlevou se mu zatočila hlava. „Áách, konečně můžu uvažovat! Centurione Rufio, pusť mého bratra dovnitř.“

Theodor se bratrovi poklonil a napjatě ho pozoroval. Heraklius se zachytil jeho ramene a posadil se. Teď, bez bot, se cítil téměř normálně. Jen trochu necítil nohy. Podíval se na ně a zděsil se, když viděl, jak má oteklé prsty a nárty.

„Co to je?“ zašklebil se znechuceně. Pokožka byla zduřelá a měla podivně šedou barvu. Nebylo divu, že div neomdlel, když se pokusil jít v botách. Začínalo se mu dělat špatně, když viděl, jak mu otok na kotnících napíná kůži a ta začíná téměř průsvitnět.

„Nevím,“ odpověděl Theodor zvolna a nespouštěl oči z jeho nohou. „Ihned pošlu pro lékaře. Mám ve své družině jednoho, kterému mohu naprosto důvěřovat. Učil se v Egyptě a ovládá mnoho léčitelských umění. Dovol mi, bratře, pro něho poslat.“

Než mohl Heraklius promluvit, velitel Varjagů odmítavě zavrtěl hlavou. „Císař má své vlastní lékaře, princi. Pošlu muže, aby je přivedl.“ Rufiův hlas, zdrsněný překřikováním bitevní vřavy, zněl jako padající kamenná lavina. „Nikdo jiný nesmí léčit císaře.“

Theodor se podíval na Seveřana, ale jeho ledový *výraz* nepřipouštěl jinou možnost. Heraklius si opět lehl a zadíval se do stropu. Bratrova tázavého pohledu si nevšímal. V porovnání s hrozným pohledem na jeho nohy mu začouzený strop připadal jako velice utěšená vyhlídka.

„Tak dobře,“ odpověděl Theodor dotčeně. „Dohlédnu tedy, aby armáda prošla v pořádku branou.“ Beze slova rozloučení vyšel ven. Heraklius si jeho odchodu ani nevšiml, protože se soustředil na to, aby klidně dýchal. Srdce se mu prudce rozbušilo, když si začal v duchu vybavovat všechny nemoci a neduhy, které mu teď mohou hrozit. Někdo se naklonil nad jeho nohy. Přes břicho Heraklius viděl, že je to Rufio spolu s dalším veteránem. Něco si polohlasem říkali.

„Autokratore,“ zvýšil náhle Rufio hlas a otočil se k Herakliovi, „přineseme nosítka a odneseme tě do lepšího pokoje. Bude to za chvíli.“

Heraklius přikývl a rezignovaně sepjal ruce na prsou.

# # #

V místnosti hořela jediná svíčka a její světlo vytvářelo v temnotě ostrůvek žlutého světla. Heraklius slyšel zvuk tekoucí vody, možná to přicházelo oknem. Ležel na měkké posteli pod vrstvami pokrývek. Odněkud zblízka, zpoza závěsu nebo dveří, slyšel hlasy. Napadlo ho, že je to jeho bratr a císař Galen, ale to nebylo možné; západní císař se s nimi přeci už před týdny rozloučil. Nohy stále necítil, ale protože byl nesmírně unaven, zase usnul.

# # #

Galen stál u paty nákladové rampy v přístavu u Seleucia Piera a rukou si stínil oči před odrazy slunečních paprsků od vodní hladiny. U mol byl uvázán tucet mohutných *naves onerariae*, které se zaplňovaly muži, zásobami, mulami a povozy. Legie Západní říše se připravovaly k odjezdu z Východu. Heraklius se špatně skrývanou závistí shlížel ze sedla na západní armádu, která disciplinovaně a ukázněně plnila tisíce drobných úkolů spojených s jejím odjezdem. Do mohutných lodí z tmavého dřeva plynuly nepřetržité proudy lidí a materiálu. Jeho vlastní armáda se stále ještě motala po cestách vedoucích do Antiochu. Bude trvat týdny než se ukázní a další týdny, než si vojáci užijí a budou ochotni opustit město.

„Jsou znamení příznivá?“ zeptal se ze sedla jízlivě Theodor. „Žádné špatné sny ani černí kozlové? Určitě se ti nezdálo o černých mračnech nebo o žralocích?“

Obvyklým, povýšeným způsobem se Galen pousmál. Západní císař dobře věděl, že ho princ nenávidí, ale nijak se o to nestaral. Nebyl snad císařem? A i kdyby se přihodilo něco zlého, Theodor nikdy neoblékne purpur. Heraklius má dva téměř dospělé syny a třetí se nedávno narodil; jeho dynastie je zajištěna. Mladší bratr nikdy nepozná, jaké to je mít na hlavě korunu ze zlatých vavřínových listů.

„Ne,“ odpověděl Galen. „Dnes je mi osud nakloněn. Slunce svítí a vítr je příznivý. Brzy se se svými muži vrátím triumfálně do Říma. Budou to oslavy, jaké město po tři sta let nezažilo!“

Heraklius sledoval jejich slovní potyčku. Západní císař byl vyzáblý, vypadal nervózně, ale velmi bystře uvažoval. Mastné vlasy měl přilepené k hlavě jako kus mokrého hadru, ale jiskra v temně hnědých očích prozrazovala, že jeho intelekt tím nijak netrpí. Naproti

tomu pohledný a urostlý Theodor vypadal jako nezkušený ohař, se kterým si pohrává mazaná liška.

„Proč ten spěch?“ ušklíbl se Theodor. „Bál ses, že by se tvoji muži zapomněli při radovánkách v Antiochu? Nebo ty sám? Tolik spěcháš domů?“

Galen se zasmál, opálenými prsty si pročísl vlasy a podrbal se na zátylku. Byl to neuvědomělý pohyb a Heraklius už věděl, že se chystá Theodorovi něco složitějšího vysvětlit. Málokdy to k něčemu bylo.

„Bude lepší,“ vložil se do hovoru Heraklius a ostře si Theodora změřil, „když se vrátíme k tomu, co nás dnes ještě čeká.“

Východní císař lehce sklouzl z válečného koně, rozhlédl se kolem a pohladil si pečlivě zastřižený vous. Všiml si, že dvě kohorty legionářů právě pomocí lodního jeřábu ukládají do nákladního prostoru lodi dva robustní povozy. Tiše si povzdechl, když porovnal účelnost a řád, s jakým činnost prováděli, se zmatkem, jaký by na jejich místě natropili jeho vlastní vojáci.

Alespoň že moje flotila tu jejich převyšuje, pomyslel si. Západní armáda připlula v bachratých obilních lodích. Téměř polovina plavidel přivážejících každoročně obilí z Egypta byla použita na převoz šedesáti tisíc Galenových mužů. To bylo možné díky tomu, že na moři vládla východní flotila. Herakliovy rychlé trirémy a liburny ovládly oblast východního Středomoří. Ani když se během války podařilo Peršanům obsadit některá přístavní města v Bithii nebo Lydii, nevyrvali Herakliovi nadvládu nad mořem. *A proto já jsem naživu a Chrosoes, Král Králů, hnije ve společném hrobě,* pomyslel si Heraklius samolibě.

„Souhlasíš s mým návrhem, bratře?“ Heraklius se otočil a uvědomil si, že Galen hovoří s ním. „Pod dozor, administrativu a obranu Západní říše budou spadat příbřežní provincie Judeji, Sýrie a Egypta, a tvoji místodržící se i se svými lidmi přesunou dále na východ?“

Heraklius přikývl, přičemž ignoroval Theodorův dotčený výraz. „Ano,“ přisvědčil a napřáhl ruku k západnímu císaři, „nájezdy Peršanů a Avarů mě stály mnoho zkušených mužů. Přestože mám nový plán, potrvá desetiletí, než obnovím administrativní správu

východních provincií. Mého bratra čeká nelehký úkol a bude potřebovat všechny schopné muže.“

„Pokud bych mohl nějak pomoci,“ nadhodil Galen, a s ironickým úšklebkem vrhl postranní pohled na Theodora, „neváhejte mě zavolat pomocí *média*.“

Heraklius přikývl. Už zapomněl na podivné zařízení, které jeho mágové našli v troskách pergamonské knihovny. V klidu to byl jen kotouč složený z polokruhových měděných obručí. Jakmile jej však zkušený mág uvedl v činnost, mohl ukazovat velmi vzdálená místa a děje. Východní císař neměl v zařízení důvěru, zatímco Galen byl ochoten v jeho schopnost bezvýhradně věřit. Heraklius byl ochoten nanejvýš připustit, že zařízení může být občas užitečné.

„Dobře,“ odvětil Heraklius. „Kdy můžeme očekávat příjezd tvých prvních místodržících?“

„Během tří měsíců,“ odpověděl Galen briskně. „Lucius Nerethres možná právě teď vyplouvá z Nového Kartága v Hispánii.“

Tenhle člověk byl dokonale seznámen s rozmístěním, plány cest a schopnostmi svých místodržících. Další věc, kterou mu Heraklius záviděl. Zatímco poslední desetiletí válek a zkázy prakticky připravilo Východ o profesionální byrokraty, Západ jich měl stále dost. Zatímco Heraklius se denně potýkal s místními odbojnými náčelníky, provinčními šlechtici a vzpurnými kněžími, Galen měl k dispozici odedávna budovanou a dobře udržovanou, hustou síť silnic, jmenované profesionální úředníky, pravidelnou poštovní službu a stálý příjem z daní. Tak tomu bylo už bezmála sedm set let.

Heraklius zavrtěl hlavou, aby zapudil vzrůstající závist. To byl také důvod, proč se do Konstantinopole vracel po souši. V provinciích Anatolia, Bithinia, a dokonce i v Cilicii, byla města, a nejen ta malá, která neviděla císařské standarty po několik desítek let. Bylo potřeba obnovit vážnost říše.

Galen dál mluvil, i když jeho slova patřila více Theodorovi než východnímu císaři. „Dobře využij ženisty, princi. Na rovinách mezi dvěma řekami ti výborně poslouží. Jsem si jistý, že sis cestou z Ctesiphonu všiml škod na polích, které napáchala povodeň. Tito muži opraví hráze a kanály a postarají se, aby se to už neopakovalo.

Věřím, že tě lidé přijmou dobře, když zachráníš Persii před hladomorem!“

„Jen ať vyhladoví!“ odsekl Theodor. „Zůstane víc místa pro římské kolonisty. Země bez Peršanů a Médejců je zemí míru. Mnohem víc by mě potěšilo, ó Césare, kdybys mi tu zanechal oddíly těžké sarmatské jízdy. To by byl vskutku dar hodný císaře!“

„Vážně?“ odvětil Galen konverzačním tónem, ale v očích se mu chladně zablesklo. „Dostalo se ti snad málo mé pohostinnosti a málo jsem prokázal smysl pro soudržnost rodiny?“

S otevřenými ústy Theodor zmlkl a ruka mu mimoděk zabloudila k hrdlu. Krev, která tam vystříkla z těla perského chlapce Kavadha-Siroese, byla sice už dávno smyta vonnými oleji a parfémovanou vodou, ale stigma na Theodorově hrdosti bylo stále čerstvé. Galenova ruka s nožem byla tehdy pevná a nezaváhala. Tím, že poslal posledního možného uchazeče o římský trůn na věčnost, vyřešil příští pravděpodobné následnické spory. Svým způsobem byl Theodor Galenovým velkým dlužníkem, ale princ dokázal vidět jen jeho povýšený úsměv a břitkou inteligenci. Heraklius si odkašlal, aby na sebe obrátil pozornost obou mužů.

„Ještě zbývá mnoho udělat, bratře. Vím, že se nemůžeš dočkat, až budeš opět doma. Nechť je tvá cesta rychlá a bezpečná.“

Galen stiskl východnímu císaři ruku a kývnutím poděkoval. Velké lodi už brzy vyplují. Nejdříve pod severním větrem směrem k Egyptu, a pak se přes tmavomodrou hladinu Středozemního moře vydají k Římu.

# # #

„Ja, centurione, uš sem fiděl takofá fjec. Mein pšípuzný to měli hodně, dyš byli na morže. To sou fotoky.“

Heraklius naslouchal podivnému hlasu a jen zvolna se probouzel z těžkého spánku. Chtěl si přitáhnout pokrývky, kterými byl zastlán; připadaly mu nesmírně těžké. Ale i rukama pohyboval jen velice pomalu.

„Martino?“ Někdo tady volá jeho ženu. Chvíli mu trvalo než si uvědomil, že to byl jeho hlas. Otevřel oči.

Úzkými, vysokými okny dopadaly do zšeřelé místnosti tenké pruhy světla. Ohřívadlo na dřevěné uhlí, stojící v nohách postele, nestačilo zmírnit nepříjemný chlad v místnosti. V koutech hořely lojové svíčky, ale v místnosti přesto bylo šero a byla cítit zatuchlina. *Je to tu stejné jako na každém hraničním opevnění*, pomyslel si Heraklius trpce, *studené postele, studené jídlo, studené ženy.* Rufio stál u nohou postele, vedle něho další Varjag, mladík sotva dvacetiletý, blond vlasy spletené do copů mu spadaly na hruď. Velitel stráže právě obrátil polštáře, kterými měl císař podložené nohy.

Heraklius se rychle odvrátil. To přece není možné, aby tyhle lesklé měchy byly jeho nohy! Vůbec je necítil. Necítil nic od kolen dolů. Zavřel oči a snažil se na ten pohled co nejrychleji zapomenout. Otřásl se.

„Víš, jak to léčit?“ zaskřípěl Rufiův hlas, jako když vůz kodrcá po kamenité cestě.

„Ja, dyš najdu ty správný potržebnosti. Mein mutr uvaržila jalovec a petržel; strýcové to pili strašně moc. To pomuše, jim taky pomochlo.“

Heraklius se snažil nadzdvihnout, ale zdálo se, že slabost se z nohou přelila i do paží. Sotva se mu podařilo zvednout hlavu. Připadalo mu, že teď už necítí ani prsty. Strachy se mu dělalo mdlo.

„Jalovcové bobule?“ ozval se drsně Theodorův hlas, provázený údery jeho těžkých kroků. „Ženský pití, aby si spravily náladu po porodu!“

„Princi,“ zavrčel varovně Rufio, „tento muž je ctěn mezi svými lidmi…“

„A co naši vlastní lékaři? Copak nemáme císařské kněží Asklepiovi?“ Theodor už téměř křičel. „Ignorujete a podceňujete jejich schopnosti? Jsou to civilizovaní lidé, kteří studovali v Pergamenu a v Alexandrii! Posloucháte jejich rad? Ne! Namísto toho přivedete tohohle barbara, aby našemu císaři dával babské lektvary!“

„To nebýt babská pití!“ hlas mladého muže se začínal třást vztekem. „To vykurýruje velký jarl!“

Heraklius se ze všech sil snažil vytáhnout levou ruku zpod přikrývek. I takový nepatrný pohyb ho nesmírně vyčerpal. V ústech

měl sucho; pokoušel se říct, aby mu přinesli víno, ale nevypravil ze sebe ani hlásku. Nakonec přece jen dostal prsty zpod pokrývky. Byly nateklé, lesklé a našedlé jako čerstvé klobásy. Nehty téměř mizely pod napuchlou pokožkou. Bezmocně polkl.

Odvrátil hlavu od znetvořené ruky. Nedokázal zvládnout panickou hrůzu a hlasitě zaúpěl.

„Vypadněte!“ ozvalo se poblíž a následoval dupot nohou a další křik.

„Všechny vyhoďte a přiveďte mého lékaře!“ Theodor konečně převzal velení.

# # #

Tohle je špatné znamení.

Theodor, princ Východní říše, velitel levého křídla šiků autokratora všech Římanů, se nervózně drbal ve vlasech. Lékaři, jeho vlastní lékaři, vyškolení v chrámech Asklepiových ve slovutném Egyptě, odešli. Císař usnul poté, co se podařilo vpravit mu do hrdla víno s léčivým práškem. Theodor neměl stání a nervózně poklepával do hrubě vyřezávaného čela postele. Jeho bratr, kterého si od dětství pamatoval jako silného a nepřemožitelného, tu ležel pod pokrývkami, smrtelně bledý a nemohoucí.

Kněží pracovali celý den a vyvolávali skryté síly, aby pokořili nepřítele, který tak rychle a záludně napadl císaře. Neuspěli. Theodor se málem nahlas rozesmál, když si vzpomněl na jejich překvapené obličeje. Jen velmi zřídka se stávalo, že by zranění nebo nemoc přetrvávali, když byli povoláni kněží Asklepiovi.

Uvnitř císařova těla probíhalo něco, na co jejich síly nestačily. Nakonec nebyli schopni říci více, než že potřebuje odpočinek.

„Jestli nakonec zemře… mohl bych vládnout impériu…“

Mrazivá myšlenka mu pronikala do morku kostí. Theodor si tuto možnost dosud vědomě nepřipouštěl. Heraklius pro něho byl něco jako pohoří či nebesa – nezničitelný a všemocný. Heraklius sice měl dva syny, ale ani jeden ještě nedosáhl potřebného věku. „Ještě by museli počkat nějaký čas, než by mohli obléci purpur. A v tom krátkém čase by musel vládnout Theodor.“

Ne…je silný. Pokoří chorobu a opět stane silný a mocný po boku císařovny…

Při myšlence na paní Martinu se Theodor zamračil. Heraklius dýchal přerývaně a občas se mu z hrdla ozvalo chrčení. Ten zvuk a zápach přinutily Theodora poodejít k oknu. Okno bylo osazeno v hlubokém výklenku a jištěno dřevěnými okenicemi. Princ odsunul rezivou zástrčku a do místnosti začal proudit chladný a vlhký vzduch. Vydechl úlevou a opřel se o rám.

Ale obavy z jeho tváře nezmizely. Znepokojovala ho myšlenka, že by Martina mohla být Císařovnou matkou. Podle Červené buly je naší sestřenicí! Něco takového by se nikdy nemohlo podařit. To by nedovolil lid, ani by to nepřijaly chrámy. Theodor se mračil stále víc. Mezi bratry už o tom padla ostrá slova. Vzít si druhou nebo třetí sestřenici bylo ještě přijatelné, ale dceru sestry vlastní matky? To bylo rouhání. Princ nikdy mazanou Martinu nesnášel. Vždy si vedle ní připadal nesvůj a provinciální.

Má stejný pohled jako ten domýšlivec Galen. Plný pýchy a netušených vědomostí.

Theodor se odvrátil od okna a dlaní si otřel obličej. Cítil jak se v něm vzmáhá vztek, ale prozatím ho potlačil. Uvažoval o tom, co přinesou příští dny. Pokračovat s císařem v cestě po souši a navštívit města Lycii a Asii by bylo velice obtížné. Měli by ho co nejrychleji dopravit po moři do Konstantinopole, kde by mu mohli moudří mužové pomoci.

Princ vyrazil z místnosti. Když jeho gardisté viděli, že je zase v jedné ze svých nedobrých nálad, raději se od něho drželi dál.

TROSKY KA'BY, NEDALEKO MEKKY

„Nádherný oheň," poznamenal Chálid ke svým velitelům, když procházeli kouřícími troskami starého chrámu. „Všechno to sklidit dá asi pěknou práci."

Perský důstojník se zasmál, ale Cerkes ze severu na sobě nedal nic znát. Chálid se v duchu usmál. Nebylo těžké chápat jeho muže a

oni rozuměli jemu a tomu, co po nich chce. Chálid překročil ohořelý střešní cedrový trám, který býval silnější než dospělý muž. Teď z něho zbývaly jen zuhelnatělé zlomky. Ze změti trosek stále stoupaly proužky dýmu.

Chrám hořel po celé tři dny, co Mohammed ležel v domě Ben-Šarídů. V době, kdy plameny pohasly, se Mohammed natolik vzchopil, že mohl být přenesen do svého domu. Ben-Šarídové odešli, už byli netrpělivý, aby mohli pokračovat ve svých záležitostech v Mekce. Někteří z Tanukhů zůstali, aby zajistili ochranu chrámů a okrsku posvátné studny. Chálid se svými muži také zůstal, i když si byl jist, že kromě náčelníka Ben-Šarídů, který byl nyní velice zaměstnán, si jejich příjezdu nikdo ani nevšiml. Jeden z jeho mužů nesl zelený válečný prapor Kurajšů, i když zatím nikdo nepřiznal Chálidovi právo používat tento znak.

„Sežeň kněží," přikázal Peršanovi, „a zajisti, ať tu nikdo nezůstane. Jestli si budou chtít odnést drobnosti, co zbyly z jejich bohů, nech je. Nic proti nim nemáme."

Chálid zůstal stát a cítil, jak se mu podrážkami propaluje žár požářiště. Uprostřed trosek zůstala nepoškozená jediná věc. Ze změti ohořelých trosek a žárem popraskaného zdiva vyrůstala prastará zeď z ohlazených kamenů. Byla vysoká necelých dvacet stop, ale v horní části byla patrná hluboká vybrání, do kterých se kdysi opírala další zeď nebo snad stropní pilíř. Chálid přejel prsty po zdi a ucítil teplo, které z ní dosud vyzařovalo. Když prsty odtáhl, měl je černé od sazí. „Tohle všechno," řekl přes rameno, „by se mělo očistit a kolem udělat pořádek."

Uprostřed zdi byl hluboký výklenek. Chálid si před něj dřepl a nahlížel dovnitř. Vypadalo to, že výklenek je prázdný. Z opasku vytáhl nůž s perleťovou rukojetí a začal dovnitř rýpat. Zevnitř se sypaly jen velké lupeny slepených sazí. Ušklíbl se a pořádně přitlačil. Začal se sypat další popel, když vtom hrot dýky narazil na něco tvrdého.

„Aha," vydechl a začal vyhrabávat popel a úlomky. Něco tam bylo, něco černého a lesklého. Obličej mu roztáhl spokojený úsměv.

„Co máme dělat s těmi sochami, šejku?"

Vyrušený Chálid se neochotně ohlédl. Cerkes ukazoval na dvě sochy, které přežily výheň požáru. Obě představovaly neumělé ženské postavy a každá stála na jednom konci zdi. Chálid přimhouřil oči a zadíval se na jejich vypouklá břicha a primitivně vytesané korálkové čelenky. Nebyly nijak vysoké; sotva dvě až tři stopy, zato byly vytesány z jakéhosi tmavě zeleného kamene, který odolal žáru. Chálid stiskl rty, když se mu vybavila vzpomínka z dětství. „Tihle bohové už nemají žádné vyznavače, přátelé. Kdysi stávaly po boku velké sochy mocného Alláha. Jemu tato svatyně bývala zasvěcena. Byly to jeho družky, jejich jména jsem už zapomněl, ale teď už je stejně nepotřebuje. A což pán Mohammed neřekl, že boha nelze uvěznit do hlíny či dřeva? Přiveďte muly a někam je odtáhněte. Třeba je od vás někdo koupí jako ozdobu do zahrady! A udělejte to hned.“

Zasmál se a znovu se obrátil k výklenku. Teď už viděl lesklý, černý skleněný povrch, jak si ho pamatoval z dětství. Hrotem dýky odškrabával poslední zbytky popela z kamene usazeného ve zdi. Cerkes pokrčil rameny a rozběhl se spáleništěm najít své bojovníky. Peršan zůstal a tiše sledoval svého velitele.

„Tak jen pojď, zlato. Jsi tu a ani ten sváteční úklid ti nijak neublížil…“

Vsunul dovnitř ruku, aby kámen očistil. Něco mu pod prsty cinklo a se zazvoněním se vysypalo ven. „Au!“ Prudce vytáhl ruku a udiveně zíral na čerstvou ránu na palci, ze které už začínala vytékat krev. Vsunul prst do úst. Na zemi ležely tři tenké kamenné plátky. Jejich hrany se na slunci třpytily, ale od povrchu se neodráželo nic. Paprsky se zdály mizet v temné hlubině. „Tak, teď opatrně…“ mumlal si Chálid pro sebe, když se sklonil nad úlomky. Jemně vzal jeden mezi palec a ukazováček. Vypadal křehce, ale hrany byly tak ostré, že by přeťaly volně letící hedvábný šátek. Prst ještě stále krvácel.

„Bude to skvělý dar,“ přemýšlel Chálid nahlas.

„Tyhle střepy a dar?“ Protáhl téměř dotčeně perský *dihqan*.

Chálid se ušklíbl a z opasku vytáhl šátek z temně modrého čínského hedvábí. Zabalil každý odštěpek zvlášť a nakonec svinul

šátek dohromady. Ten pak uložil do koženého váčku, který mu visel kolem krku.

„Můj otec, Patiku, kdysi trval na tom, abych se učil od svatých kněží zdejších chrámů. To byl osud všech mladíků našeho kmene – svým způsobem naše škola. Takže jsem sem chodil hodně často.“ Opsal paží oblouk, kterým zahrnul celé spáleniště. „Vysedával jsem v zatuchlých místnostech a poslouchal drmolení starců o dějinách světa a činech otců lidstva. Umíš si představit, jaké to bylo, můj perský příteli?“

Patik zavrtěl hlavou a jeho vousatá tvář zůstávala bez výrazu. Dobrák Patik byl netečný, klidný a bylo na něj spolehnutí. Chálid by se vsadil, že nemá ani špetku představivosti. Ale bylo dobré mít ho s sebou. Se svými muži jednal tvrdě a bez okolků, byl výborným jezdcem a bojoval jako ďábel. Chálid ho přijal, když tábořili v pustině. Peršan se jednoho večera objevil ve světle jejich ohně. Patik znal několik jazyků východních končin, což přišlo Chálidovi vhod, neboť během války se k němu přidalo mnoho lidí z Východu. Byly to zlé časy a nejeden lev se kvůli bezpečí spojil s vlkem.

„Bylo to příšerné,“ pokračoval Chálid a zadíval se na čistou, modrou oblohu, „jako by se tam promítaly jeho vzpomínky, nudné, otupující a k ničemu… kromě jednoho starce, který se nás snažil doopravdy něčemu zajímavému naučit. A víš, Patiku, kdo byl ten starý muž?“

Patik protáhl obličej a znovu zavrtěl hlavou. Tohle mu vůbec nic neříkalo.

Chálid rezignovaně rozhodil pažemi. „No nic. Ze všech těch nudných starců, co se snažili nějak nasměrovat můj život, jen on zanechal nějakou stopu v mé tvrdé hlavě! Teď se ale tyto cetky stanou něčím mnohem významnějším, než se zdá být, stejně jako my přestáváme být obyčejnými lidmi. Věděl jsi, ó spolehlivý, že kráčíš po boku legendy?“

„Co? Tady?“ Patik se udiveně rozhlédl po prázdném nádvoří a po spáleništi, kde se ve spalujícím žáru lopotilo několik mužů. Oddíly Tanukhů odpočívaly ve stínu arkád a pod vchody do chrámů. Vypadalo to jako velice poklidná scenérie.

Chálid se znovu zasmál. „To nic, příteli. Pojď, najdeme nějakého mečíře, to ti spraví náladu.“

EGYPTSKÝ DŮM, NEDALEKO ŘÍMA

Za vrchy na východě hřmělo a šedé mraky, které se už od rána stahovaly, odrážely zlatožluté světlo blesků. Naproti tomu na západě byla stále čistá obloha, přestože mlha, která neustále stoupala z Říma, halila slunce do oranžově ohnivého závoje. Krista popotáhla, když ucítila ten podivný bouřkový pach, který z okolí vily snad nikdy nezmizel. Přestože bylo pozdní jaro, byla v teplých vlněných šatech barvy dřevěného uhlí. Jindy rozpuštěné vlasy měla pečlivě stažené na temeni a přes ramena si přehodila teplý šál.

Tiše stála mezi pilíři na západní straně domu a sledovala, jak se zlatavé paprsky odpoledního slunce dotýkají stěn pod sloupořadím. V tom tajuplném světle jako by ožívaly napůl setřené barvy a znovu bylo vidět skvělé fresky představující tanečníky, akrobaty, býky a Minotaury, které kdysi zdobily západní průčelí. Tohle bývala její oblíbená část dne; slunce už téměř zapadá a jeho šikmé paprsky všemu propůjčují hřejivou, nazlátlou auru, den utichá v očekávaní noci.

Ale teď to byla *důležitá* část dne, chvíle, kdy potřebovala být alespoň na chvíli sama. Během hodiny slunce zapadne a princ započne v chladných sklepeních domu se svými obřady. Když si vzpomněla na chlad, přitáhla si šál těsněji k ramenům. Tady nahoře bylo i pozdě odpoledne stále teplo. Ale dole, pod domem, proniká chlad do morku kostí. Za jejich prvního pobytu byla ve sklepích příjemná a stálá teplota. Ale princovy praktiky z těchto míst vysály veškeré teplo a v rozích se začínala usazovat námraza. Teď měla pod silnými koženými botami i teplé vlněné punčochy.

Krista se s úsměvem dotkla látky šálu a vzpomněla si na mladé Valachy a jejich hbité prsty. Uměli skvěle zacházet s jehlou, nití a jakoukoli tkaninou. Úsměv jí však z tváře rychle zmizel. Citové vazby teď mohly být velice nebezpečné. Odtáhla se od sloupu a

zvolna se rozhlédla, nejdřív vpravo, potom vlevo. Byla sama pod klenbou sloupořadí, doléhaly sem jen tlumené zvuky z kuchyně. Když se tak ujistila, že ji nikdo nesleduje, zdvihla malé stříbrné zrcátko, dar vévodkyně k jejím čtrnáctým narozeninám. Podržela je proti slunci. Když zachytila odraz žhnoucího kotouče, stočila zrcátko tak, aby paprsky směřovaly k zalesněnému svahu.

Sklonila zrcátko jednou a pak dvakrát za sebou. *Dnes.*

# # #

„Takže přistupme k jádru věci," prohlásil Maxian.

Vstal a rozmotal na stole velký list světle hnědého pergamenu popsaný diagramy a symboly. Stůl byl přeplněn papyrovými svitky, mezi nimiž byly rozloženy červenobílé keramické misky s nedojedeným bažantem, oloupaným ovocem a ořechy. Princ přejel dlouhým prstem po několika vzájemně propletených symbolech.

„Stále ještě nemáme text původní přísahy, ale neúnavné úsilí našeho Abdmacha," ukázal na drobného Peršana sedícího u stolu, prázdné oči upřené někam nad jeho dubovou desku, „přece jen něco přineslo. Struktura přísahy nebo kletby, chcete-li, je vystavěna podle určitého vzorce. Možná by se dalo říct kombinací několika vzorců."

Krista také seděla u stolu, ale v bohatě čalouněné židli s opěradlem a měkkými područkami. Na klíně měla misku s hroznovým vínem, nakrájenými hruškami, jablky a kousky mandarinek. V ohbí paže se jí hřálo černé kotě a předlo jako malý mlýnek. Krista okusovala plátek hrušky a prince poslouchala jen na půl ucha. Kotě zívlo a ukázalo růžovou tlamičku. Jak se Krista natáhla pro další kousek, strčilo jí čumáčkem do ruky. Také chtělo svůj díl.

„Ošklivá kočička," napomenula ji. „Když sníš celého bažanta, budeš jako dýně."

Kotě na ni zamžouralo žlutýma očkama a pak zašilhalo někam dozadu. Krista se tajnůstkářsky pousmála a polechtala ho na měkkém, teplém bříšku. Malá ošklivá kočička se jí obtočila kolem ruky a začala jí lehce kousat prsty.

„Vzorce udržují stav impéria takový, z jakého kletba vzešla." Pokračoval princ bez ohledu na kočičí dovádění. „Každý vzorec

obsahuje jednu nebo více *forem* něčeho, co se týká impéria. V některém vzorci mohou být například zapsány látky, ze kterých se peče chléb. Dokonce tam mohou být i druhy pecí, ve kterých je *dovoleno* chléb péct. Nic z toho ovšem neexistuje ve skutečnosti, abychom to mohli cítit nebo se toho dotknout.“

Princ poklepal klouby na desku stolu, aby dal najevo, že teď přijde něco důležitého. Gaius a Alexandr, každý na své pohovce za stolem, v očekávání vzhlédli. Krista se na ně zase zaměřila. Tento úkol si uložila sama, když si povšimla, kolik času ti dva tráví spolu. Starý Říman se opřel o loket a klidně a trpělivě čekal. Naopak mladý Makedonec nevydržel v klidu a neustále se ošíval. Dokázal ležet jen chvíli, pak se náhle zvedl a opřel se lokty o stůl. Neuměl sedět klidně. Krista jen stěží skrývala úsměv. Připadal jí jako dítě, které si zoufale potřebuje odskočit.

„Ale vzorce ‚ideálního’ impéria musí existovat,“ poznamenal princ. „Jinak by přísaha nebyla schopna přinutit zbytek impéria, aby vypadal podle nich.“

„Když neexistují v hmotné formě, princi, jak mohou něco ovlivňovat?“ přerušil ho náhle Alexandr.

Maxian se unaveně usmál.

„Ne vše, co existuje, můžeme vidět nebo se toho dotknout. Jsou věci, které každého z nás denně ovlivňují, a přesto, myslím, nejsou hmotné.“

„Jako třeba co?“ Alexandr už zase seděl a zdálo se, že už už vyskočí. „Jak mě něco může ovlivnit, když mě to nemá čím ovlivnit? Nemůže se mě přece dotknout něco, čeho se já sám nemohu dotknout.“

Maxian si povzdechl a málem obrátil oči v sloup. Nervózně si zamnul bradu a začal vysvětlovat:

„Myšlenky dokáží měnit svět. Dotýkají se tě. Jsi přece poslušen své cti?“

„Ano,“ odpověděl také pomalu Makedonec. Přimhouřil oči a Kristě v tu chvíli připomněl plachého koně, který přemýšlí, jestli muž s jablkem v ruce nemá za zády laso. „Jistě. Musím jednat tak, jak přikazuje čest a bohové. Činit opak znamená přivolat na sebe hněv bohů a neštěstí.“

„Přesně tak. Ale cti se nemůžeš dotknout. Nevidíš ji, necítíš. Ale ovlivňuje tě, ovlivňuje mě, a skrze nás i naše okolí. Stejné je to s kletbou – ideou Římského impéria – která je zakotvená v časech Božského Augusta.“

Gaius se začal zvedat a pobouřeně koulel očima. „Štěně!“

Maxian se ušklíbl a pokynul mu, ať si zase sedne.

„Stejnou myšlenku tradičně hlásá i Senát, je zaznamenána písmem a prostřednictvím otců a synů přechází z generace na generaci.“ Princ se odmlčel a zamyslel se. „Tady se nachází jádro, ze kterého kletba čerpá sílu; v myslích lidí je impérium takové, jaké by *mělo* být, žije ve vzpomínkách na minulost a v nadějích budoucnosti. Tak vzniká předivo, ale kletba má schopnost nalézt a zničit toho, který by toto předivo mohl narušit. Stejně může povznést toho, kdo by podporoval tuto myšlenku. Takže naše armády používají stejnou taktiku a strategii jako před dvěma tisíci lety. Náš jazyk se nemění, takže i člověk jako Alexandr nám stále dobře rozumí. Jsme lapeni kletbou jako moucha zalitá v jantaru. Včela, která neustále opravuje a zdokonaluje svou vlastní vězeňskou celu.“

Princ se odmlčel a přes jeho tvář přelétl stín. Krista se předklonila a pozorně ho sledovala. Po chvíli Maxian zavrtěl hlavou a vzhlédl.

„Toto předivo, příteli, dodává kletbě tvar, cíl a formu. Klene se z jednoho konce impéria na druhý. Až do morku kostí prostupuje každým člověkem. Nemá vlastní vůli, ale je rafinované. A jak jsme viděli, je neobyčejně mocné.“

„A ty, můj princi, si myslíš, že se tomu můžeš úspěšně postavit?“ Zdálo se, že by se mu chtěl Gaius vysmívat, ale mluvil naprosto vážně. „Když jsi hovořival s Peršanem, měli jste za to, že musí existovat něco, co všechno tohle spojuje. Jsem si jist, že vím, co to je. Našli jste to?“

Maxianovi se vztekle zablesklo v očích, ale jinak nedal nic znát.

„Jistě, Gaie Julie, našli jsme klíč i místo, ve kterém je kletba zakotvena. Ujišťuji tě, že to je tak, jak jsi předpokládal.“

„Císař,“ zakřenil se Alexandr. „Tvůj vlastní bratr.“

# # #

Chlad objal Kristina lýtka a pronikal punčochami jako ledová voda temných germánských řek. Otřásla se a sestupovala dál, vlhce chladný vzduch už jí sahal k pasu. Už tady, téměř na vrcholu schodiště, slyšela monotónní zpěv, který stoupal ze skrytého sklepení. Z toho zvuku, který se odrážel od stěn a stropu dlouhé chodby, se jí ježily vlasy na zátylku. Slyšela Valachy, své Valachy, jejichž bas se v kontrapunktu mísil s vysokými hlasy nabatejských a perských sloužících, které zde shromáždil Abdmachus. Přes svou sílu zvuk kupodivu nepronikal nad schodiště. Piktogramy, které tam byly vyryty do drolivé břidlice, zadržovaly chladnou temnotu i veškeré zvuky přicházející ze sklepení.

Zachvěla se, když se jí chladný vzduch zavřel nad hlavou, ale hned se uklidnila a vypjala hruď. V držácích potažených měděnkou visely lucerny a vrhaly kolem sebe ostrůvky mdlého světla. V každé skleněné kouli něco bzučelo a třepetalo se. Po stěnách tančily drobné stíny. Chodba končila zákrutem, z něhož vedlo úzké schodiště do hlavní místnosti pod domem. Ve dveřích do místnosti bylo bzučení a mumlavý zpěv tak silné, že to připomínalo poledne v cirku. Dokonce i pach dávno zaschlé krve připomínal hry.

Uprostřed místnosti byl do podlahy vyryt kruh o průměru sedmi stop a drážka byla vysypána solí a zeleným práškem. Kolem něho bylo dalších šest soustředných kruhů, každý vyrytý více než na palec do podlahy. Mezi kruhy byly pečlivě vyobrazeny symboly a znamení tak, že vyplňovaly celou plochu místnosti. Pod těmito novými symboly byla ještě stále patrná stará znamení. Nebylo to poprvé, co zde princ provozoval něco podobného. Sloužící seděli okolo vnějšího kruhu, jejich pečlivě zvolená místa byla označena čtverci.

Ve vrcholku každého čtverce hořela svíčka, stejně tak v rozích místnosti.

Uprostřed, ve středu vnitřního z kruhů, stál mramorový stůl o rozměrech ležícího člověka. Na něm průsečík tří trojúhelníků ze zlatých a stříbrných čar vytvářel šestistěn. Pod stropem se chvěla vrstva podivně zelené, opaleskující mlhy, která dodávala tvářím přítomných sinalý nádech.

Princ Maxian stál u vnitřního kruhu. Měl na sobě temně modré, hedvábné pantalóny a opasek z olověných článků, jeho hruď byla

holá, pokrytá toliko bílými a purpurovými znaky. Dlouhé, tmavé vlasy stažené do jediného pramene mu spadaly středem zad. V trojúhelnících klečeli Gaius Julius, Abdmachus a Alexandr, do pasu nazí a bez kabalických symbolů, které zdobily prince. Avšak každý z nich měl na čele rudé znamení obráceného trojúhelníku.

Krista tiše vešla a z posledního nízkého schodu vstoupila přímo do pentagramu z drobných olověných kuželů. Zde bylo při obřadu její místo. Zde měla na očích jak dveře, tak místnost a zároveň byla chráněna, alespoň princ to slíbil, před silami, které se zde chystal uvolnit.

Během okamžiku se jí zježily vlasy a rozevlály se jí kolem hlavy, přitahovány silami vzduchu a kamene.

# # #

„Ano, císař je středobodem a místem, ve kterém je kletba zakotvena.“ Maxianův chladný a tvrdý hlas nepřipouštěl žádné přerušování. „Skrze něho, jako stát, se dějí všechny věci. Ale varuji tě, Gaie Julie, úmysl zavraždit ho by nejen ztroskotal na síle kletby, ale byla by to nejistější cesta k naprostému zničení.“

„Jistě,“ odpověděl Gaius nenuceně. „Jakýkoli přímý čin proti osobě císaře na nás přivolá kletbu s plnou silou. Ale, se vší úctou k lásce, kterou chováš ke své rodině, není způsob, jak by se dala kletba zničit a neodstranit přitom císaře, který je středobodem všeho! Klenutý most unese ohromnou tíhu, třeba stovky vozů, ale stačí vyjmout klenák z vrcholu klenby a konstrukce se zřítí vlastní vahou!“

Maxian se na chvíli odmlčel a upřeně se díval Gaiovi do očí.

Nakonec Gaius sklopil zrak a zdvihl ruce na znamení, že se vzdává. „Staniž se, můj princi. Provedeme jakýkoli plán, který jsi vymyslel, abychom překonali naše obtíže. Prosím, veď nás!“

„Počkat,“ ozvala se tiše Krista. Oči všech se k ní obrátily. Často seděla mezi muži za jejich nekonečných rozhovorů, ale nikdy nepromluvila. Nyní se stala středem zvědavé pozornosti. „Chci se na něco zeptat.“

„O co jde?“ zeptal se Maxian, kterému se zřejmě ulevilo, že byla zažehnána počínající hádka. Na druhou stranu bylo patrné, že mu

vyrušení není zcela po chuti. Krista měla co dělat, aby potlačila údiv nad jeho výrazem. Že by tě překvapilo nebo dokonce pobouřilo, že taková hezká dívenka má také nějaký rozum?

„Můj pane, jestli existuje idea, že impérium by mělo vypadat jako za časů principátu, proč tedy teď existují dvě říše?“ Pokradmu se usmála na Gaia. „Božský Augustus by rozdělení jistě nesl nelibě…“

Gaius ignoroval její rýpnutí a díval se do stropu. Zato Alexandr se za ním potěšeně uchechtl, když si všiml jeho dotčeného výrazu. Maxian se obrátil k drobnému Abdmachovi a pokynul mu. „Také mě to napadlo, když jsem poprvé hovořil s Abdmachem. Abdmachu?“

Peršan se zvedl, podíval se na prince a pak zvolna přejel pohledem ostatní. Krista měla co dělat, aby neutekla před chladným, mrtvým pohledem a tváří bez jakéhokoli výrazu. Zůstala sedět a mile se na něho usmála.

„Za posledních čtyři sta let utrpělo impérium těžké rány. Nájezdy barbarů pustošily pohraničí, intriky a žárlivost hrozily rozbít impérium zevnitř. Ekonomika byla na pokraji zhroucení díky nerozvážné finanční politice a neschopnosti impéria dále se rozvíjet.“ Peršanův hlas byl bezvýrazný, jako by odříkával něco, co už řekl tisíckrát.

„Přesto díky síle kletby impérium vydrželo války i mory. Legie, které by se byly vzbouřily, vytrvaly. Muži, kteří měli v úmyslu zavraždit schopné císaře, zemřeli. Stokrát poražená armáda dál zarputile bojovala. Mužové, kteří mohli po šesti letech dostat své *honesta misso*, zůstávali v Legiích deset nebo dvacet let. Jejich synové a vnukové je v tom dobrovolně následovali.“

V tu chvíli Gaius i Alexandr ožili, i když Kristě nebylo jasné proč.

„V jednotě je síla. Kletba to prokázala lépe než jakýkoli přiklad nebo zkouška. Proč jsou tedy vedle sebe dvě impéria?“ Abdmachus přejížděl prázdnýma očima z tváře na tvář. Kromě rtů se v jeho tváři nepohnul ani sval.

„Existují dvě impéria, protože když byl Božský Dioklecián pánem světa, neměl jinou volbu než rozhodně jednat. V roce 1037 *ab urbe condita* se muž zvaný Diokles prohlásil vládcem říše

ohrožované nešváry a vpády zvenčí. Byl to moudrý muž, ten, který si začal říkat Dioklecián poté, co oblékl purpur. Věděl, že jeden člověk nemůže vládnout tak rozlehlému impériu. Všichni vědí, že moudrý Dioklecián rozdělil impérium na Východ a Západ.“

Peršan se odmlčel, jako by zabloudil ve vlastních myšlenkách. Po chvilce navázal Maxian: „Ale pamatujte, přátelé, že Dioklecián byl císařem celého impéria. Ustanovil *mladšího* Caesara a Augusta, a pověřil věrného Maximiana, aby po jeho boku vládl východní části říše. Jádro impéria, na kterém síla kletby spočívá s největší silou, zůstalo pod přímou Diokleciánovou vládou. Tím byla kletba uspokojena – není příliš chytrá – a pokud impérium bude impériem a Řím Římem, bude slepě a klidně trpět připojování a oddělování provincií. Stejně, když na Východě vládl loajální Maximian, bylo rozdělení pouze formální.“

„A co se stalo potom?“ Gaius Julius konečně začínal hovoru věnovat plnou pozornost. „Je zřejmé, že teď existují dvě oddělená impéria, a každé se nazývá římským.“

„Přišel velký rebel Konstantin,“ odpověděl hořce Maxian. „Po Diokleciánově smrti zůstalo impérium z administrativních důvodů nadále rozděleno. Dva Augustové mohli snáze ovládat ohromnou říši a řešit neustálé obtíže. Nějaký čas to fungovalo, ale na Východě, kde věrného Maximiana nahradil generál Konstantin, bylo stále hůř. Zatímco Západ byl pod pevnou vládou Galeria, adoptivního syna Diokleciánova, v asijských provinciích Konstantinův syn kul pikle proti svému otci.“ Maxian se odmlčel a napil se vína z mosazného poháru.

„Starší Konstantin přežil jako Augustus pouhý rok. Jeho syn, muž mimořádně energický, přesvědčivý a vojensky zdatný, se nechal tráckými a makedonskými legiemi prohlásit za císaře Východu. Galerius proti jmenování protestoval, ale tou dobou už Konstantin táhl proti němu.“

„Vypukla válka,“ pokračoval z ničeho nic Abdmachus. „Poprvé za čtyři sta let stál Říman proti Římanovi v otevřeném boji. Jak k tomu mohlo dojít? Protože Východní říše už nebyla pod vlivem kletby. Pro cokoli obdařené rozumem a schopností předvídat by pomyšlení na ztrátu poloviny impéria, té bohatší a lidnatější, muselo

představovat katastrofu, ale kletba viděla jen to, že impérium přetrvává a císař sedí pevně na trůně a pokračuje ve šlépějích a díle svého otce.“

„Galerius vyslal své armády proti Konstantinovi s úmyslem zničit uzurpátora,“ pokračoval Maxian, „ale utrpěl těžkou porážku ve velké bitvě u Thessaloniky. Rok nato Galerius zemřel na strašnou a nevyléčitelnou chorobu. Když se tak dívám zpět, myslím, že ho kletba vyřadila ze hry. Je možné, že Galerius pomýšlel na mír s východními vzbouřenci. Mazaný Konstantin pak nabídl mír a prohlásil se ‘starším’ Augustem. V Římě byl za císaře prohlášen dávný Galeriův přítel a věrný stoupenec Licinus, kterému se ale ani v nejmenším nelíbilo, že by se měl podřizovat někomu mladšímu.

Válka pokračovala, ale tentokrát pocítil trpkou chuť prohry Konstantin. Přestože početně jeho armáda převyšovala Licinovu třikrát, skončilo jeho tažení do Itálie katastrofou a jeho loďstvo bylo rozprášeno bouří v zálivu u Tarentu.

Pak následoval křehký mír… vyvstaly jiné obtíže, které si vyžadovaly pozornost císařů, a po čase začala obě impéria existovat vedle sebe.“

„Ale Východní říše už nebyla pod vlivem kletby, je to tak?“ zeptal se důrazně Alexandr.

„Do jisté míry,“ odpověděl Maxian, „nějaké zbytky pořád přetrvávají; říkají si Římané a stále se snaží udržovat staré tradice a ctnosti. Ale během staletí jsou patrné některé změny; hovoří řecky a způsob vlády je jiný, než byl v Římě.“

„A tím se dostali z područí kletby?“ zeptal se opět Alexandr a v očích mu zářilo.

„Ano,“ odpověděl unaveně Maxian, kterému unikl významný pohled, který si Gaius s Alexandrem vyměnili. „Ale Západ je stále jejím otrokem.“

# # #

Maxian s lehkým supěním zdvihl vyřezávaný mramorový válec z podlahy na stůl. Perští otroci odněkud přinesli urnu, do které byl přesypán ukradený popel. Až na archaický tvar a zelený povlak na bronzových částech vypadala jako nová.

„Zde je náš středobod," pronesl Maxian a otáčel válcem v rukách. „Toto jsou pozůstatky prvního císaře, Gaia Octaviana, který je nyní znám spíše pod jménem Augustus. On první nařídil změny ve vojenské přísaze, které daly vznik kletbě. Teď je to on, kdo nám ji pomůže zlomit. Gaius Julius byl nezlomně přesvědčen o tom, že bez současného císaře, mého bratra, je to nemožné."

Gaius Julius se v pohovce pohodlně opřel a kolem rtů mu pohrával ironický úsměv.

Maxian mu pokývl a pozdvihl válec. „Náš drahý Gaius je přesvědčen, že pouze smrt mého bratra dokáže osvobodit impérium. Mysl našeho Gaia je plná krutosti a krve, ale on není kouzelníkem. Já naopak věřím, že jsem našel jiný způsob, jak vytáhnout klíč ze zámku a zničit kletbu bez této vraždy…"

Krista pohladila kotě po hlavě a přitiskla mu uši dozadu, až se mu očka zúžila v malé štěrbinky a z tlamičky vykoukly špičky zubů. Otřepalo se, aby se vysvobodilo z jemného sevření a dlouze zívlo. Přestože si hrála s tím malým rošťákem, nepřestávala Maxiana pozorně poslouchat. V jeho hlase slyšela naději a jistotu, a opět se jí chtělo mu uvěřit. V jejím srdci sváděla láska boj s povinností; kdysi Maxianovi věřila, dokonce ho snad i milovala, jak může obyčejná žena milovat prince. Věděla, že sám věřil tomu, že ji miluje, ale byla přesvědčena, že jde o pouhý rozmar a nevěřila. Mnoho mužů jí tvrdilo, že ji milují; někteří dokonce říkali, že ji vykoupí od vévodkyně a dají jí svobodu. Všichni lhali.

Udělali by stejnou nabídku, i kdyby věděli, že ve skutečnosti není otrokyní? blesklo jí hlavou.

Jedině princ jí nabídl skutečnou svobodu, přestože to bylo v nejzapadlejší končině světa, ve chvíli, kdy se chystali k boji proti perským magi v jejich prastarém, mrtvém městě. Tehdy pro ni hodně znamenalo, že dokázal udělat takové gesto ve chvíli, kdy ji zoufale potřeboval. Ale teď? Když mu Gaius Julius a ten zlatý mladík našeptávají své myšlenky, touhy, intriky a plány? Vídá ho stále méně a jeho mysl se od ní začíná odvracet a kráčí po temných stezkách hlouběji a hlouběji. Zdálo se, že nevyhnutelnost zásahu proti císaři se stává stále více a více zřejmou.

A teď ve mně povinnost bojuje se srdcem a srdce prohrává.

„Můj bratr, příteli Gaie, je v současnosti tím středobodem, který hledáme. Ale nemusí to tak zůstat. Ve světě kouzelníků platí jedno staré pravidlo; věc, která se podobá jisté věci, se onou věcí může stát. Vlas vytržený z lidské hlavy může být podle tohoto pravidla podobnosti použit k působení na onoho člověka. V tuto chvíli je Augustus Galen středobodem kletby, ale s tímto," přejel rukou po víku válce, „můžeme vyvolat jeho staršího předchůdce. Můžeme vyvolat samotného Augusta a skrze něho zasáhnout kletbu, aniž bychom ublížili mému bratrovi."

Alexandr se potlačovaně zasmál. Maxian se na něho otočil ale Alexandr jen zdvihl ruce.

„Šaškárna! Říkáš, že to bude fungovat. Snad ano. Ale co když nevyjde tahle *náhražka?* Co budeš dělat, když v zápalu boje zjistíš, že tvůj nůž vězí v bratrově hrdle?"

Maxian zrudl a Krista zpozorněla, když vycítila vrůstající napětí. Sevřela ruku v pěst a do dlaně jí vklouzla chladná trubice pružinového samostřílu. Levou rukou stiskla kotě, až zamňoukalo. Když se Gaius otočil po zvuku, zachytila jeho pohled a nepatrně zavrtěla hlavou. Konec samostřílu mířil pod stolem přímo na něho. Když to Gaius viděl, nasadil neutrální výraz.

„Vznešený Makedonče," zasyčel Maxian, „svého bratra nezabiji. Vím, že za tvého mládí to byl oblíbený sport, ale zde, v mém Římě, je rodina, kterou miluji, nedotknutelná. Rozumíš?"

„Jistě," ušklíbl se Alexandr a poodstoupil od stolu. Měl své vlastní, draze zaplacené zkušenosti. „Jenom proto, abys ukonejšil své svědomí, pošleš na smrt desetitisíce tam, kde by postačila smrt jednoho, byť jakkoli milovaného. Ještě štěstí, že nejsi císařem, neměl bys na to žaludek."

„Nikdy nebudu císařem," zavrčel Maxian a levé oční víčko mu cukalo potlačovanou zlobou. „Linie pokračuje mým bratrem a jeho syny. Děláme to pro Senát a pro lid, ne kvůli osobním zájmům."

Alexandr nevěřícně zavrtěl hlavou. Kristě bylo jasné, na co myslí, a trochu se uvolnila. Mladík byl z hloubi duše přesvědčen, že jediný zisk, a jediné, o co tu jde, je vláda nad světem. Makedonec se odměřeně uklonil a opustil místnost. Princ se za ním chvíli díval a

pak se obrátil na Gaia: „Dohlédni, aby byl připraven na noční obřad. My připraveni jsme. Zkusíme to.“

# # #

Bouře se valila přes vrchy a před sebou hnala déšť a prudký vítr. Stromy na svahu nad rozpadající se vilou se ohýbaly a praštěly. Ledový déšť rozmáčel půdu pod korunami. Mezi polámanými kmeny se v nadcházejícím šeru krčili dva muži. I tady, v závětří, cítili, že teplota rychle klesá. Silné vlněné pláště a podšívané kroužkové brnění na chvíli udržely teplo, ale jeden z nich si už natahoval silné rukavice, aby neztratil cit v prstech.

„Je to jako bouře ve stepích severně od Azova,“ zakřičel ten vyšší, aby ho bylo slyšet v burácení větru. „Přijdou z ničeho nic a zůstanou po nich jen zmrzlý lidi a koně.“

Ten druhý, menší, přikývl a pozorně mezi kmeny sledoval dům pod nimi. Jeho tvář s rašícím strništěm byla poznamenána drsným podnebím, lebku měl lysou a nos jako knoflík. Paže měl jako zápasník. Pod pláštěm měl těžkou drátěnou košili a pod ní silnou vlněnou halenu. Na opasku mu visel krátký legionářský meč, několik nožů a váčky z odřené kůže. Ten druhý měl dozadu stažené, dlouhé, vlnité vlasy, orlí nos a světle hnědé oči. Na rozdíl od svého druha byl dobře vyzbrojen: měl dlouhý jezdecký meč, *spatha*, používaný ve Východní říši, a v koženém *gorytu* na zádech měl zasunutý luk. Vedle něho visel dřevěný toulec s černě opeřenými šípy. Koně ukryli do lískového a habrového houští.

„Vidíš něco?“ větší muž stále křičel. Pršelo mnohem hustěji, vzduchem létalo listí, a obrysy vily byly ještě méně zřetelné. „Nikosi?“

Druhý muž zavrtěl hlavou a prsty udělal nějaké znamení. Větší muž se zamračil a snažil se sledovat rychlý sled znaků. Pochopil až po jejich zopakování.

Zhasli. Jestli se ostatní rychle neobjeví, půjdeme dovnitř sami.

Dlouhán na to neodpověděl. Už tři hodiny čekali na posily, ale Chazaři z manipulu, který si vévodkyně vypůjčila z vojenského tábora severně od města, se dosud neobjevili. V té staré zřícenině se

měly odehrát nějaké magické obřady. Jejich zvěd uvnitř tvrdil, že jsou zaměřené proti císaři a že k nim dojde dnes v noci.

Jusuf, kníže Chazarů, se uvelebil v úkrytu za stromem. Ilyrian Nikos dál sledoval okolí. Bouře skučela a z korun dopadaly na zem drobné větve. Z nebe sjel blesk a lesem zazářilo prudké světlo. Střešní tašky praskaly v žáru výboje. Bouře nabývala na síle.

# # #

Princ stál u hlavy mramorového stolu, uprostřed zlatých a stříbrných linií. V rukách s úctou třímal hedvábný měšec, dosud zavázaný rudou stuhou. Pozdvihl jej k severnímu rohu místnosti. V tu chvíli zpěv Nabatejců utichl a přešel v téměř neslyšné mručení. Princ se otočil a pozdvihl měšec k východu; v tu chvíli utichli Peršané. Otočil se k jihu, a utichli Valaši. Otočil se k západu, a ústa Nabatejců nadobro oněměla.

„Toto je tělo císařovo," pronesl princ do ticha. Dokonce i mlha pod stropem ustala ve svém víření. „Toto je tělo státu, Senátu, lidu a města Říma. Chvála císaři, jenž je zdrojem řádu a spravedlnosti."

Maxian se s vakem v levé ruce naklonil nad stůl. Druhou rukou jej jedním trhnutím rozvázal a stuhu vzal do zubů. Opatrně měšec otevřel a lehce jím zatřásl, aby se rozdrobily případné hrudky. Na desce stolu byla červenou křídou nakreslena silueta ležícího muže s pažemi volně podél těla. Princ soustředěně svraštil čelo, měšec svíral oběma rukama před sebou, oči měl pevně zavřené.

Krista sebou nervózně trhla, když si uvědomila nějaký zvuk. Dunivé hučení přicházelo odevšad, nebylo ho slyšet, zato ho vnímala celým tělem jako ozvěnu nesmírně vzdáleného gongu. Zvuk nabýval na síle, pulsoval v srdečním rytmu, vzduch se chvěl. Do vřeštění trubek se mísilo táhlé kvílení polnice, jako vzpomínka na dávnou bitvu, vyvolaná tajemným světlem zapadajícího slunce. K tomu se přidaly spíše tušené výkřiky plné strachu, vycházející ze stovek hrdel, které se na závěr změnily v burácivý křik. Krista prudce otočila hlavu, oči široce rozevřené. Tvář jí pohladily fialové a namodralé výboje.

Vzduch kolem prince praskal, nabitý energií, mezi jím a jeho třemi společníky tančily blesky. Místností se prohnal prudký závan

větru a vyletěl kolem Kristy dveřmi na chodbu. Nabatejci, Peršané i Valaši se dotkli čelem země a opět začali zpívat. V narůstajícím rachotu bouře a hromu je nebylo téměř slyšet.

Princ od sebe odtrhl se značným úsilím dlaně, mezi kterými sršel proud rudých a modrých jisker. V ostrém světle vyzařujícím mezi jeho dlaněmi vypadali jeho oči jako ostře ohraničené, černé, bezedné studně. Měšec se rozplynul, ale popel, který obsahoval, nikoli. Chopil se ho větrný výr a vynesl ho do výše. Princ pronesl jediné slovo.

Náhle jako by samotný vzduch v místnosti explodoval. Krista padla na kolena, lapala po dechu, jednu ruku odřenou, když se snažila najít oporu na drsné kamenné podlaze. Těsně u konečků prstů se jí chvěl olověný kuželík tak, že se málem převrátil. Dlaždice byla umazaná od krve. Zelená mlha vylétla dveřmi a objevil se strop, který se zdál mizet v nekonečné výšce. Popel vířil ve velkém kruhu, vymezeném zlatem a olovem, v němž se nacházel stůl i princ. Maxian soustředěně pozdvihl paže do vzdušného víru a pomalu dával ruce dál od sebe.

Krista zhroucená v pentagramu u dveří slyšela jeho vzdálený hlas, dunivý, jako když boží hlas otřásá pohořím.

„Ctíme a posloucháme našeho pána, císaře celého Říma, pána světa.“

Popel vířil ještě rychleji, ale nyní bylo v tom přízračném světle vidět, že se jednotlivá zrnka začínají oddělovat a padají na stůl. Jedno za druhým se snášela do obrysu lidské postavy a vršila se výš a výš.

Krista přimhouřila oči. Od rozechvělého, rozpáleného vzduchu a blesků, které stále tančily mezi třemi muži ji bolely oči. Zdálo se, že Gaius Julius i Alexandr křičí, ale slyšela jen prince. Abdmachus se jen bezvládně sesunul ke straně, oči prázdně vytřeštěné přímo před sebe.

Na stole s neobyčejnou rychlostí vznikalo lidské tělo. Byl to muž středního vzrůstu, sehnutý stářím, tvář měl zbrázděnou věkem a nekonečnými starostmi a obavami. Jedno chodidlo měl po jakémsi dávném zranění lehce vytočené a napříč nohou se mu táhla dlouhá jizva. Princ pozdvihl paže a poslední zbytek popele se usadil. Tělo už bylo celé, držíc pohromadě magií a spoutaným světlem.

„Ctíme císaře a učiníme oběť, která žehná jemu a jeho císařskému jménu Imperátor Caesar Divi Filius Augustus.“

# # #

Dřevěné okenice kryjící okna ve vyšších patrech domu práskaly v bouřlivých poryvech větru a od úbočí vrchů se odrážely hromy, následující po jasných, modrobílých blescích. Stále lilo a mrtvá zahrada se plnila blátivými kalužemi. U paty schodiště hlavní haly, nyní prázdné a tmavé, se rozzářilo a zase zmizelo drobné červené světlo. Ochranná znamení a symboly, které zde před mnoha měsíci zanechal perský čaroděj Abdmachus, vzplála a zase zhasla. Dveřmi vedoucími do zahrady se dovnitř valila černá mlha. Pod jejím dotekem se mozaiky podlah rozpadaly v prach, a stěny a kamenné i dřevěné sloupy podléhaly rychlé zkáze jako sůl ve vodě.

Uprostřed vily, v opuštěném vnitřním dvoře, kde kdysi zářily tisíce květů, aby potěšily mladou královnu, stála postava bičovaná divokou bouří. Po obloze se honily temné mraky, kterými nepřetržitě křižovaly šípy a pavučiny blesků, do dláždění bušil déšť a krupobití. Zahrada byla plná vody.

Postava stála netečná, nedotčená bouří. Štěrbinami mezi očními víčky prosvítalo žluté, doutnající světlo. Po napjaté kůži lebky stékaly klikaté pramínky vody. Homunkulus Khiron trpělivě čekal a naslouchal, necítil bubnování deště ani krup na své kůži.

Mlha pronikla do místností hlavního podlaží a pomalu je plnila svým jedem.

# # #

„Zde je náš pán, imperátor lidstva, chvalme jej!“

Maxian jen s největším úsilím vyrážel slova z úst. Síly, které vířily kolem něho, starce, Peršana i mladíka, ve fialových a světlezelených záblescích a jiskrách, byly neobyčejně mocné. Síla obsažená v mladíkovi a jeho legendě, narůstající síla princova a kamenná neochvějnost starcova se slévaly do jediného proudu. Uprostřed nyní leželo tělo prvního císaře, pokryté svaly a potažené kůží, a chvělo se v rytmu úderů Maxianova srdce. Ochranné kruhy a

znamení sršely světlem, když odrážely nápor smrtícího víru, který princ vyvolal.

„Zde leží vládce světa, Imperátor Caesar Divi Filius Augustus! Císař římský!“

Maxian rozpřáhl paže a v ten okamžik se jeho vidění rozšířilo za zdi podzemní kobky a za ochrannou hranici kouzel. Ponořil se do všehomíra prazákladních forem a uzřel skutečnou moc svého nepřítele.

Kletba na něho zaútočila vší silou; černý příval zalévající celou vilu a okolí. Maxian se otřásl při pohledu na ničivý nápor chystající se rozložit celý dům. Cítil, jak se působením černé mlhy rozpadá zdivo i kámen. Vnímal smrt všeho živého, co se v okruhu několika mil kletbě vzepřelo. Temný blesk sjel čelem bouře a chapadla rozkladu se sápala na záštity vytvořené kouzly, která měla chránit ty v podzemí. Abdmachovo důkladné dílo podléhalo náporu vůle desítek miliónů lidí, jejichž vůle přiživovala kletbu.

Maxian začal rychle pohybovat pažemi; řvoucí vír mohl každým okamžikem strhnout ochranné bariéry, bylo proto nutno jednat rychle. Tělo prvního císaře se na stole zachvělo. Musel co nejdříve nalézt podstatu kletby, uvolnit ji z těla svého bratra a přenést ji do tohoto dávného vládce. Vyslal myšlenku, která se jako zářící modrobílý pták prohnala deštěm a bouří nad vilou.

Přes obrovskou vzdálenost vnímal mysl a tvář svého bratra.

# # #

„Vpřed!“ vykřikl Nikos a máchl paží k vile, skryté za provazci oslepujícího deště. Blesky bez ustání osvětlovaly přívaly vody, déšť s kroupami orval do posledního listu větve. Zahaleni v klamavé přítmí, rozeběhli se jeho muži dolů po svahu. Nikos držel nad hlavou kruhový štít, aby ho nezranily kroupy velikosti mužské pěsti. Teplota již delší dobu klesala a nyní byla pod bodem mrazu.

Hyrian se také rozběhl dolů, nohy mu v mazlavém blátě podjížděly. Spadlo už tolik vody, že ji země nebyla schopna vsáknout a měnila se v polotekutou břečku. Jusuf se mu hnal v patách. Vedle nich běželo dalších dvacet nebo třicet mužů – to byli pretoriáni, kteří se nakonec dostali na kopec. Jejich velitel se snažil

Nikosovi vysvětlit, co je zdrželo, ale ten ho v burácení bouře neslyšel. I bez vysvětlování se pretoriáni ve svém těžkém brnění a rudých pláštích hnali spolu s nimi dolů po svahu. Dostali se k zahradní zdi a téměř bez zastavení ji přelézali. Cihly praskaly a drolily se pod podrážkami pobitými cvoky. Dva muži spadli do bahna. Nikos si jich nevšímal a v předklonu, aby odolal řvoucímu větru, se hnal dál.

# # #

Maxianova mysl letěla jako vystřelený šíp přes oceán, vnitřním zrakem viděl, jak se pod ním míhají ostrůvky a jižní pobřeží Itálie. Slunce se skrylo za ohybem světa a bezměsíčná noc byla dokonale černá. Světla měst a vesnic zůstala za ním a nyní viděl odlesky luceren na hladině; oceán brázdila flotila korábů hnaná východním větrem.

Tam, v kabině vlajkové lodi, jist si svým vítězstvím, spal bezesným spánkem jeho bratr. Maxianova mysl proplula bortem lodi, minula stráže a námořníky a bez potíží pronikla prkny a vzpěrami. Jeho bratr stále spal. Jeho protáhlá tvář, jindy plná obav a státnických starostí, byla ve světle jediné svíce podivuhodně klidná. Ruka, položená na hrudi, přikrývala neotevřený dopis.

Maxian se k němu sklonil, v jeho tváři jasně rozeznával rysy jejich laskavé matky a málomluvného otce. Na okamžik se přihlásily vzpomínky z dětství: rozesmátý Galen zdvíhá do výšky tygrovaná koťátka, která se v létě narodila jejich kočce v Narbu. Galen s Aurelianem se válejí po louce u letní vily v Cumae, vlasy plné ostružiní a listí. Maxian se sklonil níž a duchovitou rukou odsunul Galenovi z čela pramen zplihlých vlasů, který mu tam vždy padal.

Zabolelo to. Maxian ztuhl, neboť cítil přítomnost rozkladné síly vynořující se z lodních trámů, ze záhybů přikrývky a dokonce z těla samotného bratra. Princ cítil, jak se kolem něho svírá nepřátelská síla, ale soustředil se a rukou udělal ve vzduchu znamení.

Ve světě prazákladních forem znamení zaprskalo a zazářilo. Maxian si vybavoval dlouhé zaříkání, jehož učení věnoval mnoho času a mnohokrát si ho do úmoru opakoval. Na rozdíl od toho, co se pravilo ve strašidelných a zlověstných baladách, tato slova

nedokázala svět změnit. Sloužila spíše jako pomůcka popisující vzorce sil, které chtěl podřídit své vůli. Vnitřním zrakem viděl ochrannou zlatou auru, jako rubáš ve tvaru Galenova těla. Pln soustředění, touhy a představ se vnořil dovnitř. Kletba vyvřela kolem něho, útočila tesáky temně modré noci.

Maxian zaúpěl strachem, jak se do něho tesáky zatínaly, ale jeho vůle nezakolísala. Aura kolem spícího císaře byla stržena, Maxian ji uchopil a prudce vzlétl. Celá jeho mysl se soustředila na Egyptský dům a chvějící se, položivé tělo Augustovo.

# # #

Do dveří vrazil mohutný pretorián s rameny jako Atlas. Dřevo okamžitě povolilo a voják dopadl na zem v oblaku prachu a třísek. Nikos ho bez zaváhání přeskočil a rozeběhl se do dlouhé chodby. Kolem kotníků se mu převalovala černá mlha, ale rozkladná síla na něho neměla žádný účinek. Byla to nesmírná úleva, být zase pod střechou, mimo dosah bouře. Chodba byla temná, ale Nikos byl připraven. Zastavil se a od opasku odepjal lucernu do větru. Za ním se s tasenými meči prodírali dveřmi další pretoriáni. *Každý* třetí muž uhnul stranou a ze zad sundal lucernu. Stáhli kožené kryty a tmou zazářily jiskry od pazourkových křesadel. Knoty vzplály a stěny a tváře mužů ozářilo měkké, žluté světlo.

Na obloze stále burácela bouře a okny pronikalo dovnitř trhavé světlo blesků. Nikos se rozhlédl a podle chocholů na přílbách našel velitele družstev. „Rozdělte se po pěti!“ vykřikl, „každá pětice dvě lucerny! Prohlédněte každou místnost, každou skříň! Když to půjde, berte živé zajatce. Je tu jeden náš – žena s temně rusými vlasy. Vpřed!“

Pretoriáni se hlučně rozeběhli chodbou, hroty kopí a čepele mečů se leskly ve světle luceren. Nikos našel Jusufa, který už sundal ze zad luk a nasadil na tětivu dlouhý, tmavý šíp. Byla tma a před nimi neznámý nepřítel, který chystá jakési intriky proti císaři. V tu chvíli Nikos zatoužil, aby tu byla jeho stará velitelka – Amazonka Thyatis. Takovéhle akce jí nikdy nedělaly problémy. *Ale dost otálení*, napomenul se. Rozběhl se do tmavého vnitřku domu, Jusuf s napnutým lukem za ním.

Tam bylo slyšet bouři jen tlumeně. Ze stropu crčely pramínky vody.

# # #

Maxian prolétal ohnivými mračny. Černé plameny olizovaly jeho duchovní formu a způsobovaly mu ochromující bolest. Prolétl nočním nebem a vzápětí byl opět v podzemní kobce. Zlovolné síly stále opisovaly divoké kruhy kolem trojúhelníku, tvořeného třemi muži. Maxian se vnořil zpět do svého těla a soustředil se jen na prchavé vzorce sil, které zcizil z bratrova těla. Spěšně započal poslední fázi zaříkání, cele se podřídil tomuto jedinému úkonu.

Ze stropu místnosti začaly odletovat kamenné odštěpky, Krista se přikrčila a chránila si hlavu rukama. Dům se každým úderem bouře otřásl jako umírající zvíře. Seshora se sypal déšť písku a kamínků. S kápí přes hlavu se Krista tiskla do hrany mezi stěnou a podlahou. Zpěv Nabatejců a Peršanů zakolísal pod sprškou ostrých kamenných úlomků. Odněkud se ozval dunivý řev a Krista cítila, jak se otřásá samotná zeď.

Princ se skláněl nad imperátorem a v neviditelném světě vytryskly plameny vyvolané silou jeho myšlenek. S pokračujícím zaříkáním cítil vzrůstající napětí; každý okamžik, kdy vkládal do těla podstatu imperiální přísahy, ho stál více a více sil. Tento úkon také chtivě vysával síly ze starce, Peršana i zlatého mladíka. Přesto Maxian bez váhání a spěšně pokračoval. Věděl, že každou chvíli dosáhne kritického bodu. Cítil divokou zuřivost kletby za ochrannou bariérou, jen několik stop od sebe.

Krista sebou škubla, když na tváři ucítila vlhkost, a jeden z Peršanů vykřikl, neboť ho do oka zasáhl srpovitě zahnutý úlomek kamene. S bolestivým úpěním se držel za oko a přestal zpívat. Zkroutil se a jednou paží se dostal mimo ochranný kruh vyrytý v podlaze. Tělem mu projela nepopsatelná bolest. Z paže se zakouřilo a Krista vytřeštěně sledovala, jak zuhelnatělý pahýl odpadává od těla. Peršan, šílený bolestí a hrůzou, vyrazil ke dveřím. Nejdříve se v prach rozpadly nohy a vzápětí následovalo tělo. Odvrátila se a stočila se do klubíčka, aby zůstala bezpečně uvnitř svého pentagramu.

Maxian silou vůle zadržoval císařův ochranný háv, lpící nyní na těle Augustově, a uvolňoval poslední stříbrné vlákno, poutající jej se vzdáleným tělem jeho spícího bratra.

# # #

Nikos vklouzl do jídelny, v pravici zdvižený meč, lucernu v levici. Muži se s křikem vrhali na rozmazaný stín vířící šerem. Jeden z pretoriánů učinil prudký výpad svým *spatha*; minul a čepel proťala vzduch v místě, kde stín ještě před okamžikem stál. Ze tmy vystřelila hnědožlutá šlachovitá paže a jako ocelový svěrák popadla muže za hrdlo. Prsty se zaryly do průdušnice, z rozervaných tepen vystříkla krev. Dva mrtví pretoriáni už leželi na zemi, ruce a nohy podivně zkroucené.

Ve stejný okamžik Jusuf vystřelil, tětiva ostře pleskla o nátepník. Šíp se mihl místností a až po opeření se zaryl do hrudi kreatury.

Když ve světle lucerny stvoření poprvé zahlédl, Nikos klopýtl.

Bytost se podobala člověku, ale její kůže byla chladná a slizká jako vyhřeznutá hadí střeva. Hlava byla lidská, ale žluté oči, které zářily z důlků úzké lebky, nikdy lidské nebyly. Vlhké nahé tělo pokrývala tetování, jizvy a úzké hřebínky stehů, kopírující tvar svalů, kostí a šlach. Lidské oko jeho pohyby nestačilo sledovat. O stěnu se roztříštila lucerna, úlomky skla se rozlétly po zemi a hořící olej stékal po kamenech. Další Pretorián padl – kosti zapraštěly a drtivý úder pěsti vyrazil v jeho železné přilbě hlubokou prohlubeň.

Nikos zaplašil nepříjemné myšlenky a vrhl se vpřed, čepel jeho gladiu zasvištěla vzduchem. Dvacet let bojoval s muži i zvířaty a nedovedl si představit nepřítele, který by nekrvácel nebo nezemřel po zásahu jeho meče. Stvoření s rozšklebenými čelistmi zaútočilo na jeho obličej. Ilyrian se stočil a zachytil výpad štítem. Kruhový štít z masivního dubu, potažený tvrdou kůží a navrch silným plechem, praskl jako laciná amfora. Bolest prolétla Nikosovi až do hrudníku; cítil že má paži nadvakrát zlomenou. Čelisti ihned zmizely ve tmě a Nikos vyskočil do vzduchu a skrčil nohy. Místem, kde před okamžikem stál, švihla dlouhá noha s ostrými drápy. Hrot gladiu nyní mířil na žluté oči, které ve světle lucerny žhnuly. Bestie bez zjevného úsilí uhnula a předloktím odklonila čepel stranou. Nikos

zařval vzteky, neboť náraz mu vyrazil meč z ruky. Při dopadu se přikrčil; těsně nad hlavou uslyšel ostré zasvištění.

Do hrudi tvora se v rychlém sledu zaryly dva šípy. Za Jusufem vpadli do místnosti další muži a tětivy jejich luků se rozezpívaly. Stvoření pohlédlo na změť černého opeření, trčící z jeho hrudi. Pak zdvihlo hlavu a v děsivém úsměvu roztáhlo ústa.

Nikos se odkulil stranou, bezvládnou paží mu vystřelovala prudká bolest. Vytáhl z boty dlouhý nůž a s napřaženým ostřím couval. Stvoření z něho nespustilo oči. Nikos supěl bolestí, ale doufal, že krev rozprouděná bojem ji načas potlačí. Přilákáni hlukem vbíhali do dveří další pretoriáni.

Když viděl, jaká se mu chystá hostina, Homunkulus vydal táhlý, skřeku podobný smích.

# # #

Celý svět se Maxianovi zhroutil do jediného, nekonečně těžkého bílého bodu. Snažil se udržet sílu, kterou vyvolal. Stařec se již zhroutil a teď nehybně ležel uvnitř trojúhelníku. Zlatý mladík klečel na kolenou, celý se třásl a jeho tvář byla strhaná bolestí. To se Maxian snažil vyrvat poslední zbytky sil z jeho kostí. Jako kapka rtuti se vysmekl ochranný imperiální příkrov jeho vůli, když se jej snažil přenést na tělo mrtvého. Prach vířil vzduchem a tělo se mohlo každým okamžikem rozpadnout. Princovi stékaly po tvářích potoky potu a rozlévaly se na jeho hrudi. Trojúhelník soustředění na jeho čele hořel jako třetí oko; vyvolané síly už téměř nedokázal zvládnout.

Stříbrná nit však stále nebyla přetržena. Maxian na ni útočil veškerou mocí, kterou v tuto chvíli vládl. Ale zářivý spoj odolával. Vně ochranných znamení strašlivou silou zuřila kletba: drtila cihly i kámen, zaplavovala horní patra vodou a bahnem, strhávala střechu. Příkrov se znovu zavlnil a sklouzl z obličeje dávného imperátora. Stříbrná nit vibrovala jako gong po úderu palicí.

Maxian pozvednul pohled. Na opačném, vzdáleném konci nitě na nepatrný okamžik zahlédl tvář svého bratra.

Z popelavé, voskově bledé tváře hleděly vytřeštěné oči.

Zabíjíš mě, zachytil Maxian myšlenku vyslanou přes mnoho lig.

Shlédl dolů a pochopil, že stříbrná nit, vycházející ze středu ochranného příkrovu, je duše jeho bratra. Trhl sebou, poodstoupil a jeho vůle na okamžik polevila.

# # #

Homunkulus ječel rozkoší, v zubech držel dalšího pretoriána a jeho kůže byla kluzká krví. Z břicha mrtvého muže, otevřeného jediným prudkým trhnutím, vyhřezly vnitřnosti. Kolem pobíhali vojáci a dotírali na nestvůru sekerami, meči a kopími. Její neživá kůže byla na mnoha místech prosekána a roztrhána, z hlubokých ran trčely kosti a polovina tváře homunkula byla servána na kost. Ale ten bez ustání útočil, plival krev a rozbíjel hlavy nepřátel. Šílená síla ho hnala vpřed, kůže sama srůstala a kosti se s odporným praskáním zcelovaly a zapadaly do kloubů. Celým povrchem těla lačně sál krev, jejíž krůpěje ho v hustých sprškách skrápěly.

Na druhé straně místnosti se Nikos snažil odplazit pryč, neboť si byl jist, že hledí na zosobnění smrti. Jusuf ho dveřmi protáhl do chodby. Dům skřípěl a vrzal, kolem nich dopadaly úlomky dlaždic, prken a trámů.

Khiron zahnal do kouta posledního pretoriána, mohutného mladíka třímajícího dlouhé kopí s železným hrotem. Muž, šílený strachem, zařval a zaútočil. Khiron se postavil do rány a hrudníkem zachytil hrot kopí. Zbraň pronikla skrze svaly a kosti. Jeho smích se odrážel od stropu ponořeném v šeru. Popadl kopí a přitáhl ho k sobě. Voják ani nestačil vyheknout, když mu okovaná patka ratiště vnikla do oka. Khiron potěšené zavrtěl hlavou a prudce se otočil. Hlava vojáka se s mlaskavě trhavým zvukem oddělila od trupu. Tělo se zhroutilo na zem a několikrát se třaslavě zachvělo. Khiron se zakousl pod čelist hlavy a rukou jí odtrhl temeno.

Nikos s Jusufem vrávorali co nejdále od jídelny, odkud bylo slyšet hlasité srkání. Kameny a dlažba se jim hýbaly pod nohama. Chazar popadl svého přítele a běžel, co mu síly stačily. Nikos se snažil protestovat, ale Jusuf nepolevoval. Náhle se ze tmy vynořily dveře do zahrady.

# # #

Struktury a formy, které Maxian vyvolal, se v okamžiku jeho nepozornosti rozsypaly. Černý příval kletby prorazil první ochranné bariéry podzemní místnosti. Peršané a Nabatejci ječeli děsem a vzápětí umírali. Jejich spečené maso se odchlipovalo od kostí a jejich duše stravoval nápor kletby ženoucí se do sklepení. Maxian se zapotácel a otočil se. Viděl, že ničivá síla napadá už i ty nejvnitřnější zábrany.

Příval se rozpadl a jako moře kyseliny se začal rozlévat kolem. Maxian vykřikl hrůzou.

Ochrana kolem Kristy praskla jako skořápka vejce pod sloní nohou. Vykřikla, když tvrdě narazila na stěnu za sebou. Tělo jí zaplavila nepředstavitelná bolest drtící všechny kosti v těle. Bezvládně se zhroutila na zem.

Princův zrak potemněl, pozdvihl paži. Aniž by na to myslel, vyvstala mu v mysli správná slova. Athénin štít, který dosud odolával, jasně zazářil a zvětšil se. Sklouzl přes Kristu. Maxian poklekl a zvedl ji v náručí. Za ním se plazil Alexandr a vlekl bezvládného Římana. Opodál, zhroucený ve svém trojúhelníku, ležel bezvědomý Abdmachus.

Maxian se zadíval na dívku. Ve tváři měla hluboké tržné rány, vnímal zlomená žebra a protržené plíce. Dýchala jen trhaně a v hrdle jí bublala krev.

„Jsem to hlupák," zašeptal princ, když viděl, jak mu jeho láska umírá v náručí.

# # #

Nikos se udeřil hlavou o kmen vyvráceného stromu, ale zmohl se jen na polohlasé zamumlání nějaké kletby. Jusuf ho pak strčil přes kmen. Dopadl na zlomenou paži a v hlavě mu vybuchlo oslnivé světlo doprovázené ochromující bolestí. Chazar se překulil za ním a přišlápl mu nohy.

„U Marse! Spadni ze mě!" Nikos ani neměl sílu klít, ale Jusuf se přesto odsunul.

Nikos viděl sotva na kmen vedle sebe. Náhle však oblohu ozářil modrobílý záblesk. Vzápětí je hromové zadunění srazilo do bláta a celý svět se zbarvil doruda. Stavba v dolíku pod nimi se otřásala,

žulové sloupy se kymácely jako stébla rákosu. Ve řvoucím sloupu ohně vzlétaly k obloze střešní tašky a trámy. Stěny se v žáru řítily a stromy v zahradě a na blízkých svazích zachvacovaly plameny.

Aby unikli zničujícímu hluku, Nikos s Jusufem se tiskli do bahna.

Něco dlouhého a temného, s ocelovými křídly, se vzneslo nad plameny. Zakroužilo to a dlouhé nohy složilo pod břicho. Vpřízračné záři se duhově zableskly šupiny. Vydalo to skřek, jako by najednou zahynuly tisíce duší a zamířilo to do černých mraků. V jeho stopách zuřila bouře a syčela pára, neboť z mraků se na hořící budovu neustále řinuly proudy vody.

Jusuf zvedl hlavu a vytřel si z očí řídké bláto. Vysoko v povětří se něco hnalo, ale nedokázal rozeznat, co to je. Vyplivl bláto a zlomený zub. Otočil se a zařval bolestí; měl rozseknutá záda. Déšť mu smýval bláto z tváře.

Nikos omráčený úderem a otřesený bolestí ve zlomené ruce se pokusil otočit, ale byl příliš sláb. Bláto mu stékalo po obličeji a cítil, jak se kopec otřásá.

„Jusufe?“ stěží ten slabý hlas poznával.

Chazar se otočil a přimhouřil oči proti dešti. Nikos malátně ukázal na vrch nad nimi. Jusuf zprvu nic neviděl; jen oheň, tmavé stromy a ebenové nebe. Podíval se pozorněji. Teď viděl, že planoucí stromy se prudce kymácejí a kácejí. K nebi stoupal dým a pára, která se slévala s oblaky.

Jeden z hořících stromů se skácel a korunou zasáhl několik dalších. Jusuf pak ucítil zachvění a hlomoz balvanů, které se o sebe dřely v podzemí. Celý svah, podmáčený deštěm a narušený rozkladnou silou kletby, se dal do pohybu. Chazar viděl, jak se k nim s narůstající rychlostí blíží budova. Vyrazil ze sebe tu nejhorší nadávku, jaká ho v tu chvíli napadla.

„Toto je *Herakles*,“ řekla Thyatis s úšklebkem. „Je to jediný muž, kterému je dovoleno pobývat na ostrově, protože slouží Matróně a bohyni.“

Širin se usmála a přejela rukou po ladné křivce přídě člunu. Byla to jednopalubní galeona, ne delší než čtyřicet stop, se štíhlými boky a odvážnými křivkami. Trup byl vyroben z pečlivě vybraných kusů milétského dubu. Bednění trupu i nízké veslařské lavice byly natřeny černou barvou. Thyatis se vyšvihla na zábradlí a seskočila na palubu. Širin ji následovala, její sandály se šněrováním pod kolena zaskřípaly po prknech. Z celé lodi dýchala síla a rychlost.

„To nejsou na ostrově jiní muži?“ zeptala se Širin. Docela ji to těšilo.

„Ne, a ani nikdy nebyli,“ odpověděla Thyatis. Přešla na záď a postavila se na lavičku umístěnou mezi dvěma kormidelními vesly. Pak usedla na zkřížené nohy. Dnes oblékla temně zelenou tuniku, bronzové náholenice a náramek příslušnice Řádu. Na zádech jí na šňůrce visel okrouhlý slamák. Chazarka byla jen v jednoduchých, bavlněných šatech stažených v pase světle hnědým koženým opaskem. Vlasy měla staženy do ohonu. Celý den strávila s ostatními studenty ve výcvikové aréně. Zanedlouho ji čekají první zkoušky.

Herakles spočíval v hluboké mořské jeskyni, která ústila do centrální laguny. Kdysi před dávnými věky se v úbočí vulkánu nacházela mohutná žíla měkké horniny. Když ji během tisíciletí moře rozpustilo, vniklo dovnitř a vytvořilo lagunu. Po čase zde přistály Sestry a učinily ostrov svým domovem. Vjezd do laguny rozšířily a vybudovaly přístaviště z černého čediče pro lodě, které brázdily Egejské moře v obchodních zájmech sesterstva. Teď, na sklonku dne, zašlo slunce za útesy lemující lagunu a střed ostrova se ponořil do nazlátlého šera.

Ze zádi člunu však Širin stále viděla na tiché hladině odraz nebe, přecházejícího z modři v hluboký nach. Až sem pronikala nasládlá vůně moře a květinových zahrad skrytého města. Princezna vnímala

klid, který jim dodávalo lehké pohupování válečně lodi. *Taková je celá Théra, plná nečekaných chvil samoty*, přemítala.

Otočila se a zadívala se na přítelkyni. Thyatis tiše seděla, nohy zkřížené pod sebou, jak to s oblibou dělala jejich učitelka Mikele, a zamyšleně Širin sledovala.

„Proč se tak díváš? Je ti smutno?“ zeptala se Širin, sedla si k ní a vzala její ruku do svých.

„Budeš mi chybět,“ odpověděla Thyatis a smutně se pousmála. „Ráda bych věděla, jestli se po našem odjezdu ještě někdy uvidíme.“

Širin povytáhla obočí a zamračila se. „Měla by jsi se vrátit,“ zašeptala a stiskla Thyatis ruku. „Nechci strávit zbytek života na tomto ostrově, ať je jakkoli příjemný. Kromě toho, ty a ten můj strýc jste někam ukryli mé děti; moc mi chybí.“

Thyatis se usmála a zvedla její štíhlou, opálenou ruku ke svým rtům. „Vím, jak ti schází. Všichni se vrátíme zpět, jakmile to bude bezpečné. Jak se dostanu k vévodkyni, zjistím, jestli po tobě východní císař stále ještě pátrá. Pokud od pronásledování upustí, vrátíme se do Říma společně.“

Širin naklonila hlavu. „Nemohou připlout sem? Nebyly by na ostrově ve větším bezpečí? Řím musí být plný intrik dokonce i v časech míru. Vím, že vévodkyni bezmezně věříš, ale jsou to moje děti.“

Thyatis se rozesmála a odsunula si pramen vlasů na záda. Širin už téměř stála a začínal v ní narůstat hněv. „Pax! Pax!“ vykřikla Thyatis. „Tvé dcery mohou přijet, ale Avram a malý Sahul ne. S Nikosem, Jusufem a ostatními se sejdeme v Římě, a pak pro tebe najdeme bezpečné místo, kde je budeš moci vychovávat.“

„Snad,“ odvětila Širin a s vážným výrazem si zase sedla. „Přemýšlela jsi o tom, co bychom dělaly – kdybychom byly spolu a měly takovouhle rodinu – nebýt právě těchto věcí? Žít na ostrově? Vyhnout se všem nebezpečím, která se kolem nás stahují jako hladoví vlci v zimě.“

Thyatina tvář na okamžik ztratila jakýkoli výraz, pak se zamyslela a zvolna přikývla. „Ano, má lásko, myslela jsem na to.“ Z tuniky vyndala malou, sytě červenou cedrovou krabičku zdobenou řezbami květin a stromů. Víčko držela měděná spona. Chvíli si ji

prohlížela a pak ji podala Širin. „Když jsme se jednou ukrývali v podkroví v Tauru, mluvila jsem s tvým bratrancem Dahvosem o obyčejích vašeho národa. Říkal, že je mezi vámi zvykem dávat milovaným lidem dárek na rozloučenou, aby obdarovaný věděl, že se zase setkají, a i přes vzdálenost si jejich srdce budou blízká.“

Širin krabičku přijala a několikrát ji v prstech otočila. Upřela hluboké hnědé oči na Thyatis, a ta se zachvěla. Princezna se usmála tím téměř neznatelným úsměvem, který pro Thyatis tolik znamenal.

„V našem národě,“ pokračovala Thyatis a nervózně si mnula ruce, „nemáme žádnou takovou tradici, ani žádný způsob, kterým by jedna žena dala najevo druhé, co k ní cítí. Ale zde, na ostrově, se jedna Sestra může zaslíbit druhé. Taková věc se stvrdí nějakým symbolem. Tohle jsem… tohle jsem pro tebe vynesla z domu snů v Ctesiphonu. Jakmile jsem to uviděla, věděla jsem, že to má být tvé.“

Širin otevřela krabičku. Oči jí zazářily a na plných rtech zahrál užaslý úsměv. Vyndala jemný zlatý řetízek, na němž byl na jednoduchém závěsu z bílého zlata zavěšen nádherně vybroušený, krvavě rudý drahokam velikosti Thyatina palce.

„Oko Ormazdovo,“ vydechla. Pozdvihla šperk a drahokam se ve světle luceren na molu rozzářil jako padající hvězda. Zlatorudé světlo jí dopadlo na tváře, výrazné lícní kosti a sjelo po něžné křivce hrdla. „Nejvzácnější ze šperků – ohnivý opál ze vzdáleného Východu. Svatební dar Sapura Vítězného královně Jehaně z Balkhu. Král válečníků ho při svém největším triumfu zachránil z poražené Amidy. Má cenu království…“

„Je hoden vládkyně,“ řekla Thyatis a pohladila Širin po šíji. „Hoden tebe, má lásko. Toto je má zástava, že se k tobě vrátím a odvedu tě za tvými dětmi. Zůstanu po tvém boku až do konce našich dnů. Přijímáš?“

Širin si se zvlhlýma očima zavěsila řetízek na krk. Oko, dosud vyzařující zachycené světlo, spočinulo mezi jejími ňadry. Bylo teplé na dotek a jemné jako samet. „Přijímám tvůj dar i tvůj slib, drahá barbarko,“ zajíkla se. „Budu čekat na tvůj návrat, ale dej si na mě pozor. Když se brzy neukážeš, půjdu tě hledat. Nemysli si, že mě tahle cetka udrží dlouho v klidu a na místě!“

„To by mě ani ve snu nenapadlo,“ rozesmála se Thyatis. „Pokud bude příznivý vítr, můžu být zpátky z Říma během šesti měsíců. Dokážeš čekat tak dlouho?“

„Snad,“ odvětila Širin a s panovačným výrazem odvrátila tvář. „Možná se začnu nudit na tomhle ostrově, kde se nedá dělat nic jiného než cvičit, přemýšlet a meditovat… možná tu zešílím, pokud se nestane nic vzrušujícího.“

„Prosím, drahá!“ vykřikla Thyatis a udělala znamení proti neštěstí. „Přijmi mír tohoto požehnaného ostrova a nevyhledávej obtíže či vzrušení! Matróna stárne a její srdce…“

Širin zasvítilo v očích, rozesmála se a štípla Thyatis do nosu. „Jsi hloupoučká, moje milovaná barbarko. Jsem zde hostem a neproviním se proti pravidlům pohostinnosti.“

Thyatis se k ní s úsměvem naklonila a políbila ji. Chvíli tak setrvaly, pak jen tiše seděly a naslouchaly ozvěně vlnek šplouchajících o molo.

# # #

„Kontra!“ Jako ryk polnice se mořskou jeskyní rozléhal hlas kormidelnice *Herakla*. Thyatis pustila prsty Širin a poslala ji vzdušný polibek. Širin na molu vstala a polibek vrátila. Ponor připravené galeony byl hlubší, protože svá místa u vesel zaujalo čtyřicet nejsilnějších členek sesterstva. Listy vesel se ponořily do vody a loď začala couvat. Za Širin tiše stála Matróna se svým doprovodem. *Herakles* klouzal po hladké hladině vstříc jasnému dni. Thyatis se zadívala k tmavému vjezdu do průrvy. Když se otočila, nedokázaly její oslněné oči Širin najít.

Herakles se otáčel, jedna řada vesel zabírala, zatímco druhá byla jako by v pozdravu vztyčena vzhůru. Thyatis se posadila na první veslařskou lavici. Loď dokončila obrátku a teď před sebou viděla zářivé zdi města ozdobené letními květy a mlčenlivou nádheru soch a chrámů. Obrácená k zádi sledovala, jak se břeh pomalu vzdaluje. Bylo to mnohem bolestivější než čekala.

Herakles svižně překonával hladinu laguny a za zádí zanechával zpěněnou brázdu. Thyatis za zády slyšela burácení vln uvnitř průplavu. Starší žena u kormidelních vesel pozdvihla paži a naklonila

hlavu. Veslařky na povel přestaly veslovat a vtáhly vesla napůl do lodi. Loď plula vpřed setrvačností. Masa černé vulkanické horniny zakryla nebe. Ochladilo se. Bylo cítit silný vítr, vanoucí z laguny na otevřené moře. Kormidelnice se opřela do vesel a vedla loď do trhliny. Mezi stěnami a lodí bylo jen dvanáct yardů volného místa.

Thyatis nic z toho nevnímala, dokud se průrva nestočila a vjezd do jeskyně se neztratil z dohledu. V poslední chvíli, než rozeklané útesy zcela zakryly pohled do laguny, zahlédla rudý záblesk, krátký jako mrknutí oka, a vzápětí skryté město a vše, co v něm bylo, zmizelo.

Burácení vln sílilo, až v něm zanikal i nejhlasitější křik. Proud mohutněl a zpěněná voda se dravě hnala vstříc otevřenému moři. Poslušná vůle slunce a měsíce voda jen dvakrát denně v době odlivu proudila z laguny ven. Pouze v tuto dobu, přesně určenou astroložkami chrámu, bylo možné vyplout s lodí mimo ostrov. V každou jinou dobu končily lodě na ostrých skaliskách a útesech uvnitř průrvy nebo v jejím ústí. *Herakles* se hnal s proudem, zmítán od jedné stěny ke druhé. Náhle je sevřela temnota – byly právě uprostřed průplavu – a vzápětí opět vysvitlo slunce. Ocitly se v místě zvratu, kde se průrva stáčela a vytvářela jakýsi kotel, ve kterém voda jindy burácela v nesmírném víru. Kolem se mihnuli Titáni, jejichž paže a ruce vystupovaly z rostlé skály. Přestože už je jednou viděla, i teď když zahlédla jejich v kameni napůl ukryté pochmurné tváře, které na ně shlížely z výšky stovky yardů, pocítila Thyatis mrazení. Vzápětí zmizely. Kormidelnice urputně zápolila s proudem. Na její signál se veslařky připravily, aby na další znamení ponořily vesla do vody.

Herakles vylétl z průrvy jako střela nesená dravým proudem. Na krátký, děsivý okamžik zůstal téměř stát na svahu příbojové vlny, která se hnala ukončit svůj krátký život o ostré útesy Théry. Žena u kormidel máchla paží a veslařky naráz zabraly; jejich vesla tepala zelenou zpěněnou hladinu, která se před nimi začínala zdvíhat výš a výš.

Loď se otřásla a šplhala po úbočí vodní hory, která ji už zdvihla více než dvacet stop vysoko. Příď náhle prorazila hřeben vlny a vylétla do vzduchu. Výkřik ze zádi upozornil Thyatis, že musí co

nejrychleji vtáhnout své veslo do lodi. Všechny Heraklovy údy zmizely v jeho útrobách, loď se sklonila a jako vržené kopí letěla po druhém svahu vlny, vstříc otevřené hladině. Znovu se vzepjala a přední palubu zalila vodní tříšť.

Thyatis, promočená až na kost, zavýskla radostí, že je naživu, a spolu s ostatními třiceti devíti veslařkami vysunula své veslo. Všechny naráz zabraly a *Herakles* konečně vyrazil na otevřené moře. Hnal se vpřed a pod přídí mu pěnila temně vínová hladina. Kormidelnice začala zpívat, její silný hlas přehlušoval skřípění vesel i šumění moře.

Za nimi se zdvíhala Théra – kamenný palec zabodnutý do neklidného moře.

# # #

Slunce se jako velký, zlatorudý kotouč snášelo k horizontu a jeho světlo zapalovalo vrcholky vln. Bezmračné nebe přecházelo od zlatavě rudé k růžové, až nakonec nastala hluboká tma. Na východní části oblohy se leskly a přibývaly první hvězdy. Osamělá Širin se procházela po severním pobřeží ostrova, její bosé nohy zanechávaly v jemném černém písku úzké pláže dlouhý, dvojitý řetězec stop. Na západě právě vycházel obrovský měsíc. Moře se zanedlouho změní v temné nic; zbudou jen fosforeskující hřebeny vln příboje. Princezna byla utrápená a Mikele jí prominula dnešní výcvik.

Tvá mysl i tvé tělo jsou daleko odtud, řekla jí Číňanka. *Jdi a najdi je.*

Širin se zastavila; na chodidlech cítila drobné vlnky. Voda byla teplá a hladila bosé nohy. Pohlédla na moře. Tam někde na severozápadě byla její přítelkyně a síla vesel a větru ji unášela ke vzdálenému Římu. Římu, jejím dětem a jejímu strýci. Její rodina byla vzdálená a ona zůstala sama. „Opravdu tohle chci?“ pronesla nahlas, přestože tu nebyl nikdo, kdo by ji slyšel. Širin zamyšleně sklonila hlavu a přemýšlela o letech a desetiletích, která ji možná ještě čekají. Na něco se těšila, jiného se obávala. Kráčela dál po opuštěné pláži, podél opuštěného moře, pod opuštěným měsícem.

FORUM, ROMA MATER

Slunce stálo vysoko na obloze a svými blahodárnými paprsky zalévalo slavné město Řím.

Galen Atreus, Caesar a Augustus si otřel pot z čela, když konečně vystoupal na poslední stupeň schodiště vedoucího z Fóra k chrámu Jupitera Optima Maxima. Na přeplněném náměstí pod ním mu provolávalo slávu šedesát tisíc římských občanů. Odtud, ze samého vrcholu Kapitolu shlížel Galen na zvlněné moře barev a tváří. Vítězný jásot ho omýval jako vlny příboje. Rukou zdviženou k pozdravu potvrzoval své vítězství. Jásot znovu zesílil jako náraz bouře. *„Ave, Ave, Imperátor!“*

Galen viděl, jak bratr po jeho boku také pozdvihl paži a po něm i oddíly legionářů na náměstí a podél schodiště. Každý muž zdravil město a lid a Senát Říma na druhé straně náměstí, nad schodištěm do Curia Julia. Senátoři jako jeden muž pozdvihli paže v odpověď a ozval se dlouhý, basový tón mohutných trub. Na tento pokyn se družina a liktoři, kteří vyšli nahoru před Galenem, otočili a vstoupili na plošinu přimykající se k Jupiterovu chrámu.

„Vrátil se náš bratr?“ ucedil Galen, když družina vešla dovnitř. Po stranách portika stály řady pretoriánů v lesklé zbroji. Ostré kovové třesknutí provázelo jejich pozdrav císaři, když pěstmi v kovových rukavicích udeřili o kyrysy.

„Ne,“ zašeptal Aurelian. „Zastavil se u mne asi měsíc po tvém odjezdu. Říkal, že musí dokončit nějakou tajnou záležitost. Pak se ztratil.“

Galen poklekl a sklonil hlavu před sochou krále bohů. Věrný Aurelian po levici a bělovlasý Gregorius Auricus po pravici učinili totéž. Dav na sluncem zalitém náměstí začal zpívat.

Poprvé v životě Galen cítil, že Řím je vskutku město plné lidí. Posledních sedm let mu spíše připomínalo poloprázdnou hrobku zaplněnou stíny svých obyvatel a ozvěnami vzpomínek. Když v bílém voze projížděl ulicemi přeplněnými lidmi, kteří mu provolávali slávu, byl si konečně jist, že vidí město, které vytvořilo Impérium. Po letech bojů bylo opět živé.

„Jsou o něm z poslední doby nějaké zprávy?“ Galen se bál položit tu otázku stejně, jako se pes bojí položit starou kost.

„Zprávy? Ne. Ale něco se proslýchá. Vévodkyně mi ani ne před týdnem dala na srozuměnou, že se náš malý čuník vrátil do Itálie a skrývá se v kopcích za městem. Vyslal jsem své muže, aby to ověřili, ale zatím nic bližšího nevím. Během nejbližších dnů se mám opět s vévodkyní sejít.“

Modlitby kněžích utichly a přišel Pontifex Maximus, nesoucí vysoko zdvižené symboly svého úřadu. Vznášela se kolem něj vůně kadidla a šedobílé proužky vonného dýmu mizely v temných obrysech klenby nad sochou boha. Tisíc kněží a akolytů stojících po obvodu chrámu sklonilo hlavy. Když to Galen zaznamenal, učinil totéž.

„Věštby jsou příznivé!“ rozlehl se chrámem velekněžův hlas. „Bohové jsou potěšeni. Nechť Imperátor vstoupí do města!“

Galen se s úlevou vztyčil, neboť od pomalého výstupu po schodišti a dlouhého klečení ho začínala silně bolet kolena. Otočil se a pravou rukou sevřel Aurelianovo zápěstí.

„Výborně, bratře,“ usmál se zeširoka Aurelian. „Toto je dvojnásobně radostný den!“

„Pojďme tedy vyhlásit oslavy,“ pronesl Galen ke shromážděným kněžím a vojenským velitelům.

# # #

„Budou pít, hýřit, zpívat a tančit až do příštího dne,“ prohlásil stále rozesmátý Aurelian, když stáli na balkóně Severova paláce na jižním okraji vrchu Palatin. Temná, bezmračná obloha byla poseta hvězdami, nad obzorem visela jasná Venuše. Pod ní, v kouři stovek ohňů, na kterých se pekla prasata a dobytčata, oslavoval lid Říma císaře a jeho Legie, které se vrátily z vítězného tažení proti odvěkému nepříteli.

Galen přikývl a opřel se o mramorové zábradlí. Zde, v bezpečí srdce své říše, uvolnil tvrdou disciplínu, kterou vyžadoval od svých mužů od vyplenění Ctesiphonu. Konečně tak mohli oslavit veliké vítězství, utratit část kořisti a pochlubit se svým udatenstvím a statečností manželkám, milenkám a boubelatým šenkýřkám. Na

každém veřejném místě se štědře otevírala císařská pokladna a plnila břicha občanů, otroků i návštěvníků vínem, chlebem, plackami a pečeným masem ze všeho, co běhalo, létalo či plavalo. Dole v cirku, jehož brány byly doširoka otevřené, slavili legionáři a opět se shledávali se svými rodinami, starými přáteli, nebo navazovali přátelství nová.

„V Albánii za mnou přišel Maxian," obrátil se Galen zamyšleně na svého bratra. „Zjevil se v noci, jako duch, celý v šedém a černém. Zrovna jsem pracoval ve svém stanu. Byl hrozně hubený a vypadal vyčerpaně! Viděl jsi ho někdy v takovém stavu?"

Aurelian zavrtěl hlavou. Ke všemu ho zneklidňovala bolest zaznívající z bratrova hlasu.

„Vyprávěl mi takový příběh; něco naprosto neuvěřitelného. Ale on tomu i věřil a žádal mě o pomoc. Nedokázal jsem mu uvěřit, bylo to tak… fantastické!" Konec věty už císař jen zašeptal.

„Co se přihodilo?" zeptal se Aurelian s neobvyklým zájmem. Přestože se bratři během let hašteřili, hádali, a když přebrali vína, dokonce se i poprali, nikdy si neodmítli vzájemnou pomoc. Rodinná pouta byla těsná. Co by si o nich *pater et mater* pomysleli, kdyby se doopravdy rozhádali? „Co jsi mu řekl?"

„Padla ostrá slova," odpověděl tiše Galen a vyhýbal se bratrovu pohledu. „Mé stráže ho musely odvést, aby se vyspal; byl strašně vyčerpaný! Byl jsem si jist, že právě to bylo příčinou naší hádky. Ale ráno byl pryč. Nebylo po něm ani stopy. Vypadal jako duch, Aureliane…"

Aurelian zavrtěl hlavou, vzal bratra za ramena a lehce jím zatřásl. „Čuník se vrátí. Vždycky se vrátil. Bude jako vždycky zarostlý a bude smrdět vínem. Teď na to nemysli; dnešek je dnem tvého vítězství, tvého triumfu. Zaposlouchej se do noci a do oslavných písní mužů, které jsi ve vzdálených zemích vedl k vítězství. Poslouchej, jak se město raduje."

Galen vzhlédl a povzdechl si. Pak si vyzáblou dlaní přejel po obličeji.

„Bylo to velice příjemné, jet ve voze a naslouchat chvále davů. Byl to dobrý den."

„Ale bratře, copak nebudou žádné závody? Gladiátorské hry nebo ukázkové bitvy v Koloseu? Žádné oběti pro potěchu bohů?“ Aurelian se sice usmíval, ale ve tváři se mu zračila nejistota.

Galen zavrtěl hlavou a stáhl rty v náznaku úsměvu.

„Mým darem městu je bezpečný návrat těchto mužů. Kterýkoli agilní senátor může ve Flaviově cirku nechat zinscenovat potopení núbijské rybářské lodi obří chobotnicí. Každá matka bude mít jistě větší radost z toho, že svého syna uvidí živého a vcelku.“

Císař se otočil a zády se opřel o zábradlí. Nad ním se zdvíhaly ozářené svahy Kapitolu. V každém okně stála lucerna a na atikách střech hořely pochodně. Celé město pod ním zářilo. Napadlo ho, že Řím musí být vidět na stovky mil daleko. Chladný větřík z hor mu rozvál tmavé, rovné vlasy. Mávnul rukou k otrokyni stojící těsně z doslechu. „Vidie, přines nám prosím horké víno.“

Dívka si shrnula dlouhé blond vlasy a odběhla. Krátká sukně odhalovala krásné, bělostné nohy.

„Ty víš moc dobře, bratře, že nejsem císařem, který rád rozhazuje.“

„To je pravda,“ pokývl Aurelian střapatou hlavou, „ale každému přijde divné, že nerozdáváš hojné dary a nepořádáš hry, jak to dělávali ostatní.“ Aurelian se vyhnul slovům jako *lakomý* nebo *chudý*.

„Jen ať si myslí, že je to divné,“ zavrčel konečně Galen. Chytil se. „Kdysi by každý císař nechal vojáky obtížené kořistí bezuzdně a rozmařile hýřit ve městě. Polovina armády by se opila tak, že by další měsíc byla nepoužitelná. A za necelou polovinu té doby by měšce vojáků zely prázdnotou. Ceny by při takovém přívalu mincí vylétly nahoru, a chudák na ulici by na tom byl hůř než kdykoli před tím.“

Aurelian se zamračil a poškrábal se na nose. „Je to tradice,“ poznamenal a vzal z tácu, který Vidia přinesla, pohár vína. „Proč se protivit tradici? Mají z ní radost jak chlapi, tak majitelé hostinců.“

„To je pravda,“ přitakal Galen a vzal si druhý pohár. Z horkého, temně rudého falernského se kouřilo. Žíznivě se napil. Po dlouhé cestě ve voze, který musel projet každou uličkou, náměstíčkem a tržnicí, aby ho každý viděl a na vlastní oči se přesvědčil, že Viktoria

opět požehnala Řím, mu vyprahlo. „Ale už z toho nebudu mít radost já, a dokonce ani ty, když nebudeme myslet dál do budoucnosti než k příštím dostihům nebo příští láhvi vína. Uložil jsem podíl každého legionáře z kořisti v Ctesiphonu do pokladnice. Třetinu sumy každý dostane, až ukončí službu v Legiích, jako příplatek k jejich *honesta misso*. Pro většinu z nich to bude znamenat zdvojnásobení toho, co by jinak dostali ke dni odchodu z armády. Další třetinu dostanou postupně vyplacenu jako doplatek. Třetinu dostali dnes, aby si mohli užít v tavernách, lázních a nevěstincích."

Aurelian zavrtěl hlavou; stále mu nebylo jasné, k čemu je to dobré.

„Za mé nepřítomnosti jsi řídil impérium po devět měsíců," podotkl s lehkou výčitkou Galen. „Určitě ti neušlo, jaké množství peněz proudí z pokladnice, jen aby se zajistilo každodenní fungování státu. Ano? Tak to jsem rád. Řeknu ti jedno: kořist, kterou naše armáda přinesla, stačí na zaplacení sto šestnácti dnů chodu státu! Ohromující částka! A to je státní kořist!

Souhrn kořisti jednotlivých vojáků stačí na dalších sto dní. Vezmi si, jaké jsou dnes na trhu ceny vína a chleba. Když dovolím, aby všechno to zlato naráz zaplavilo Forum Boarium a bordely a obchody na Porticus Aemila, ceny budou stoupat jako Apollónův vůz po obloze. To, můj bratře, zvedne i každodenní náklady na fungování státu. A ze sto šestnácti dní tu máme osmdesát nebo šedesát."

„Aha," řekl Aurelian, když mu konečně došlo, co jeho bratr řekl.

„Takže," pokračoval Galen a dopil zbytek vína, „neutratíme celou kořist najednou. Namísto toho ji uložíme do pokladny a budeme ji utrácet postupně. Třetina, kterou každý legionář dostane, bude vyplacena po dvou letech. To je myslím dost dlouhý čas, aby to nemělo vliv na cenu chleba. Se státní kořistí mám jiné záměry, ale rozhodně ji neutratíme zbytečně ani rozmařile."

„To jistě ne," povzdychl si Aurelian. „Nikdy nejsi rozmařilý… ani jsi nenechal vztyčit vítězný oblouk, namísto toho jsi dal opravit silnice a mosty."

„To byl můj hlavní záměr," odvětil Galen a odložil prázdný pohár. „I když ještě raději bych nechal prohloubit přístav v Portu a

možná – pokud tvé srdce snese takové vzrušení – obnovit starou vojenskou cestu přes Alpy z Mediolana k Lacus Brigantinus.“

Aurelian se ušklíbl a s předstíranou rozmrzelostí se odvrátil.

Galen ho rozjařeně poplácal po zádech a otočil ho tváří k rozzářenému, slavícímu městu.

# # #

Téměř svítalo, když se Galen konečně vydal do svých komnat v Severově křídle paláce. Byl k smrti unaven a začínal cítit účinek mnoha pohárů vína a mnoha garnátů s česnekem v pepřovém aspiku. Stráže v leštěné zbroji mu zasalutovaly a otevřely dveře do jeho pokojů. V místnostech byla tma, kterou nestačila zahnat jediná olejová lampa hořící nad krbem. Pootevřeným oknem sem vnikal svěží noční vzduch. Vánek povíval jemnými závěsy, které kryly jeho lože. Byl to starožitný, masivní kus nábytku se silnými, vyřezávanými sloupky v rozích, které nesly lehké trámky z vonného mauretánského cedru. Postel kdysi stávala v ložnici jeho otce, v rodinném sídle v Narbu. Dveře v této části budovy, vystavěné císařem Alexandrem Severem, musely kvůli ní být zvlášť rozšířeny.

Galen, který se teď cítil spíš jako udřený obchodník na konci dne uprostřed sezóny, skopl boty a stáhl si tuniku. Bolelo ho celé tělo a za očima cítil tlak, který vždy oznamoval příchod nesnesitelné bolesti hlavy. Sklonil tvář do dlaní a uvažoval, jestli nemá zavolat sluhu, aby ho před spaním namasíroval.

„Manželi?“ ozvalo se z přikrývek.

Galen se překvapeně otočil. „Heleno?“ Týdny od ní nedostal jediný dopis; poslední přišel z jejího sídla v Katánii. Nikdo mu ani neoznámil, že je ve městě. A teď tu ležela na boku a rozespalýma očima ho sledovala. „Co tady děláš?“

„Čekám na tebe… asi jsem přitom usnula.“

Galen vklouzl pod těžké přikrývky; po vyčerpávajícím dni mu čerstvě povlečená postel připadala jako neskutečná rozkoš. Helena se k němu nečekaně přitiskla a objala ho kolem paže a boku. Jeho objetí bylo rozpačité, protože poslední rozloučení nebylo zrovna klidné. Přesto jí k sobě přitáhl a její jemné vlasy ho polechtaly na nose. Vzdychla a sevřela ho ještě pevněji, z intimity jejich objetí se mu

rozbušilo srdce. Měl neblahé tušení. „Jsi v pořádku, Heleno?“ Císařovna měla vždy chatrné zdraví; v mládí trpěla záchvaty kašle a později byla náchylná k nachlazení a letním chřipkám. Galen, dosud rozrušený z namáhavého dne, nedovedl myslet na nic jiného než nepříjemnosti a katastrofy. „Jsi zase nemocná?“

„Ne, můj muži,“ odpověděla podivně zabarveným hlasem. Být to jiná žena, méně cílevědomá, myslel by si, že se mu posmívá. Ale tohle Helena nikdy nedělala. „Chyběla jsem ti tam na Východě?“

Galen se smutně ušklíbl, přestože to ve tmě nemohla vidět. „Ano, chyběla. Mrzí mě, co jsem řekl, když jsem odjížděl.“

Přisunula se blíž a položila mu ruku na hruď. Galen ji uchopil a přitiskl si ji ke rtům.

„Dostal jsi mé dopisy?“ Stále ještě nebyla úplně vzhůru.

„Ano, ale měl jsem za to, že mi chceš zase vyčinit, takže jsem je nečetl. Chtěl jsem se s tebou setkat a omluvit se.“

„Chceš tím říct,“ – tentokrát se už úplně probudila – „že odvoláváš, že jsem ‘neúspěšná chovná klisna dynastie’?“

Když v jejím hlase zaslechl ozvěnu prudkého hněvu, Galen se ošil. „Ano,“ odpověděl a políbil ji do vlasů.

„V pořádku.“ Položila hlavu zpět na jeho hruď. „Protože už to není pravda. Jsem úspěšná chovná klisna.“

V místnosti jako by se náhle rozzářilo slunce a jindy hbitá Galenova mysl chvíli tápala. Nějak mu to nešlo dohromady s předchozí konverzací.

„Cože?“ To bylo všechno, na co se zmohl.

„Otěhotněla jsem poté, co jsme spolu naposledy sdíleli lože.“ Opět zdvihla hlavu a dokončila s pečlivou výslovností: „Před třemi týdny jsem ti porodila zdravého syna.“

„Opravdu?“

„Opravdu. Je zde, v paláci, v péči *dominy* Anny z tvého domu v Cumae.“

„Takže mám syna?“ Galen byl tak zmaten, že si to musel opakovat.

„Hmm. Bystrý jako vždy. Spi.“

Galen ležel, díval se do tmy a uvažoval, jestli byl kdy v dějinách významnější den. Aniž si to uvědomil, usnul.

VRCHY ZA PALMYROU

„Támhle!“ vyhrkla vyčerpaná Zoe, když se překulila přes poslední kamennou lavici. Překonat ohlazenou, kluzkou hranu vyschlého vodopádu nebylo nijak jednoduché. Nad ní se po stranách vyprahlého kaňonu tyčily obrovské balvany jako chrámové sloupy. Zhroutila se do kousku stínu pod nimi a nevnímala rozdrásané ruce a nohy, ani palčivou vyprahlost v ústech. Rozvázala šňůru širokého slamáku. Dolní část kaňonu dýchala žárem a od země chvějivě stoupal rozpálený vzduch. Rozsáhlá plocha pod ní byla plná balvanů a polorozpadlých skal. Úzké dno kaňonu, vykrojeného sezónními dešti, se klikatilo ven z kopců za městem. Dno potoka lemovaly trnité houštiny a pokroucená kleč, která činila cestu téměř neschůdnou. Přesto až sem sledovala přes skály a písek nezřetelnou stopu mnoha lidí.

Dostala se až k těmto strážcům hor. O sto stop níže nalezla téměř novou sponu, která ji nasměrovala do tohoto kaňonu. Na šedozelených stromech, přilepených ke skalním stěnám, nalezla stopy nožů a provazů. Muselo tu být taženo něco velmi těžkého. Muselo to být tady.

Zezdola se ozvalo škrábání. Vyklonila se a viděla, že i stařec se konečně dostal pod útes.

„Počkej, hodím ti lano,“ vykřikla a začala lano odmotávat od pasu.

„Dobře!“ Stařec se posadil na kámen u paty vodopádu a otíral si čelo kusem starého, flekatého hadru. Jeho pouštní oděv také silně utrpěl cestou kaňonem. Měl na sobě kefiji, plášť a boty z velbloudí kůže, jak to nosili příslušníci jeho kmene. Ráno se ve stínu Damascenské brány kvůli oblečení se Zoe dohadovali. Ta se rozhodla jen pro suknici, tuniku a legionářské boty. Namítal, že do hor je to trochu nevhodné. Přehlasovala ho.

Teď pod vodopádem hekal horkem, zatímco ona se nahoře pekla jako placka na pánvi.

„Co vidíš?“ zvolal stařec.

„Dva kameny. A skrýš mezi nimi.“

Z měchu na vodu vytáhla voskovanou zátku a zhluboka se napila. Když jej plnila z podzemní nádrže, byla voda chladná a chutná; teď zteplala a byla cítit po ovcích. Odenathus naléhal, aby si vzala měděnou vojenskou čutoru, ale odmítla, protože ta byla moc těžká. Její bratranec si ani nevšiml, kdy odešla; zase byl zabrán do rozhovoru se svou matkou o tom, co bude třeba k obnově města.

To Zoe nezajímalo. Pro ni bylo město mrtvé. Mohli snad vyčistit nádrže a odklidit trosky z ulic, obnovit Chrám čtyř bohů nebo Belovu sochu, ale už to nikdy nebude to zářící a slavné město jejího mládí. To bylo mrtvé. Černokněžník, Pán deseti hadů, je zničil díky zradě Říma.

Dívka si mimoděk odfrkla a její hezkou tvář zkřivil hněv. *Řím bude platit. Zaplatí za každou smrt, kterou zavinil. Za všechny dětské lebky lemující ulice. Pak najdu toho černokněžníka, a ten také zaplatí…*

Ani po týdnech nepřetržité práce se nepodařilo vyprostit z trosek města všechna mrtvá těla. I jejich pohřbívání v masových hrobech bylo asi zbytečné; vítr zanedlouho pohřbí pod pískem celé město.

Zoe vstala a otřepala si z holých nohou písek a drobný štěrk. Sebrala měch a připnula ho k řemení. Ve stínu mezi dvěma monolity vyčníval sotva patrný kus opracovaného kamene. To bylo třeba prozkoumat.

# # #

„Všichni najednou, hej rup!“ pobízel zpocený, do půl těla vysvlečený Odenathus a opřel se do lana kladkostroje. Dvanáct mužů u lana ze všech sil zabralo. Další po stranách svírali jistící lana a udržovali obelisk ve správné poloze. Ten stával na náměstí s kašnou, která přiléhala k zadní části divadla. Teď ležel napříč schodištěm, vedoucím k podzemním nádržím. Jeho podstavec byl rozštípán perskými dláty a dřevěnými trhacími klíny. „Hej rup!“

Lana se napjala a obelisk se začal zvolna otáčet. Muži po stranách ihned vsunuli pod mohutný pískovcový válec kulatiny, narychlo přitesané z trámů nalezených v troskách města. Ve chvíli,

kdy se zdálo, že se obelisk znovu zvrátí zpět, jej další muži zezadu zaklínovali.

„Hej rup!“

Válec se těžkopádně překulil, ale jakmile dosedl na kulatinu, prudce se pohnul vpřed. Muži se rozprchli na všechny strany a Odenathus ucítil jak lano, které měl přes rameno, povolilo. Otočil se a vytřeštil oči. Mnohatunový sloup se valil přímo na něj, cestou na prach drtil cihly a úlomky soch. Rozeběhl se a podařilo se mu uskočit do boční uličky. Srdce mu divoce bušilo. Sloup se prohnal kolem a zarazil se o ohořelou zeď skladiště. Štít budovy se s hlasitým rachotem zřítil a zasypal ulici úlomky cihel a travertinu.

Odenathus se posadil, vykašlával prach a rozhlížel se kolem. „Hej, jsou všichni v pořádku?“

Ostatní se postupně ozývali, hlasy zhrublé vdechnutým kamenným prachem. Vypadalo to, že všichni přežili.

„Zdá se, že jste vyčistili schody,“ ozval se skřípavý hlas.

Odenathus se napůl usmál, napůl ušklíbl, zvedl se a oprášil si pantalóny. K vybledlým jizvám na hrudi mu přibyl šrám na ruce a pěkná odřenina. „Přesně tak, matko. Jak to vypadá v kuchyni?“

„Špatně.“ Vzala ho kousek stranou, aby je nemohli slyšet dělníci, kteří zjišťovali škody způsobené sloupem. Její stará tvář, rámovaná bílými vlasy, byla vážná. Odvrátil se; nedokázal snést pohled jejích slepých očí.

„Brzy nám dojde jídlo, synu. V zásobárnách, které jsme objevili, je jídla nejvýš na několik týdnů. Zahrady a pole za městem zničili Peršané a v dohledné době se tu nezastaví žádná karavana. Každý kupec od Edessy po Aelanu ví, že je město zničené.“

Odenathus začal soustředěně zvažovat možnosti. Nevypadaly nijak dobře. Kdyby to záleželo jen na něm, nejraději by z popela starého města vybudoval město nové, ale okolnosti byly proti němu. Přísun vody byl pro tuto chvíli téměř vyřešen. Přestože Peršané během obléhání přerušili akvadukty přivádějící vodu z okolních vrchů, nebyla o vodu nouze, neboť zařízení byla projektována pro padesát tisíc lidí. Nyní jich zde nebylo víc než šest set. Každým týdnem jich pár přibylo; vraceli se lidé, kteří byli v době obléhání na cestách nebo vystěhovalci, kteří chtěli ještě jednou spatřit svůj

domov. Věděl, že počátky města byly mnohem skromnější – základní kámen položila v podstatě bezvýznamná skupinka, pocházející z jakéhosi pouštního nomádského kmene. Ale ti měli alespoň svá stáda ovcí, koz a velbloudů a byli zvyklí na velice prostý život.

Rozhlédl se po zjizvených a utrápených tvářích mužů jimž velel. Na soše, která se jako mnoho jiných zřítila na ulici, sedělo několik vyzáblých, hladových dětí a sledovalo okolí. Tito lidé se narodili a žili v moderním římském městě s tekoucí vodou, trhem a specializovanými řemesly, takže mohli mezi sebou čile obchodovat. To všechno teď bylo pryč. Jestli mají přežít, budou se muset znovu stát nomády jen proto, aby shromáždili dostatek potravy.

„Snad máme nějaké peníze?“

Ara se rozesmála a pozdvihla seschlou dlaň k ústům. „Ach, synu. Máme mnoho dobrého červeného zlata! Peršané odcházeli ve spěchu a nejeden poklad zůstal nedotčen. Náš vlastní, který tvůj otec shromáždil pomocí karavan a lodí plných koření, je celý. Kdyby bylo od koho nakupovat, máme všeho do sytosti. Ale sem už nikdo nepřijde – to je mrtvá minulost.“

„Můžeme poslat výpravu do Damašku, aby nakoupili potraviny, dobytek, nářadí a všechno, co potřebujeme. Bude to hodně obtížné, ale pomůže nám to přežít. Postupně město znovu vybudujeme,“ oponoval Odenathus se svou obvyklou tvrdohlavostí.

Ara vzala jeho tvář do dlaní, prsty mu lehce přejela po vznešeně tvarovaném nose a vysokých lícních kostech. Cítila jeho nakrátko ostříhané vlasy a pevné svaly čelistí.

„V téhle tmě zní tvůj hlas jako hlas tvého otce,“ poznamenala smutně. „Pokud to dokážeš, lidé ve městě přežijí, ale bude to pro ně velice krušné. Ještě horší to bude pro děti – většina z nich ještě teď nedokáže klidně spát, protože se bojí, že se černokněžník vrátí. Toto místo je prokleté, synu, ale snad mu dokážeš vrátit život.“

Odenathus vzal matčiny ruce do svých a přitiskl si je na prsa. „Matko, město je náš život, náš domov, důvod, proč tu vůbec jsme. Pokud odejdeme, pokud sebereme všechno bohatství a půjdeme do jiného města, budeme tam navždy cizinci. Vyděděnci, kteří nikdy nebudou mít klid. Jestli máme přežít jako národ, musíme zůstat zde.“

„Snad,“ odpověděla Ara a vymanila se ze synova pevného sevření. „Co si o tom myslí královna?“

# # #

Zoe přejížděla prsty po hladkém povrchu žulového bloku, který byl do tohoto skrytého kaňonu dovlečen šedesát, možná sedmdesát lig až ze vzdálených syrských hor. Do kdysi pečlivě vyleštěného povrchu monolitu byl vyryt prastarý, dlouhý nápis. Dveře se skrývaly ve stínu dvou vysokých balvanů z rudého pískovce, v nichž i po mnoha staletích bylo možné rozeznat sochy prvních vládců města. Jejich prázdné oči hleděly do pouště. Zoe, přikrčená u dveří, se mezi nimi úplně ztrácela. Špičkou prstu přejížděla po omšelém nápisu a snažila se rozluštit jednotlivá slova.

Vysoko nahoře kroužily vrány, jejich netečné krákání se neslo rozpáleným vzduchem. Zoe vstala; třicátý pátý řádek nápisu v dolní části kamenných dveří byl čerstvý a nebyl v žádném ze starých jazyků. V obecné latině pravil: ZENOBIA V SEPTIMA, KRÁLOVNA PALMYRSKÁ. Zoe zbledla. Dokud neuviděla náhrobní nápis své tety, nevěřila, že tato ohnivá, černovlasá žena může být mrtva. Ale ani tady, v žáru a s ruinami města za zády, se nerozplakala. Z očí jí neskanula jediná slza, přestože její bolest byla nezměrná. Zavrávorala a opřela se o dveře. Tiskla se tváří k chladnému kameni a v duchu křičela; *Dokud je královna, je i město.*

S tváří staženou bolestí poodstoupila od kamenné desky. Založila ruce na prsou, zavřela oči a začala s uklidňující meditací. Kameníci odvedli svou práci skvěle. Deska byla usazená do více než stopu hlubokého vybrání a při její váze s ní nebylo možné pohnout. Na okrajích byly patrné škrábance a záseky, jak se vykradači hrobů snažili dostat dovnitř, ale žádný nikdy neuspěl.

Kámen vážil víc než tunu a jedna slabá dívka, ať byla její bolest jakkoli veliká, s ním nemohla pohnout. Dvaceti mužům trvalo celých pět dnů, než jej pod dozorem hořem napůl šíleného velitele posunulo na místo. Dva přitom zemřeli. Zjizvený náčelník to považoval ze dobré znamení, neboť mohli královnu doprovázet na její posmrtné pouti. Jejich těla, zahalená v pohřebních rubáších, pohřbili spolu s ní.

Řemeslníci a architekti královské hrobky také nechali zajistit vchod kouzly, aby byl chráněn dlouhý a nerušený spánek jejích obyvatel. Kouzelníci sice odvedli dobrou práci, ale nevložili se do ní celým srdcem.

Zoe pozdvihla levou ruku a vysoko na modré obloze zahřmělo. Pozdvihla pravici a z očí jí vyšlehl plamen a zavířil jí kolem nohou. Deska zapraskala a pohnula se. S jemným skřípáním se začala chvět v pískovcovém loži. Zoe se vznesla a vztaženými pažemi uchopila představu kamenných dveří. Jeden a půl tuny žuly se palec po palci skřípavě uvolňovalo z pískovcového rámu. Náhle divoce vykřikla a kamenné dveře jí prolétly nad hlavou.

Stařec sedící na kameni poděšeně vyskočil a užasle sledoval letící žulovou desku, která vzápětí udeřila o protější stěnu kaňonu. Zvedlo se mračno prachu a za okamžik k němu dolehl ohlušující rachot, který se vracel mnohonásobnou ozvěnou. Z oblaku prachu vypadl kvádr, rozštípnutý na tři kusy, a na dně kaňonu se roztříštil na miliony drobných úlomků. Za ním, jako lavina, s duněním následovala část stěny kaňonu narušené nárazem. Dno zahalil prach a do skal za starcem s ostrým klepáním narážely kamenné úštěpky. Přitiskl se k patě vyschlého vodopádu a přetáhl si plášť přes hlavu.

Zoe se otočila a zlehka, téměř vesele, vkročila do hrobky svých předků.

# # #

Odenathus seděl u městské brány, na sobě kabátec šupinového brnění, který odklízeči trosek našli v ruinách některého z význačnějších domů, kopí položené na kolenou. Za ním ležely trosky dvou kdysi žulou obložených věží. Zůstala jen klenba brány, i když samotná vrata už nebyla k nalezení. Poblíž seděli dva muži, kteří mu pomáhali s otevřením nádrže. Drželi podvečerní hlídku, slunce se sklánělo za vrchy a barvilo nebe dozlatova a oranžova. Všichni tři byli vyčerpáni odklízením sloupu a čistěním schodiště. Zítra a pozítří to bude nejspíš stejné. Oprava nádrže a potrubí k podzemním lázním u knihovny si nejspíše vyžádá několik týdnů usilovné práce.

Mladík se zády opíral o zbytky městské hradby. Pomalu se vkrádal večerní chlad, ale z kamene stále ještě sálalo teplo, které se v

něm za žhavého dne nahromadilo. Když sem on a Zoe přišli poprvé, byla na vrcholu brány železnými hřeby přichycena deska z černého kamene. Pokrýval jej nápis psaný ještě starším písmem, než jaké používali zakladatelé města. Odenathus tomu jazyku nerozuměl – byl dávno zapomenutý a znalo jej pouze několik jedinců – ale mrazivý chlad, který z něho vyzařoval, mu řekl vše, co potřeboval vědět.

Tehdy použil svou magickou sílu, desku strhl a roztříštil v prach.

Teď seděl, mžoural do dlouhých paprsků zapadajícího slunce a nemohl se zbavit myšlenek na zničené město.

Na západní pláni se cosi pohnulo. Po cestě od Damašku přicházely dvě drobné postavy a právě míjely dvě věžovité hrobky, které byly rozesety po plochém, kamenitém údolí. Jedna z postav se hrbila pod těžkým břemenem. Odenathus se postavil a opřel se o kopí.

„Přichází královna," řekl tiše. I na tuhle vzdálenost rozeznal auru, která se chvějivě vznášela kolem Zoe. „Jděte do města a řekněte to mé matce. Přivedu k ní královnu, jakmile dorazí."

Dva muži, původně kameník a tesař, se se zíváním zvedli, hodili svá kopí na ramena a prošli branou do města. Odenathus si znovu sedl; na to, aby zbytečně stál ho příliš bolely nohy. Jak se stmívalo, postavy se zvolna blížily.

# # #

„Synu? Kdo je tady?" otázala se Ara a zvedla se z křesla, které pro ni bylo ve stanu nachystáno. Na těchto místech za jejím vznešeným domem bývala zahrada, místo rafinovaných slavností a dlouhých odpoledních rozhovorů s blízkými přáteli. Z domu zbyly jen rozpukané zbytky zdí a pahýly sloupů; zde bylo jediné bezpečné místo, kde bylo možné vztyčit beduínský stan. Stará žena s pruhem bavlněné látky přes oči zašmátrala vedle křesla po kopí, které jí sloužilo jako opora i jako slepecká hůl.

„To jsem já," oznámil Odenathus bezbarvým hlasem, trochu se přikrčil a vešel do stanu. „Zoe přichází se mnou."

Mladá žena, nyní královna mrtvého města, se s hekáním protáhla dovnitř. Uctivě usedla na zem a shodila ze zad své břímě. Ara usedla

zpět do křesla a otočila hlavu na stranu. Odenathus dosedl do druhého křesla a ukryl tvář v dlaních.

„Má paní," přerušila Ara dlouhé mlčení, „cos to s sebou přinesla, že jsi tak zadýchaná?"

Zoe povstala a zdvořile se poklonila. „Tetičko, vrátila jsem královnu do města, jak náleží," pronesla velice vážně.

„Královnu?" Zmatená Ara pevněji sevřela kopí. „Vždyť ty jsi královnou, drahá."

„Ne, přinesla jsem právoplatnou královnu do jejího domova," odpověděla stále stejně vážně Zoe. „Přinesla jsem ji na zádech z místa, kde odpočívala. Teď, když je zde, můžeme vyrazit proti našim nepřátelům. Povede nás."

„Kdo je zde?" Ara povstala, tvář naplněnou hrůzou a klouby prstů svírajících kopí jí zbělely. „Co jsi udělala?"

„Zenobia je zde, tetičko." Zoe hovořila velice klidně. Sehnula se a s lehkým supěním usadila tělo do křesla. „Tvá příbuzná sedí před tebou. Poslouchej, uslyšíš ji, bude-li ticho a ty otevřeš svou mysl. Slyšíš? Já ano."

Zohavené tělo, s hlavou přišitou hrubými, koženými stehy, leželo zhroucené v křesle. Dosud z něho visely zbytky pohřebního rubáše, popraskaná kůže se ještě nezačala rozkládat. Dlouhé černé vlasy, které kdysi bývaly chloubou města, zplihle lnuly k lebce. Na těle byly patrné stopy v místech, kde hodovalo cosi, co se plížívá temnotou chodeb pod masívem hor. Krásná tvář byla scvrklá a posetá strašnými jizvami. Oční důlky zely prázdnotou; tam hodovaly vrány a krkavci.

Zoe stála nad tělem a její tvář se zdála být prozářena vnitřním světlem. Její jasný hlas nezakolísal: „Praví – a já ji slyším velice jasně – že musíme vytáhnout proti zrádnému Římu. To staré, šedivé impérium musí být zničeno bouří a ohněm, neboť naše nádherné město zahynulo díky jeho zradě. Královna žádá svého koně – kde je Bucefalus? Odenathe!"

Odenathus pozdvihl tvář zalitou slzami. Jeho sestřenice na něho upírala tvrdý pohled.

„Odenathe, kde je královnin kůň? Ráno musí vyrazit. Jakmile slunce pozlatí vrcholky hor, potáhneme k Damašku."

CHALCEDON, ASIJSKÝ BŘEH PROPONTU

Poryvy severního větru přinášely slanou vůni moře a cuchaly Dwyrinovi vlasy. Zastavil se a uhnul na stranu z tvrdě udusané cesty. Nechal projet vozy a projít oddíly utrmácených vojáků. V pravici sevřel hůl, kterou si ještě v Galatii vyrobil z dubové větve, když armáda přecházela rozlehlou planinu v srdci impéria. Teď byla pokryta propletenými řezbami psů s vyplazenými jazyky. Ta práce nevyžadovala mnoho; jen chvíli u ohně, než ho po celodenní námaze přemohl spánek.

Ani si toho nevšiml, ale denní pochody dlouhé třicet mil ho už neunavovaly. Uvykl rytmu armády stejně, jako dvacet let sloužící veteráni. Každé ráno vstali, zrušili tábor, vykopali kůlové palisády vztyčené předchozí večer, zasypali latríny a uhasili kuchyňské ohně. Pak se naložily povozy a pěchota auxilií a žoldnéřů neuspořádaně opustila tábor. Jakmile se plně rozednilo, vyrazili na další pochod. Od Cilicijské brány až k Propontu to naštěstí bylo po pevné cestě. Míjeli vysoké hory, města, pevnosti, ovcemi spasené svahy pahorkatin, rozlehlá jezera i nekonečné míle sadů.

Šlo to rychleji, než Dwyrin očekával, a strach, který se v něm usadil v Antiochu, spálilo anatolské slunce a každodenní rutina. I když chladná rezervovanost starších thaumaturgů mu na náladě nepřidávala. Počasí bylo také dobré a déšť, který přicházel ze severu, nebyl tak vydatný, aby rozmáčel zemi. Chyběla mu sice šedá mlha a deště jeho domoviny, ale rozhodně mu nechybělo bahno! Toho si za několik měsíců v Mezopotámii užil dost.

Cesta dávným srdcem impéria byla bezútěšná, protože často míjeli známky plenění perských armád. Roztroušeny v krajině stály vyhořelé chrámy a pevnosti, opuštěné domy a vylidněné vesnice. Nejednou předsunuté hlídky v horách vyplašily tlupy banditů nebo uprchlých otroků.

Dwyrin se doslechl, že císař plánuje veliké procesí na oslavu vítězného tažení, ale na druhou stranu se proslýchalo, že Heraklius

onemocněl. V každém případě ho nikdo už delší čas neviděl jet na některém z jeho hnědáků. Přesto v čele armády stále vlál na zvláštním voze zlatý praporec císařského rodu.

Teď konečně, po třech týdnech pochodu podél řeky, bohatou zemědělskou krajinou pod zasněženými vrcholky hor, dospěli k moři. Dwyrin sešel kousek z cesty a stoupal do svahu, zatímco cesta pokračovala dolů. Z výšky přehlédl rovinu Chalcedonu a poblíž modravé linie moře viděl vzdálené, zářící město.

„To je srdce světa," zaskřípěl Blancův hlas a Dwyrin sebou trhl, když mu na rameno dopadla těžká ruka. „Za bílými zdmi u Zlatého rohu je nejbohatší a nejmocnější město, jaké kdo zná."

Dwyrin přikývl. I na tuto vzdálenost rozeznal lesk zlatých chrámů a barevné mramorové balustrády. Otočil se a opřel se o hůl. „A co já?" překřikoval vítr. „Zůstanu s kohortou? Budou noví rekruti, abych s nimi vytvořil novou pětku?"

Blanco lhostejně pokrčil rameny. Přesto z něho Dwyrin vycítil smutek.

„Všichni mluví o tom, že císař chystá reorganizaci armády v poli. Dokud to někdo neoznámí nám, prostým smrtelníkům, netroufá si nikdo nic odhadovat. Zatím tě zařadí mezi rekruty v hotovosti pod správou kanceláře *magister militatum*. Což znamená, chlapče, že budeš týdny tvrdnout v kasárnách, dokud na tebe nějaký vyžraný úředník neukáže prstem a nepřiřadí tě k nové jednotce."

Do centurionova hlasu se vkradla dlouho potlačovaná nevole. Dwyrin se zachmuřil.

„Je docela možný, že se dostaneš zpět do týhle kohorty," řekl Blanco, přimhouřil oči a zadíval se proti větru směrem k moři. „Ale nejspíš půjdeš někam úplně jinam. Ve výcviku budeš muset pokračovat sám – to bude těžký."

Dwyrin si zastínil oči a pohlédl na muže, který byl jen o málo vyšší. „Je to bezpečné?"

Blanco zavrtěl hlavou. „Ne, ale je to to nejlepší, co můžeš udělat. Ráno jsem dostal cestovní rozkazy. Posílaj mě zpět do Antiochu, abych velel nové thaumaturgické kohortě, která se tam formuje." Žalostně se ušklíbl.

Dwyrin užasle civěl. „Vždyť jsme odtamtud právě přišli! To se máš zase vracet zpátky?“

Centurion přikývl a zaklesl palce za opasek. „Aspoň že po moři,“ procedil. „Pochodování už mám po krk.“

Dwyrin zavrtěl hlavou. Armáda byla nad jeho chápání!

VÝŠINY DAMAWANDU

Chadames stál v závětří vysokého, tmavého sloupu. Byl to jeden z těch, které jako zuby čněly po obvodu samého vrcholu hory. Ve stísněném prostoru mezi nimi se zdvíhalo kamenné lože. Mezerami mezi monolity svištěl severní vítr, který s sebou přinášel chladný ledový pach hor svírajících údolí. Při pohledu z údolí vypadal Damawand mohutný, větší než jeho bratři na severu a východě. Generál si pevněji přitáhl těžký vlněný plášť; mráz se snažil proniknout až na kůži. Slunce už vyšlo, ale jen zřídka proniklo hustými mraky halícími vrcholy. Nehřálo. Chadames si opatrně promnul pravé oko. Nekonečné hodiny za pracovním stolem, kdy plánoval zajištění potravy pro řemeslníky a armádu, si začínaly vybírat svou daň. Když pravé oko zavřel, viděl ostře. Ale jakmile je otevřel, ocitla se polovina světa v rozmazané mlze.

Ze zamyšlení ho vytrhl dupot těžkých bot na kameni. Přišli čtyři z Šestnácti a jejich černé hlavy s přilbami vystupovaly nad schodiště jako postavičky loutkového divadla. Na ramenou nesli tělo muže, zajatce, kterého jejich pán přivezl od trosek Palmyry. Generál zahalený pleteným šálem se bolestně ušklíbl. Ten muž bojoval čestně a snažil se zachránit své město. Nebylo proč dělat toto s jeho tělem, ani hanobit jeho památku. *Tohle by Kanec neudělal*, pomyslel si Chadames.

Čtyři temné postavy donesly tělo ke kamennému loži a opatrně je položily. Pak se jako jeden otočily a zamířily zpět ke schodišti. Úzký zářez vytesaný ve skále vracel ozvěnu jejich dunivých kroků. Po chvíli zvuk odumřel a opět bylo slyšet jen svištění větru. Chadames si zamnul ruce. Bylo mu zima, přestože si navlékl troje rukavice. I

když podle kalendáře bylo léto, zdálo se, že v těchto místech zima nekončí.

Nahé tělo na kameni zimu necítilo.

Vítr ustal a Dahak náhle stál v hlavě kamenného lože. Chadames ztuhl a potlačil předchozí myšlenky; snad dostatečně, aby byly v bezpečí. Černokněžník se naklonil nad tělo zadíval se do znetvořené tváře.

„Tři mužové mi způsobili bolest, věrný Chadame. Jeden je mrtev a jeho tělo hnije ve společném hrobě, jeden je mimo můj dosah, ale ten třetí je zde. Na chvíli byl silný, tam na pláni věží. Zjizvil mou tvář."

Dahak vzhlédl a zachytil Chadamův pohled. Zdálo se, že se nepatrně usmívá. Černokněžník si uhladil vlasy, vzápětí je uchopil vítr a rozevlál je jako černý oblak.

„Měl bys vědět, věrný Chadame, že nejlepší spojenec bývá nejhorším nepřítelem."

Černokněžník vyňal z oděvu malý balíček zabalený ve světle žlutém papíru. Zručně vybalil kovový hřeb, drobnou schránku a křišťálovou fiólu s jakousi tekutinou. Dahak vzal hřeb opatrně mezi palec a ukazovák. Byl to starý, rezavý kousek železa, trochu prohnutý, o něco delší než prst, s velikou plochou hlavičkou. Odložil jej stranou.

„Ó kalaturu a kurgarru, vyslyš mě, jako jsi v dávných dobách vyslyšel neposkvrněného Ereškigala."

S černokněžníkovými slovy ustal vítr. Skláněl se nad mrtvým tělem a tiše, důvěrně promlouval do vyprahlých úst. Rozpukané rty musely být silou rozevřeny stříbrnými kleštěmi. Chadames měl pocit, že vítr za kruhem pilířů nabývá na divokosti a ječí jako zatracené duše v království Ahrimanově, ale zde, v těsném kruhu, bylo ticho a klid. Generál očekával, že z hran kamenů vyšlehnou plameny, neboť pod černokněžníkovýma nohama houstlo šero, ale nic takového se nedělo.

„Ó Anunnaki, vyslyš mě, jako jsi v dávných dobách vyslyšel neposkvrněného Ereškigala."

Hromový zvuk otřásl povětřím. Kvílivé skučení chvělo kamennou dlažbou a odráželo se od sloupů. Chadames se schoulil, celým tělem mu procházelo chvění kamene.

„Dávám ti vodu řeky," pronesl Dahak a pozdvihl fiólu. Uvnitř se něco zalesklo jako živoucí diamant. Úpění kamenů stoupalo do stále větších výšek. Černokněžník naklonil fiólu a dokonalé kuličky rtuti skanuly do úst mrtvoly.

Šu nummagidde.

Chadames se roztřásl, když uslyšel hlasy vycházející z kamenů a pilířů.

„Dávám ti zrno z polí," pronesl Dahak a pozdvihl drobnou krabičku. Jednou rukou ji obratně otevřel a vsypal drobné oválky do otevřených úst. Jakmile to udělal, chvění kamene se změnilo a zvuk poklesl do hlubokých basů. Chadames se třásl do morku kostí. Vytřeštěně sledoval, jak po vibrující kamenné dlažbě tančí úlomky kamene a písek.

Šu nummagidde.

Kámen promlouval a Chadames cítil jeho touhu, která vyšla z žáru a ohně v nejhlubších hlubinách hor. Dahak se zapotácel, ale včas se zachytil okraje kamenného lože. Zavřel oči a sbíral síly.

Chvění země ustalo a něco vstoupilo do kruhu mezi pilíři. Chadames to cítil přicházet a vzápětí mu vějířovité výběžky chapadlových končetin přejely po tvářích. Břidlicová dlažba praskala pod tíhou neviditelného stvoření.

Gagta la šummeb innanneš.

Bzučivý hlas nestvůry se chvěl mezi pilíři v tisících ozvěn. Každé slovo bylo odrazem umocňováno. Chadames se připravoval na nejhorší, neboť hlas sliboval nekonečné šílenství a bezbřehé hrůzy, které se skrývaly v temnotách za hvězdami. Dahak nebojácně zdvihl hlavu a vztáhl ruce. „Toto je mrtvola tvého krále."

Nig lugalme ea šummeb innanneš.

Neviditelný přízrak se pohnul a přes Chadamovu hruď jako by přejela lehká peruť. Jeho silný vlněný plášť v tu chvíli zmrzl a sesypal se na zem jako déšť tisíců drobných stříbrných úlomků. Dahak pozdvihl hřeb, jenž nebyl již pokryt rzí, ale zářil tak, jako by právě opustil kovadlinu.

„Dávám ti tělo stržené z hřebu.“

S těmi slovy jedním pohybem zarazil hřeb do čela mrtvoly. Kov zaskřípěl o kost a hrot se ponořil pod vyschlou, popraskanou kůži. Zavířil prach, ale vzápětí se usadil. Dahak ustoupil a rukama načrtl znamení sil. Ve vzduchu před ním vyvstaly zeleně fluoreskující znaky.

Neviditelné stvoření se přikrčilo. Bylo slyšet mlaskavý zvuk, jako když se miliony brouků brodí tuhnoucí krví. Vzduch nad stvořením ze zachvěl a zavlnil. Chadames zíral do prostoru mezi ním a černokněžníkem, který vypadal jako špatně odlité zrcadlo, odrážející mnohočetné obrazy nebe, sloupů, černokněžníka, i těla na katafalku.

I’am‘u nam-til-la i’-am’a.

Prach barvy kosti se snášel na tvář mrtvého muže. Chadames nejistě zamžikal, ale mihotavé obrazy už byly pryč. Znejistěl, neboť měl neodbytný pocit, že za oponou prachu se něco svíjí, a ještě něco – zdálo se mu, že do vyschlé kůže mrtvoly se vpíjí prach.

Nam-til-la ugu-a bi-in-šub-bu-uš.

Něco skáplo ze vzduchu nad mrtvolou, tenký paprsek černi s odstíny purpuru a mrtvolné zeleně. Jen jediná kapka dopadla na čelo a zbarvila lesklý kov hřebu. Tělo sebou prudce zaškubalo. Černá tekutina zmizela, pohlcena vyprahlou kůží.

„Probouzí se,“ řekl černokněžník stále tím tichým, důvěrným hlasem.

Chadames otevřel oči a odvrátil se. Nohy mrtvoly zběsile kopaly do katafalku a kosti děsivě praštěly. Zakryl si uši, ale i tak ucítil vzdušný vír, provázející odchod neviditelného stvoření.

Nad ledovými horami se rozlehl děsivý výkřik, jekot rodícího se děsu.

Inana ba’gub.

# # #

Oblečen ještě tepleji než dříve a s ohřívadlem plným doutnajících uhlíků za zády, stál Chadames na cimbuří Železné brány a shlížel na úzkou cestu pod sebou. Na cimbuří se krčilo padesát jeho nejlepších lučištníků, těžké šípy založené na tětivách. Tři jeho

velitelé, oděni v těžké šupinové brnění *clibanari* perských *dihqanů*, vyčkávali po jeho boku. Samotný generál měl na sobě těžký černý oděv a rudý brokátový kabátec, který nosil místo uniformy. Za ním, na vrcholu jedné z věží brány, vlál v prudkém větru praporec jeho pána.

Chadames se mimoděk ušklíbl – z posla před branou se mu zježily vlasy na zátylku a položil ruku na jílec meče. Pokud by chtěl riskovat hněv černokněžníka, pobil by je do jednoho. Mnoho jeho přátel z dětství zemřelo kašlajíce krev nabodnuti na jejich kopí nebo pod deštěm jejich šípů.

Na cestě se tísnil velký útvar Jižních Hunů, které činští obchodníci, kteří občas zavítali na dvůr Krále Králů, nazývali Tu-čueh. V jejich čele jel vojevůdce v hermelínovém plášti, pod kterým probleskoval vyleštěný pancíř. Seděl na mohutném grošovaném hřebci s divokýma očima. Dokonce i Chadames, který k Hunům nikdy necítil nic než nenávist, musel ocenit ušlechtilost zvířete. Muž měl tvrdé rysy, lehce šikmé oči a tmavou pleť s odstínem dožluta, jak to bývá obvyklé u východních Turků. Předlouhý knír měl ztužený voskem. Černé vlasy mu spadaly přes ramena v tenkých copáncích, v nichž měl vpleteny prstní kůstky svých nepřátel. Muži jeho doprovodu byli na pohled stejně hroziví, ale Chadames se přesto neubránil opovržlivému pousmání.

Hun by nepřišel jako vyslanec před Železnou bránu, s hadím znamením jeho pána v rukou, kdyby těm dole nešlo o život.

„Kdo přichází před Železnou bránu?“ zvolal Chadames silným, panovačným hlasem.

Dlouhán na hřebci se zavrtěl, kůň zvedl hlavu a obrátil vzhůru pekelně černé oči.

„Jsem Čchu-lo, *yabghu* Bílých Hunů. Pusť mě do svého příbytku z kamene. Musím mluvit s tvým pánem Dajhajakem.“

Chadames se zašklebil, když barbar tak zkomolil jméno vládce údolí. „Přicházíš k našim dveřím jako zdvořilý barbar,“ překřikoval Chadames hukot vody protékající stavidly a ženoucí se dál úzkým údolím. „Hodně jsi klesl, Čchu-lo. Což jsi nemohl přitáhnout s armádou, která je početnější, než je stébel trávy ve stepi? Což před

leskem tvých kopí už nebledne slunce? Tohle je všechno, co ti zbylo?“

Vojevůdcovu tvář zahalil mrak hněvu, ale ovládl se a jeho luk zůstal v pouzdře. Namísto toho se skřípěním zubů, přesto klidně, odpověděl:

„Přišel ke mně posel a odevzdal mi znamení.“ Pozdvihl černý nůž, jaký nosilo Šestnáct, když putovali zemí. Na čepeli byl vyryt symbol hada. Dokonce i ve slabém světle se jeho šupiny rudě leskly. „Rád bych slyšel slovo tvého pána. Dovol mi vejít jako hostu, a já se této cti nezpronevěřím.“

Chadames pokynul jednomu ze svých velitelů. „Můžeš vejít, Čchu-lo. Ale věz, že kdokoli se protivil mému pánu Dahakovi, neodešel odsud živý.“ Generál si dával záležet na pečlivé výslovnosti černokněžníkova jména.

Železná vrata se začala otevírat a zeď se zachvěla, když se sto mužů opřelo do obrovského vrátku a články gigantického řetězu proklouzávaly otvory v hradbě. Hunové vešli dovnitř a jejich úzká očka rejdila sem a tam. Chadames prošel podél vnitřního cimburí a širokým schodištěm sestoupil za bránu. Věděl, že odhadují sílu hradeb a pevnost brány. *Jen ať,* pomyslel si s vědoucím úšklebkem. *Tuhle pevnost člověk nikdy nepokoří.* „Vejdi, nešťastný Čchu-lo. Doprovodím tě do Damawandu. Budeš mluvit s pánem a myslím, že se dozvíš více, než si vůbec dokážeš představit.“

# # #

Odněkud přicházel melodický zpěv líbezných hlasů. Muž se probudil, každá kost v těle ho nesmírně bolela. Chvíli tiše ležel a pod prsty cítil chladnou, hebkou látku přikrývek. Ve vzduchu se vznášela vůně jemného parfému, která v něm vyvolávala vzpomínky na citroníky a zurčící vodu. Zvolna otevřel oči. Nad sebou uviděl drapérie z jemného hedvábí a žlutého, šafránem barveného plátna. Ohnul ruku a zkusil zahýbat prsty. Šlo to nečekaně snadno. Měl za to – ne, byl si jist – že prsty byly zlámané, rozdrcené, neschopné jakéhokoli pohybu. Vytáhl ruku zpod přikrývek a uviděl opálenou dlaň s dlouhými, štíhlými prsty.

„Můj pane?“ zeptal se jemný, lehce chraplavý hlas. „Jsi vzhůru?“ Něco, ne někdo, se vedle něho pohnul.

Muž se otočil a uviděl mladou ženu. S její hebkou světlou pokožkou kontrastovaly dlouhé, černé vlasy spadající přes ramena jako vodopád a lesknoucí se ve světle křišťálových luceren. Rty barvy růže byly plné a měkké. Když se přivinula blíže, ucítil z jejích vlasů jemnou vůni skořice. Dlouze ho políbila a vklouzla na něho. Pevnými ňadry se mu otřela o hruď. Muž podlehl vzrušení.

Teprve po dlouhé době, když mu zakručelo v žaludku, se dívka zvedla a se smíchem si kolem těla ovinula pruh průsvitného hedvábí. „Přineseme ti něco k jídlu,“ řekla a vyšla ven.

Muž se opřel do polštářů, teď poprvé byl úplně probuzen. Posadil se a cítil příjemnou malátnost v celém těle. Nacházel se v nevelkém hedvábném stanu, osvětleném malými lucernami. Vzduch sladce voněl a nedaleko zurčel přes kameny potok. Postavil se; v nohách nebylo ani stopy po slabosti. Přejel si rukou po obličeji, měl by mít vous, ale tváře byly hladké. Závěs na vchodu se rozhrnul a vešly dvě dívky s tmavě rusými vlasy, sepjatými zlatými sponami. Nesly stříbrné podnosy vrchovatě naložené čerstvým ovocem, plátky masa a nejlepšími sýry. Za nimi vešla černovlasá dívka. Přinášela kalich z tepaného zlata, plný vína.

„Můj pane,“ poklonila se. „Usedni, prosím, a pojez.“

Muž usedl a obdivně hleděl na nádherné tvary svých společnic.

„Řekněte, dobré paní,“ zeptal se, když před ním rozložily jídlo, „jaká jsou vaše jména?“

Dvě rusovlásky s chichotáním ukryly tváře do dlaní, ale každá usedla z jedné strany vedle něho. Jejich stehna se přitiskla k jeho. Černovláska před ním poklekla a naplnila vínem zlatý pohár.

„Můj pane,“ pravila se zarděním, „budeme mít taková jména, jaká nám dáš. Tvá vůle je naší vůlí, ve všem.“

„Ale…“ pravil muž, byl však umlčen soustem masa, které mu jedna z rusovlásek zručně vsunula do úst. Začal žvýkat. Maso bylo mimořádně chutné a šťavnaté. Dívky se na něho usmály a přitiskly se ještě těsněji.

Když se dosyta najedl, povstal a pročísl si prsty vlasy. Podržel jejich konce v dlani. Byly černé jako havraní perutě a zářily zdravím.

Rusovlásky se vzdálily a odnášely tácy se zbytky jídel. Myslí mu prolétly povědomé obrazy a vzpomínky, ale rozplynuly se, jakmile se je pokusil uchopit. „Jak se jmenuji?“

Černovláska naklonila hlavu a zmateně se na něho zahleděla. Někde v podvědomí se opět mihly vzpomínky. Její vlasy neměly být rovné, snad spíše záplava kudrn, odrážející světlo jako černé perly. Dívka se znovu poklonila a přitiskla rty k jeho noze. „Tvé jméno je Arad, můj pane, tak mi alespoň bylo řečeno.“

„Kým?“ Arad se sklonil a dotkl se dívčina ramene. Vstala, štíhlá jako stvol rákosu, a přitiskla se na jeho svalnatou hruď. „Kdo je zde vládcem?“

Dívka k němu zbožně vzhlédla a její dech ho polechtal na prsou. „Vládce celého světa, pane. Toto je *an-na-ki*, jeho nebe na zemi. Jsi nejpožehnanějším z jeho služebníků, že smíš s námi dlít v jeho zahradě.“

Arad se rozhlédl, ale viděl jen utěšené stěny hedvábného stanu. „Co je venku?“ Hlas se mu chvěl, neboť cítil podivný strach, že něco zlověstně neznámého se skrývá za žlutým a ultramarínovým plátnem. „Musím to vidět.“

„Ne, můj pane… což není lepší ulehnout zde se mnou, se všemi potěšeními na dosah?“

Arad se otočil a vyšel ven, přestože se ho dívka snažila něžně zadržet. Stál na návrší porostlém bujnou travou, které se svažovalo k blankytně modré hladině jezera. Dokola vyrůstaly z úrodné země ovocné sady. Ve vodě, blízko břehu, dováděly dívky, jejich opálená těla se zrcadlila na čisté hladině. Nade vším se klenula něžně modrá obloha s několika huňatými obláčky a hřejivým, laskavým sluncem.

Arad cítil teplo slunečních paprsků na tvářích; otočil se, aby viděl, co je za ním. V dáli se zdvíhala dvojice hor se zasněženými vrcholky. Kolem jedné vířila bouřková mračna, druhá byla zalita sluncem. Vonný vánek hladil jeho líce. Zachmuřil se, neboť se opět ozvaly vzpomínky, snažící se jako mocný leviatan vplout do oceánu jeho vědomí.

„Sem nepatřím,“ pronesl a ruka mu bezděčně zabloudila k obličeji. „Toto nejsou Obětní pole! Kde jsou průvodci a kde soudci?“

Slunce se zachvělo a potemnělo. Dívky ve vodě vykřikly hrůzou a rozprchly se. Se zlou předtuchou se Arad rozhlédl a viděl, že sady a úrodná pole mizí pryč. Temnota zaplavila svět a z místa, kde před chvílí zářilo slunce, linulo se jen mdlé a chladné světlo.

„Zde nejsou žádní soudcové," ozval se mocný hlas naplněný radostí. „Jsem jen já, Pán světa."

Arad se otočil a srdce mu sevřela ledová ruka. Z šera vycházela vysoká, štíhlá postava s úzkou lebkou a dlouhými ebenovými vlasy. Plášť barvy noci visel z jejích ramen a rudá halena, kryjící hruď, se leskla jako plazí šupiny. Žluté oči jí pronikavě žhnuly v kalném světle.

„Znám tě," řekl Arad, když se mu podařilo uvolnit hrdlo sevřené vzpomínkou na strašlivou a nekončící bolest. „Bojovali jsme na pláni věží a já zničil dhúla, kterého jsi povolal z temných propastí."

„Ano," odpověděl Dahak a s lišáckým úsměvem naklonil hlavu ke straně. „Ale byl jsi poražen a město se změnilo v trosky."

Arad se zapotácel, když si vzpomněl na všechny hrůzy a nářek desetitisíců.

„Zničil jsem vzpomínku na město, ale na tebe jsem nezapomněl, můj drobečku," šeptala postava do houstnoucího šera. „Dal jsem ti nový život, přestože tvé tělo bylo chladné a v cárech."

Arad se rozpomenul a při vzpomínce na zneuctění svého těla se otřásl. Pohlédl na své svalnaté nohy, na kterých nedávno ještě hodovala hniloba, červy a byla cítit pachuť balzamovacích solí.

„Teď jsi opět silný a tvé tělo se obnovilo pod dechem strážce mrtvých. Tvá mysl je už skoro celá; léčení brzy skončí a ty budeš vědět vše, co jsi věděl předtím a pochopíš vše, co jsi zapomněl. Tvé schopnosti se ti vrátí."

„Máš z toho radost?" otázal se Arad opovržlivě. „Použiji svou sílu proti tobě. Srazím tě k zemi a vyženu tě ze světa lidí."

„Opravdu?" zasmál se Dahak a vykročil ze stínu. Arad cítil, jak se kolem něho stahuje chlad, nádherná zahrada zmizela a zůstala tu jen chladná místnost s kamennými stěnami, rákosovým ložem a několika hrubými, vlněnými dekami. „Služ mi, vzkříšený. Prokaž mi úctu, jaká náleží tvému pánu… Ne! Tvému králi!"

Aradovi se drala na rty příkrá odpověď, ale namísto toho poklekl před temnou postavou. Přestože se tomu vzpíral, nemohl si pomoci, dokud se jeho čelo v „lehké“ úkloně nedotklo chladného kamene. Snažil se udržet ústa zavřená, ale přesto z nich vyšla slova.

„Ano, strašlivý pane. Ty poroučíš, já poslouchám.“

„Výborně,“ zasmál se Dahak smíchem připomínajícím kvílení dětí topících se pod silným ledem. „Povstaň, šlechetný Arade.“ Jeho zpěvavý hlas se chvěl smíchem, jako kdyby právě řekl vtip, kterému rozumí pouze on. „Povstaň a pojď se mnou. Čekají na nás neodkladné úkoly.“

Arad se snažil ovládnout své údy, ale nešlo to; dychtivě spěchal za černokněžníkem.

# # #

Čchu-lo se nedbale opíral o kamennou stěnu a díval se ven úzkým, vysokým oknem. Okno bylo vyšší než pět stop a z vrcholu hory shlíželo do údolí přes cimbuří z černého kamene a obsidiánové zdi. Pod oknem, které nemělo okenice ani závoru, zívala tři sta stop hluboká propast. Protože měl lepší zrak než většina lidí, viděl sloupy kouře, které se v dálce zdvíhaly ze dna údolí. Když jel po dlouhé kamenné cestě od Železné brány, vzhled údolí ho děsil. Bylo přeplněno sklady, stodolami, slévárnami, koželužnami a vším, co patří k velkému městu. Údolí bylo plné lidí; mužů s rýči a lopatami, pochodujících vojáků s dlouhými kopími, žen s těžkými zavazadly, všichni spěchali sem a tam.

Zahákl palce za opasek a kradmo se ujistil, že ukrytý nůž je stále na místě. On a jeho muži jen s nevolí strpěli, když před vstupem do hory museli odevzdat své zakřivené meče a luky. Ale žádný Tu-čueh nešel nikam, byť byl vázán slibem hosta, bez ukryté čepele. Další plochý nůž skrýval v botě. Už léta nad ničím tak nežasl, neboť v tomto utajeném místě cítil ohromnou sílu. Uhladil si dlouhý knír a odvrátil se od okna. V krbu hořel oheň a na stole bylo připraveno víno a čerstvé maso. Zatím se ničeho nedotkl. S lehkým úsměvem pozorně zkoumal nábytek a stěny.

Čas, který strávil na dvoře Nebeského císaře, rozhodně nepromarnil. Pod ledabylým dohledem ministrů Nefritového dvora

se mnohému naučil. Konečky prstů nahmatal spáru vlevo od dveří. Když prsty zamnul, vysypalo se pár zrnek písku.

Používané dveře, pomyslel si. Prudce se otočil a smetl zrnka písku z hrany stolu.

Otevřely se dveře a vstoupil nahý muž. Čchu-lo povytáhl obočí a musel se usmát. V místnosti nebylo zrovna teplo. Muž měl temně hnědou pokožku, dlouhé, černé, rovné vlasy a vznešený profil. Otočil se a zůstal stát čelem ke zdi. Vešla další postava a Čchu-lo mimoděk vydechl. Měl dojem, že do světa živých vkročila legenda. Hlavou mu bleskla prastará modlitba k bohům bouří a chystal se na okamžitou smrt.

„Ach," pronesla postava s hadíma očima a chladnou aurou požírače mrtvol. „Pán Čchu-lo, bývalý *yabghu* Tu-čuehů ze západu, kterým se na dvoře Krále Králů říkalo Jižní Hunové. Vítej."

Čchu-lo sklonil hlavu, jak se slušelo při setkání s králem jiného národa. Chladné stvoření pokynulo ke křeslu před krbem.

„Sedni si, prosím, ať si můžeme pohovořit. Já jsem Dahak, vládce tohoto údolí."

V Čchu-loově srdci se svářil strach se zvědavostí, ale tohle stvoření – neboť si byl jist, že to není člověk, přestože to jako člověk vypadalo – se zdálo být zdvořilé a znalo zásady pohostinnosti. Stepní náčelník usedl do křesla po levé straně a natočil je tak, aby viděl na oboje dveře. Dahak s lehkou elegancí usedl na zkřížené nohy. Nahý muž setrvával u stěny.

„Jsem stále *yabghu* národa za Hradbami nebes," pronesl hluše Čchu-lo. „Národa, který je loutkou, hračkou v rukách toho, jenž se jmenuje Ši-kuej, který je falešným kaganem. Muži za ním jdou, protože jsou jako stádo ovcí, ba hůř, jsou jako malém děti, které nerozeznají ovci od vlka."

Dahak naklonil hlavu na znamení souhlasu.

„Přesto velí třiceti *umenům* skvělých válečníků, kdežto ty sotva jednomu. On drží čínské zlato, kdežto ty musíš vraždit a plenit v chudých vesnicích, abys měl co jíst. Není tomu tak?"

Čchu-lo sám sebe vždy považoval za rozumného. Protože rozumný člověk neútočí na nepřítele, který ho může rozdrtit během

okamžiku, mlčel. Tato výtka jen přiživila jeho starou zášť proti těm, kteří mohli za jeho úpadek.

„Je tomu… je tomu tak.“ Čchu-lo se také považoval za silného, ale když si to připustil, cítil se pod pohledem žlutých, šikmých očí požírače mrtvol nepatrný a slabý. „Nerozuměl jsem silám, které se proti mně postavily. Ale bylo to provedeno velice obratně.“

„Byl jsi podveden,“ poznamenal s porozuměním Dahak. „Agenti Pei Kiua podplatili tvé vojevůdce a našeptávali sladké lži do uší kmenových starších. Jako řeka proudí čínské zlato do rukou těch, kteří vítali Ši-kueje jako kagana tvého lidu. Všem se to zdálo správné – všem kromě tebe a tvých mužů.“

Čchu-lo se cítil nesmírně zahanben tím, že někdo mluví o jeho pádu s takovou lehkostí. Jeho muži, se kterými už tak dlouho putoval, se mu nikdy neodvážili připomenout, jaké okolnosti ho srazily z výšin a přinutily žít v divočině životem vyhnance. Natolik se ponořil do vzpomínek, že si ani nevšiml, když na něho Dahak začal mluvit v jeho rodném jazyce.

„Ale lidé na této straně hradeb byli unaveni válčením.“ Zdálo se, že Dahak přemítá nad dávnými hrdinskými skutky a porážkami. „Nic nezáleží na tom, že tento lid, kam až paměť sahá, útočil na samé hradby hlavního čínského města. Nic na tom, že když se tento národ sjednotil, nebylo možné jej zastavit. I Persie se musela sklonit a platit daně, Řím vysílal emisary s prosbami o pomoc. Ale toto všechno je již zapomenuto. Mám pravdu?“

Čchu-lo vzhlédl a ztuhl, když zjistil, že hledí přímo do planoucích očí černokněžníkových. Slova mu ztuhla na rtech.

„Cítil jsi radost, urozený Čchu-lo, když jsi bral krmi z rukou Pei Kiu, který tě zneuctil a srazil do prachu? Když jsi pozdvihoval číši na zdraví čínského císaře přímo na jeho dvoře, chutnalo ti víno sladce?“

Hun na smrt zbledl a pokusil se vstát. Nešlo to. Stud a ponížení, které pociťoval za svou službu na čínském dvoře, a zlost nad pádem, jemuž se mu nepodařilo zabránit, mu sžíraly vnitřnosti. V uších mu hučela zpěněná krev, zalapal po dechu.

„Jen klid, příteli. To všechno je pro tebe minulostí. Toulky pustinou, léta námezdné služby různým pánům, hledání zbytků cti. To skončilo.“

Čchu-lo pocítil chladný dotek na zápěstí a pohlédl dolů. Dahak mu přes zápěstí položil zahnutou čepel stříbrné dýky. Byla to nádherná práce se značkou kovářů od Issyk-Kulu a střenkou z tmavě rudého kamene. Čchu-lo tu zbraň poznal. Sám ji uložil jako vzpomínku na dětství a doživotní věrnost do velké hrobky posledního právoplatného kagana jeho národa, Tardua, děda té hnidy Ši-kueje. Z očí mu vytryskly slzy a stékaly po lících.

„Jak…“ Čchu-lo držel oběma rukama dýku před sebou. „… hrobka byla zapečetěna… sám jsem vchod zavalil kamenem…“

Dahak se usmál a povstal. „Doslechl jsem se, že choutky toho Ši-kueje neznají hranic. Tohle se mi dostalo do rukou od římského obchodníka, který to zase koupil od nějakého Arménce. Hrobka byla už dávno vyloupena, v době, kdy jsi jako vyhnanec putoval Čínou. Její obsah byl prodán nebo vyměněn za otroky.“

Čchu-lo nebyl schopen pohybu. Nezměrnost zločinu otřásla samotnými základy jeho světa.

„Seber síly, příteli.“ Dahak přešel k oknu a vyhlédl ven, potěšen tím, co vidí. „Nabízím ti přátelství, bojovníky, zlato a zbraně,“ pronesl přes rameno. „I mě bylo odepřeno, co mi patří. Hodlám si to vzít zpět. Společně s tebou, slavný náčelníku. Pomůžeš mi získat, co je po právu mé. Pomůžeme si navzájem.“

Čchu-lo odtrhl pohled od těžkého nože, který stále svíral v dlaních. Hněv, který v sobě tak dlouho dusil, se dral na povrch. Hrozilo, že každou chvíli nezadržitelně vyrazí. Ale podařilo se mu ho udržet na uzdě, ukrytý v temných zákoutích podvědomí.

„Co jsi ztratil, ty, který vypadáš jako člověk? Co ty víš o ponížení?“

„Vím jedno,“ řekl černokněžník a odstoupil od okna. „Jsem člověk, přestože jsem uzavřel strašlivou úmluvu. Byl mi upřen trůn, stejně jako tobě. Můj bratr byl zabit a má rodina rozprášena. Vše, co mi po právu patří, mi bylo odepřeno. Ale já neprchnu do tmy. Budu bojovat, a zvítězím. Stejně jako ty. Oba budeme ověnčeni vítězstvím a budeme se smát našim nepřátelům, vláčeným před námi v řetězech.“

„Jaký trůn…“ Čchu-lo se zajíkl, odkašlal si a začal znovu: „Jaký trůn ti náleží?“

„Mé pravé jméno je Rustam Aparvez,“ řekl Dahak, jeho tvář se změnila, oči byly náhle hnědé, pokožka mírně zesvětlala a jizvy na lebce se stáhly. „Mým otcem byl Král Králů Hormizd Čtvrtý. Jsem mladším bratrem, a nyní dědicem velkého krále Chrosoa, zvaného Druhý. Teď, když je on i jeho syn mrtev, jsem posledním z rodu. Ale já opět pozdvihnu Paví trůn a budu vládnout Persii, stejně jako moji otcové. Stejně jako ty budeš vládnout národu Tu-čueh.“

Čchu-loem ta slova otřásla, neboť si byl naprosto jist, že je to pravda. Tento požírač mrtvol, tento neživý, jenž kráčí po rovech, který ho sledoval děsivýma žlutýma očima, byl vpravdě králem. Hun se zvedl na nejistých nohou; stále se nemohl vzpamatovat z toho, že před sebou vidí pohřební dar pro svého dávného přítele.

„Budu při tobě, králi Persie, jestliže ty budeš při mně. Opět zaujmeme svá místa a naše království se povznesou spolu s námi.“

„Ano,“ přisvědčil Dahak, jehož tvář se při představě vítězství rozzářila. „Zkázu našim nepřátelům.“

Muž jménem Arad stále stál u stěny, nehybný a mlčenlivý. Nedokázal se pohnout. Přestože jeho oči byly plné bolesti, nemohl křičet.

MĚSTO JATRÍB, ARABIA FELIX

Kurad, velitel východní brány, se postavil a zastínil si oči. Z tábora meckých obléhatelů se ozývaly trubky. Ze stanů na pláni před hradbami, za linií obléhání, vybíhali kopiníci. Mžoural a litoval, že nemá mladší oči.

Tlupa jezdců sjížděla z hnědošedych kopců ležících za vádí. Bylo jich více než padesát a hnali koně v šíleném trysku. Poplach se šířil a tábor obléhatelů připomínal vosí hnízdo. Muži vsedali na koně nebo vybíhali ze stínu stanů s luky a kopími v rukách a formovali se tak, aby zastavili blížící se jezdce.

„Co je to, veliteli?“

Kurad se otočil na přibíhajícího kmenového náčelníka Al Džajana.

„Nevím, pane. Oddíl jezdců se snaží prorazit obléhací linie.“

Al Džajan si také zastínil oči a zahleděl se přes skaliska a rozptýlená pole, která ležela mezi šedozelenými městskými hradbami a vadím, lemovaným palmami a zakrslými stromy.

„Kdo to může být? Všichni naši soukmenovci jsou uvnitř hradeb.“

Kurad sevřel rty a v duchu vypočítával všechny vyhnance zrodu Bani Hašim a jejich příbuzné, kteří vládli městu, které bylo druhou největší metropolí Arabia Felix. Nezdálo se, že by někdo chyběl.

„Opravdu nevím, pane…“ Zarazil se. Al Džajan náhle vyskočil na cimbuří a začal mávat a křičet.

„Al Awové! Al Awové! Sem! Sem! Tady je bezpečí!“

Kurad zaklel, přičemž vzal jméno Hubalovo nadarmo, a také se vyklonil. Oddíl jezdců právě prorazil neuspořádané mekské šiky. Rychle se blížili a nyní viděl to, co mladší Al Džajanovy oči zahlédly už dříve. Jejich vůdce, podle stylu jízdy mladík, třímal praporec rodu Al Aw. Kurad přimhouřil oči a rozeznal vlající rudé a zelené kefije. Znovu zaklel a rozeběhl se dolů do strážnice u brány. Spěchal tak, že bral tři schody najednou.

„Vstávat! Vstávat! Jede sem oddíl jezdců; jsou to naši přátelé! Připravte se, pustíte je dovnitř!“

Muži jatríbské domobrany vyběhli z chladného stínu k vratům brány jako mravenci z rozkopnutého mraveniště. Kurad překřikoval mumraj a za pomoci pěstí a kopanců nastoloval kázeň. Bránu uzavírala těžká dubová závora, přivezená před mnoha lety z Fénicie. Patnáct mužů se lopotilo, aby ji zvedli z železných závěsů.

Na cimbuří nad nimi Al Džajan nepřestával pobízet jezdce.

Závora byla konečně zvednuta a vyčerpaní muži se stáhli stranou. Další s připravenými meči a kopími otevírali bránu. Křídla vrat skřípěla po písku a štěrku. Kurad se s taseným mečem prodíral mezi nimi, oči upřené na rozšiřující se škvíru mezi křídly vrat.

Awové v oblacích prachu štvali své koně vstříc bezpečí brány. Za nimi se hnali Mekánci a jejich šípy svištěly vzduchem. Kurad viděl, jak několik jezdců padlo. Za oddílem se hnali kopiníci, objevili se také jezdci z tábora jižně od města, ale byli příliš daleko, než aby dostihli Awy a jejich odvážného, mladého vůdce ještě před branou.

Brána se otevřela dokořán a sám Kurad se opřel vedle svých mužů.

„Až budou uvnitř, nesmí přes vás projít ani myš! A rychle zavřete!“ křičel. „Mekánci jsou jim v patách!“

Viděl množství awských jezdců ženoucích se na zpěněných koních k bráně jako divoká letní bouře. Za nimi běžela snad celá mecká armáda, řady vojáků se vlnily zdupanými poli. Jejich válečný pokřik se odrážel od vysokých městských hradeb.

Ah-la-la-la-la-la! Awové pobízeli koně, zpod jejich kopyt létal štěrk a jiskry.

Kurad uskočil stranou, když první z Awů, odvážný mladík v oděvu náčelníka, prolétl branou a stočil koně bokem, aby ho jeho muži mohli následovat. Kůň se divoce vzpínal a řehtal, z boků mu odletovaly chuchvalce pěny.

Awové se hrnuli branou jako řeka mužů a koní, nad jejíž hladinou se blyští čepele kopí a tasených mečů.

Kurad vyskočil, zachytil uzdu vzpínajícího se koně a halasně vítal odvážného jezdce. „Vítej, vůdče Awů! Vítej!“

Vůdce Awů na něho pohlédl přes šátek, který mu kryl obličej proti prachu. „Jak pravíš, muži. Je to dobré setkání.“

Kurad stále pevně svíral uzdu koně. Muž, který ho seshora sledoval měl oči barvy silně vyluhovaného čaje. Pod tím pravým se táhla jizva. Když mu blyštivá čepel cizincovy šavle probodla hrdlo, Kurad se zachvěl. Krev mu zaplavila ústa a namísto výkřiku vydal jen bublavé zachroptění. Sesunul se k zemi a hlavu koně strhl s sebou.

Chálid Al’Valíd jedním sekem šavle oddělil v zápěstí ruku držící uzdu. Kolem se ozývaly výkřiky umírajících a třeskot zbraní. Jeho muži se hrnuli do brány, kosili jatríbskou domobranu a zatlačovali její příslušníky do ulic.

„Zaklínuj bránu!“ vykřikl na Patika, který skrze ni právě projel. Jeho zbroj byla zacákaná krví. Apatický Peršan byl ve svém těžkém kroužkovém brnění v boji zblízka nepřemožitelný. V jedné paži třímal válečnou palici, ze které ještě odkapávala krev, ve druhé krátký meč. Pokývl, že rozumí. Chálid se otočil a obhlédl střechy a cimbuří. Po hradbách se k bráně hnali další jatríbští bojovníci.

„Za mnou!“ vykřikl na muže, kteří právě projížděli bránou. „Musíme zajistit hradby!“ Seskočil z koně a s tasenou šavlí se rozeběhl na cimbuří. Nahoře uskočil před útočícím kopiníkem a rozťal mu paži a břicho. Muž zařval, Chálid vytrhl zakrvácenou čepel a odhodil muže na dalšího, který se hnal s napřaženým kopím. Voják uhnul a tvrdě do Chálida narazil. Šejk se snažil uhnout, ale uklouzl po ohlazené dlažbě zalité krví a částí vnitřností prvního kopiníka. Těžce dopadl na zem vedle umírajícího. Ten ho udeřil zakrvácenou pěstí.

Chálid se plazil stranou a sledoval kopiníka napřahujícího na jeho břicho kopí s širokým ostřím. Od ran umírajícího domobrance se mu dělaly mžitky před očima. Rychle se otočil, popadl ho za paži a přitáhl na sebe. Kopí se mihlo a ponořilo se do ramena umírajícího. Něco chladného se dotklo Chálidovy hrudi. V tu chvíli už na hradby vybíhali jeho lučištníci a rozpáleným vzduchem svištěly šípy. Kopiník se chtěl spasit útěkem, ale dvě střely ho zasáhly do zad a on se s bolestivým výkřikem zřítil do ulice pod hradbami.

Chálid ze sebe shodil mrtvého. Tenký hrot kopí jej sice zasáhl, ale zarazil se přesně uprostřed jednoho z mnoha kruhových článků brnění. Ulehčené vydechl, vstal a znovu uchopil šavli. Boj na cimbuří pokračoval a z města sem doléhal sílící hluk bitvy. Branou pod ním právě se vztyčenými kopími a štíty probíhal první oddíl mecké pěchoty. Krev mu vzkypěla radostí a s divokým výkřikem povyskočil.

# # #

„Co se tu děje?“ zahřměl Mohammedův hlas náměstím, když seskočil z koně. Džalal a Šádin, kteří jeli za ním, zůstali v sedlech a pozorně sledovali hemžení na náměstí. Každý s Tanukhů měl přes sedlo položen luk s připraveným šípem a zatímco se jejich vojevůdce prodíral davem ke vchodu Hubalova chrámu, obhlíželi střechy a podloubí. Pro nejednoho generála se dobyté město stalo otrávenou studní. Další oddíl Tanukhů následoval v těsném závěsu Mohammeda.

Ve vstupní síni chrámu Mohammed rychle vyšel po krátkém schodišti a zastavil se. Jeho oči sršely hněvem. Dva z jeho

spřátelených kmenových náčelníků, podle kefijí a ozdob na zbroji mekský Kurajšové, řvali na skupinu klečících zajatců. V rukách drželi dlouhé nože, z jejichž čepelí odkapávala krev. Mezi Mekánci a jejich oběťmi stál přikrčený Al'Valíd, šavli ve střehu. Ve chrámu hořelo mnoho smolných loučí a jejich světlo se na čepeli odráželo jako zapadající slunce.

„Co se tu děje?" Tři hlavy se otočily po zvuku jeho hlasu. „Kdo nařídil zabíjet zajatce?"

Jeden z Mekánců, s nenávistným pohledem a divokým vousem, vykročil kupředu. Mohammed v něm poznal jednoho ze svých příbuzných. Slyšel, jak za jeho zády Tanukhové obsazují východy z chrámu a velkou apsidu.

„Já, pane Mohammede. Jsou to bratrovrazi, kteří uprchli z Mekky. Našli jsme je, jak se skrývají ve sklepích chrámu. Dluží nám mnoho krve, pane. I tobě. Tenhle," kopl do těla na podlaze, „zapálil dům mého otce a zabil dvanáct mých sloužících. Jsem vázán krevní mstou!"

Mohammed si pozorně prohlížel zkrvavené, vyděšené tváře zajatců a jejich zranění. Odvážný Al'Valíd zachytil jeho pohled a okázale zasunul šavli. Předtím však ještě otřel starou krev. Mohammed mu pokývl a otočil se k hašimským náčelníkům.

„V očích Alláha velikého a slitovného jsme všichni dětmi a bratry. Vydal jsem příkazy, aby byli zajatci ušetřeni. Vyhlásím amnestii a mnozí budou propuštěni, uznají-li mou vládu a mé zákony."

Mohammed pokročil kupředu a lehce se naklonil nad o něco menším mužem. Urozený Kurajš ho pevným pohledem sledoval.

„Naše ztráty musí splatit krví," vyštěkl a dál svíral meč.

Mohammed vážně přikývl a nespouštěl z něho oči.

„Vrahové budou souzeni podle zákona a sám velký a dobrotivý bůh dohlédne na jejich potrestání. Jsi snad Pánem světa, že chceš brát spravedlnost do svých rukou?"

Chrám se plnil Tanukhy i lidmi, kteří předtím zevlovali na náměstí. Když muži uviděli zajatce, začalo se ozývat zlostné mručení. Velitel Kurajšů si všiml hrozby v Mohammedových očích, couvl a sklopil hlavu.

„Ti, kdo budou poslušní zákona," zvolal Mohammed, aby ho bylo slyšet v celém chrámu, „budou požehnáni lidmi i Bohem. Žádný zajatec nebude svévolně zabit, žádný člověk popraven bez slyšení před soudcem. Toto je šarída – zákon – a všichni jej budou ctít."

Mohammed se otočil k zajatcům, kteří stále klečeli na zemi. Několik Tanukhů už mezi nimi procházelo a uvolňovali jim řetězy.

„Bez zákona, který lidem zvěstovali andělé Pána světa, jsme pouhá zvířata. Slyšel jsem, jak ke mně Bůh promlouvá skrze čistý vzduch a vím, že pokud jeho zákona neuposlechneme, budou naší odměnou jen nekonečná muka a utrpení. Neodvažuji se vykládat Jeho zákon, ale každý člověk, který upadne v nemilost Boha, jenž dlí v pustinách, zemře mojí rukou. Odveďte tyto muže z posvátných míst, aby mohli být souzeni podle zákonů našeho města."

Mohammed pokývl Tanukhům stojícím kolem zajatců.

„Odveďte je." Muži v davu udělali cestičku a procesí vyšlo na náměstí. Mohammed si s povzdechem pohladil vous. Stříbrné pramínky, které se mu tam začaly objevovat v Palmyře, houstly a vinuly se jako hadi vysokou trávou. *Za chvíli budu vypadat jako patriarcha nebo jako stařec,* pomyslel si hořce. Po dlouhém boji přicházela únava. Pokývl na mladého Al'Valída. „Co tady děláš, chlapče? Čekal bych, že budeš ještě stále ve městě. Už je všechno naše?"

„Ne, pane Mohammede," odpověděl lehkým tónem Chálid. „Některé domy jsou ještě v rukách Jatríbanů, ale město padlo. Vlastně jsem sem přišel za tebou, předpokládal jsem, že si tu zřídíš hlavní stan. Ale kromě zajatců, které právě vyvlekli ze sklepů, tu nebyl nikdo."

„Proč jsi je nenechal zemřít?" zeptal se klidně a zpod přivřených víček sledoval mladíka.

„Zajatce?" Zdálo se, že otázka Chálida zaskočila. „Slyšel jsem tě, jak mluvíš o milosrdenství toho tvého boha bez tváře. Takže mě napadlo, že je budeš chtít nejdřív přinejmenším vyslechnout. Pochybil jsem?"

„Ne," odpověděl Mohammed a cítil, že něco uvnitř něho je s tou odpovědí spokojeno. „Dnes sis vedl dobře, velice dobře. Ta šaráda u východní brány se osvědčila."

Toho dne, krátce po úsvitu, když Mohammed shromáždil své náčelníky a důstojníky, aby naplánovali útok, vzbudil mladý žoldnéř rozruch návrhem na dobytí východní brány lstí. Kmenoví náčelníci z Mekky, jejichž poddaní tvořili velkou část armády, která nyní obléhala úkryt vrahů Mohammedovy dcery, to považovali za šílenství. Ale Mohammed měl za sebou už jedno dlouhé obléhání – vzpomínka na nešťastnou bitvu o Hedvábné město byla stále velice živá. Nijak se mu nechtělo tuto nesourodou armádu, zmítanou vlastními rozmíškami, zbytečně zaměstnávat dlouhým obléháním šedozelených hradeb Jatríbu. *Kdybych měl čas, stejně bych na ten nápad přišel sám*, pomyslel si samolibě.

„Vyšlo to dokonale, co?“ zasmál se Chálid. „Když jsme se hnali k bráně, na chvíli jsem přestal věřit. Už jsem myslel, že se to nepodaří. Ještě teď na to musím myslet! Co teď, pane Mohammede? Vrátíme se do Mekky, teď, když je město naše?“

Mohammed se rozhlédl po ohromné síni, z jejíž klenby shlížel hrozivý Hubal. Viděl bohaté drapérie a nádherně vyřezávané desky na stěnách. Věděl, kolik úsilí museli obyvatelé Jatríbu vynaložit a bylo mu hořko, neboť také věděl, že si přesto nezajistili vstup do ráje.

„Tohle všechno,“ zašeptal, „je jen past. Šejtan ve spánku lidem našeptává klamné iluze o slávě a pýše. Jejich víra se odvrací od Pravého boha, jejich láska a čest se rozplývá v nicotě…“ Cítil, jak se mu do očí derou slzy, ale ovládl se.

„Můj pane?“ Chálid stále čekal.

„Spalte to,“ přikázal Mohammed beze stopy slz v očích. „Zbořte to, ať tu nic nezůstane.“

Konec druhého dílu.
Příběh pokračuje v knize Smrtící prokletí.